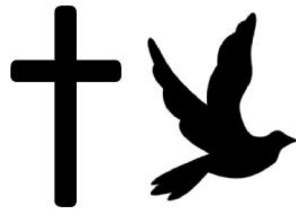

Umi Evangelio ha Hechos de los Apóstol

Tabla de Contenidos rehegua

Mateo

MOAKÃHA 1.1

1 Pe lívro oñe’ẽva Jesucristo, David ra’y, Abrahán ra’y.
2 Abrahán omoheñói Isaac; ha Isaac omoheñói Jacob-pe; ha Jacob omoheñói Judas ha ijoyke’ykuérape;
3 Judas ita'ýra Fares ha Zará, Tamar pegua. ha Fares omoheñói Esrom; ha Esrom omoheñói Aram;
4 Ha Aram omoheñói Aminadab; ha Aminadab omoheñói Naasón; ha Naasón omoheñói Salmón;
5 Salmón ita'ýra Booz Racab pegua. ha Booz heñói Obed Rut pegua; ha Obed omoheñói Jesé;
6 Jesé ita'ýra David ruvicha guasu. ha mburuvicha guasu David omoheñói Salomón, Urías rembireko.
7 Salomón ita'ýra Roboámpe. ha Roboam imemby Abia; ha Abia heñói Asa-pe;
8 Ha Asá heñói Josafat-pe. ha Josafat omoheñói Joram; ha Joram omoheñói Ozías;
9 Ozías ita'ýra Joatán. ha Joatam omoheñói Acaz; ha Acaz omoheñói Ezequías;
10 Ezequías ita’ýra Manasméspe. ha Manasés omoheñói Amón; ha Amón omoheñói Josias;
11 Josías ita'ýra Jeconías ha iñermano kuéra, ojegueraha haguépe Babilóniape.
12 Ojegueraha rire chupekuéra Babilóniape, Jeconias ita'ýra Salatiel-pe. ha Salatiel omoheñói Zorobabel;
13 Zorobabel heñói Abiud; ha Abiud omoheñói Eliaquim; ha Eliaquim omoheñói Azor;
14 Ha Azor omoheñói Sadoc. ha Sadoc omoheñói Aquim; ha Aquim omoheñói Eliud;
15 Eliud ita'ýra Eleazar. ha Eleazar omoheñói Matán; ha Matán omoheñói Jacob;
16 Ha Jacob imemby José, María ména, chugui heñói Jesús, hérava Cristo.
17 Upéicharõ, Abrahán guive David peve, 14 henerasión. David guive ojegueraha peve Babilonia-pe catorce generación; ha ojegueraha guive Babilonia-pe Cristo peve, catorce generación.
18 Jesucristo onase jave péicha: Isy María omenda ramo guare José ndive, oñembyaty mboyve hikuái, Espíritu sánto hyeguasu.
19 Upéi iména José ningo peteĩ kuimba’e hekojojáva, ha nomombe’uséi chupe peteĩ ehémplo púvlikoramo, odesidi omomombyry chupe ñemiháme.
20 Ha oimo'ã aja ko'ã mba'e, péina ápe, Ñandejára remimbou ojehechauka chupe iképe ha he'i: --Jos, nde David ra'y, ani rekyhyje regueraha haguã ne rembireko Maríape Espíritu Santo rehegua.
21 Ha'e imembýta peteĩ mitãkuimba'e ha nde rembohérata Jesús, ha'e osalvátagui ipuévlope hembiapo vaikuégui.
22 Opa ko’ã mba’e ojejapo, oñekumpli hag̃ua Ñandejára he’i va’ekue proféta rupive.
23 Péina ápe, peteĩ vírgen hyeguasu, ha imembýta peteĩ ta’ýra, ha ombohérata hikuái Emanuel, oñeinterpretíva ha’eha, Tupã ñanendive.
24 Upémarõ José opu'ã rire okehágui ojapo Ñandejára remimbou he'i haguéicha chupe, ha ogueraha hembirekópe.
25 Ha ndoikuaái chupe imemby peve ita'ýra ypykue, ha ombohéra Jesús.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Jesús onase rire Belénpe, Judéape, rréi Herodes tiémpope, ou éstegui umi kuimba’e iñarandúva Jerusalénpe.
2 He'i: —Moõ piko oĩ pe judío kuéra ruvicha guasu heñóiva? jahechágui mbyja kuarahy resẽ gotyo, ha jaju ñamomba'eguasu haguã chupe.
3 Pe rréi Herodes ohendúvo ko’ã mba’e, oñemondýi ha opa Jerusalénpe.
4 Ha ombyatypa rire opa sacerdote ruvicha ha escriba tavayguakurape, oporandu chupekura moõpa heñóita Cristo.
5 Ha'e kuéra he'i chupe: “Belen, Judéape, péicha he'i proféta.
6 Nde Belén, Judá retãme, ndaha'éi pe michĩvéva Judá ruvicha kuéra apytépe, nde apytégui oúta peteĩ Gobernador, oisãmbyhýtava che retã Israel.
7 Upémarõ Herodes ohenói ñemiháme umi iñarandúvape, oporandu kyre'ỹ chupekuéra mba'e aravópepa ojekuaa pe mbyja.
8 Upéi omondo chupekuéra Belénpe ha he’i: —Tereho eheka porã pe mitã’ípe. ha pejuhúvo chupe, pegueru jey chéve ñe’ẽ, ikatu hag̃uáicha aju avei amomba’eguasu chupe.
9 Ohendúvo hikuái pe rréipe, oho hikuái; ha, péina ápe, pe mbyja, ohecháva hikuái kuarahy resẽ gotyo, oho henondépe, og̃uahẽ meve ha oñembo’y pe mitã’i oĩháme.
10 Ohechávo hikuái pe estrélla, ovy’aiterei hikuái.
11 Oike rire hikuái ógape, ohecha hikuái pe mitã'ípe isy María ndive, ha oñesũ ha omomba'eguasu chupe. óro, insiénso ha mirra.
12 Ha Tupã oavisa iképe ani haguã oho jey Herodes rendápe, oho hikuái hetãme ambue tape.
13 Oho rire hikuái, péina ápe, Ñandejára remimbou ojehechauka Josépe iképe, ha he'i: “Epu'ã ha egueraha pe mitã'i ha isýpe, eñani Egíptope ha eime upépe che amombe'u peve ndéve Herodes ohekáta pe mitã michĩvape ohundi hag̃ua chupe.
14 Opu'ãvo, ogueraha pe mitã'i ha isýpe pyharekue, ha oho Egipto-pe.
15 Upépe oĩ Herodes omano meve, oñekumpli hag̃ua Ñandejára he’i va’ekue pe proféta: “Egíptogui ahenói che ra’ýpe”.
16 Upémarõ Herodes ohechávo oñembohoryha hese umi kuimba’e iñarandúvare, ipochyeterei, ha omondo ojukapaite umi mitã oĩvape Belénpe ha opa ijykére, orekóvagui dos áño ha mbovyvéva, he’iháicha pe ára ha’e oporandu kyre’ỹ va’ekue umi kuimba’e iñarandúvape.
17 Upéi oñekumpli pe proféta Jeremí he’iva’ekue.
18 Rama-pe oñehendu peteĩ ñe’ẽ, ñembyasy ha hasẽ, ha tuicha ñembyasy, Raquel hasẽ ita’yrakuérare, ha noñekonsoladéi, ndaha’éigui hikuái.
19 Herodes omanómarõ, ohecha iképe peteĩ Ñandejára remimbou Josépe Egiptope.
20 He'i: “Epu'ã ha ejagarra pe mitã ha isýpe ha eike Israel retãme.
21 Upéi opu'ã ha ogueraha pe mitã'i ha isýpe ha oike Israel retãme.
22 Ohendúvo Arquelao oisãmbyhyha Judéape itúva Herodes kotýpe, okyhyje oho haguã upépe.
23 Upéi ou ha oiko peteĩ siuda héravape Nazarét, oñekumpli hag̃ua umi maranduhára he’i va’ekue: “Nazaréno oñembohérata chupe”.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Upe tiémpope ou Juan Bautista opredika Judea desiértope.
2 Ha he'i: "Peñearrepentíke, hi'aguĩmagui pe Rréino yvagapegua".
3 Pe proféta Isaías he'i va'ekue hese: "Peteĩ osapukáiva pe desiértope: "Pembosako'i Ñandejára rape ha pemopotĩ hape".
4 Upe Juan oguereko ijao kamélio akãraguegui, ha ijao de kuéro ilomo rehe. ha ho'o ha'e tuku ha eíra ka'aguy.
5 Upéi osẽ hendápe Jerusalén, Judea ha opa tetã Jordán jerére.
6 Ha ojevautisa chugui Jordánpe, omombe'úvo iñangaipakuéra.
7 Ha ohechávo heta fariséo ha saduseo ouha ojevautisa haguã, he'i chupekuéra: —Pe mbói ñemoñare, ¿máva piko penemomarandu pekañy haguã pe pochy oútavagui?
8 Upévare, peme'ẽ hi'a iporãva peñearrepenti haguã.
9 Ha ani peje peje pende pype: 'Ore túvape Abrahán roguereko, ha ha'e peẽme Ñandejára ikatuha omopu'ã Abrahán ra'y ko'ã itágui.
10 Ha ko'ãg̃a avei oñemoĩ pe hácha umi yvyramáta rapo peve: upévare opa yvyramáta hi'a porã'ỹva oñeikytĩ ha oñemombo tatápe.
11 Añetehápe che pomongarai ype peñearrepenti haguã, ha pe oúva che rapykuéri ipu'akave chehegui, che namereséi agueraha haguã isapatu.
12 Ha'e oĩ ipópe ipópe, ha'e omopotĩmbaitéta ijyvy ha ombyatýta itrígo pe mba'yrúpe. péro ohapypáta pe paja tata ndaikatúivape.
13 Upéi Jesús ou Galilea guive Jordánpe Juan rendápe, ojevautisa haguã chugui.
14 Juan katu ombotove chupe, he'ívo: "Tekotevẽ ajevautisa ndehegui, ha reju piko che rendápe?
15 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Eheja ko'ágã toiko, péicha jajapo vaerã opa mba'e tekojoja. Upéi ohasa asy chupe.
16 Jesús ojevautisa rire, osẽ pya'e pe ýgui, ha ohecha chupe yvága, ha ohecha Tupã Espíritu oguejyha peteĩ palomaicha ha ohesapéva hi'ári.
17 Ha pehechami yvágagui peteĩ ñe'ẽ he'íva: "Kóva ha'e che Ra'y ahayhuetéva, che avy'áva hese".

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Upéi Jesúspe Espíritu ogueraha pe desiértope, aña oñeha'ã hag̃ua chupe.
2 Ha oajuna rire cuarenta día ha cuarenta pyhare, upéi iñembyahýi.
3 Oguahẽvo hendápe pe oporopy'ara'ãva, he'i: —Nde ha'éramo Tupã Ra'y, ejerure toiko ko'ã itagui mbujape.
4 Jesús katu he'i: "Ñandejára Ñe'ẽme he'i: ' Yvypóra ndoikói mbujape añónte, opa ñe'ẽ osẽva Tupã jurúgui rupive.
5 Upéi pe aña ogueraha chupe pe siuda marangatúpe, ha omoĩ chupe peteĩ témplo ru'ãme.
6 Ha he'i chupe: "Nde ha'éramo Tupã Ra'y, ejeity yvýre, Ñandejára Ñe'ẽme he'i: 'Ome'ẽta hi'ángel kuérape nde rehe peteĩ ita rehe.
7 Jesús he'i chupe: --Ñandejára Ñe'ẽme he'i jey: Ani reñeha'ã nde Járape.
8 Jey, aña ogueraha chupe peteĩ yvyty ijyvatetereívape, ha ohechauka chupe opa rréino yvórapegua, ha umíva rekomimbipa;
9 Ha he'i chupe: —Opa ko'ã mba'e ame'ẽta ndéve, reñesũ ha chemomba'eguasúramo.
10 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Esẽ ko'águi, Satanás, Ñandejára Ñe'ẽme he'i: "Remomba'eguasúta nde Járape, ha chupe añoite reservíta".
11 Upéi pe aña oheja chupe, ha, péina ápe, umi ángel ou ominista chupe.
12 Jesús ohendúvo Juan ojegueraha hague kárselpe, oho Galileape.
13 Osẽvo Nazarétgui, og̃uahẽ oiko Capernáumpe, opytáva yguasu rembe'ýpe, Zabulón ha Neftalim rembe'ýpe.
14 Péicha oñekumpli pe proféta Isaías he'iva'ekue.
15 Zabulón ha Neftalim yvy, yguasu rembe'ýpe, Jordán mboypýri, Galilea tetã ambuegua.
16 Umi tavaygua oguapýva pytũmbýpe ohecha tuicha tesape; ha umi oguapývape pe ñemano retã ha sombra-pe heñói tesape.
17 Upe guive Jesús oñepyrũ opredika ha he'i : "Peñearrepenti, hi'ag̃uímagui pe Rréino yvagapegua".
18 Jesús oguata yguasu Galilea rembe'ýpe, ohecha mokõi ermáno, Simón hérava Pedro ha iñermáno Andrés, omombo peteĩ rred pe márpe.
19 Ha'e he'i chupe kuéra: —Peju che moirũvo, ha che ajapóta peẽme pirakutuha yvypórape.
20 Upepete oheja hikuái irred ha oho hapykuéri.
21 Oho upégui, ohecha ambue mokõi ermáno, Santiago, Zebedeo ra'y ha iñermáno Juan, peteĩ várkope itúva Zebedeo ndive, omyatyrõ hína irred. ha ohenói chupekuéra.
22 Upepete oheja hikuái pe várko ha itúvape, ha oho hapykuéri.
23 Jesús ojere Galilea tuichakue javeve, oporombo'e sinagógape ha opredika pe marandu porã oñe'ẽva pe Rréinore, ha omonguera opaichagua mba'asy ha opaichagua mba'asy oĩva umi hénte apytépe.
24 Opa Siria tuichakue javeve ha'e herakuã guasu, ha ogueru hendápe opavave hasýva ojegueraha va'ekue opaichagua mba'asy ha jehasa asy reheve, ha umi aña, umi aña, umi itavy ha umi parálisis reheve. ha omonguera chupekuéra.
25 Upéi oho hapykuéri hetaiterei hénte Galilea, Decápolis, Jerusalén, Judea ha Jordán mboypýri.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Ohechávo umi héntepe, ojupi peteĩ montáñape.
2 Oipe'a ijuru ha ombo'e chupe kuéra ha he'i:
3 Ovy'a umi imboriahúva espíritupe, ha'ekuéra mba'égui pe Rréino yvagapegua.
4 Ovy'a umi oñembyasýva, oñembopy'aguapýtagui chupekuéra.
5 Ovy'a umi ipy'aporãva, ha'ekuéra oguerekótagui ko yvy.
6 Ovy'a umi iñembyahýi ha ijy'uhéiva tekojojágui, henyhẽtagui.
7 Ovy'a umi oiporiahuverekóva, oiporiahuverekóta hikuái.
8 Ovy'a umi ipy'a potĩva, ohechátagui Tupãme.
9 Ovy'a umi oporombopy'aguapýva, oñembohérata chupekuéra Tupã ra'y.
10 Ovy'a umi ojepersegíva tekojoja rehehápe, ha'ekuéra mba'égui pe Rréino yvagapegua.

11 Pejehovasáma, yvyporakuéra penembohory, ha pendepersegíramo, ha he'íramo japu penderehe opaichagua mba'e vai, che rehehápe.
12 Pevy'a ha pevy'aiterei, tuicha niko pende jopói yvágape, péicha opersegi haguére umi maranduhárape pene mboyvegua.
13 Peẽ niko juky yvy arigua, ha pe juky hyakuã vai ramo, ¿mba'éicha piko ojejuky va'erã? upégui naiporãi mba'everã, ha katu oñemosẽ haguã, ha opyrũ yvypóra py guýpe.
14 Peẽ ha'e pe yvóra resape. Peteĩ táva oñemoĩva peteĩ yvyty ári ndaikatúi oñeñomi.
15 Yvypóra niko nomyendýi peteĩ tataindy ha nomoĩri peteĩ mba'yru guýpe, síno peteĩ kandelávro ári. ha ome'ẽ tesape opa oĩvape ógape.
16 Pene resape tohesape yvyporakuéra renondépe, ha'ekuéra ohecha hag̃ua pene rembiapo porã, ha tomomba'eguasu pende Ru yvagapeguápe.
17 Ani peimo'ã che ajuha ahundi hag̃ua pe léi térã umi proféta, ndaha'éi aju ahundi hag̃ua, síno akumpli hag̃ua.
18 Añetehápe ha'e peẽme: Yvága ha yvy ohasa peve, ni peteĩ kuatiañe'ẽ térã peteĩ pehẽngue ndohasamo'ãi pe Léigui, oñekumpli peve opa mba'e.
19 Oimeraẽ omboykéva peteĩva ko'ã tembiapoukapy michĩvéva, ha ombo'éva yvypórape upéicha, oñembohérata chupe michĩvéva yvága rréinope, ha katu oimeraẽ ojapóva ha ombo'éva umíva, oñembohérata tuicha mba'e yvága rréinope.
20 Che ha'e peẽme: Pende reko joja ndohasáiramo umi mbo'ehára leipegua ha fariséo tekojoja, mba'eveichavérõ ndapeikemo'ãi pe Rréino yvagapeguápe.
21 Peẽ pehendu yma he'i hague: Ani rejuka. ha oimeraẽ oporojukáva, oikóta pe huísiope.
22 Che ha'e peẽme: Oimeraẽ ipochýva iñermáno ndive mba'eve'ỹre, ojehusgataha , oĩta peligro-pe infierno tatatĩgui.
23 Upévare reguerúramo ne jopói altar-pe, ha upépe nemandu'áramo ne ryke'y orekoha mba'eve nendive;
24 Eheja upépe ne jopói altar renondépe ha tereho. eñemoĩ porã raẽ ne ryvy ndive, ha upéi eju eikuave'ẽ ne jopói.
25 Pya'e eñemoĩ peteĩ ñe'ẽme ne ñorãirõhára ndive, reime aja hendive tapére. Aníkena araka'eve pe nemoirũva nereme'ẽ hue rendápe, ha pe hués nereme'ẽ mburuvicha guasúpe, ha reñemombo ka'irãime.
26 Añetehápe ha'e ndéve: Mba'eveichavérõ neresẽmo'ãi upégui repagapa peve.
27 Peẽ pehendu yma he'i hague: "Ani reporomoakãratĩ.
28 Che ha'e peẽme: Oimeraẽ omañáva peteĩ kuñáre oipotaitereígui, oporomoakãratĩma hendive ikorasõme.
29 Ha nde resa akatúa nde ñembotavýramo, eipe'a ha emombo ndehegui, ideprovéchogui ndéve peteĩ nde rete oñehundi, ha ndaha'éi nde rete tuichakue oñemombo Infierno-pe.
30 Ha nde po akatúa nde pohýi ramo, eikytĩ ha emombo ndehegui, ideprovéchogui ndéve peteĩ nde rete oñehundi, ha ndaha'éi nde rete tuichakue oñemombo Infierno-pe.
31 Oje'e: "Oimeraẽ ohejáva hembireko, tome'ẽ chupe kuatiahaipyre ojedivorsia haguã.
32 Che katu ha'e peẽme: Oimeraẽ ohejáva hembireko, ndaha'éiramo hekovai rehe, omoakãratĩ chupe.
33 Peẽ pehendu jey he'i hague yma: "Ani pehura va'erã pendejehe, síno pekumpli va'erã Ñandejárape pe iñe'ẽme'ẽ va'ekue.
34 Che katu ha'e peẽme: Ani pehura mba'eveichavérõ; ni yvága rupive; Tupã guapyha hína.
35 Ni yvy rupive; Ha'e niko ipy rendaha, ndaha'éi Jerusalén ykére. ha'égui pe Rréi guasu táva.
36 Ani rehura ne akãre, ndaikatúigui remomorotĩ térã remorotĩ peteĩ akãrague.
37 Ha katu toiko pene momarandu, Heẽ, heẽ; Nahániri, nahániri, opa mba'e hetave ko'ãvagui ou ivaívagui.
38 Pehendúma oje'e hague: Tesa peteĩ tesa rehe, ha peteĩ hatĩ peteĩ hatĩ rehe.
39 Che katu ha'e peẽme: Ani pembohovake mba'evai, ha oimeraẽ peneinupãva pende jyva akatúape, pejere avei ambue hendápe.
40 Oimeraẽ ramo nde desajaséva pe léipe ha oipe'aséva nde ao, toguereko avei nde ao.
41 Ha oimeraẽva ndejoguáva reho hag̃ua peteĩ kilómetro, tereho hendive mokõi kilómetro.
42 Eme'ẽ pe ojeruréva ndéve, ha pe ojerureséva ndehegui ani rejevy.
43 Pehendúma oje'e hague: Rehayhúta nde rapichápe ha ndaija'éi ne enemigo rehe.
44 Che ha'e peẽme: Pehayhu pene enemigokuérape, pehovasa umi penemaldesívape, pejapo iporãva umi penderayhu'ỹvare, ha peñembo'e umi pende pochývare ha pendepersegívare.
45 Peẽ ha'e haguã pende Ru yvagapegua ra'y, ha'e omopu'ã kuarahy umi iñañáva ha ivuénova ári, ha omondo ama umi hekojojáva ha hekojojávape.
46 Pehayhúramo umi penderayhúvape, mba'e jopói piko pehupyty? umi impuésto okobráva jepe ndojapói peteĩcha?
47 Ha pemomaiteiramo pende joykeykurapente, mbae piko pejapove ambugui? umi impuésto okobráva jepe ndojapói upéicha?
48 Peiko porãke, pende Ru yvagapegua ha'e guáicha perfecto.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Peñangarekóke ani haguã peme'ẽ pende limosna yvypóra renondépe, pehecha haguã chupekuéra.
2 Upévare, rejapo jave ne limosna, ani rembopu trompéta ne renondépe, umi hovamokõiva ojapoháicha sinagógape ha tapére, ikatu hag̃uáicha oñemomba'eguasu yvypórape. Añetehápe ha'e peẽme: Ha'ekuéra ohupyty ipremio.
3 Reme'ẽvo limosna, ani nde po akatúa oikuaa mba'épa ojapo nde po akatúa.
4 Ikatu hag̃uáicha ne limosna oĩ ñemiháme, ha nde Ru ohecháva ñemiháme ha'e voi omyengoviáta ndéve.
5 Reñembo'e jave, ani reiko umi hovamokõivaicha, ha'ekuéra ohayhueterei oñembo'e umi sinagógape ha umi kálle eskínape, ikatu hag̃uáicha yvypóra ohecha chupekuéra. Añetehápe ha'e peẽme: Ha'ekuéra ohupyty ipremio.
6 Ha katu nde, reñembo'e jave, eike nde armario-pe, ha remboty vove nde rokẽ, eñembo'e nde Ru oĩva ñemiháme; ha nde Ru ohecháva ñemiháme, nde recompensa abiertamente.
7 Peñembo'e jave katu, ani peipuru jey jey rei, umi tetã ambuegua ojapoháicha, oimo'ãgui oñehendutaha chupekuéra heta oñe'ẽ haguére.
8 Upévare, ani pejapo ha'ekuéraicha, pende Ru oikuaa porãgui mba'épa peikotevẽ, pejerure mboyve chupe.

9 Upévare peñembo'e péicha: Ore Ru yvágape oĩva, toñemomarangatu nde réra.
10 Tou ne rréino. Tojejapo ne rembipota ko yvy ape ári, yvágape ojejapoháicha.
11 Eme'ẽ oréve ko árape ore mbuja ára ha ára.
12 Ha oreperdona ore deuvéva, ore roperdonaháicha ore deuvévape.
13 Ani oregueraha jepy'ara'ãme, orepe'a katu mba'evaígui: Nde mba'égui pe rréino, pe pu'aka ha pe gloria, opa ára g̃uarã. Amén.
14 Peperdonáramo yvyporakuérape hembiapo vaikue, pende Ru yvagapegua peneperdonáta avei.
15 Ha katu napeperdonáiramo yvyporakuérape hembiapovai, pende Ru noperdonamo'ãi avei pene rembiapo vaikue.
16 Peajuna jave, ani peiko hova ñembyasyicha umi hovamokõivaicha. Añetehápe ha'e peẽme: Ha'ekuéra ohupyty ipremio.
17 Ha nde katu, reajuna vove, emono nde akã ha ejohéi nde rova;
18 Ani haguã rejechauka yvypórape reajuna haguã, nde Ru oĩva ñemiháme uvei, ha nde Ru ohecháva ñemiháme, nde recompensa abiertamente.
19 Ani pembyaty mba'e repy ko yvy ape ári, ombyaihápe ryguasu rupi'a ha herrumbre, ha mondaha oike ha omondahápe.
20 Pembyatýke katu yvágape mba'e repy, ni ku'i ni herrumbre nombyaíriháре, ha mondaha ndoipe'ái ha nomondái.
21 Pórke oĩháme ne mba'erepy, upépe oĩta avei ne korasõ.
22 Pe tesa resape ha'e pe tesa, upévare nde resa peteĩnte ramo, nde rete pukukue henyhẽta tesape.
23 Ha katu nde resa iñañáramo, nde rete tuichakue henyhẽta pytũmbýgui. Upévare, pe tesape oĩva ndepype pytũmbýramo, mba'eichaitépa tuicha pe pytũmby!
24 Avave ndaikatúi oservi mokõi patrónpe, peteĩva ndocha'éi peteĩva rehe ha ohayhúta ambuépe. Térã katu ojejokóta peteĩvare, ha odespresiáta pe ambuépe. Ndaikatúi peservi Tupãme ha pe mamón-pe.
25 Upévare ha'e peẽme: Ani pejepy'amongeta pende rekovére, mba'épa pe'úta térã pey'úta. ni gueteri pende rete rehehápe, mba'épa pemonde va'erã. ¿Ndaha'éi piko pe tekove hetave so'ógui, ha hete aogui?
26 Péina ápe umi guyra yvategua, noñotỹigui, nomono'õi, ni nombyatýi granero-pe; upéicharõ jepe pende Ru yvagapegua omongaru chupekuéra. Ndaha'éi piko peẽ tuicha iporãvéva chuguikuéra?
27 ¿Mávapa pende apytégui ojepy'amongetávo ikatúta omoĩve peteĩ métro ijyvatevévape?
28 Ha mba'ére piko pejepy'amongeta ao rehe? Pemañamína umi lirio ñúre, mba'éichapa okakuaa; nomba'apói ha nombojereíri.
29 Ha katu ha'e peẽme, Salomón jepe igloria reheve noñemondeiva'ekue peteĩva ko'ãvaicha.
30 Upévare, Tupã omonde ramo pe kapi'ipe ñupegua, ko árape oĩva, ha ko'ẽrõ oñemombo horno-pe, napemondevéima piko heta mba'e, O peẽ pejerovia'ỹva?
31 Upévare, ani pejepy'amongeta ha peje: "Mba'e piko ja'úta? térã: Mba'épa jay'úta? térã: ¿Mba'ére piko ñañemonde va'erã?
32 (Opa ko'ã mba'e oheka umi tetã ambuegua.) pende Ru yvagapegua oikuaa niko peikotevẽha opa ko'ã mba'e.
33 Ha katu peheka raẽ Tupã rréino, ha hekojoja; ha opa ko'ã mba'e oñembojoapýta peẽme.
34 Upévare, ani pejepy'amongeta ko'ẽrõ rehe, ko'ẽrõ pejepy'amongetáta umi mba'e ijeheguívare. Ko ára peve suficiente ha'e pe mba'evai.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Ani pehusga, ani haguã pejehusga.
2 Peẽ pehusgáva, peẽ pejehusgáta, ha mba'e medidapa peme'ẽ, oñemedi jeýta peẽme.
3 Ha mba'ére piko rehecha pe yvyra'i oĩva nde ryke'y resa renondépe, péro nerepensái pe yvyra'i oĩva nde resápe?
4 Mba'éicha piko ere ne ermánope: "Ehejami tanohẽ nde reságui pe ka'aguy; ha, péina ápe, peteĩ viga oĩ nde resápe voi?
5 Nde hovamokõiva, emosẽ raẽ pe viga nde resa guive; ha upéi rehecha porãta remosẽ haguã pe ka'aguy nde joyke'y resagui.
6 Ani peme'ẽ pe imarangatúva jaguápe, ni pemombo pende pérla kure renondépe, ani hag̃ua opyrũ chupekuéra ipy guýpe, ha ojere jey ha penemondoro.
7 Pejerure, ha oñeme'ẽta peẽme; peheka, ha pejuhúta; pembota ha ojepe'áta peẽme.
8 Opa ojeruréva orrecibígui; ha pe ohekáva ojuhu; ha pe ombotávape ojepe'áta.
9 ¿Mba'e piko oĩ pende apytégui, ita'ýra ojeruréramo pan, ome'ẽta chupe peteĩ ita?
10 Térã ojeruréramo peteĩ pira, ¿ome'ẽtapa chupe peteĩ mbói?
11 Upéicharõ, peẽ iñañáva, peikuaáramo mba'éichapa peme'ẽ umi mba'e porã pende ra'ykuérape, ¿mba'éicha piko pende Ru yvagapegua ome'ẽvéta mba'e porã umi ojerurévape chupe?
12 Upévare opa mba'e peipotáva yvypóra ojapo penderehe, pejapo avei hesekuéra.
13 Peike pe okẽ po'ípe, pe okẽ tuicha ha ipypuku pe tape ogueraháva ñehundípe, ha heta oike ipype.
14 Pe okẽ ijyvyku'ígui, ha ijyvyku'ígui pe tape ogueraháva tekovépe, ha sa'i oĩ ojuhúva.
15 Peñangarekóke umi proféta japúgui, ou va'ekue pene rendápe ovecha ao reheve, péro hyepýpe ha'ekuéra ningo lobo oporojukáva.
16 Peikuaáta chupekuéra hi'akuéra rupive. Yvypóra piko ombyaty parral ñuatĩgui, térã ígo ñuatĩgui?
17 Upéicha avei opa yvyramáta porã hi'a porã; ha katu peteĩ yvyramáta oñembyaíva hi'a vai.
18 Peteĩ yvyra porã ndaikatúi hi'a ivaíva, ni peteĩ yvyramáta oñembyaíva ndaikatúi hi'a porã.
19 Opa yvyramáta hi'a porã'ỹva, oñekytĩ ha oñemombo tatápe.
20 Upévare hi'akuéra rupive peikuaáta chupekuéra.
21 Naentéroi he'íva chéve: "Ñandejára, Ñandejára, oikéta rréino yvágape; ha katu pe ojapóva che Ru yvagapegua rembipota.
22 Upe árape heta he'íta chéve: 'Che Ruvicha, ¿ndaha'éi piko roprofetisa va'ekue nde rérape? ha nde rérape piko remosẽ mba'epochy? ha nde rérape rejapo heta tembiapo hechapyrãva?
23 Upérõ ha'éta chupekuéra: "Araka'eve ndapeikuaái.

24 Upévare, oimeraẽ ohendúva ko'ã mba'e ha'éva ha ojapóva, ambojojáta chupe peteĩ kuimba'e iñarandúvare, omopu'ãva'ekue hóga ita ári.
25 Ha pe ama oguejy, ha ou pe y, ha yvytu oipeju ha oinupã upe óga; ha ndo'ái, oñemopyenda haguére ita ári.
26 Ha opavave ohendúva ko'ã che ñe'ẽ ha ndojapóiva, oñembojojáta peteĩ kuimba'e itavýva re, omopu'ãva'ekue hóga yvyku'i ári.
27 Ha pe ama oguejy, ha ou pe y, ha yvytu oipeju ha oinupã upe óga; ha ho'a, ha tuicha ho'a.
28 Jesús omohu'ãvo ko'ã mba'e, umi tavaygua oñemondýi ha'e ombo'e haguére.
29 Ha'e ningo ombo'e chupekuéra peteĩ autoridaicha, ndaha'éi umi léi mbo'eháraicha.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Oguejy rire pe montáñagui, hetaiterei hénte oho hapykuéri.
2 Ha, péina ápe, ou peteĩ leproso ha omomba'e guasu chupe, ha he'i: "Che Ruvicha, reipotáramo, ikatu chemopotĩ".
3 Jesús oipyso ipo ha opoko hese ha he'i: —Aipota . nde potĩ. Ha upepete ipotĩma ilépra.
4 Jesús he'i chupe: —Emañamína ani ere avavépe. ha katu tereho, ejechauka pa'ípe ha eikuave'ẽ pe jopói Moisés omandava'ekue, testimonio ramo chupekuéra.
5 Jesús oikévo Capernáumpe, ou hendápe peteĩ senturión ojerure asy chupe.
6 Ha he'i: "Che Ruvicha, che rembiguái oñeno hógape hasy parálisis-gui ha ombohasa asyeterei".
7 Jesús he'i chupe: —Ajúta amonguera chupe.
8 Pe senturión ombohovái ha he'i: —Che Ruvicha, namereséi reike haguã che róga guýpe.
9 Che ningo peteĩ kuimba'e poguýpe oĩva che poguýpe, ha areko soldádo, ha ha'e ko kuimba'épe: "Tereho ha ha'e ohóta". ha ambuépe: "Eju, ha ha'e oúta!" ha che rembiguáipe: Ejapo péicha, ha ha'e ojapo".
10 Jesús ohendúvo upéva, oñesorprende ha he'i umi ohóvape hapykuéri: " Añeteháp e ha'e peẽme, ndajuhúi peichagua jerovia tuichaitereíva, ndaha'éi Israel-pe".
11 Ha ha'e peẽme, heta oúta kuarahyresẽ ha kuarahyreike guive, ha oguapýta Abrahán, Isaac ha Jacob ndive, yvága rréinope.
12 Pe Rréino ra'ykuéra katu oñemombóta okápe pytũmbýpe.
13 Jesús he'i pe senturiónpe: —Tereho. ha reguerovia haguéicha, tojejapo ndéve. Ha hembiguái okuera upe aravópe voi.
14 Jesús oike rire Pedro rógape, ohecha hembireko sy oñenoha ha hasyha.
15 Upéi opoko ipópe, ha pe akãnundu osẽ chugui, ha ha'e opu'ã ha oservi chupekuéra.
16 Og̃uahẽvo ka'aru, ogueru hendápe heta mba'epochy, ha ha'e omosẽ umi espíritu iñe'ẽ rupive ha omonguera opa hasývape.
17 Péicha oñekumpli pe proféta Isaías he'i va'ekue: "Ha'e voi ogueraha ore mba'asy ha ogueraha ore mba'asy".
18 Jesús ohechávo hetaiterei hénte oĩva ijerére, omanda oho hag̃ua ótro ládope.
19 Upe rire peteĩ mbo'ehára leipegua ou he'i chupe: "Mbo'ehára, che moirũta mamo rehoháp e".
20 Jesús he'i chupe: " Umi zorro oguereko yvykua ha guyrakuéra yvagapegua oguereko ryguasu rupi'a. ha katu pe Yvypóra Ra'y ndorekói moõpa omoĩta iñakã.
21 Upe rire ambue hemimbo'e he'i chupe: —Che Ruvicha, ehejami aha raẽ añotỹ che ru.
22 Jesús katu he'i chupe: —Eju che rapykuéri. ha umi omanóva toñotỹ omanóvape.
23 Oike rire peteĩ várkope, idisipulokuéra oho hapykuéri.
24 Ha, péina ápe, opu'ã peteĩ yvytu atã yguasúpe, ha pe várko ojaho'i ola, ha ha'e katu oke.
25 Hemimbo'e kuéra ou hendápe ha omombáy chupe ha he'i chupe: —Che Ruvicha, oresalva.
26 Ha he'i chupe kuéra: —Mba'ére piko pekyhyje, peẽ pejerovia'ỹva? Upéi opu'ã ha omongavaju yvytu ha yguasúpe; ha oiko peteĩ py'aguapy tuichávа.
27 Umi kuimba'e katu oñesorprende ha he'i: —Mba'eichagua kuimba'e piko ko yvytu ha yguasu jepe iñe'ẽrendu chupe!
28 Og̃uahẽvo pe ótro ládope umi gérgeseno retãme, ojotopa hendive mokõi mba'epochy aña, osẽva umi sepultúragui, ivaietereíva, ani hag̃ua avave ohasa upérupi.
29 Ha'e kuéra osapukái ha he'i: —Mba'e piko ore nendive, Jesús, nde Tupã Ra'y? ¿reju piko ko'ápe orembohasa asy haguã ára mboyve?
30 Ha oĩ mombyry porã chuguikuéra heta kure aty okaru.
31 Upémarõ umi demónio ojerure asy chupe ha he'i: "Oremosẽramo, eheja roho ryguasu ryrúpe".
32 He'i chupe kuéra: —Tereho. Osẽvo hikuái oike ryguasu ryrúpe, ha péina ápe, kure aty kompletoite oñani hatã peteĩ tenda ijyvatévagui yguasúpe ha omano ýpe.
33 Umi oñangarekóva hesekuéra okañy, ha oho pe távape, ha omombe'u opa mba'e ha mba'épa ojehu umi mba'epochy poguýpe oĩvare.
34 Upéi, péina ápe, pe siuda entero osẽ ohug̃uaitĩ Jesúspe, ha ohechávo chupe, ojerure asy chupe oho hag̃ua ijyvykuéragui.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Ha'e oike peteĩ várkope, ohasa ha oguahẽ itávape.
2 Upémarõ, ogueru hikuái hendápe peteĩ kuimba'e hasýva parálisis-gui, oñeno peteĩ tupa ári. Che ra'y, evy'a; toñeperdona ndéve ne angaipa.
3 Upémarõ oĩ umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára he'íva ijupe: "Ko kuimba'e ojahéi".
4 Jesús oikuaávo mba'épa opensa hikuái he'i: —Mba'ére piko peimo'ã ivaíva pene korasõme?
5 Ndahasýi piko ja'e: "Oñeperdona ndéve ne angaipa!" térã he'i haguã: "Epu'ã ha eguata?".
6 Péro peikuaa hag̃ua pe Yvypóra Ra'y orekoha pu'aka operdona hag̃ua umi angaipa, (upéi he'i pe hasývape: " Epu'ã, ejagarra nde tupa ha tereho nde rógape".
7 Upéi opu'ã ha oho hógape.
8 Ha katu umi atyguasu ohechávo upéva, oñesorprende ha omomba'eguasu Tupãme, ome'ẽva'ekue peichagua pu'aka yvypórape.
9 Jesús osẽvo upégui, ohecha peteĩ kuimba'e hérava Mateo, oguapýva hína pe viru ojegueruhápe. Ha opu'ã ha oho hapykuéri.
10 Jesús oguapy aja okaru jave ógape, ou oguapy hendive ha idisipulokuéra ndive heta okobráva impuésto ha pekadór.

11 Umi fariséo ohechávo upéva, he'i hemimbo'e kuérape: —Mba'ére piko okaru pene Mbo'ehára okobráva viru ha pekadór ndive?
12 Jesús ohendúvo upéva, he'i chupekuéra: —Umi hesãiva natekotevẽi pohãnohára, hasy uvei.
13 Peho katu peikuaa mba'épa he'ise: Che aiporiahuverekose, ha ndaha'éi sacrificio.
14 Upémarõ Juan remimbo'e kuéra ou hendápe ha he'i chupe: —Mba'ére piko ore ha fariseo kuéra roajuna py'ỹi, ha ne remimbo'e kuéra katu ndoajunai?
15 Jesús he'i chupekuéra: —¿Ikatu piko umi mitã oĩva pe nóvio kotýpe oñembyasy, pe nóvio oĩ aja hendivekuéra? ha katu og̃uahẽta ára, pe nóvio ojepe'áta chuguikuéra, ha upéi oajuna hikuái.
16 Avave nomoĩri peteĩ ao pyahu pehẽngue peteĩ ao tujápe, pe oñemoĩva omyenyhẽ hag̃ua oipe'a pe aogui, ha pe rrája ivaive.
17 Yvypóra nomoĩri avei víno pyahu umi mba'yru tujápe, ndaha'éiramo umi mba'yru oñembyai, pe víno opa ha umi mba'yru oñehundi, omoĩ víno pyahu ryru pyahúpe ha mokõivéva oñeñongatu.
18 He'i aja chupe kuéra ko'ã mba'e, ou peteĩ mburuvicha ha omomba'e guasu chupe ha he'i: Che membykuña niko omanóma.
19 Jesús opu'ã ha oho hapykuéri ha idisipulokuéra avei.
20 Upéi ou hapykuéri peteĩ kuña hasyva huguy rasy 12 áño pukukue, ha opoko ijao ruguáire.
21 Ha'e ningo he'i ipy'apýpe: "Apokomíramo ijao rehe, chekuerapáta".
22 Jesús ojere hese ha ohechávo chupe he'i: " Che rajy, eñembopy'aguasu. nde jerovia nemonguera. Ha upe aravo guive kuña okuera.
23 Jesús og̃uahẽvo pe mburuvicha rógape, ha ohechávo umi mba'e opurahéiva ha umi hénte ohenduka tyapu.
24 Ha'e he'i chupekuéra: —Peme'ẽ tenda, pe kuñataĩ nomanóigui, oke uvei. Ha opuka hikuái hese oñembohory haguã.
25 Osẽ rire umi héntepe, ha'e oike ha ojagarra chupe ipópe, ha pe kuñataĩ opu'ã.
26 Ha pe fama ko mbae rehegua oho opa upe tetme.
27 Jesús osẽvo upégui, mokõi ohecha'ỹva oho hapykuéri, osapukái ha he'i: —Nde David Ra'y, ore poriahuvereko.
28 Oike rire hógape, umi ohecha'ỹva ou hendápe, ha Jesús he'i chupekuéra: —Peguerovia piko che ikatutaha ajapo upéva? Ha'e kuéra he'i chupe: Heẽ, Ñandejára.
29 Upémarõ Jesús opoko hesakuérare ha he'i: —Toiko peẽme pejeroviaháicha.
30 Ha ojepe'a hesakuéra; Jesús he'i chupe kuéra: —Peñangarekóke ani haguã avave oikuaa.
31 Ha'ekuéra katu oho rire, omyasãi pe herakuã guasu opa upe tetãme.
32 Osẽvo hikuái, péina ápe, ogueru hikuái hendápe peteĩ kuimba'e iñe'ẽngúva, oguerekóva peteĩ mba'epochy.
33 Oñemosẽvo pe demónio, oñe'ẽ iñe'ẽngúva, ha umi hénte oñesorprende ha he'i: —Israel-pe araka'eve ndojehecháiva upéicha.
34 Umi fariséo katu he'i: —Ha'e omosẽ mba'epochy kuérape umi mba'epochy ruvicha rupive.
35 Jesús ojere opa táva ha puévlore, oporombo'e sinagógape ha opredika pe Rréino marandu porã, ha omonguera opa mba'asy ha opa mba'asy oĩva tavayguakuéra apytépe.
36 Péro ohechávo umi héntepe, oiporiahuvereko chupekuéra, pórke ha'ekuéra oñekangy ha isarambipa, ovecha ndorekóivaicha ovecharerekua.
37 Upémarõ Jesús he'i hemimbo'e kuérape: "Añeteháge heta mba'e oñemono'õ, ha umi omba'apóva mbovy;
38 Upévare peñembo'e pe kóga Járape, tomondo mba'apoharakuéra ikosecharã.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Ha ohenói rire chupe umi doce idisipulokuérape, ome'ẽ chupekuéra pu'aka umi espíritu ky'a rehe, omosẽ hag̃ua chupekuéra, ha omonguera hag̃ua opaichagua mba'asy ha opaichagua mba'asy.
2 Ko'ãg̃a umi doce apóstol réra ha'e ko'ãva; Peteĩha, Simón, hérava Pedro, ha iñermáno Andrés. Zabedeo ra'y Santiago ha iñermáno Juan.
3 Felipe, ha Bartolomé; Tomás, ha Mateo pe impuesto apoha; Santiago Alfeo ra'y ha Lebao, hérava Tadeo.
4 Simón pe cananeo ha Judas Iscariote, ha'ekuéra otraisiona avei chupe.
5 Ko'ã 12 Jesús omondo ha he'i chupekuéra: —Ani peho umi tetã ambuegua rapére ha samaritano távape.
6 Peho raẽve umi ovecha okañýva rendápe Israel rógape.
7 Peho aja pepredika ha peje: "Og̃uahẽma pe Rréino yvagapegua".
8 Pemonguera umi hasývape, pemopotĩ umi ilépravape, pemoingove jey umi omanóvape, pemosẽ umi demóniope.
9 Ani peme'ẽ óro, ni pláta, ni vrónse pende pláta ryrúpe.
10 Ni peipe'a pehẽngue pende rape rehegua, ni mokõi ao, ni sapatu ha yvyra, pe omba'apóva omerese ho'u haguã.
11 Ha oimeraẽ tavaguasu térã tavaguasúpe peikétavape, peporandu mávapa ipype ovale; ha pepyta upépe peho peve upégui.
12 Peike vove peteĩ ógape, pemomaitei chupe.
13 Ha pe óga iporãramo, toju hi'ári pene py'aguapy, ha naiporãiramo katu, tojevy peẽme pene py'aguapy.
14 Ha oimeraẽ napenerrecibíriva, ni nohendúiva pene ñe'ẽ, pesẽ vove upe óga térã tavaguasúgui, pembotyryry pende py yvytimbo.
15 Añeteháge ha'e peẽme, pe huísio árape, Sodoma ha Gomorra retãme, upe távagui.
16 Péina ápe, che pomondo ovechaicha lóvo apytépe: upévare pene arandu mbóiicha, ha pene mba'eve ivaíva palómaicha.
17 Peñangarekóke yvyporakuérare, ha'ekuéra penembohasáta umi aty guasu poguýpe ha peneinupãta sinagógape.
18 Ha pejeguerahaháta sãmbyhyhára ha rréi renondépe che rehehápe, peteĩ testimonio ha'ekuéra ha gentil-kuéra rehe.
19 Ha'e kuéra katu peneme'ẽ vove, ani pejepy'amongeta mba'éichapa peñe'ẽta térã mba'épa peñe'ẽta.
20 Ndaha'éi peẽ peñe'ẽva, ha katu pende Ru Espíritu oñe'ẽva pendepype.
21 Ha pe ermáno ome'ẽta iñermánope ojuka hag̃ua, ha pe túva ome'ẽta imemby, ha umi mitã opu'ãta ituvakuéra kóntrape ha ojuka chupekuéra.
22 Ha opa yvypóra ndaija'emo'ãi peẽme che réra rehe, ha pe ogueropu'akáva ipahaite peve ojesalváta.
23 Ha'ekuéra pendepersegíramo ko siudápe, pekañy ótrope, pórke añeteháge ha'e peẽme: ndapehasamo'ãi kuri umi siuda oĩva Israel ári, ou peve pe Yvypóra Ra'y.

24 Pe disípulo ndaha'éi ipatrón ári, ni pe tembiguái ndoikói ijáragui.
25 Pe disípulope g̃uarã ningo iporãta ha'e imbo'eháraicha, ha pe tembiguái ijáraicha. Ombohéra ramo hikuái óga járape Beelzebú, mba'e piko ohenóivéta chupekuéra hógape?
26 Upévare, ani pekyhyje chuguikuéra, ndaipórigui mba'eve ojejaho'íva ha ndojekuaaukamo'ãiva. ha okañy, upéva ndojekuaamo'ãi.
27 Umi mba'e ha'éva peẽme pytũmbýpe, peñe'ẽ tesape'ápe, ha pe pehendúva apysápe, pemombe'u óga ru'ãme.
28 Ha ani pekyhyje umi ojuka va'ekuégui ñande rete, péro ndaikatúiva ojuka ñane ánga, pekyhyje uvei pe ikatúvagui ohundi pe ánga ha hete infiérnope.
29 ¿Ndaha'éi piko oñevende mokõi gorrión peteĩ litro rehe? ha peteĩva umíva apytégui ndo'amo'ãi yvýpe pende Ru'ỹre.
30 Pene akãrague jepe ojeipapapaite.
31 Upévare, ani pekyhyje, peẽ pevaleve heta gorriióngui.
32 Oimeraẽ omombe'úva chéve yvyporakuéra renondépe, che amombe'úta avei chupe che Ru yvágape oĩva renondépe.
33 Ha katu oimeraẽva chenegáva yvypóra renondépe, che avei anegáta chupe che Ru oĩva yvágape renondépe.
34 Ani peimo'ã che ajuha amondo haguã py'aguapy ko yvy ape ári.
35 Che ningo aju amopu'ã hag̃ua peteĩ kuimba'épe itúa ndive, ha pe tajýrape isy ndive, ha pe nuerape isy ndive.
36 Ha peteĩ kuimba'e enemigokuéra ha'éta hogagua.
37 Pe ohayhuvéva itúva térã isýpe chehegui, namereséi chéve, ha pe ohayhuvéva ita'ýra térã tajýrape chehegui, namereséi chéve.
38 Ha pe ndojagarráiva ikurusu ha osegíva che rapykuéri, nomereséi chéve.
39 Pe ojuhúva hekove operdéta, ha pe operdeva'ekue hekove che rehehápe ojuhúta.
40 Pe penemoguahẽva che rresivi, ha pe che rresivíva orresivi pe chembou va'ekuépe.
41 Pe orrecibíva peteĩ profétape peteĩ proféta rérape, ohupytýta peteĩ proféta jopói. ha pe orrecibíva peteĩ kuimba'e hekojojávape peteĩ kuimba'e hekojojáva rérape, ohupytýta peteĩ kuimba'e hekojojáva jopói.
42 Ha oimeraẽva ome'ẽva hoy'u peteĩva ko'ã mitã michĩvape peteĩ mba'yru y ro'ysã peteĩ disípulo rérapente, añeteháme ha'e peẽme, mba'eveichavérõ ndoperdemo'ãi ipremio.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Ha ojehu, Jesús omandapa rire umi doce idisipulokuérape, osẽ upégui ombo'e ha opredika hag̃ua itávape.
2 Juan ohendúvo ka'irãime Cristo rembiapo, omondo mokõi hemimbo'e kuérape.
3 Ha oporandu chupe: —Nde piko pe oútava, térãpa roha'arõ ambuépe?
4 Jesús he'i chupekuéra: —Tapeho pehechauka jey Juan-pe umi mba'e pehendúva ha pehecháva.
5 Umi ohecha'ỹva ohecha, ha umi ikarẽva oguata, umi lepróso oñemopotĩ ha umi ohendúva ohendu, umi omanóva oñemopu'ã jey ha umi imboriahúvape oñemombe'u chupekuéra pe marandu porã.
6 Ha ojehovasa ha'e, oimeraẽ noñembohorýiva cherehe.
7 Ohóvo hikuái, Jesús oñepyrũ he'i umi héntepe Juan rehe: ¿Mba'épa peho pe desiértope pehecha hag̃ua? ¿Peteĩ ka'aguy oñemomýiva yvytu reheve?
8 ¿Mba'e piko peẽ pesẽ pehecha hag̃ua? ¿Peteĩ kuimba'e oñemonde ao hũvape? péina ápe, umi oipurúva ao hũva oĩ mburuvicha guasu rógape.
9 ¿Mba'e piko peẽ pesẽ pehecha hag̃ua? ¿Peteĩ proféta? heẽ, che ha'e peẽme, ha hetave peteĩ profétagui.
10 Ha'e hína pe ojehai vaekue hese: "Péina ápe, amondo che remimbou ne renondépe, ombosako'ítava nde rape."
11 Añeteháme ha'e peẽme: Kuña heñóiva apytépe nopu'ãi peteĩ tuichavéva Juan Bautista-gui.
12 Ha Juan Bautista ára guive ko'ãg̃a peve pe rréino yvagapegua ohasa asy, ha umi ivioléntova ojagarra mbaretépe.
13 Opa umi proféta ha pe léi oprofetisa Juan peve.
14 Ha pehupytyséramo, kóva hína Elías, oútava.
15 Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu.
16 Ha katu mba'ére piko ambojojáta ko ñemoñare? Ojogua umi mitã oguapýva mercado-pe ha ohenóiva hapichakuérape.
17 Ha he'i: —Rombopu peẽme ha ndapejerokyi. ore roñembyasy peẽme, ha napeñembyasýi.
18 Juan ou ndokarúi ni ndoy'úi, ha he'i hikuái: "Ha'e oguereko peteĩ mba'epochy".
19 Yvypóra Ra'y ou okaru ha hoy'u, ha he'i hikuái: "Péina peteĩ kuimba'e okaru ha ho'úva víno, ha'éva umi cobrador ha pekadór angirũ". Pe arandu katu hekojoja imembykuéragui.
20 Upéi oñepyrũ ojahéi umi táva ojejapo haguépe hetave hembiapo poderoso, noñearrepentíri haguére.
21 ¡Aichejáranga ndéve, Corazín! ág̃a ndéve, Betsaida! umi tembiapo ipu'akapáva, ojejapova'ekue pendepype, ojejapórire Tiro ha Sidón-pe, ymaite guive oñearrepenti va'erãmo'ã hikuái ao vosa ha tanimbu reheve.
22 Che katu ha'e peẽme: Tiro ha Sidón-pe oaguantavéta pe huísio árape.
23 Ha nde, Capernaúm, reñemomba'eguasúva yvágape, reguerúta Infierno-pe, ojejapórire Sodoma-pe umi tembiapo ipu'akapáva nde rehe, opyta va'erãmo'ã ko'ãga peve.
24 Che katu ha'e peẽme, pe huísio árape, Sodoma retãme ojeaguantavéta peẽme.
25 Upe jave Jesús ombohovái: " Che Ru, yvága ha yvy Jára, ame'ẽ ndéve aguije, remokañýgui ko'ã mba'e umi iñarandu ha iñarandúvagui, ha reikuaaukágui mitã'ípe".
26 Upéicha avei, che Ru, ha'ete voi iporãva nde resa renondépe.
27 Opa mba'e che Ru ome'ẽ chéve, ha avave ndoikuaái Ta'ýrape, pe Túva añónte. ni avave ndoikuaái pe Túva, ndaha'éiramo pe Ta'ýra, ha pe Ta'ýra ohechaukasévape chupe.
28 Peju che rendápe, opavave peẽ pemba'apo ha ipohýiva, ha che ame'ẽta peẽme pytu'u.
29 Pejagarra pende ári che júgo, ha pe'aprende chehegui; Che niko chepy'aporã ha chepy'a guapýgui, ha pejuhúta pytu'u pene ánga.
30 Che júgo ndahasyiete, ha che kárga ivevúi.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Upe jave Jesús oho pytu'uha árape pe trígo rupi. ha hemimbo’ekuéra iñembyahýi, ha oñepyrũ oikytĩ trígo, ha ho’u.
2 Umi fariséo katu ohechávo upéva, he'i chupe: —Péina ápe, ne remimbo'ekuéra ojapo umi mba'e ndojehejáiva ojapo pytu'u árape.
3 Jesús katu he'i chupekuéra: —Ndapeleéi piko mba'épa ojapo David iñembyahýirõ guare ha umi oĩva hendive.
4 Mba'éicha piko ha'e oike Tupã rógape ha ho'u pe mbujape ojehechauka haguã, ha'e ndohejáiva ho'u, ni umi hendive oĩvape guarã, sacerdote kuérape guarãnte?
5 Térã piko napemoñe’ẽi pe Léipe, mba’éichapa umi saserdóte oĩva pe témplope omongy’a pe sábado, ha ndaiporimo’ãi kulpa?
6 Che katu ha’e peẽme: Ko lugárpe oĩha peteĩ tuichavéva pe témplogui.
7 Ha katu peikuaárire mba’épa he’ise kóva, che aiporiahuverekose, ha ndaha’éi sacrificio, napekondenamo’ãi kuri umi hembiapo vaívape.
8 Yvypóra Ra'y ha'e Jára pytu'uha árape jepe.
9 Osẽvo upégui, oike hikuái sinagógape.
10 Ha, péina ápe, oĩ peteĩ kuimba’e ipo ipiruva. Ha'e kuéra oporandu chupe: —Ikatu piko ñamonguera pytu'uha árape? ikatu haguã oakusa chupe hikuái.
11 Upéi he'i chupekuéra: —Mba'e piko pende apytépe oguerekóta peteĩ ovecha ha ho'áramo peteĩ yvykuápe sábado árape, ndojokói piko ha ohupíta?
12 ¿Mba’eichaitépa iporãve peteĩ kuimba’e peteĩ ovechagui? Upévare ikatu jajapo iporãva pytu'uha árape.
13 Upémarõ he’i pe kuimba’épe: “ Eipyso nde po”. Ha oipyso; ha oñemoĩjey hekove, ambuéicha.
14 Upéi umi fariséo osẽ ha ojapo peteĩ konsého kóntrape, mba’éichapa ikatu ohundi chupe.
15 Jesús oikuaávo upéva, ojei upégui, ha hetaiterei hénte oho hapykuéri ha omonguera enterovépe.
16 Ha omanda chupekuéra ani haguã oikuaauka chupe.
17 Péicha oñekumpli pe proféta Isaías he’i va’ekue.
18 Péina ápe che rembiguái, che aiporavova’ekue; che ahayhuetéva, che ánga ovy'a porãva hese, amoĩta hi'ári che espíritu, ha ha'e ohechaukáta huísio gentil-kuérape.
19 Ha’e noñorairõmo’ãi, ni nosapukái; ni avave nohendúi iñe'ẽ tapére.
20 Ndoipe’amo’ãi peteĩ ka’avo oñembyaíva, ha nomboguemo’ãi líno okáiva, omondo peve huísio ipu’aka hag̃ua.
21 Ha hérare ojeroviáta gentil-kuéra.
22 Upéi ojegueru hendápe peteĩ mba'epochy, ohecha'ỹva ha iñe'ẽngúva.
23 Ha enterove pe puévlo oñemondýi ha he’i: “¿Ndaha’éi piko kóva David ra’y?”.
24 Umi fariséo ohendúvo upéva, he'i hikuái: —Ko karai nomosẽi mba'epochy, Beelzebú rupive, pe mba'epochy ruvicha.
25 Jesús oikuaa mba’épa opensa hikuái, ha he’i chupekuéra: “ Opa rréino oñemboja’óva ojuehe, oñehundipa. ha opa táva térã óga oñemboja'óva ijehe, noñembo'ymo'ãi.
26 Ha Satanás omosẽramo Satanáspe, oñemboja’o ijehe; mba'éicha piko upéicharõ irreino?
27 Ha che amosẽramo Beelzebúb rupive umi demóniope, ¿máva piko nde ra’ykuéra omosẽ chupekuéra? upévare ha’éta hikuái pende hués.
28 Ha katu amosẽ ramo aña kuérape Tupã Espíritu rupive, upéicharõ Tupã Rréino og̃uahẽma peẽme.
29 Térã mba’éicha piko peteĩ persóna oike peteĩ kuimba’e imbaretéva rógape, ha ombyai imba’erepy, noñapytĩriramo raẽ pe kuimba’e imbaretévape? ha upéi ombyaíta hóga.
30 Pe noĩriva chendive, oñemoĩ cherehe. ha pe nombyatýiva chendive, isarambipa.
31 Upévare ha'e peẽme: Opaichagua angaipa ha ñe'ẽ vai oñeperdonáta yvypórape.
32 Oimeraẽ oñe'ẽva peteĩ ñe'ẽ Yvypóra Ra'y rehe, oñeperdonáta chupe.
33 Taha'e pe yvyramáta iporã ha hi'a porã. Térã pemongu'e pe yvyramáta ha hi'a ombyai, pe yvyramáta ojekuaa hi'a rupi.
34 O mbói ñemoñare, mba’éicha piko peẽ iñañáva, peñe’ẽ porãta? Pe korasõ henyhẽvagui pe juru oñe’ẽ.
35 Peteĩ kuimba’e ivuénova pe tesóro iporãvagui oguenohẽ umi mba’e iporãva, ha peteĩ kuimba’e iñañáva pe tesóro ivaívagui oguenohẽ mba’e vai.
36 Che ha’e peẽme: Opa ñe’ẽ rei he’íva umi kuimba’e, ome’ẽtaha cuenta pe huísio árape.
37 Ne ñe’ẽ rupive rejehustítagui, ha ne ñe’ẽ rupive reñekondena va’erã.
38 Upémarõ, Moisés rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo kuéra he'i: —Mbo'ehára, rohechase peteĩ señal ndehegui.
39 Jesús katu he’i chupekuéra: “ Peteĩ ñemoñare aña ha oporomoakãratĩva oheka peteĩ techaukaha. Ha noñeme'ẽmo'ãi chupe mba'eveichagua techaukaha, maranduhára Jonás techaukaha añónte.
40 Jonás oĩ haguéicha tres día ha tres pyhare pe ballena ryépe. upéicha pe Yvypóra Ra’y oĩta mbohapy ára ha mbohapy pyhare yvy korasõme.
41 Umi kuimba’e Nínivegua opu’ãta huísiope ko’ag̃aite peve, ha okondena va’erã chupe. ha, péina ápe, oĩ ko’ápe peteĩ tuichavéva Jonásgui.
42 Pe rréina del sur opu’ãta pe huísiope ko’ã henerasión ndive ha okondenáta chupe, pórke ha’e ou ko yvy ape ári guive ohendu hag̃ua Salomón arandu. ha, péina ápe, oĩ ko’ápe peteĩ tuichavéva Salomóngui.
43 Pe espíritu ky’a osẽ vove peteĩ kuimba’égui, ha’e oho umi lugár isekohápe, oheka pytu’u hag̃ua, ha ndojuhúi mba’eve.
44 Upéi he'i: “Ajevýta che rógape asẽ haguégui. ha og̃uahẽvo, ojuhu nandi, ojejohéi ha oñembojegua.
45 Upéi oho ha ogueraha ijehe ambue 7 espíritu iñañavéva chugui, ha ha’ekuéra oike ha oiko upépe. Upéicha avei oikóta ko ñemoñare iñañávape.
46 Oñe'ẽ aja gueteri tavayguakuéra ndive, péina ápe, isy ha ijoyke'ykuéra oñembo'y okápe, oñe'ẽse hendive.
47 Upéi peteĩ he’i chupe: “Nde sy ha ne ermanokuéra oñembo’y okápe, oñe’ẽse nendive”.
48 Jesús katu oporandu pe omombe’úvape: “ ¿Máva piko che sy?”. ha mávapa che joyke’ykuéra?
49 Upéi oipyso ipo idisipulokuéra gotyo ha he’i: “ Péina ápe che sy ha che joyke’ykuéra!
50 Oimeraẽ ojapóva che Ru yvagapegua rembipota, upéva hína che ryvy, che reindy ha che sy.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Upe árape voi Jesús osẽ hógagui ha oguapy yguasu rembe'ýpe.
2 Ha hetaiterei hénte oñembyaty hendápe, ha upéicha oho peteĩ várkope ha oguapy; ha opavave atyguasu oñembo'y pe y rembe'ýpe.
3 Upéi he'i chupe kuéra heta mba'e ehémplo rupive: " Peteĩ ñemitỹhára osẽ oñotỹ;
4 Oñotỹvo, ho'a ra'ỹi tape rembe'ýpe, ha umi guyrakuéra ou ha ho'upa.
5 Oĩ ho'áva ita ári, ndoguerekóiháipe heta yvy, ha pya'e heñói, ndoguerekóigui yvy pypuku.
6 Ha kuarahy osẽvo, ojehapypa hikuái; ha ndoguerekóigui hapo, ipiru.
7 Ha oĩ ho'áva ñuatĩ apytépe; ha umi ñuatĩ heñói ha ombotypa chupekuéra.
8 Ha ambue katu ho'a yvy porãme, ha hi'a, oĩ cien vése, oĩ sesenta vése, oĩ treinta vése.
9 Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu.
10 Umi disípulo ou hendápe ha he'i: —Mba'ére piko reñe'ẽ chupekuéra ehémplope?
11 Ha'e he'i chupe kuéra: —Oñeme'ẽgui peẽme peikuaa haguã mba'e ñemi oĩva yvága Rréinope, ha noñeme'ẽi chupekuéra.
12 Oimeraẽva oguerekóva, oñeme'ẽta chupe ha hetave mba'e oguerekóta.
13 Upévare añe'ẽ chupekuéra ehémplo rupive. ha ohendúvo nohendúi, ha noñandúi.
14 Ha umívape oñekumpli Isaías profesía he'íva: Pehendúvo pehendúta ha napentendemo'ãi. ha pehechávo pehecháta, ha ndapehechakuaamo'ãi.
15 Pórke ko puévlo ikorasõ ivai, ha ijapysa ikyrỹi ohendúvo, ha hesa omboty; ani haguã araka'eve ohecha hikuái hesa rupive, ha ohendu ijapysápe, ha ontende ikorasõme, ha oñekonverti, ha che amonguera chupekuéra.
16 Pende resa katu ovy'a, ohechágui, ha pene apysa, ohendúgui.
17 Añetehápe ha'e peẽme, heta profeta ha hekojojáva ohechase hague umi mba'e pehecháva, ha ndohechái. ha pehendu umi mbae pehendúva, ha napehendúiva.
18 Upévare pehendu pe ñemitỹhára ehémplo.
19 Oimeraẽva ohendúva pe rréino ñe'ẽ, ha noñandúiva, upéicharõ ou pe iñañáva, ha ojagarra pe oñeñotỹva'ekue ikorasõme. Kóva ha'e pe ohupytýva semilla tape rembe'ýpe.
20 Ha katu pe orresivi va'ekue pe semilla itahápe, ha'e hína pe ohendúva pe ñe'ẽ, ha anon vy'ápe orresivi;
21 Ha'e katu noñemopyendai ijehe, ipuku uvei sapy'ami.
22 Pe orresivi va'ekue semilla ñuatĩ apytépe, ha'e hína pe ohendúva pe ñe'ẽ; ha ko yvóra jepy'apy, ha mba'erepy ñembotavy, omboty pe ñe'ẽ, ha ha'e hi'a'ỹ.
23 Ha katu pe orresivi va'ekue semilla pe yvy porãme ha'e pe ohendúva pe ñe'ẽ ha ontendeva; Hi'a avei hi'a ha hi'a, cien vése, sesenta ha treinta.
24 Peteĩ ehémplo omombe'u avei chupekuéra: " Pe Rréino yvagapegua oñembojoja peteĩ kuimba'e oñotỹ va'ekuére semílla porã ikokuépe.
25 Umi kuimba'e oke aja, ou iñenemigo oñotỹ ñana pe trígo apytépe, ha oho.
26 Ha pe kuña hi'a ha hi'a rire, ojekuaa avei umi ñana vai.
27 Upémarõ umi ogajára rembiguái kuéra ou ha he'i chupe: —Karai, ¿ndaha'éi piko reñotỹ ra'e semílla porã nde kokuépe? Moõgui piko ou ñana vai?
28 He'i chupe kuéra: —Peteĩ enemigo ojapo péicha. Umi tembiguái he'i chupe: —¿Reipota piko roho rombyaty chupekuéra?
29 Ha'e katu he'i: —Nahániri. Ani haguã pembyaty aja ñana ñana, peipe'a avei hendive pe trígo.
30 Mokõivéva tokakuaa oñondive pe kóga oñemono'õ meve, ha oñemono'õ vove ha'éta umi omono'õvape: Pembyaty raẽ ñana ñana ha peñapytĩ ryru'ípe pehapy haguã.
31 Peteĩ ehémplo omombe'u avei chupekuéra: " Pe Rréino yvagapegua ojogua peteĩ mostaza ra'ỹi peteĩ kuimba'e oipyhýva ha oñotỹ va'ekue ikokuépe.
32 Ha'e ningo pe michĩvéva opa mba'e ra'ỹi apytégui, ha okakuaapa rire katu tuichavéva ka'avo apytépe, ha oiko chugui peteĩ yvyramáta, upéicha rupi umi guyra yvategua ou ha opyta hakãme.
33 Oñe'ẽ chupekuéra ambue ehémplo. Pe Rréino yvagapegua ojogua levadúpe, peteĩ kuña ojagarráva ha omokañy mbohapy médico harina-pe, pe levadúra opa peve.
34 Opa ko'ã mba'e Jesús he'i umi héntepe ehémplo rupive. ha noñe'ẽi chupe kuéra ñe'ẽjoaju'ỹre.
35 Péicha oñekumpli pe proféta he'i va'ekue: "Aipe'áta che juru ehémplope. Amombe'úta umi mba'e oñeñongatuva'ekue ñemiháme ko yvy oñepyrũ guive.
36 Upémarõ Jesús omondo umi héntepe ha oike hógape, ha idisipulokuéra ou hendápe ha he'i: "Emombe'u oréve pe ehémplo oñe'ẽva ñana ñana ñúre".
37 Ha'e he'i chupekuéra: —Pe oñotỹva pe semilla porã ha'e Yvypóra Ra'y.
38 Pe ñu ha'e hína ko múndo; pe ñemoñare porã ha'e pe rréino ra'ykuéra; ha katu umi ñana ha'e pe iñañáva ra'y;
39 Pe enemigo oñotỹva chupekuéra ha'e pe aña; pe cosecha ha'e ko mundo paha; ha umi omono'õva ha'e hína umi ánhel.
40 Upévare oñembyatyháicha ñana ñana ha ojehapy tatápe; upéicha oikóta ko yvy pahápe.
41 Yvypóra Ra'y omboúta hi'ánhel, ha ombyatýta irréinogui opa mba'e ivaíva ha umi hembiapo vaíva.
42 Ha'e kuéra omombo peteĩ tatakuápe, upépe ojahe'o ha oisu'úta.
43 Upéi umi hekojojáva omimbipáta kuarahyicha Itúva rréinope. Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu.
44 Jey, pe rréino yvagapegua ha'ete peteĩ tesoro oñeñomiva'ekue peteĩ kokuépe; upéva peteĩ kuimba'e ojuhúvo, okañy, ha vy'águi oho ovende opa mba'e oguerekóva, ha ojogua upe kokue.
45 Pe Rréino yvagapegua ojogua peteĩ komersiántepe, ohekáva pérla iporãva.
46 Ojuhu rire peteĩ pérla hepyetereíva, oho ovende opa mba'e orekóva ha ojogua.
47 Pe Rréino yvagapegua ojogua peteĩ rred ojeityva'ekue yguasúpe ha oñembyatýva opaichagua.
48 Umíva henyhẽ vove, oñemboja hikuái y rembe'ýpe, oguapy ha ombyaty umi iporãva mba'yrúpe, ha katu omombo umi ivaíva.
49 Upéicha oikóta ko yvy pahápe, umi ánhel osẽta ha oipe'áta umi heko vaívape umi hekojojáva apytégui.
50 Ha'e kuéra omombo tatakuápe, upépe ojahe'o ha oisu'úta.
51 Jesús he'i chupe kuéra: —Peẽ piko peikuaa opa ko'ã mba'e? Ha'e kuéra he'i chupe: Heẽ, che Jára.

52 Upéi he'i chupekuéra: —Upévare, opavave mbo'ehára leipegua oñembo'éva yvága Rréino rehe, ojogua peteĩ kuimba'e ogajárape, oguenohẽva imba'erepygui umi mba'e pyahu ha itujáva.
53 Jesús ojapopa rire ko’ã ehémplo, oho upégui.
54 Og̃uahẽvo hetãme, ombo’e chupekuéra sinagógape, ha ha’ekuéra oñemondýi ha he’i: “¿Moõgui piko ou ko kuimba’épe ko arandu ha ko’ã mba’e ipu’akapáva?”.
55 ¿Ndaha’éi piko kóva pe karpintero ra’y? ndaha'éi piko isy hérava María? ha ijoyke'y kuéra, Santiago, José, Simón ha Judas?
56 Ha iñermanakuéra, ¿ndaha’éi piko enterovéva ñanendive? Moõgui piko ou ko'ã mba'e?
57 Ha'e kuéra ipochy hese. Jesús katu he'i chupe kuéra: —Peteĩ maranduhára ndaha'éi oñemomba'e'ỹva, ndaha'éiramo hetãme ha hógape.
58 Ha ndojapói heta tembiapo ipu’akapáva upépe ojerovia’ỹgui hikuái.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Upe jave Herodes mburuvicha guasu ohendu Jesús herakuãha.
2 Ha he'i hembiguái kuérape: “Kóva hína Juan Bautista; ha’e oikove jey omanóva apytégui; ha upévare umi tembiapo ipu’akapáva ojehechauka ipype.
3 Herodes ningo ojagarra Juanpe, ojokua ha omoinge chupe kárselpe, iñermáno Felipe rembireko Herodias rehehápe.
4 Juan he'i chupe: —Ndaikatúi reguereko chupe.
5 Ha ojukase rire chupe, okyhyje umi héntegui, ohechági chupe proféta ramo.
6 Herodes kumpleáño katu, Herodías rajy ojeroky henondépe ha ombovy'a Herodes.
7 Upémarõ ha’e opromete peteĩ huraménto ome’ẽtaha chupe oimeraẽ mba’e ojeruréva.
8 Ha isy he'i chupe, he'i chupe: —Eme'ẽ chéve ko'ápe Juan Bautista akã peteĩ mba'yrúpe.
9 Pe rréi ombyasy, upéicharõ jepe pe juramento ha umi oguapýva hendive okaru jave, omanda oñeme’ẽ hag̃ua chupe.
10 Ha'e omondo ha oñakã'o Juan-pe ka'irãime.
11 Upéi ojegueru iñakã peteĩ mba'yrúpe ha oñeme'ẽ pe kuñataĩme, ha ogueraha isýpe.
12 Hemimbo'e kuéra ou ohupi hetekue ha oñotỹ ha oho omombe'u Jesúspe.
13 Jesús ohendúvo upéva, osẽ várkope peteĩ desiértope, ha umi hénte ohendúvo upéva, oho hapykuéri yvýrupi umi siudágui.
14 Ha Jesús osẽ, ha ohecha hetaiterei hénte, ha oiporiahuvereko chupekuéra, ha omonguera umi hasývape.
15 Ka'aru jave, hemimbo'ekuéra ou hendápe ha he'i chupe: —Kóva niko peteĩ yvy ojeiko'ỹháme, ha ko'ágã ohasáma ára. pemondo umi héntepe oho hag̃ua umi puévlope ha ojogua hi’upy.
16 Jesús katu he'i chupekuéra: —Natekotevẽi oho hikuái. peme'ẽ chupekuéra ho'u haguã.
17 Ha’ekuéra he’i chupe: “Ko’ápe roguereko 5 pan ha mokõi pira”.
18 Ha'e he'i: —Pegueru ko'ápe che rendápe.
19 Ha he’i umi héntepe oguapy hag̃ua kapi’ipe, ha ojagarra umi cinco pan, ha umi mokõi pira, ha omaña yvága gotyo, ohovasa ha omboja’o ha ome’ẽ umi pan idisipulokuérape, ha umi disípulo atyguasúpe .
20 Ha opavave okaru ha henyhẽ, ha ombyaty umi pehẽngue hembývagui 12 kanásto henyhẽva.
21 Umi okaru va’ekue 5.000 kuimba’e rupi, ndaha’éi kuña ha mitã.
22 Upepete Jesús ojoko idisipulokuérape ojupi hag̃ua peteĩ várkope ha oho hag̃ua henonderã ótro ládope, ha ha’e omondo aja umi héntepe.
23 Omondo rire umi héntepe, ojupi peteĩ montáñape aparte oñembo’e hag̃ua.
24 Pe várko katu oĩma yguasu mbytére, otyryry ola, yvytu ojoykére.
25 Pyhare irundyha jave, Jesús oho hendápe kuéra, oguata yguasu ári.
26 Umi disípulo ohechávo Jesús oguataha pe mar ári, oñemondýi hikuái ha he’i: “Peteĩ espíritu hína. ha osapukái hikuái kyhyjégui.
27 Upepete Jesús he'i chupe kuéra: —Pevy'a. ha’e che; ani rekyhyje.
28 Pedro he'i chupe: —Che ruvicha, nde ha'éramo, ere chéve aju haguã ne rendápe y ári.
29 Ha'e he'i: —Eju. Oguejy rire Pedro pe kanóagui, oguata pe y ári oho haguã Jesús rendápe.
30 Ha ohechávo pe yvytu hatãha, okyhyje. ha oñepyrũvo oñapymi, osapukái: “Che Ruvicha, chesalva”.
31 Upepete Jesús oipyso ipo ha ojagarra chupe ha he'i chupe: —Nde rejerovia'ỹva, mba'ére piko reduda?
32 Oike rire hikuái pe várkope, pe yvytu opyta.
33 Upémarõ umi oĩva pe várkope ou ha oadora chupe ha he’i: “Añetehápe nde ningo Ñandejára Ra’y”.
34 Ohasávo hikuái, og̃uahẽ hikuái Genesaret retãme.
35 Ha umi kuimba’e upe lugárpegua oikuaa rire chupe, omondo hikuái opa upe tetã oĩvape ijerére, ha ogueru hendápe opa hasývape.
36 Ha ojerure asy chupe topoko ijao rembe'ýre añoite, ha opavave opokóva okuera porã.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Upéi ou Jesús rendápe umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo Jerusaléngua ha he'i.
2 Mba'ére piko ne remimbo'ekuéra omboyke umi anciano reko? ndojohéigui ipo ho'u jave mbujape.
3 Jesús katu he'i chupekuéra: —Mba'ére piko peẽ pejapo Tupã rembiapoukapy pende rekoha rupi?
4 Tupã he'i: “Emomba'e nde túva ha nde sýpe, ha pe omaldesíva itúva térã isýpe tomano tomano”.
5 Peẽ katu peje: ‘Oimeraẽ he’íva itúva térã isýpe: ‘Opa mba’e chepytyvõtava rupive.
6 Ha ani pemomba’eguasu itúvape térã isýpe, ha’e isãso va’erã. Péicha pejapo Tupã rembiapoukapy mba'eve'ỹre pende jepokuaa rupive.
7 Peẽ hovamokõiva, Isaías oprofetisa porã penderehe he'ívo.
8 Ko tavayguakuéra oñemoag̃ui cherehe ijuru rupive, ha chemomba’e ijurúpe; ha katu ikorasõkuéra mombyry oĩ chehegui.
9 Ha katu en vano chemomba’eguasu hikuái, ombo’évo doctrina-kuérare yvypóra rembiapoukapy.
10 Upéi ohenói umi héntepe ha he'i chupekuéra: —Pehendu ha pentende.

11 Ndaha’éi pe oikéva ijurúpe omongy’áva peteĩ kuimba’épe; ha katu pe osẽva ijurúgui, kóva omongy’a peteĩ kuimba’épe.

12 Upéi ou hemimbo'e kuéra ha he'i chupe: —Reikuaápa umi fariséo oñembohory hague ohendu rire ko'ã mba'e?

13 Ha'e katu ombohovái ha he'i: —Opa mba'e che Ru yvagapegua noñotỹiva, oñemongu'éta.

14 Peheja chupekuéra: ha’ekuéra siégo omoakãva umi ohecha’ỹvape. Ha pe ohecha'ỹva omotenondéramo pe ohecha'ỹvape, mokõivéva ho'áta pe yvykuápe.

15 Upémarõ Pedro he'i chupe: —Emombe'u oréve ko ehémplo.

16 Jesús he'i: —Peẽ piko napentendeporãi gueteri?

17 Napeikuaái gueteri piko opa mba'e oikéva ijurúpe oikeha ñande ryepýpe ha oñemombo pe ysyry guasúpe?

18 Ha katu umi mba’e osẽva ijurúgui osẽ ñane korasõgui; ha omongy’a hikuái pe kuimba’épe.

19 Pórke ñane korasõgui osẽ umi pensamiénto ivaíva, umi jejuka, tekovai, tekovai, ñemonda, testígo japu ha ñe’ẽ vai.

20 Ko'ãva ha'e umi mba'e omongy'áva yvypórape, okaru ramo ipo ojejohéi'ỹre, nomongy'ái yvypórape.

21 Upéi Jesús oho upégui ha oho Tiro ha Sidón rembe'ýpe.

22 Upéi ou peteĩ kuña Canaángua, ha osapukái chupe: “Che poriahuvereko, che Jára, nde David Ra’y. che membykuña oñeñandu vaieterei peteĩ aña ndive.

23 Ha’e katu nombohováiri chupe ni peteĩ ñe’ẽ. Hemimbo'e kuéra ou ojerure asy chupe: —Emondo chupe. ha'e osapukáigui ñande rapykuéri.

24 Ha'e katu he'i: —Che ndaha'éi añemondova'ekue Israel róga ovecha okañýva rendápe.

25 Upéi ou ha oadora chupe ha he’i: “Che Ruvicha, chepytyvõ”.

26 Ha'e katu he'i: —Naiporãi jaipe'a umi mitã mbuja ha ñamombo jaguápe.

27 Ha ha'e he'i: —Añete, che Jára, jagua ho'u umi mba'e ro'o ho'áva ijára meságui.

28 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Kuña, tuicha nde jerovia. Ha imembykuña okuera upe aravo guive.

29 Jesús osẽ upégui ha og̃uahẽ yguasu Galilea gotyo. ha ojupi peteĩ yvytýpe ha oguapy upépe.

30 Ha hetaiterei hénte ou hendápe, oguerekóva hendivekuéra umi ikarẽva, ohecha’ỹva, iñe’ẽngúva, iñe’ẽngúva, ha heta ambuéva, ha oity chupekuéra Jesús py gotyo; ha omonguera chupekuéra.

31 Upeichaite umi hénte oñesorprende ohechávo umi iñe’ẽngúva oñe’ẽha, umi ikangýva okuera, umi ikarẽva oguata ha umi ohecha’ỹva ohecha hag̃ua.

32 Upémarõ Jesús ohenói hemimbo'e kuérape ha he'i: —Aiporiahuvereko umi héntepe, tres día opytáva chendive ha ndoguerekomo'ãi mba'eve ho'u hag̃uã.

33 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: —Moõgui piko jaguerekóta hetaiterei mbuja pe desiértope, ñamyenyhẽtaha hetaiterei héntepe?

34 Jesús he'i chupe kuéra: —Mboy mbuja piko peguereko? Ha'e kuéra he'i: Siete ha mbovymi pira'i.

35 Ha’e he’i umi héntepe oguapy hag̃ua yvýpe.

36 Upéi ojagarra umi 7 pan ha pira, oagradese ha omboja’o ha ome’ẽ idisipulokuérape ha umi disípulope heta héntepe.

37 Ha opavave okaru ha henyhẽ, ha ombyaty hikuái pe so'o oñembyaívagui hembýva 7 kanásto henyhẽva.

38 Umi ho'úva katu cuatro mil kuimba'e, kuña ha mitã'i'ỹre.

39 Upéi omondo umi héntepe, ojupi várkope ha og̃uahẽ Magdala rembe’ýpe.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Ou avei umi fariséo saduséo ndive, ha ojerure Jesúspe ohechauka hag̃ua chupekuéra peteĩ milágro yvágagui.

2 Ha'e he'i chupe kuéra: —Ka'aru vove peje: ‘Iporãta, yvága pytãgui.

3 Ha pyhareve: “Ko árape niko ára vai, yvága pytã ha ijyvyku’i”. O peẽ hovamokõiva, ikatu pehechakuaa yvága rova; ha katu ndaikati piko pehechakuaa umi techaukaha ára rehegua?

4 Peteĩ ñemoñare iñañáva ha oporomoakãratĩva oheka peteĩ techaukaha; ha noñeme’ẽmo’ãi chupe mba’eveichagua techaukaha, proféta Jonás techaukaha añónte. Ha oheja chupe kuéra ha oho.

5 Ha idisipulokuéra og̃uahẽvo pe ótro ládo, hesarái hikuái ogueraha hag̃ua mbujape.

6 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Peñangarekóke ha peñangarekóke umi fariséo ha saduseo levadúre.

7 Ha'e kuéra oñomongeta ojuehe ha he'i: —Ore ndoroguerahái mbujape.

8 Jesús ohechakuaávo upéva, he'i chupekuéra: —Peẽ pejerovia'ỹva, mba'ére piko pejepy'amongeta ojuehe, ndapeguerúigui mbuja?

9 Napeikuaaporãi gueteri piko, ha napenemandu’ái piko umi cinco mbujare umi cinco mil apytégui, ha mboy kanástopa pembyaty?

10 Ni umi 7 pan umi cuatro mil apytégui ha mboy kanásto piko pembyaty?

11 Mba'éicha piko ndapeikuaái nda'éi hague peẽme mbuja rehe, peñangarekótaha fariseo ha saduseo levadúre?

12 Upémarõ ha’ekuéra ontende mba’éichapa ha’e he’i hague chupekuéra toñatende hag̃ua pe mbuja levadúre, síno umi fariséo ha saduséo mbo’epyre.

13 Jesús og̃uahẽvo Cesarea Filipos rembe’ýpe, oporandu idisipulokuérape: “ ¿Máva piko he’i umi hénte che ha’eha Yvypóra Ra’y?”.

14 Ha'e kuéra he'i: —Oĩ he'íva nde ha'eha Juan Bautista. ha ambue katu, Jeremías, térã peteĩ maranduhára apytégui.

15 Ha'e he'i chupe kuéra: —Máva piko peje che ha'eha?

16 Simón Pedro he'i: —Nde hína Cristo, Tupã oikovéva Ra'y.

17 Jesús he'i chupe: —Nde , Simón Barjona, revy'a, so'o ha tuguy ndoikuaaukái ndéve, che Ru yvagapegua uvei.

18 Ha ha’e avei ndéve: Nde ha’eha Pedro, ha ko ita ári amopu’ãta che tupao; ha umi aña retã rokẽ ndopu’akamo’ãi hese.

19 Ha ame'ẽta ndéve yvága rréino llave, ha opa mba'e reñapytĩva ko yvy ape ári ojejokóta yvágape.

20 Upéi he’i idisipulokuérape ani hag̃ua he’i avavépe Jesús ha’eha pe Cristo.

21 Upe guive Jesús oñepyrũ ohechauka idisipulokuérape mba’éichapa oho va’erã Jerusalénpe, ha ohasa asy heta mba’e umi ansiáno, saserdóte ruvicha ha mbo’ehára leipegua, ha ojejuka ha oikove jey tercer díape.

22 Upémarõ Pedro ojagarra chupe ha oñepyrũ oja’o chupe ha he’i: “Che Ruvicha, epyta mombyry ndehegui, upéva ndoikomo’ãi ndéve g̃uarã”.

23 Ha’e katu ojere ha he’i Pédrope: “ Esẽ che rapykuéri, Satanás, nde ningo chembopochy, nde ningo nerehetũi umi mba’e Tupã mba’éva, síno umi yvypóra mba’éva”.
24 Upémarõ Jesús he'i hemimbo'e kuérape: —Oĩramo ouséva che rapykuéri, toñenega ijehe ha tohupi ikurusu ha chemoirũ.
25 Oimeraẽva osalvaséva hekove, operde va'erã, ha oimeraẽ operdéva hekove che rehehápe, ojuhúta.
26 ¿Mba’e piko ideprovécho peteĩ kuimba’épe, ohupytýramo ko múndo tuichakuére, ha operde ramo hi’ánga? térã mba'épa ome'ẽta peteĩ kuimba'e hi'ánga rehe?
27 Yvypóra Ra’y oútagui Itúva rekomimbipápe hi’ánhel ndive; ha upéi ha’e omyengoviáta peteĩ teĩme hembiapokuéraicha.
28 Añetehápe ha'e peẽme: Oĩ ko'ápe oñembo'ýva, nomanomo'ãiva, ohecha peve pe Yvypóra Ra'ýpe ouha Irréinope.

MOAKÃHA 17 rehegua

1 Seis ára rire Jesús ojagarra Pedro, Santiago ha iñermáno Juanpe, ha ogueraha chupekuéra peteĩ yvyty yvate gotyo ojuehegui.
2 Ha oñemoambue henondépe, hova omimbi kuarahyicha, ha ijao morotĩ tesapeicha.
3 Ha, péina ápe, ojehechauka chupekuéra Moisés ha Elías oñe’ẽvo hendive.
4 Upémarõ Pedro he'i Jesúspe: —Che Ruvicha, iporã oréve roime ko'ápe. Peteĩ ndéve g̃uarã, ha peteĩ Moiséspe g̃uarã, ha peteĩ Elíaspe g̃uarã.
5 Ha'e oñe'ẽ aja gueteri, peteĩ arai omimbipáva ojaho'i chupekuéra, ha pe arai apytégui peteĩ ñe'ẽ he'íva: “Kóva hína che Ra'y ahayhuetéva. pehendu chupe.
6 Umi disípulo ohendúvo upéva, oñesũ hova ári ha okyhyjeterei.
7 Jesús ou opoko hesekuéra ha he'i: —Pepu'ã ha ani pekyhyje.
8 Ha ohupi rire hikuái, ndohechái avavépe, Jesús añoite.
9 Oguejy aja hikuái pe montáñagui, Jesús he’i chupekuéra: “ Ani pemombe’u pe visión avavépe, pe Yvypóra Ra’y oikove jey peve omanóva apytégui”.
10 Hemimbo'e kuéra oporandu chupe: —Mba'ére piko umi mbo'ehára leipegua he'i Elías ou raẽtaha?
11 Jesús he'i chupekuéra: --Añetehápe Elías oúta raẽ ha omoĩjey opa mba'e.
12 Che ha'e peẽme, Elías oumaha, ha'ekuéra ndoikuaái chupe, ojapo uvei hese oipotaháicha. Upéicha avei pe Yvypóra Ra'y ohasa asýta hesekuéra.
13 Upéi hemimbo'e kuéra ontende ha'e oñe'ẽha chupekuéra Juan Bautista rehe.
14 Og̃uahẽvo hikuái umi hénte rendápe, ou hendápe peteĩ kuimba’e oñesũ henondépe ha he’i:
15 Che Ruvicha, eiporiahuverekomína che ra'ýpe, ha'e itavy ha ipy'a rasy, py'ỹi ho'águi tatápe ha py'ỹi ýpe.
16 Ha agueru chupe ne remimbo'e kuéra rendápe, ha ndaikatúi omonguera chupe.
17 Upémarõ Jesús he’i: “ Pe henerasión ndojeroviapáiva ha iñañáva, ¿araka’e peve piko aiméta penendive? ¿araka'e peve piko ahejáta peẽme? pegueru chupe ko’ápe che rendápe.
18 Ha Jesús omongavaju añape; Ha osẽ chugui, ha pe mitã okuera upe aravo guive.
19 Upémarõ umi disípulo ou Jesús rendápe ojuehegui, ha he’i: —Mba’ére piko ndaikatúi romosẽ chupe?
20 Jesús he'i chupekuéra: —Peẽ ndapegueroviáigui, añetehápe ha'e peẽme: Peguerekóramo jerovia peteĩ mostaza ra'ỹi ra'ỹiicha, peje va'erã ko yvytýpe: Peipe'a ko'águi mombyry pehẽngue. ha oipe’áta; ha mba’eve ndaikatumo’ãi peẽme.
21 Péro ko’ãichagua ndosẽi ñembo’e ha ayuno rupive.
22 Oiko aja hikuái Galileape, Jesús he'i chupekuéra: “ Yvypóra Ra'ýpe oñeme'ẽta yvypóra pópe.
23 Ha ojukáta chupe hikuái, ha mbohapyha árape oñemoingove jeýta. Ha ombyasyeterei hikuái.
24 Og̃uahẽvo hikuái Capernáumpe, umi orresivi va’ekue impuésto og̃uahẽ Pedro rendápe ha he’i: “¿Ndaha’éi piko pende jára opaga impuésto?”.
25 Ha'e he'i: “Si!” Oike rire pe ógape, Jesús ojoko chupe ha he'i chupe: —Mba'e piko repensa Simón? mávaguipa umi mburuvicha guasu yvy arigua ogueraha jepokuaa térã impuesto? imembykuéragui voi, térã umi extranhérogui?
26 Pedro he'i chupe: —Umi extranhérogui. Jesús he’i chupe: —Upérõ umi mitã isãso.
27 Upevére, ani hag̃ua rombopochy chupekuéra, tereho yguasúpe, ha emombo peteĩ gancho, ha ejagarra pe pira ojupi ypy va’ekue; ha reipe'a vove ijuru, rejuhúta peteĩ viru pehẽngue.

MOAKÃHA 18 rehegua

1 Upe jave avei hemimbo'e kuéra oguahẽ Jesús rendápe ha he'i: “Máva piko pe tuichavéva Rréino yvagapeguápe?
2 Upémarõ Jesús ohenói peteĩ mitã’ípe ha omoĩ ijapytepekuéra.
3 Ha he’i: “ Añetehápe ha’e peẽme, napeñekonvertíriramo ha peiko mitãicha, ndapeikemo’ãi pe Rréino yvagapeguápe.
4 Upévare, oimeraẽ oñemomirĩva ko mitãicha, upéva hína pe tuichavéva pe rréino yvagapeguápe.
5 Ha orrecibítava peteĩ mitã michĩva peichagua che rérape, che rresivi.
6 Ha katu oimeraẽva ombopochýva peteĩva ko’ã mitã michĩva cherehe, iporãvéta chupe g̃uarã oñemosaingo ijajúrare peteĩ ita molino, ha oñembohypa pe yguasu pypukúpe.
7 ¡Aichejáranga yvóra umi ofensa rupi! tekotevẽgui ou umi ofensa; ha katu ai pe kuimba'e ou va'ekuére pe mba'evai!
8 Upévare, nde po térã nde py ndeperhudikáramo, eikytĩ ha emombo ndehegui.
9 Ha nde resa ndeperhudika ramo, eipe'a ha emombo ndehegui.
10 Peñangarekóke ani hag̃ua pemomba’e peteĩva ko’ã michĩva apytégui; ha'égui peẽme: Yvágape hi'ángel kuéra ohecha memeha che Ru yvagapegua rova.
11 Yvypóra Ra’y ou osalva hag̃ua pe okañy va’ekuépe.
12 Mba'éicha piko peimo'ã? peteĩ kuimba’e oguerekóramo cien ovecha, ha peteĩva okañy, ndohejái piko umi noventa y nueve, ha oho yvytýpe ha oheka pe okañýva?
13 Ha ojuhúramo, añetehápe ha’e peẽme, ha’e ovy’ave upe ovechakuérare, umi noventa y nueve ndokañýivagui.
14 Upéicharõ jepe, ndaha’éi pende Ru yvagapegua rembipota, peteĩva ko’ã mitã michĩva omano.
15 Ha ne ryvy oikóramo nderehe, tereho emombe'u chupe hembiapo vaikue nde ha ha'e añoite.

16 Péro ha’e nerenduséiramo, egueraha nendive peteĩ térã mokõi testígo, ikatu haguáicha oñemoañete opa mba’e he’íva mokõi térã mbohapy testígo.
17 Ha'e nohendúi ramo umíva, emombe'u tupaópe, ha nohendúiramo tupaópe, toiko ne ndive tetã ambuegua ha impuesto okobrávaicha.
18 Añetehápe ha'e peẽme: Opa mba'e peñapytĩva ko yvy ape ári, ojejokóta yvágape.
19 Che ha’e jey peẽme: Mokõi pende apytégui oñemoĩramo peteĩ ñe’ẽme ko yvy ape ári oimeraẽ mba’e ojerurétavare, che Ru yvagapeguágui ojejapóta hesekuéra.
20 Pórke mokõi térã mbohapy oñembyatyhápe che rérape, upépe aime ijapytepekuéra.
21 Upémarõ Pedro ou hendápe ha he'i chupe: —Che ruvicha, mboy vése piko che ermáno opeka cherehe ha aperdona chupe? siete jey peve?
22 Jesús he'i chupe: —Che nda'éi ndéve siete vése peve.
23 Upévare pe rréino yvagapegua oñembojoja peteĩ rréi rehe, ojagarraséva hembiguáikuérape.
24 Ha oñepyrũvo okonta, ojegueru chupe peteĩ odevéva chupe diez mil talento.
25 Ha katu ndohepyme’ẽi rupi, ijára omanda oñevende hag̃ua chupe, hembireko, imembykuéra, ha opa mba’e orekóva ha ojepaga hag̃ua.
26 Upémarõ pe tembiguái oñesũ ha oadora chupe ha he’i: “Che Ruvicha, eñeha’ãkena chendive, ha che apagáta ndéve opa mba’e”.
27 Upéi upe tembiguái jára oiporiahuvereko ha opoi chupe ha operdona chupe pe odevéva.
28 Upe tembiguái katu osẽ ha ojuhu peteĩ hapicha hembiguái odevéva chupe cien pláta.
29 Ha iñirũ hembiguái oñesũ ipy gotyo ha ojerure asy chupe ha he’i: “Epasiénsia chendive, ha che apagáta ndéve opa mba’e”.
30 Ha'e ndoipotái, oho oity chupe ka'irãime, opaga peve pe odevéva.
31 Upémarõ hapichakuéra hembiguái ohechávo pe ojehúva, ombyasyeterei ha ou omombe’u ijárape opa mba’e oiko va’ekue.
32 Upéi ijára ohenói rire chupe, he'i chupe: “Tembiguái aña, che aperdona ndéve opa mba'e redevéva, che reipota haguére.
33 ¿Ndaha’éi piko nde reiporiahuvereko va’erãmo’ã ne rapicha rembiguáipe, che roiporiahuvereko haguéicha?
34 Ijára ipochy ha ome’ẽ chupe umi ombohasa asývape, opaga peve opa mba’e odevéva chupe.
35 Upéicha avei che Ru yvagapegua ojapóta avei penderehe, pene korasõ guive napeperdonáiramo peteĩ teĩ ijoyke’ýpe hembiapo vaikue.

MOAKÃHA 19 rehegua

1 Jesús omombe’upa rire ko’ã mba’e, oho Galileagui ha og̃uahẽ Judéa rembe’ýpe Jordán mboypýri.
2 Ha hetaiterei hénte oho hapykuéri; ha omonguera chupekuéra upépe.
3 Umi fariséo ou avei hendápe, oipy'ara'ã chupe, ha he'i chupe: —Oĩ piko peteĩ kuimba'e oheja hembirekógui opa mba'ére?
4 Ha he'i chupe kuéra: —Napemoñe'ẽi piko pe ojapova'ekue iñepyrũmbýpe kuimba'e ha kuña.
5 Ha he'i: —Upévare kuimba'e ohejáta itúva ha isýpe ha ojejokóta hembirekóre.
6 Upévare ha’ekuéra ndaha’evéima mokõi mokõi, peteĩntente. Upévare, pe Tupã ombojoajúva, ani yvypóra omboja'o.
7 Ha'ekuéra he'i chupe: —Mba'ére piko Moisés omanda ome'ẽ haguã kuatia ojedivorsia haguã ha omosẽ haguã chupe?
8 Ha'e he'i chupe kuéra: —Pende py'a hatã rupi Moisés oheja pemomombyry pene rembirekógui.
9 Che ha'e peẽme: Oimeraẽ oipe'áva hembirekógui, ndaha'éiramo tekovai rehe, ha omenda ambuére, oporomoakãratĩ.
10 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: “Pe kuimba'e oikóramo upéicha hembireko ndive, naiporãi omenda.
11 Jesús katu he'i chupekuéra: —Opavave ndaikatúi oguerohory ko ñe'ẽ, ndaha'éiramo umi oñeme'ẽvape.
12 Oĩ eunuco onase va’ekue upéicha isy rye guive, ha oĩ eunuco ojejapo va’ekue yvypóragui eunuco ramo. Ikatúva orresivi, torrecibi.
13 Upéi ojegueru hendápe mitã mimi omoĩ haguã ipo hi'ári ha oñembo'e haguã.
14 Jesús katu he'i: —Peheja umi mitã michĩva ha ani pembotove chupekuéra ou che rendápe.
15 Ha omoĩ ipo hi’arikuéra ha osẽ upégui.
16 Ha, péina ápe, peteĩ ou ha he'i chupe: Mbo'ehára porã, mba'e porãpa ajapóta, ahupyty haguã jeikove opave'ỹva?
17 Ha'e ramo he'i chupe: —Mba'ére piko cherehe imba'eporãha? ndaipóri iporãva peteĩnte, upéva hína Tupã.
18 Ha'e he'i chupe: —Mávapa? Jesús he'i: Ani reporojuka, Ani reporomoakãratĩ, Ani remonda, Ani remombe'u japu.
19 Emomba'e nde ru ha nde sýpe, ha ehayhu nde rapichápe nde jupeicha.
20 Pe mitãrusu he'i chupe: —Opa ko'ã mba'e añongatu chemitã guive.
21 Jesús he'i chupe: —Reiko porãséramo, tereho evende umi mba'e rerekóva ha eme'ẽ mboriahúpe, ha reguerekóta tesoro yvágape.
22 Pe mitãrusu ohendúvo upéva, oñembyasývo oho, oguerekógui heta mba'e.
23 Upémarõ Jesús he'i hemimbo'e kuérape: —Añetehápe ha'e peẽme, peteĩ kuimba'e ipirapire hetáva hasy oike haguã Rréino yvágape.
24 Ha ha’e jey peẽme: Ndahasyiete peteĩ kaméllo ohasa peteĩ aguja resa rupi, peteĩ kuimba’e ipirapire hetáva oike rangue Tupã Rréinope.
25 Hemimbo'e kuéra ohendúvo upéva, oñemondýi ha he'i: “¿Máva piko upéicharõ ikatu ojesalva?
26 Jesús katu omaña hese kuéra ha he'i chupe kuéra: —Yvypórape guarã ndaikatumo'ãi ko mba'e. Tupã ndive katu opa mba'e ikatu.
27 Upémarõ Pedro he'i chupe: —Ore roheja opa mba'e ha roguata nde rapykuéri. mba'e piko jaguerekóta upévare?
28 Jesús he'i chupekuéra: “ Añetehápe ha'e peẽme, peẽ chemoirũva'ekue, Yvypóra Ra'y oguapy vove iguapyha hekomimbipávape, peguapýta avei doce trónope, pehusga umi doce trívupe Israel.
29 Ha opavave ohejáva hóga, térã joyke’y, térã iñermána, térã itúva, térã isy, térã hembireko, térã ita’yrakuéra, térã yvykuéra, che réra reheháрe, ohupytýta cien vése, ha ohupytýta tekove opave’ỹva.

30 Ha katu heta umi tenondegua oikóta ipahaitépe; ha umi ipahaguéva ha'éta tenonderã.

MOAKÃHA 20 rehegua

1 Pe Rréino yvagapegua ojogua peteĩ kuimba'e ogajárape, osẽva'ekue pyhareve pyte okontrata hag̃ua iparraltýpe omba'apóvape.
2 Oñemoĩ rire peteĩ ñe'ẽme umi mba'apohára ndive peteĩ pláta pehẽngue peteĩ árape, omondo chupekuéra iparraltýpe.
3 Upe rire Jesús osẽ pe tercera óra rupi, ha ohecha umi hénte oñembo'ýva hína pe plátope.
4 Ha he'i chupekuéra; Peho avei pe parraltýpe ha ame'ẽta peẽme opa mba'e iporãva. Ha oho hikuái hape.
5 Osẽ jey seis ha 9 aravo rupi, ha ojapo upéicha avei.
6 Pe 11 aravo rupi Jesús osẽ, ha ojuhu ambue tapicha oñembo'y'ỹva, ha he'i chupekuéra: —Mba'ére piko pepyta ko'ápe ára pukukue pemba'apo'ỹre?
7 Ha'e kuéra he'i chupe: —Avave nañandetratáigui. He'i chupe kuéra: Peho avei pe parraltýpe. ha oimeraẽ mba'e oĩporãva, upéva pehupytýta.
8 Upémarõ ka'aruete, pe parralty jára he'i chupe: "Ehenói umi mba'apohárape ha eme'ẽ chupekuéra imba'e opagáva, pe último guive pe primero peve".
9 Og̃uahẽvo umi oñekontratávape 11 óra rupi, káda uno orresivi peteĩ pláta pehẽngue.
10 Ha katu umi tenondegua oúvo, oimo'ã hikuái ohupytyva'erãmo'ã hetave; ha upéicha avei ohupyty hikuái peteĩ teĩme peteĩ pláta.
11 Ha orresivi rire hikuái, oñe'ẽmbegue hikuái pe óga járare.
12 He'i: "Ko'ã ipahaguéva omba'apo peteĩ aravo'ínte, ha nde rembojoja ore ndive, roguerahava ára pukukue ha haku".
13 Ha'e katu ombohovái peteĩvape ha he'i: "Che angirũ, ndajapói mba'eve ivaíva nderehe.
14 Ejagarra nde rekoha ha tereho, ame'ẽta ko ipahaitépe, nde reme'ẽháicha.
15 ¿Ndaikatúi piko ajapo aipotáva che mba'éva ndive? Ivai piko nde resa, che rekoporã haguére?
16 Upéicha umi ipahaitéva oikóta tenonderã, ha umi tenondegua oúta tapykuépe, heta oñehenóiva, péro sa'i ojeporavo.
17 Jesús oho jave Jerusalénpe, ogueraha umi 12 disípulope ojuehegui tapére, ha he'i chupekuéra:
18 Péina ápe, rojupi Jerusalén-pe; Ha pe Yvypóra Ra'ýpe oñetraisionáta saserdóte ruvicha ha Moisés rembiapoukapy mbo'ehára kuérape, ha ha'ekuéra okondenáta chupe omano hag̃ua.
19 Ome'ẽta chupe umi tetã ambueguápe oñembohory haguã, oinupã haguã ha ohupi haguã kurusúre, ha mbohapyha árape opu'ã jeýta.
20 Upéi Zebedeo ra'ykuéra sy, ita'ýra ndive, oadora chupe ha ojerure chupe peteĩ mba'e.
21 Ha'e oporandu chupe: —Mba'e piko reipota? Ha'e he'i chupe: —Eme'ẽ ko'ã mokõi che ra'y toguapy, peteĩ nde akatúape ha ambue nde asu gotyo, nde Rréinope.
22 Jesús katu he'i: —Peẽ ndapeikuaái mba'épa pejerure. Ikatúpa pey'u pe kópa che hoy'útavagui, ha peñemongarai pe ñemongarai che añemongaraíva reheve? Ha'e kuéra he'i chupe: —Ore ikatu.
23 Ha ha'e he'i chupekuéra: " Añetehápe pey'úta che kópa ha peñemongaraíta pe ñemongarai che añemongaraíva reheve oñeme'ẽva'ekue umi che Ru ombosako'ívape.
24 Umi diez ohendúvo upéva, ipochy hikuái umi mokõi joyke'y rehe.
25 Jesús ohenói chupekuéra ha he'i: —Peẽ peikuaa umi tetã ambuegua mburuvichakuéra oisãmbyhyha hese kuéra, ha umi tuichavéva oguerekoha autorida hese kuéra.
26 Pende apytépe katu ndaha'emo'ãi upéicha, ha katu pe tuicha oipotáva pende apytépe, toiko pene rembiguái ramo.
27 Oimeraẽ oisãmbyhyséva pende apytépe, toiko pene rembiguái ramo.
28 Yvypóra Ra'y ndoúi haguéicha oservi hag̃ua chupe, síno oservi ha ome'ẽ hag̃ua hekove rreskáteramo hetápe.
29 Osẽvo hikuái Jericógui, hetaiterei hénte oho hapykuéri.
30 Upémarõ, mokõi ohecha'ỹva oguapýva tape rembe'ýpe, ohendúvo Jesús ohasaha upérupi, osapukái ha he'i: —Ore poriahuvereko, nde Ruvicha, David Ra'y.
31 Umi hénte oja'o chupekuéra okirirĩ haguére, ha ha'ekuéra osapukái ha he'i: "Ore poriahuverekomína, nde Ruvicha, nde David Ra'y".
32 Jesús oñembo'y ha ohenói chupekuéra ha he'i: —Mba'e piko peipotáta ajapo penderehe?
33 Ha'e kuéra he'i chupe: —Che Jára, ore resa ojepe'a haguã.
34 Upémarõ Jesús oiporiahuvereko chupekuéra ha opoko hesáre, ha upepete ohecha hikuái ha oho hapykuéri.

MOAKÃHA 21 rehegua

1 Oguahẽvo Jerusalénpe ha og̃uahẽvo Betfagépe, yvyty Olivotýpe, Jesús omondo mokõi hemimbo'e.
2 Peje chupe kuéra: —Tapeho pe puévlo oĩvape pende rovái, ha upepete petopáta peteĩ vúrro oñeñapytĩva ha peteĩ hymba ra'y.
3 Ha oĩramo he'íva peẽme, peje: 'Ñandejára oikotevẽ hesekuéra; ha pya'e voi omboúta chupekuéra.
4 Opa ko'ã mba'e ojejapo, oñekumpli hag̃ua pe proféta he'i va'ekue.
5 Ere Sión rajype: "Péina ápe, nde Rréi ou ne rendápe, ipy'aporã, oguapýva peteĩ vúrro ári, ha peteĩ vúrro ra'y.
6 Umi disípulo oho ha ojapo Jesús he'i haguéicha chupekuéra.
7 Ogueru pe vúrro ha pe ryguasu ra'y, omonde ijao ha omoĩ hikuái hi'ári.
8 Ha hetaiterei hénte oipyso ijaokuéra tapére; ambue katu oikytĩ umi yvyramáta rakã, ha oikytĩ tape rehe.
9 Umi hénte ohóva tenonderã ha hapykuéri osapukái ha he'i: "Ehosána David Ra'ýpe. Hosanna yvatevévape.
10 Og̃uahẽvo Jerusalénpe, enterove pe siuda oñemondýi ha he'i: "¿Máva piko kóva?".
11 Umi hénte he'i: "Kóva hína Jesús pe proféta Nazaretgua Galileagua".
12 Jesús oike Ñandejára témplope, omosẽ opa umi ovendéva ha ojoguávape témplope, ha oitypa umi pláta okambiáva mesa ha umi paloma ovendéva apyka.
13 Ha he'i chupe kuéra: --Ñandejára Ñe'ẽme he'i: Che róga oñembohérata ñembo'e róga. Peẽ katu pejapo chugui mondaha kuã.
14 Ha umi ohecha'ỹva ha ikarẽva ou hendápe témplope. ha omonguera chupekuéra.

15 Umi saserdóte ruvicha ha mbo’ehára leipegua ohechávo
umi mba’e hechapyrãva ha’e ojapo va’ekue, ha umi mitã
osapukái témplope ha he’i: “Ehosána David Ra’ýpe.
ndovy’aieterei hikuái, .
16 Ha he'i chupe: —Rehendu piko mba'épa he'i ko'ãva?
Jesús he'i chupekuéra: “ Heẽ; ¿Araka'eve piko napemoñe'ẽi:
Mitã'i ha imemby kambúva jurúgui remomba'eguasu?
17 Upéi oheja chupekuéra ha osẽ pe távagui Betania gotyo.
ha opyta upépe.
18 Ko’ẽmbotávo oho jeývo pe siudápe, iñembyahýi.
19 Ohechávo peteĩ ígo máta tapére, og̃uahẽ hendápe, ha
ndojuhúi mba'eve, hogue añónte, ha he'i chupe: —Anivéma
hi'a nde ári opa ára g̃uarã. Ha upepete pe ígo máta ipiru.
20 Umi disípulo ohechávo upéva, oñesorprende ha he’i:
“Pya’e piko pe ígo máta ipiru!
21 Jesús he'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme,
pejerovia ramo ha ndapedudái ramo, ndaha'éi pejapótava
ko'ã mba'e ojejapóva ígo mátare añónte, ha peje ramo avei
ko yvytýpe: Peñemomombyrýke , ha eñemombo yguasúpe;
ojejapóta.
22 Ha opa mba’e, oimeraẽ mba’e pejeruréva ñembo’épe,
pejerovia rupi, pehupytýta.
23 Oike rire Tupaópe, umi saserdóte ruvicha ha umi
ansiáno oĩva pe puévlope ou hendápe ha’e ombo’e aja ha
he’i: “¿Mba’e autorida rupive piko rejapo ko’ã mba’e?”. ha
máva piko ome’ẽ ndéve ko autorida?
24 Jesús he'i chupekuéra: —Che avei aporandúta peẽme
peteĩ mba'e, peje ramo chéve, ha'éta peẽme mba'e autorida
rupive ajapo ko'ã mba'e.
25 Juan ñemongarai, moõgui piko ou? yvágagui, térãpa
yvypóragui? Ha'e kuéra oñe'ẽ ojupe he'ívo: —Ja'éramo:
Yvágagui! ha'e he'íta ñandéve: Mba'ére piko
ndapegueroviái chupe?
26 Ha katu ja’éramo: ‘Yvypóragui’. jakyhyje
tavayguakuéragui; opavave oguerekógui Juan-pe
maranduhára ramo.
27 Ha'e kuéra ombohovái Jesúspe: —Ndaikatúi roikuaa.
Ha he'i chupe kuéra: —Che avei namombe'úi peẽme mba'e
pu'aka rupi ajapo ko'ã mba'e.
28 Ha katu mba'e piko peimo'ã? Peteĩ kuimba'e oguereko
mokõi ita'ýra; ha oguahẽ pe tenondegua rendápe ha he'i: —
Che ra'y, tereho ko árape emba'apo che parraltýpe.
29 Ha'e he'i: —Ndajaposéi.
30 Oguahẽ mokõiha rendápe ha he'i upéicha avei. Ha'e katu
he'i: —Aháta karai, ha ndohói.
31 Mávapa mokõivéva apytégui ojapo itúva rembipota?
Ha'e kuéra he'i chupe: —Pe tenondegua. Jesús he’i
chupekuéra: “ Añetehápe ha’e peẽme, umi impuesto
okobráva ha umi kuña rekovai ohoha pene renonderã Tupã
Rréinope.
32 Juan ou vaekue pene rendápe tekojoja rapére, ha peẽ
ndapegueroviái chupe, ha katu umi impuesto okobráva ha
umi kuña rekovai oguerovia chupe.
33 Pehendu ótro ehémplo: Oĩ va’ekue peteĩ óga jára oñotỹ
va’ekue peteĩ parralty, ha oñakãrapu’ã ijerére, ojo’o
va’ekue ipype peteĩ parralty, ha omopu’ã peteĩ tórre, ha
oheja osẽ umi chokokuépe ha oho mombyry pe lugárpe.
34 Ha hi’ag̃uívo pe hi’a ra’anga, omondo
hembiguáikuérape umi chokokue rendápe, orresivi hag̃ua
hikuái umi yva.
35 Umi chokokue ojagarra hembiguáikuérape, oinupã
peteĩme, ojuka ambuépe ha ojapi itápe ambuépe.
36 Omondo jey ambue tembiguái kuérape, ha ha'ekuéra
ojapo avei hesekuéra.
37 Ipahápe katu omondo ita’ýrape he’i: “Omomba’éta
hikuái che ra’ýpe”.
38 Umi chokokue ohechávo pe ta’ýrape, he’i ojupe: “Kóva
hína pe heredero. peju, jajuka chupe, ha jajagarra iñerencia.
39 Ha'e kuéra ojagarra chupe ha omosẽ chupe parraltýgui
ha ojuka chupe.
40 Upéi ou vove pe parralty jára, mba'épa ojapóta umi
ñemitỹhárare?
41 Ha'e kuéra he'i chupe: “Ohundíta umi kuimba'e aña, ha
ohejáta iparralty ambue chokokuekuérape, ha'ekuéra
ome'ẽta chupe hi'a hi'árape”.
42 Jesús he'i chupekuéra: —Araka'eve piko napemoñe'ẽi pe
Escritura-pe: Pe ita umi omopu'ãva omboyke vaekue, oiko
chugui esquina akã.
43 Upévare ha’e peẽme: Ñandejára Rréino ojepe’áta
pendehegui ha oñeme’ẽta peteĩ tetãme hi’a porã.
44 Oimeraẽ ho'áva ko ita ári oñembyaíta, ha ho'áva hi'ári
katu, omongu'íta chupe polvo.
45 Umi saserdóte ruvicha ha fariséo ohendúvo umi
ehémplo ha’e omombe’úva, ohechakuaa ha’e oñe’ẽha
hesekuéra.
46 Ha'e kuéra katu ojokose jave chupe ipo, okyhyje hikuái
umi héntegui, ojagarrágui chupe proféta ramo.

MOAKÃHA 22 rehegua

1 Jesús ombohovái ha oñe'ẽ jey chupekuéra ñe'ẽpoty rupi.
2 Pe Rréino yvagapegua ojogua peteĩ rréipe, omenda
va’ekue ita’ýrape g̃uarã.
3 Omondo hembiguái kuérape ohenói haguã umi
oñehenóivape pe kasamientoháp e.
4 Omondo jey ambue tembiguáipe, he'ívo: “Peje umi
oñehenóivape: Che ambosako'íma che karurã.
5 Ha'e kuéra katu omomichĩ ha oho, peteĩva ikokuépe,
ambue katu imba'erepy gotyo.
6 Umi hembýva ojagarra hembiguáikuérape ha ojerure asy
chupekuéra ha ojuka chupekuéra.
7 Pe rréi ohendúvo upéva ipochy, ha omondo ijehérsito
ohundi umi oporojukávape ha ohapypaite itáva.
8 Upéi he’i hembiguáikuérape: “Oĩma pe kasamientorã,
péro umi oñehenói va’ekue nomereséi”.
9 Upévare peho tape guasúpe, ha opavave pejuhútava,
pejerure pe ñemendarã.
10 Upémarõ umi tembiguái osẽ tape guasúpe ha ombyaty
opavave ojuhúvape, ivaíva ha iporãva, ha pe
kasamientohápe oĩ invitádo.
11 Pe rréi oike jave ohecha umi invitádope, ohecha upépe
peteĩ kuimba’e nomondeiva’ekue ao omenda hag̃ua.
12 Upéi he'i chupe: —Che angirũ, mba'éicha piko reike
ko'ápe reguereko'ỹre peteĩ ao ñemendarã? Ha ha’e iñe’ẽ’ỹ.
13 Upémarõ pe rréi he’i umi tembiguáipe: “Peñapytĩ chupe
ipo ha ipy, peipe’a ha pemombo okápe pytũmbýpe. upépe
oĩta hasẽ ha hatĩ ryrýi.
14 Heta oĩ oñehenóiva, péro sa’i ojeporavo.
15 Upéi umi fariséo oho ha oñemoñe’ẽ mba’éichapa ikatu
ombotavy chupe iñe’ẽ jave.
16 Ha'e kuéra omondo hendápe hemimbo'e kuérape umi
Herodes pegua ndive, ha he'i: “Mbo'ehára, roikuaa nde
añeteguaha ha rembo'eha Tupã rape añete, ha nerepenái
avavére.

17 Upévare ere oréve: Mba'épa repensa? ¿Iporã piko
oñeme'ẽ impuesto Césarpe, térã nahániri?
18 Jesús katu ohechakuaa hembiapovaiha hikuái, ha he'i:
—Mba'ére piko che rovake, peẽ hovamokõiva?
19 Ehechauka chéve mba'éichapa ojepaga va'erã pe
impuésto. Ha ogueru chupe hikuái peteĩ pláta pehẽngue.
20 Ha he'i chupe kuéra: " ¿Máva mba'épa ko ta'ãnga ha
kuatiahaipyre?
21 Ha'e kuéra he'i chupe: César mba'e. Upéi he'i chupe
kuéra: —Peme'ẽ César-pe umi mba'e César mba'éva. ha
Tupãme umi mba'e Tupã mba'éva.
22 Ohendúvo hikuái ko'ã ñe'ẽ, oñesorprende ha oheja
chupe ha oho.
23 Upe árape voi ou Jesús rendápe umi saduseo he'íva
ndaiporiha rresurreksión, ha oporandu chupe:
24 He'i: "Mbo'ehára, Moisés he'i: "Peteĩ kuimba'e
omanóramo imemby'ỹva, iñermáno omenda vaerã
hembirekóre ha omongakuaa iñermánope.
25 Oĩ orendive 7 ermáno, ha pe peteĩha omenda rire peteĩ
hembirekóre, omanóma, ha ndoguerekói imemby, oheja
hembireko iñermánope.
26 Upéicha avei mokõiha, mbohapyha, 7ha peve.
27 Ha ipahaitépe omano avei pe kuña.
28 Upéicharõ, pe rresurreksiónpe, ¿máva rembireko piko
umi siete apytégui? opavave oguerekógui chupe.
29 Jesús he'i chupekuéra: —Peẽ pejavy ndapeikuaáigui
Ñandejára Ñe'ẽ ha Tupã pu'aka.
30 Pe rresurreksión vove nomendái ha noñemendái
chupekuéra, síno ojogua Ñandejára ánhelpe yvágape.
31 Péro peẽ napemoñe'ẽi piko Ñandejára he'i va'ekue
peẽme.
32 Che hína Abrahán, Isaac ha Jacob Jára? Tupã ndaha'éi
omanóva Tupã, oikovéva Tupã katu.
33 Ha umi hénte ohendúvo upéva, oñemondýi hikuái
imbo'epyre.
34 Umi fariséo ohendúvo ha'e omokirirĩ hague umi
saduséope, oñembyaty hikuái.
35 Upémarõ peteĩva ijapytepekuéra, ha'e va'ekue avogádo,
oporandu chupe peteĩ mba'e, ha he'i chupe:
36 Mbo'ehára, ¿mávapa pe tembiapoukapy tuichavéva oĩva
pe léipe?
37 Jesús he'i chupe: —Ehayhúta nde Járape opa nde py'aite
guive, opa ne ánga guive ha opa ne akãme.
38 Kóva ha'e pe tembiapoukapy peteĩha ha tuichavéva.
39 Pe mokõiha katu ojogua chupe: "Rehayhu va'erã nde
rapichápe ndejupe voi".
40 Ko'ã mokõi mandamiéntope oñemoĩmbaite pe léi ha
umi proféta.
41 Umi fariséo oñembyaty aja, Jesús oporandu chupekuéra.
42 He'i: —Mba'e piko peimo'ã Cristo rehe? máva ra'y piko
ha'e? Ha'e kuéra he'i chupe: David Ra'y.
43 Ha'e he'i chupe kuéra: —Mba'éicha piko David espíritu
rupive he'i chupe che Jára, he'ívo.
44 Ñandejára he'i che Járape: "Eguapy che akatúape, ajapo
peve nde py'a ra'ãnga ne enemigokuérape?
45 Upéicharõ David he'íramo chupe Ñandejára,
¿mba'éicha piko ha'e ita'ýra?
46 Ha avave ndaikatúi ombohovái chupe ni peteĩ ñe'ẽ, ni
noñanimái avave upe ára guive oporanduve hag̃ua chupe.

MOAKÃHA 23 rehegua

1 Upémarõ Jesús oñe'ẽ umi hénte ha hemimbo'e kuérape.
2 He'i: —Moisés apykápe oguapy Moisés apykápe Moisés
rembiapoukapy mbo'ehára ha fariseo.
3 Upévare opa mba'e he'íva peẽme, pejapo ha pejapo.
ha'ekuéra katu he'i ha ndojapói.
4 Ha'ekuéra ojokua umi mba'e pohýi pohýi ha ijetu'úva
ojegueraha hag̃ua, ha omoĩ kuimba'ekuéra akã ári; ha katu
ha'ekuéra voi nomongu'emo'ãi chupekuéra peteĩ ikuãme.
5 Ha'e kuéra ojapo opa mba'e ojapova'ekue yvypóra ohecha
haguã, ombotuichave ijao rembe'y.
6 Pehayhu umi koty yvategua karu guasu jave, ha umi
apyka guasu oĩva sinagógape.
7 Ha pemomaitei umi merkádope, ha kuimba'ekuéra he'i
hag̃ua: "Rábí, Rabí".
8 Aníke peñehenói Rabí, peteĩnte hína pene Mbo'ehára,
Cristo. ha opavave peẽ ha'e joyke'y.
9 Ani pehenói avavépe pende ru ko yvy ape ári, peteĩnte
hína pende Ru yvágape.
10 Ani avei peẽ peje mbo'ehára, peteĩnte pene mbo'ehára,
Cristo.
11 Pe tuichavéva pende apytépe, pene rembiguáiramo.
12 Ha oimeraẽva oñembotuicháva oñemomirĩta; ha pe
oñemomirĩtava oñembotuichavéta.
13 Ha katu, aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo,
hovamokõiva! Pemboty niko pe yvagapegua Rréino
yvyporakuérape, ndapeikemo'ãigui, ha ndapehejái oike umi
oikévape.
14 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
Peẽ pe'u umi viúda róga, ha peñembo'e puku, upévare peẽ
peñekondena tuichavéva.
15 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
peẽ pejere yguasu ha yvy rehe pejapo haguã peteĩ proselita,
ha ojejapo vove, pejapo chugui mokõi jey pe infierno ra'y
pendejehegui.
16 Aichejáranga peẽ, peẽ sãmbyhyhára ohecha'ỹva, pejéva:
"Oimeraẽ ohura Tupao rehe, ndaha'éi mba'eve; ha katu
oimeraẽva ohura témplo óro rehe, ha'e odevéva!
17 Peẽ itavy ha ohecha'ỹva, mba'épa pe tuichavéva, pe óro
térã pe tupao omomarangatu va'ekue pe óro?
18 Ha: "Oimeraẽ ohura va'ekue pe altár rehe, ndaha'éi
mba'eve. ha katu oimeraẽ ohura pe don oĩva hi'ári rehe,
ha'e kulpávle.
19 Peẽ itavy ha ohecha'ỹva, mba'épa tuichave pe jopói térã
pe altár omomarangatu va'ekue pe jopói?
20 Upévare ohura altar rehe, ohura hese ha opa mba'e oĩva
ipype.
21 Ha pe ohura va'ekue pe témplore, ohura hese ha pe
oikóva upépe.
22 Ha pe ohura va'ekue yvágape, ohura Tupã apyka ha pe
oguapýva hese.
23 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
Peme'ẽgui diezmo menta, anís ha comino-gui, ha peheja rei
umi mba'e ipohýiveva pe léi, huísio, poriahuvereko ha
jerovia rehegua.
24 Peẽ umi oisãmbyhýva siégo, peisu'úva peteĩ ryguasu
rupi'a ha petragáva peteĩ kaméllope.
25 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
peẽ pemopotĩgui pe kópa ha pe pláto oka gotyo, péro
hyepýpe henyhẽ mba'e pohýi ha mba'e pohýigui.

26 Nde fariséo siégo, emopotĩ raẽ umi mba'e oĩva pe kópa
ha pláto ryepýpe, ikatu haguáicha ipotĩ avei okápe.
27 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
Peẽ niko pejogua umi sepultúra oñemomorotĩvape,
añeteháре ojehecha porãva okáguio, ha hyepýpe katu
henyhẽva kuimba'e omanóva kangue ha opa mba'e ky'águi.
28 Upéicha avei peẽ okáguio pejehechauka hekojojáva
yvypórape, ha katu pende pype pemyenyhẽ hovamokõi ha
tembiapovaígui.
29 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
Pemopu'ãgui maranduhára kuéra sepultúra ha pembojegua
umi hekojojáva sepultúra.
30 Ha ere: "Ñande ru ypykue árape, ndajaparticipamo'ãi
kuri hendivekuéra profetakuéra ruguype".
31 Upévare peẽ testigo pendejupe, peẽ ha'eha umi
ojukava'ekue profetakuérape ra'y.
32 Pemyenyhẽkena pende ru ypykue medida.
33 Peẽ mbói, peẽ mbói ñemoñare, mba'éicha piko
pejehekýita pe kondenasióngui pe infiérnope?
34 Upévare, péina ápe, amondo peẽme proféta, kuimba'e
iñarandúva, ha eskritór; Oĩtava peinupã vaerã pende
sinagógape ha pepersegi chupekuéra távagui ambuépe.
35 Ikatu haguãicha ou pende ári opa tuguy hekojojáva
oñeñohẽva yvy ape ári, Abel hekojojáva ruguy guive
Zacarías Baraquías ra'y ruguy peve, peẽ pejukava'ekue
tupao ha altar mbytépe.
36 Añeteháре ha'e peẽme: Opa ko'ã mba'e oúta ko'ã
ñemoñare ári.
37 O Jerusalén, Jerusalén, nde rejukava'ekue umi
profetakuérape, ha rejapíva itápe umi oñemondova'ekuépe
ne rendápe, mboy jeypa ambyatyse ne ra'ykuérape, jepe
peteĩ ryguasu ombyatyháicha ryguasukuéra ipepo guýpe,
ha peẽ ndapeipotái!
38 Péina ápe, pende róga ojeheja peẽme nandi.
39 Che ha'e peẽme: Napehechamo'ãi ko'ãga guive, peje
peve: 'Ojehovasa pe oúva Ñandejára rérape'.

MOAKÃHA 24 rehegua

1 Jesús osẽ pe témplogui, ha idisipulokuéra ou hendápe
ohechauka hagua chupe mba'éichapa oĩ pe témplo.
2 Jesús he'i chupekuéra: —Ndapehechái piko opa ko'ã
mba'e? añeteháре ha'e peẽme, ndopytamo'ãi ko'ápe peteĩ ita
ambue ári, noñemombomo'ãiva.
3 Upéi oguapy aja pe sérro Olivo ári, idisipulokuéra ou
hendápe ha'eño ha he'i: "Eremína oréve, ¿araka'épa oikóta
ko'ã mba'e?". ha mba'épa ha'éta techaukaha nde jeju, ha
yvóra paha rehegua?
4 Jesús he'i chupekuéra: —Peñangarekóke ani haguã avave
penembotavy.
5 Heta oúta che rérape he'ívo: Che hína Cristo; ha
ombotavýta hetápe.
6 Pehendúta ñorairõha ha ñorairõha oñeñe'ẽha, ani
peñemondýi, opa ko'ã mba'e oikótagui, ha katu ne'ĩra
gueteri ipaha.
7 Tetãnguéra opu'ãta tetã ndive, ha rréino opu'ãta rréino
rehe, ha opa hendápe oikóta ñembyahýi, mba'asy ha
yvyryrýi.
8 Opa ko'ã mba'e ningo umi ñembyasy ñepyrũ.
9 Upérõ peneme'ẽta pejehasa asy haguã ha pendejukáta, ha
opa tetã ndaija'éi penderehe che réra rehe.
10 Ha upérõ heta oñembohorýta, ha oñotraisionáta, ha
ndaija'éi ojuehe.
11 Ha heta proféta japu opu'ãta, ha ombotavýta hetápe.
12 Ha hetavégui tembiapovai, heta mborayhu ro'ysãvéta.
13 Ha katu pe oaguantáva ipahaite peve, upéva ojesalváta.
14 Ha ko rréino evangelio oñemombe'úta opa yvórape
peteĩ testigo opa tetãme guarã; ha upéi oguahẽta pe ipaha.
15 Pehecha vove pe mba'e oporombojeguarúva, proféta
Daniel he'iva'ekue, oñembo'yha pe tenda marangatúpe.
16 Upéi umi oĩva Judéape toñani umi montáñape.
17 Pe oĩva óga ru'ãme ani oguejy oguenohẽ haguã mba'eve
hógagui.
18 Ha pe oĩva ñúme ani ou jey ogueraha ijao.
19 ¡Aichejáranga umi hyeguasúva ha umi imemby
kambúva umi árape!
20 Peñembo'e katu ani haguã pekañy ro'y jave térã pytu'u
árape.
21 Upérõ oikóta tuicha jehasa asy, ndaha'éi va'ekue ko
múndo oñepyrũ guive ko'ãga peve.
22 Ha noñemombykyvéiramo umi ára, ndaiporimo'ãi
ojesalva haguã.
23 Upéi oĩramo he'íva peẽme: Péina ápe, Cristo térã upépe
oĩ. ani peguerovia.
24 Opu'ãtagui Cristo japu, ha profeta japu, ha ohechaukáta
tuicha techaukaha ha hechapyrãva; upéicha rupi, ikatúrire,
ombotavýta hikuái umi ojeporavóvape voi.
25 Péina ápe, ha'éma peẽme upe mboyve.
26 Upévare ha'ekuéra he'íramo peẽme: "Péina ápe, ha'e oĩ
pe desiértope; ani pesẽ: péina ápe, ha'e oĩ umi koty
ñemiháme; ani peguerovia.
27 Pe aratiri osẽháicha kuarahy resẽguio, ha omimbi
kuarahy reike peve; upéicha avei oikóta Yvypóra Ra'y jeju.
28 Oĩháme pe te'ongue, upépe oñembyatýta umi ágila.
29 Upe ára jehasa asy riremínte pe kuarahy iñypytũta, ha
jasy ndohesapemo'ãi, ha mbyjakuéra ho'áta yvágagui ha
yvága pu'aka oryrýita.
30 Upérõ ojehechaukáta yvágape Yvypóra Ra'y techaukaha,
ha upéi opavave tribu ko yvy arigua oñembyasýta, ha
ohecháta Yvypóra Ra'ýpe oúvo arai yvágape ipu'aka ha
tuicha ñemomba'e reheve.
31 Ha ha'e omboúta hi'ánhelpe peteĩ trompéta ryapu hatã
reheve, ha ha'ekuéra ombyatýta umi ijeporavo va'ekue umi
irundy yvytu guive, peteĩ yvága rembe'ýgui ambuépe.
32 Ko'ãga eaprende peteĩ ehémplo pe ígo mátare. Hakã
ipiro'y gueteri ha hogue, peikuaa hi'aguĩmaha arahaku.
33 Upéicha avei peẽ pehechávo opa ko'ã mba'e, peikuaa
hi'aguĩmaha, okẽme jepe.
34 Añeteháре ha'e peẽme: Ko ñemoñare ndohasamo'ãi,
oñekumpli peve opa ko'ã mba'e.
35 Yvága ha yvy ohasáta, ha katu che ñe'ẽ ndohasamo'ãi.
36 Ha katu upe ára ha aravópe avave ndoikuaái, ni, ni umi
ángel yvagapegua, ha katu che Ru añoite.
37 Ha katu Noé ára oiko haguéicha, upéicha avei oikóta
Yvypóra Ra'y jeju.
38 Pe dilúvio mboyve, ha'ekuéra okaru, hoy'u, omenda ha
omenda, Noé oike peve pe árkape.
39 Ha ndoikuaái ou peve pe ama, ha oguerahapaite
chupekuéra; upéicha avei oikóta Yvypóra Ra'y jeju.
40 Upéi mokõi oĩta ñúme; peteĩva ojejapyhýta, ha ambuépe
ojehejáta.
41 Mokõi kuña oñemolinata hína pe molino-pe; peteĩva
ojejapyhýta, ha ambuépe ojehejáta.

42 Peñangarekóke, ndapeikuaáigui mba'e aravópepa oúta pende Jára.
43 Peikuaa ko mba'e, pe óga jára oikuaárire mba'e aravópepa oúta pe mondaha, oñatende vaerãmo'ã ha ndohejamo'ãi kuri oñembyai hóga.
44 Upévare peẽ peime preparádo, peẽ peimo'ãháicha oúta pe Yvypóra Ra'y.
45 ¿Máva piko peteĩ tembiguái jeroviaha ha iñarandúva, ijára omoĩva mburuvicha hogapýpe, ome'ẽ hag̃ua chupekuéra hi'upy hi'oraitépe?
46 Ovy'a pe tembiguái, ijára ou vove ojuhútava ojapoha upéicha.
47 Añetehápe ha'e peẽme, ha'e omoĩtaha chupe mburuvicha opa mba'e orekóvare.
48 Ha katu upe tembiguái aña he'íramo ikorasõme: "Che ruvicha ombotapykue ou;
49 Ha oñepyrũta oinupã hapichakuérape, ha okaru ha hoy'u umi oka'úva ndive;
50 Upe tembiguái jára oúta peteĩ ára ha'e noha'arõi jave, ha peteĩ aravo ha'e ndoikuaáivape.
51 Oikytĩta chupe ha omoĩta chupe hovamokõiva ndive.

MOAKÃHA 25 rehegua

1 Upéi pe rréino yvagapegua oñembojojáta umi kuñataĩre, ojagarráva ilámpara ha osẽ ohug̃uahẽ pe nóvio ndive.
2 Ha cinco ijapytepekuéra iñarandu, ha cinco itavy.
3 Umi itavýva ogueraha ilámpara ha ndoguerahái aséite.
4 Péro umi iñarandúva ogueraha aséite imba'yrúpe ilámpara reheve.
5 Pe nóvio opyta aja, enterovéva oke ha oke.
6 Pyharepyte osapukái: "Péina ápe, pe nóvio ou. pesẽ pehug̃uaitĩ chupe.
7 Upéi entéro umi kuñataĩ opu'ã ha ombojegua ilámpara.
8 Umi itavýva he'i umi iñarandúvape: "Eme'ẽ oréve nde aséitegui. ore lámpara oguepámagui.
9 Umi iñarandúva katu ombohovái: —Nahániri upéicha. Ani haguã oréve ha peẽme guarã, peho uvei umi ovendéva rendápe ha pejogua peẽme guarã.
10 Ha oho aja hikuái ojogua, ou pe nóvio; Ha umi oĩmava preparádo oike hendive pe kasamientohápe, ha oñemboty pe okẽ.
11 Upe rire ou avei umi ótro kuñataĩ ha he'i: "Ñandejára, che Ruvicha, eipe'a oréve".
12 Ha'e katu he'i: —Añetehápe ha'e peẽme, ndapeikuaái.
13 Upévare, peñangarekóke, ndapeikuaáigui mba'e ára ha aravo oútaha Yvypóra Ra'y.
14 Pe rréino yvagapegua ha'ete peteĩ kuimba'e oviaháva peteĩ tetã mombyryguápe, ohenóiva hembiguáikuérape ha ome'ẽ chupekuéra imba'erepy.
15 Ha peteĩme ome'ẽ cinco talento, ambuépe mokõi ha ambuépe peteĩ; peteĩ teĩ yvypórape heta ikatupyryháicha; ha upepete ojagarra ijeho.
16 Upéi pe orresivi va'ekue umi 5 kílo, oho omba'apo ko'ã mba'ére ha ome'ẽ chupekuéra 5 kílo.
17 Ha upéicha avei pe ohupytýva mokõi, ohupyty avei ambue mokõi.
18 Pe orresivi va'ekue peteĩva oho ojo'o pe yvýpe ha omokañy ijára pláta.
19 Heta tiémpo rire ou umi tembiguái jára ha okonta hendivekuéra.
20 Upéi ou pe ohupytýva cinco talento ha ogueru ambue cinco talento, ha he'i: "Che Ruvicha, reme'ẽ chéve cinco talento.
21 Ijára he'i chupe: —Rejapo porã, nde tembiguái porã ha jeroviaha.
22 Ou avei pe orresivi va'ekue mokõi talénto ha he'i: "Che Ruvicha, reme'ẽ chéve mokõi talénto.
23 Ijára he'i chupe: —Tembiguái porã ha jeroviaha, rejapo porã. mbovy mba'ére rejerovia, che romoĩta mburuvicha heta mba'ére: eike nde ruvicha vy'ápe.
24 Upéi ou pe orresivi va'ekue peteĩ talénto ha he'i: "Che Ruvicha, che aikuaa porã nde ha'eha peteĩ kuimba'e hatãva, remono'õha nereñotỹi haguépe ha rembyatyha nereñotỹi haguépe.
25 Ha akyhyje ha aha amokañy nde talento yvýpe.
26 Ijára ombohovái chupe: "Nde tembiguái iñañáva ha ipy'aju, reikuaáma che amono'õha che añotỹ haguépe, ha ambyatyha che añotỹ haguépe.
27 Upévare remoĩva'erãmo'ã che pláta umi okambiávape, ha upéi che aju vove ahupyty va'erãmo'ã che mba'éva usura reheve.
28 Peipe'a chugui pe talento ha peme'ẽ diez talento orekóvape.
29 Opa oguerekóvape oñeme'ẽta, ha oguerekóta heta mba'e.
30 Pemombo pytũmbýpe pe tembiguái ndovaléiva mba'everã.
31 Yvypóra Ra'y oúvo hekomimbipápe, ha opa umi ánhel marangatu hendive, oguapýta pe tróno omimbipávape.
32 Henondépe oñembyatýta opa tetãnguéra, ha ha'e omboja'óta chupekuéra ojuehegui, peteĩ ovecha rerekua omboja'oháicha ijovechakuéra kavarakuéragui.
33 Ha'e omoĩ va'erã ovechakuérape ijakatúape, ha umi kavara katu ijasu gotyo.
34 Upéi pe Rréi he'íta umi oĩvape ijakatúape: "Peju, peẽ che Ru pehovasa va'ekue, pehupyty pe rréino oñembosako'iva'ekue peẽme g̃uarã ko múndo oñepyrũ guive.
35 Che iñembyahýi, ha peẽ peme'ẽ chéve tembi'u, che y'uhéi ha peme'ẽ chéve hoy'u.
36 Peẽ che ao che ao, che cherasy, ha peẽ che rendápe, aime kuri ka'irãime, ha peju che rendápe.
37 Upéi umi hekojojáva ombohováita chupe: "Che Ruvicha, ¿araka'épa rohecha roñembyahýi ha romongaru?". térãpa nde y'uhéi, ha ome'ẽ ndéve hoy'u?
38 ¿Araka'e piko rohecha peteĩ extranhéro ha rogueraha? térãpa opívo, ha remonde piko?
39 Térã araka'e piko rohecha nde rasy, térã ka'irãime, ha roju ne rendápe?
40 Ha pe Rréi ombohováita chupekuéra: "Añetehápe ha'e peẽme, pejapo haguéicha peteĩva ko'ã che joyke'y michĩvévare, pejapo cherehe.
41 Upéi he'íta avei umi oĩvape ijasu gotyo: "Pejehekýi chehegui, peẽ peñemaldesi va'ekue, tata opave'ỹvape, oñembosako'iva'ekue pe aña ha hi'anhelkuérape g̃uarã.
42 Che iñembyahýi, ha peẽ napeme'ẽi chéve tembi'u.
43 Che ningo ndaha'éi va'ekue extranhéro, ha ndacheguerahaiva'ekue, che ao'ỹre, ha ndachemondei, hasy, aime ka'irãime, ha ndapehechái cherehe.
44 Upémarõ ha'ekuéra ombohováita avei chupe: "Che Jára, ¿araka'e piko rohecha nde iñembyahýiva, ijy'uhéi, térã extranhéro, nde ao, hasýva, térã ka'irãime, ha ndoroservíri ndéve?".

45 Upéi ombohováita chupekuéra: “Añetehápe ha’e peẽme, ndapejapóiramo jepe peteĩva ko’ãva apytégui michĩvévape, ndapejapói chéve.
46 Ko'ãva ohóta castigo opave'ỹvape, ha umi hekojojáva katu ohóta tekove opave'ỹvape.

MOAKÃHA 26 rehegua

1 Jesús he'ipa rire ko'ã mba'e, hemimbo'e kuérape.
2 Peikuaa mokõi ára rire ha’eha pe Páskua arete, ha pe Yvypóra Ra’ýpe oñetraisiona ojejuka hag̃ua kurusúre.
3 Upéi oñembyaty umi saserdóte ruvicha, umi léi mbo’ehára ha umi ansiáno oĩva pe puévlope, pe saserdóte guasu rógape, hérava Caifás.
4 Ha oñorairõ hikuái ojagarra haguã Jesúspe ñemiháme ha ojuka chupe.
5 Ha’ekuéra katu he’i: “Ani pe arete árape, ani hag̃ua oiko sarambi umi hénte apytépe”.
6 Jesús oĩrõ guare Betaniape, Simón pe lepra róva rógape.
7 Oguahẽ hendápe peteĩ kuña oguerekóva peteĩ káha de alabastro ryguasu rupi’a hepyetereíva, ha oñohẽ iñakã ári oguapy aja okaru jave.
8 Hemimbo'e kuéra katu ohechávo upéva, ipochy ha he'i: “¿Mba'ére piko ko mba'e oñehundi ko mba'e?
9 Ikatúne kuri oñevende heta mba’e porã ha oñeme’ẽ umi imboriahúvape.
10 Jesús ontende porãvo, he'i chupekuéra: —Mba'ére piko pemoñeñandu vai pe kuñáme? ha’e ojapo haguére che ári peteĩ tembiapo porã.
11 Peguerekógui tapiaite penendive umi mboriahu; ha katu che ndapeguerekói tapiaite.
12 Ha'e oñohẽ rupi ko mba'e rykue che rete rehe, ojapo che ñeñotỹ haguã.
13 Añetehápe ha'e peẽme: Oñemomaranduhápe ko marandu porã ko yvy tuichakue javeve, oñemombe'úta avei ko kuña ojapova'ekue ojegueromandu'a haguã hese.
14 Upéi peteĩva umi doce apytégui, hérava Judas Iscariote, oho saserdóte ruvichakuéra rendápe.
15 Ha oporandu chupekuéra: —Mba'e piko peme'ẽta chéve ha ame'ẽta peẽme? Ha'e kuéra ojapo ñe'ẽme'ẽ hendive 30 pláta pehẽngue rehe.
16 Upe guive oheka oportunida otraisiona hag̃ua chupe.
17 Pe primer día pe fiésta de pan Ilevadura’ỹvape, idisipulokuéra ou Jesús rendápe ha oporandu chupe: —Moõ piko reipotáta rombosako’i ndéve ro’u hag̃ua pe Páskua?
18 Ha he'i: —Tereho pe siudápe peichagua kuimba'e rendápe ha ere chupe: Mbo'ehára he'i: Hi'aguĩma che ára. Ajapóta Páskua nde rógape che remimbo'ekuéra ndive.
19 Ha hemimbo’ekuéra ojapo Jesús omoĩ haguéicha chupekuéra; ha ombosako'i hikuái Pascua.
20 Oguahẽvo ka'aru, oguapy umi 12 ndive.
21 Okaru aja hikuái, he’i: “ Añetehápe ha’e peẽme, peteĩva pende apytégui chetraisionáta”.
22 Ha’ekuéra ombyasyeterei, ha oñepyrũ peteĩ teĩ he’i chupe: “Che Jára, piko che?”.
23 Ha'e katu he'i: —Pe omoinge va'ekue ipo chendive pe mba'yrúpe, chetraisionáta.
24 Yvypóra Ra'y ohóta he'iháicha hese, ha pe kuimba'e otraisiona va'ekuére pe Yvypóra Ra'ýpe! iporã va’erãmo’ã upe kuimba’épe nonaséirire.
25 Upémarõ Judas, otraisiona va’ekue chupe, he’i: “Mbo’ehára, ¿che piko?”. He'i chupe: Nde ere.
26 Okaru aja hikuái, Jesús ojagarra mbuja ha ohovasa, omboja'o ha ome'ẽ hemimbo'e kuérape ha he'i: —Pegueraha ha pekaru. kóva ha’e che rete.
27 Upéi ojagarra pe kópa, oagradese ha ome’ẽ chupekuéra ha he’i: “ Pey’upaite ko’ãva.
28 Pórke kóva ha’e che ruguy pe testamento pyahúgui, oñeñohẽva heta tapichápe g̃uarã, ojeperdona hag̃ua chupekuéra angaipa.
29 Ha katu ha’e peẽme, ko’ãg̃a guive nda’umo’ãi ko parral yva, upe ára amboy’u peve ipyahúva penendive che Ru rréinope.
30 Opurahéi rire hikuái peteĩ purahéi, osẽ hikuái yvyty Olivotýpe.
31 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Opavave peẽ peñembohorýta cherehe ko pyharépe.
32 Péro che aikove jey rire, aháta pene renonderã Galileape.
33 Pedro he'i chupe: --Opavave ojahéiramo jepe nde rehe, che araka'eve ndachepochymo'ãi.
34 Jesús he'i chupe: —Añetehápe ha'e ndéve, ko pyharépe, gallo osapukái mboyve, mbohapy jey che negáta.
35 Pedro he'i chupe: —Amanóramo jepe nendive, nanegamo'ãi ndéve. Péicha avei he'i avei opavave discípulo.
36 Upémarõ Jesús og̃uahẽ hendive kuéra peteĩ lugár héravape Getsemanípe, ha he’i umi disípulope: “ Peguapy ko’ápe che aha aja añembo’e upépe”.
37 Upéi ogueraha hendive Pedro ha mokõive Zebedeo ra’ykuérape, ha oñepyrũ oñembyasy ha ipohýieterei.
38 Upémarõ he'i chupekuéra: Che ánga ningo chepy'a rasy, omano meve.
39 Upéi oho mombyrymi, oñesũ hova ári ha oñembo'e ha he'i: “Che Ru, ikatúramo, tohasa chehegui ko kópa.
40 Upéi ou hemimbo'e kuéra rendápe ha ojuhu chupekuéra okeha ha he'i Pédrope: —Mba'e piko, ndaikatumo'ãi pema'ẽ chendive ni peteĩ aravo'i?
41 Pema'ẽ ha peñembo'e ani haguã peike jepy'ara'âme.
42 Oho jey mokõiha jey ha oñembo’e ha he’i: “ Che Ru, ko kópa ndohasáiramo chehegui, ndaha’éiramo hoy’úva, tojejapo ne rembipota.”
43 Oguahẽ ha ojuhu jey chupekuéra okeha, hesa ipohýigui.
44 Upéi oheja chupekuéra, oho jey ha oñembo’e mbohapyha jey, ha he’i avei upéicha.
45 Upéi ou hemimbo'e kuéra rendápe ha he'i chupekuéra: —Peke ko'ãgã ha pepytu'u.
46 Pepu'ã, jaha, péina ápe, hi'aguĩma hína pe chetraisionáva.
47 Ha’e oñe’ẽ aja gueteri, ou Judas, peteĩva umi doce apytégui, ha hendive hetaiterei saserdóte prinsipál ha umi ansiáno oĩva pe puévlogui, kyse puku ha yvyra reheve.
48 Pe otraisiona va’ekue chupe ome’ẽ chupekuéra peteĩ señál, ha he’i: “Oimeraẽ che ahetũtavape, upéva hína.
49 Upepete oguahẽ Jesús rendápe ha he'i: —Maitei, mbo'ehára. ha ohetũ chupe.
50 Jesús he'i chupe: —Che angirũ, mba'ére piko reju? Upéi ou hikuái, ojaho'i Jesús rehe ha ojagarra chupe.
51 Ha, péina ápe, peteĩva umi oĩva Jesús ndive oipyso ipo ha oguenohẽ ikyse puku, ha oinupã peteĩ saserdóte guasu rembiguáipe, ha oinupã chugui ijapysa.
52 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Emoĩ jey nde kyse puku hendaguépe, opavave ojagarráva kyse puku omanóta kyse puku reheve.

53 Reimo’ã piko ndaikatumo’ãiha ko’ã̰ga añembo’e che Ru-pe, ha ko’ã̰ga ome’ẽta chéve hetave doce legión de ángel-gui?
54 Ha katu mba’éicha piko upéicharõ oñekumplíta umi escritura-kuéra, péicha oikova’erãha?
55 Upe jave avei Jesús he’i umi héntepe: “ ¿Pesẽ piko kyse puku ha yvyra reheve chejagarra hag̃ua peteĩ mondaha ndive?”. Ára ha ára aguapy penendive ambo'e Tupaópe, ha ndapejokói cherehe.
56 Ha katu opa ko’ã mba’e ojejapo, oñekumpli hag̃ua umi proféta kuatiañe’ẽ. Upéi opa hemimbo'e kuéra oheja chupe ha okañy.
57 Umi ojagarráva Jesúspe ogueraha chupe saserdóte guasu Caifás rendápe, oñembyatyhápe umi mbo’ehára leipegua ha umi ansiáno.
58 Pedro katu oho hapykuéri mombyry pe saserdóte guasu rógape, ha oike oguapy umi tembiguái ndive ohecha haguã mba'épa pe ipaha.
59 Upémarõ umi saserdóte ruvicha, umi ansiáno ha enterove konséhope oheka testígo japu Jesúspe ojuka hag̃ua chupe.
60 Ha katu ndojuhúi avave, heẽ, oúramo jepe heta testigo japu, ndojuhúi gueteri hikuái. Ipahápe ou mokõi testígo japu,
61 Ha he'i: —Kóva he'i: “Ikatu ahundi Tupã tupao ha amopu'ã mbohapy ára pukukue”.
62 Upémarõ pe saserdóte guasu opu’ã ha he’i chupe: —Nderembohováiri piko mba’eve? mba'e piko ko'ã testigo nde rehe?
63 Jesús katu okirirĩ. Upe sacerdote guasu he'i chupe: —Ame'ẽ ndéve Tupã oikovéva rérape, ere haguã oréve nde ha'épa pe Cristo, Tupã Ra'y.
64 Jesús he’i chupe: “ Nde ere, upéicharõ jepe ha’e peẽme: Ko’ã̰ga pehecháta pe Yvypóra Ra’ýpe oguapyha hína ipu’akapáva akatúape, ha ouha arai yvágape”.
65 Upémarõ pe saserdóte guasu omondoro ijao ha he’i: “Oñe’ẽ vai va’ekue hese. mba’e piko ñaikotevẽve testigokuérare? péina ápe, ko’ã̰ga pehendúma iñe’ẽ vai.
66 Mba'e piko peimo'ã? Ha'e kuéra ombohovái ha he'i: —Ha'e niko kulpávle omanógui.
67 Upéi oescupi hikuái hovape ha oinupã chupe; ha ambue katu oinupã chupe ipópe,
68 He'i: “Nde Cristo, eprofetisa oréve, ¿Máva piko pe ndekutu vaekue?”.
69 Pedro oguapy okápe pe palásiope, ha peteĩ kuñataĩ ou hendápe ha he’i: “Nde avei reime va’ekue Jesús Galileagua ndive”.
70 Ha'e kuéra katu onega opavave renondépe ha he'i: “Che ndaikuaái mba'épa ere”.
71 Osẽvo pe veranda-pe, ambue kuña rembiguái ohecha chupe ha he'i umi oĩvape upépe: —Ko karai oĩ avei Jesús Nazaret ndive.
72 Ha ha’e onega jey juramento reheve: Ndaikuaái pe kuimba’épe.
73 Sapy'ami oguahẽ hendápe umi oñembo'ýva upépe ha he'i Pédrope: “Nde avei peteĩva umíva apytégui. ne ñe’ẽ nembopy’arory haguére.
74 Upéi oñepyrũ omaldesi ha ohura ha he’i: “Che ndaikuaái pe kuimba’épe”. Ha upepete pe gallo otyryry.
75 Upérõ Pedro imandu'a Jesús he'iva'ekuére: “Pe gallo osapukái mboyve, mbohapy jey che negáta”. Ha osẽ ha hasẽ vaieterei.

MOAKÃHA 27 rehegua

1 Ko'ẽmbotávo, opavave saserdóte ruvicha ha umi ansiáno tetãygua oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme Jesús rehe ojuka haguã.
2 Ha'e kuéra oñapytĩ rire chupe, ogueraha chupe ha ome'ẽ chupe sãmbyhyhára Poncio Pilato-pe.
3 Upémarõ Judas, otraisiona va’ekue chupe, ohechávo oñekondenaha chupe, oñearrepenti ha ogueru jey umi saserdóte ruvicha ha umi ansiánope umi 30 pláta pehẽngue.
4 He’i: “Apeka atraisiona haguére pe tuguy inoséntepe”. Ha'e kuéra he'i: —Mba'e piko ñandéve upéva? ehecha upéva.
5 Upéi oity umi pláta pehẽngue témplope, ha oho ha oñakãity.
6 Upémarõ umi saserdóte ruvicha ojagarra umi pláta pehẽngue ha he’i: “Ndaikatúi ñamoĩ pe tesórope, pórke upéva ojehepyme’ẽ tuguy”.
7 Ha'e kuéra oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme ha ojogua hendivekuéra pe alfarero kokue oñotỹ haguã ipype umi extranhéro.
8 Upévare ko'ãga peve oñembohéra upe ñu: Tuguy ñu.
9 Upéi oñekumpli pe proféta Jeremy he’iva’ekue: “Ha ojagarra hikuái umi treinta pláta pehẽngue, pe ojehepyme’ẽva, ha’ekuéra omomba’e va’ekue Israel ra’ykuéra.
10 Ha ome’ẽ umíva pe alfarero kokuépe g̃uarã, Ñandejára he’i haguéicha chéve.
11 Jesús oñembo'y pe gobernador renondépe, ha pe gobernador oporandu chupe: —Nde piko hudío ruvicha guasu? Jesús he'i chupe: —Nde ere.
12 Ha umi saserdóte ruvicha ha umi ansiáno oakusárõ guare chupe, nombohováiri mba’eve.
13 Upémarõ Pilato he'i chupe: —Nderehendúi piko mboy mba'épa he'i hikuái nderehe?
14 Ha ombohovái chupe araka’eve ni peteĩ ñe’ẽ; upéicha rupi pe gobernador tuichaiterei oñesorprende.
15 Upe karu guasúpe pe gobernador ojepokuaa opoi tavayguakuérape peteĩ prisionero-pe, ha’ekuéra oipotáva.
16 Upérõ oguereko hikuái peteĩ prisionéro ojehecharamóva, hérava Barrabás.
17 Upémarõ oñembyaty rire hikuái, Pilato oporandu chupekuéra: “¿Mávapepa peipotáta apoi peẽme?”. Barrabás, térã Jesús hérava Cristo?
18 Ha’e ningo oikuaa porã ha’ekuéra osalva hague chupe envidia rupi.
19 Oguapývo pe huéspe, hembireko omondo hendápe ha he'i chupe: —Ani piko rejapo mba'eve upe kuimba'e hekojojáva ndive.
20 Péro umi saserdóte ruvicha ha umi ansiáno okonvense umi héntepe ojerure hag̃ua Barrabáspe ha ohundi hag̃ua Jesúspe.
21 Pe governadór he’i chupekuéra: “Mávapa mokõivéva apytégui peipotáta apoi peẽme?”. Ha'e kuéra he'i: “Barrabás”.
22 Pilato he'i chupe kuéra: —Mba'e piko ajapóta Jesús rehe, hérava Cristo? Opavave he'i chupe: Tojejuka kurusúre.
23 Ha pe governadór he’i: —Mba’ére piko mba’e ivaíva piko ojapo? Ha'e kuéra katu osapukái hetave he'ívo: Tojejuka kurusúre.
24 Pilato ohechávo ndaikatumo’ãiha ipu’aka mba’eve, síno oikoha sarambi, ojagarra y ha ojohéi ipo umi hénte renondépe, ha he’i: “Che ningo naiporiva’ekue ko persóna hekojojáva ruguygui.

25 Upémarõ enterove umi hénte he'i: "Toiko ñande ári ha ñande ra'ykuéra ári".
26 Upéi opoi chupekuéra Barrabáspe, ha oinupã rire Jesúspe, ome'ẽ chupe ojejuka haguã kurusúre.
27 Upéi umi governadór soldádo ogueraha Jesúspe pe salónpe, ha ombyaty hendápe umi soldádo kompletoite.
28 Ha'ekuéra oipe'a chugui ijao ha omonde chupe peteĩ ao pytã.
29 Ombojehe'a rire hikuái peteĩ koróna ñuatĩgui, omoĩ iñakã ári ha peteĩ ka'aguy ipópe akatúape, ha oñesũ henondépe ha oñembohory hese ha he'i: "¡Avy'a, judío ruvicha guasu!
30 Ha'e kuéra oescupi chupe, ojagarra pe ka'aguy ha oinupã chupe iñakãme.
31 Ha oñembohory rire hese, oipe'a chugui pe ao, ha omonde hese ijao tee, ha ogueraha chupe omosaingo hag̃ua kurusúre.
32 Osẽvo hikuái, ojuhu hikuái peteĩ kuimba'e Cirenegua hérava Simón.
33 Og̃uahẽvo hikuái peteĩ lugár héravape Gólgota, he'iséva peteĩ akãngue renda.
34 Ha'e kuéra ome'ẽ chupe hoy'u haguã vinagre oñembojehe'áva galo rehe, ha oproba rire, ndoy'úi.
35 Ha'e kuéra omosãingo kurusúre ha omboja'o ijao, osortea, oñekumpli haguã pe maranduhára he'iva'ekue: "Omboja'o hikuái che ao ijapytépe kuéra, ha che ao ári osortea hikuái".
36 Ha oguapy hikuái omaña hese upépe.
37 Ha omoĩ iñakã ári he'íva: "Kóva hína Jesús, hudío rréi".
38 Upéi oñemosãingo hendive mokõi mondaha kurusúre, peteĩva ijakatúape ha ambue ijasu gotyo.
39 Umi ohasáva upérupi ojahéi hese, oñakãity.
40 Ha he'i: "Nde rehundíva Tupao ha remopu'ãva mbohapy árape, ejesalva. Nde ha'éramo Tupã Ra'y, eguejy kurusúgui.
41 Upéicha avei umi saserdóte ruvicha oñembohory hese, umi léi mbo'ehára ha ansiáno ndive.
42 Ha'e osalva ambue tapichápe; ijehe ndaikatúi osalva. Ha'e ramo Israel Rréi, toguejy ko'ágã kurusúgui, ha jaguerovíáta chupe.
43 Ha'e ojerovia Ñandejárare; tomosãso chupe ko'ágã, oipota ramo, ha'e he'ígui: Che hína Tupã Ra'y.
44 Umi mondaha, oñemosãingo va'ekue kurusúre hendive, oity avei upéva hatĩme.
45 Ko'ág̃a sexta óra guive iñypytũmba opa pe yvy ári noveno aravo peve.
46 Ára 9 rupi Jesús osapukái hatã ha he'i: " Elí, Elí, lama sabactani?" upéva he'ise: Che Tupã, che Tupã, mba'ére piko chereja?
47 Oĩ umi oñembo'ýva upépe, ohendúvo upéva, he'i: "Ko kuimba'e ohenói Elías-pe".
48 Upepete peteĩva odipara, ojagarra peteĩ esponja, omyenyhẽ vinagre-gui, omoĩ peteĩ ka'aguy ári ha omboy'u chupe.
49 Umi ótro katu he'i: "Jahechamína Elías oútapa osalva chupe".
50 Jesús osapukái jey hatã, oheja pe espíritu.
51 Ha, péina ápe, pe témplo velo ojepe'a mokõi hendápe yvate guive iguy peve; ha yvy oryrýi, ha itakuéra ojepe'a;
52 Ha ojepe'a umi sepultúra; ha opu'ã heta umi imarangatúva okeva'ekue retekue.
53 Ha osẽ umi sepultúragui oikove jey rire, ha oho pe táva marangatúpe, ha ojehechauka hetápe.
54 Pe senturión ha umi oĩva hendive omañávo Jesús rehe, ohechávo pe yvyryrýi ha umi mba'e oiko va'ekue, okyhyjeterei ha he'i: "Añetehápe kóva ha'e va'ekue Ñandejára Ra'y".
55 Upépe heta kuña omaña mombyry, omoirũva Jesúspe Galilea guive.
56 Umíva apytépe oĩ María Magdalena, ha María Santiago ha José sy, ha Zebedeo ra'ykuéra sy.
57 Oguahẽvo ka'aru, ou peteĩ kuimba'e ipirapire hetáva Arimateagua hérava José, ha'e avei Jesús remimbo'e.
58 Oho Pilato rendápe ha ojerure Jesús retekue. Upéi Pilato omanda pe hetekue oñeme'ẽ haguã.
59 José ogueraha rire pe tetekue, ombojere peteĩ téla de líno ipotĩvape.
60 Upéi omoĩ pe sepultúra pyahúpe, ha'e oikytĩ va'ekue itakuápe, ha ombotyryry peteĩ ita guasu pe sepultúra rokẽme ha oho.
61 María Magdalena ha ambue María oguapy pe sepultúra rovái.
62 Ko'ẽmbotávo pe preparación ára rire, umi saserdóte ruvicha ha fariséo oñembyaty Pilato rendápe.
63 He'i: Karai, ore mandu'a upe ombotavýva he'i hague oikove aja: Mbohapy ára rire apu'ã jeýta.
64 Upévare ejerure toñemomba'eguasu pe sepultúra mbohapyha ára peve, ani haguã hemimbo'ekuéra ou pyhare ha omonda chupe ha he'i tetãyguakuérape: "Opu'ã jey omanóva apytégui.
65 Pilato he'i chupe kuéra: —Peguereko ñangarekoha.
66 Upémarõ oho hikuái ha omopyenda pe sepultúra, osella pe ita ha omoĩ peteĩ viru .

MOAKÃHA 28 rehegua

1 Pe sábado opakuévo, ko'ẽmbotávo pe primer día de la semána, ou María Magdalena ha pe ótra María ohecha hag̃ua pe sepultúra.
2 Ha, péina ápe, oiko peteĩ yvyryrýi tuichάva, Ñandejára remimbou oguejy haguére yvágagui, ha ou ombotyryry jey pe ita okẽgui ha oguapy hi'ári.
3 Hova ha'ete rayo, ha ijao morotĩ nieveicha.
4 Ha okyhyjégui chugui umi oñangarekóva oryrýi, ha oiko chuguikuéra kuimba'e omanóvaicha.
5 Pe ánhel he'i umi kuñáme: —Ani pekyhyje, che aikuaágui pehekaha Jesúspe, pe ojejuka va'ekue kurusúre.
6 Ha'e noĩri ko'ápe, ha'e he'i haguéicha opu'ãma. Peju pehecha pe tenda Ñandejára oñeno hague.
7 Peho pya'e ha peje hemimbo'ekuérape ha'e oikove jey hague omanóva apytégui; ha, péina ápe, oho pene renonderã Galilea-pe; upépe pehecháta chupe: péina ápe, ha'éma peẽme.
8 Ha pya'e oho hikuái pe sepultúragui kyhyje ha tuicha vy'ápe; ha oñani ogueru hag̃ua hemimbo'ekuérape ñe'ẽ.
9 Ha'e kuéra oho jave omombe'u hemimbo'e kuérape, Jesús ojotopa hendive kuéra ha he'i: —Opavave avy'a. Ha ou ha ojopy chupe ipygui ha omomba'e guasu chupe.
10 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Ani pekyhyje, tapeho ere che ryvy kuérape oho haguã Galileape ha upépe cherechάta.
11 Ohóvo hikuái, péina ápe, oĩ umi guárdia oĩva pe siudápe ha omombe'u umi saserdóte prinsipálpe opa mba'e ojejapo va'ekue.

12 Oñembyatývo hikuái umi anciano ndive, ha oñomoirũ
rire hikuái, ome'ẽ heta pláta umi soldádope.
13 He'i: "Peje: Hemimbo'e kuéra ou pyharekue ha omonda
chupe roke aja.
14 Ha upéva oúramo pe governadór apysápe, rokonvenséta
chupe ha roñangarekóta peẽme.
15 Upémarõ ha'ekuéra ojagarra pe pláta ha ojapo
oñembo'e haguéicha chupekuéra, ha ko'ã̃ga peve
omombe'u jepi ko'ã mba'e umi hudío apytépe.
16 Upéi umi 11 disípulo oho Galileape, peteĩ montáñape
Jesús omoĩ haguépe chupekuéra.
17 Ha'e kuéra ohechávo chupe, omomba'e guasu chupe.
18 Jesús ou ha oñe'ẽ chupekuéra: —Opa mba'e pokatu
oñeme'ẽ chéve yvága ha yvy ape ári.
19 Peho ha pembo'e opa tetãme, pemongarai chupekuéra
Túva, Ta'ýra ha Espíritu Santo rérape.
20 Pembo'e chupekuéra okumpli hãgua opa mba'e
ha'eva'ekue peẽme, ha che aime penendive tapiaite, ko
múndo paha peve. Amén.

Evangelio de Marcos

MOAKÃHA 1.1

1 Jesucristo, Tupã Ra'y, marandu porã ñepyrũ;
2 Ojehaiháicha profeta-kuérape: “Péina ápe, amondo che remimbou ne rova renondépe, ombosako'ítava nde rape ne renondépe.”
3 Peteĩ osapukáiva pe desiértope: “Pembosako’i Ñandejára rape, pemopotĩ hape”.
4 Juan omongarai pe tave’ỹme, ha opredika pe ñemongarai arrepentimiento rehegua angaipakuéra ñemboykerã.
5 Upéi osẽ hendápe opa Judea retã ha Jerusaléngua, ha opavave oñemongaraíva chugui ysyry Jordánpe, omombe’úvo hembiapo vaikue.
6 Juan omonde kamέllo akãrague, ha ijyva ári peteĩ cinturón de pire. ha ho’u tuku ha eíra ka’aguy;
7 Ha opredika ha he'i: “Che rapykuéri oúta peteĩ ipu'akavéva chehegui, namereséi añesũ ha aipe'a isapatu ryru.
8 Añeteháape che pomongarai ype, ha'e katu penemongaraíta Espíritu Sántope.
9 Upe árape, Jesús ou Nazarétgui, Galilea retãme, ha Juan omongarai chupe Jordánpe.
10 Upepete osẽvo pe ýgui, ohecha yvága ojepe'a ha pe Espíritu peteĩ palomaicha oguejy hi'ári.
11 Upe rire ohendu peteĩ ñe'ẽ yvágagui he'íva: “Nde hína che Ra'y ahayhuetéva, che avy'aitéva”.
12 Ha upepete pe Espíritu ogueraha chupe pe desiértope.
13 Ha ha’e oĩ upépe tave’ỹme cuarenta día, Satanás oñeha’ã chupe; ha oĩ umi mymba ka’aguy ndive; ha umi ángel ominístra chupe.
14 Juan oñemoĩ rire kárselpe, Jesús og̃uahẽ Galiléape omombe’u hag̃ua pe marandu porã Ñandejára Rréino rehegua.
15 Ha he'i: “ Oguahẽma ára ha hi'aguĩma Tupã Rréino.
16 Oguata jave mar Galilea rembe'ýre, ohecha Simón ha iñermáno Andrés oityha peteĩ rred pe márpe.
17 Jesús he'i chupekuéra: —Peju che rapykuéri, ha che ajapóta pendehegui yvypóra pirakutuha.
18 Upepete oheja hikuái irred ha oho hapykuéri.
19 Upégui oho mombyrymi, ohecha Santiago, Zebedeo ra’y ha iñermáno Juan, ha’ekuéra oĩ avei pe várkope omyatyrõ jave irred.
20 Upepete ohenói chupekuéra, ha oheja hikuái itúva Zebedeope várkope umi tembiguái contratado ndive, ha oho hapykuéri.
21 Upéi oho hikuái Capernáumpe. Ha pytu'uha árape oike sinagógape ha ombo'e.
22 Ha'e kuéra oñemondýi pe mbo'epy rehe, ha'e ombo'égui chupekuéra peteĩ oguerekóva autoridad ramo, ndaha'éi umi mbo'ehára leipeguaicha.
23 Sinagógape oĩ peteĩ kuimba’e espíritu ky’a. ha osapukái:
24 He'i: —Jaheja rei. Mba'e piko roguereko nendive, nde Jesús Nazaretgua? ¿reju piko orehundi haguã? Che roikuaa mávapa nde, Tupã Marangatu.
25 Jesús omongavaju chupe ha he'i: —Ekirirĩ ha esẽ chugui.
26 Pe espíritu ky’a omondoro rire chupe ha osapukái hatã, osẽ chugui.
27 Ha enterove oñemondýi, ha oporandu ojupe: “¿Mba’e piko kóva?”. mba’e doctrina pyahu piko kóva? Ha'e omandagui autorida reheve umi espíritu ky'a jepe, ha ha'ekuéra iñe'ẽrendu chupe.
28 Upepete voi ojekuaa oparupiete Galilea jerére.
29 Upepete, osẽvo hikuái sinagógagui, oike hikuái Simón ha Andrés rógape, Santiago ha Juan ndive.
30 Simón rembireko sy katu hasy akãnundugui, ha anon omombe'u chupe hikuái.
31 Ha ou ha ojagarra chupe ipópe ha ohupi chupe; ha upepete pe akãnundu oheja chupe, ha oservi chupekuéra.
32 Ha ka’aru, kuarahy oike rire, ogueru hikuái hendápe opa hasýva, ha umi aña oguerekóvape.
33 Ha enterove pe siuda oñembyaty pe okẽme.
34 Ha omonguera heta hasývape opaichagua mba’asýgui, ha omosẽ heta mba’epochy; ha ndohejái umi aña oñe’ẽ, oikuaágui chupe.
35 Ha pyhareve, opu’ãvo heta tiémpo ára mboyve, osẽ oho peteĩ lugár ha’eñohápe, ha upépe oñembo’e.
36 Simón ha umi oĩva hendive oho hapykuéri.
37 Ojuhúvo chupe hikuái, he'i chupe: —Opavave nde rekávo.
38 He'i chupe kuéra: —Jaha umi táva oúvape, amombe'u haguã upépe avei.
39 Ha’e ningo opredika umi sinagógape Galiléa tuichakuére, ha omosẽ umi demóniope.
40 Upéi ou hendápe peteĩ iléprava, ojerure asy chupe ha oñesũ henondépe ha he’i chupe: “Reipotáramo, ikatu chemopotĩ”.
41 Jesús oiporiahuvereko, oipyso ipo ha opoko hese ha he'i chupe: —Aipota. nde potĩ.
42 Ha’e oñe’ẽ riremínte, upepete ojepe’a chugui pe lépra ha oñemopotĩma.
43 Ha ha’e omanda vai chupe, ha pya’e voi omondo chupe;
44 Ha he'i chupe: —Ani ere mba'eve avavépe.
45 Jesús katu osẽ ha oñepyrũ omombe’u heta mba’e, ha omombe’u heta mba’e, upévare Jesús ndaikatuvéima oike pe siudápe, péro opyta okaháre umi lugár ojeiko’ỹháme.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Ha oike jey Capernáumpe ára rire; ha oñehendu ha’e oĩha pe ógape.
2 Upepete heta oñembyaty, ha ndaipóri tenda orrecibi haguã chupekuéra, ni okẽ ykére jepe.
3 Upéi ou hikuái hendápe, oguerúvo peteĩ hasýva parálisisgui, irundy tapicháре.
4 Ndaikatúirõ oñemoag̃ui hendápe pe prensa rehe, oipe’a hikuái pe técho oĩháme, ha oitypa rire pe tupa onohápe pe parálisis.
5 Jesús ohechávo ojeroviaha hikuái, he'i pe hasývape: —Che ra'y, oñeperdona ndéve ne angaipa.
6 Upérõ oĩ umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára oguapývа ha oñemongeta ipy'apýpe.
7 Mba’ére piko ko kuimba’e péicha he’i ñe’ẽ vai? máva piko ikatu operdona angaipa Tupãnte?
8 Upepete Jesús ohechakuaávo ijespíritupe ha’ekuéra opensaha upéicha, oporandu chupekuéra: “ Mba’ére piko pepensa ko’ã mba’e pene korasõme?
9 Ndahasýi piko ja’e pe hasývape: ‘Oñeperdona ndéve ne angaipa’. Térã ere: “Epu'ã ha ejagarra nde tupa ha eguata?”.
10 Peikuaa hag̃uáicha pe Yvypóra Ra'y oguerekoha pokatu ko yvy ape ári operdona haguã angaipa, he'i pe parálisis hasývape.

11 Che ha'e ndéve: Epu'ã ha ejagarra nde tupa ha eike nde rógape.
12 Ha upepete opu'ã, ohupi pe tupa, ha osẽ opavave henondépe; Ha opavave oñemondýi ha omomba'eguasu Tupãme, he'ívo: Araka'eve ndorohechái péicha.
13 Ha osẽ jey yguasu rembe'ýpe; ha opavave atyguasu ojere hendápe, ha ha'e ombo'e chupekuéra.
14 Ohasávo upérupi ohecha Leví, Alfeo ra'y oguapyha pe viru ojehepyme'ẽhápe, ha he'i chupe: —Eju che rapykuéri. Ha opu'ã ha oho hapykuéri.
15 Jesús oguapy aja okaru hógape, heta okobráva viru ha pekadór oguapy avei Jesús ha hemimbo'e kuéra ndive.
16 Umi mbo'ehára leipegua ha fariséo ohechávo chupe okaruha umi impuésto okobráva ha pekadór ndive, oporandu hemimbo'ekuérape: "¿Mba'éicha piko ha'e okaru ha hoy'u umi okobráva impuésto ha pekadór ndive?".
17 Jesús ohendúvo upéva, he'i chupekuéra: —Umi hesãiva natekotevẽi pohanohára, hasy uvei.
18 Juan ha fariséo remimbo'ekuéra oajuna jepi, ha ou he'i chupe: —Mba'ére piko Juan ha fariséo remimbo'ekuéra oajuna, ha ne remimbo'ekuéra katu ndoajunai?
19 Jesús oporandu chupekuéra: —Ikatu piko umi mitã oajuna pe nóvio oĩ aja hendivekuéra? Oguereko aja hendivekuéra pe nóvio, ndaikatúi oajuna.
20 Péro oguahẽta umi ára ojepe'a hag̃ua chuguikuéra pe nóvio, ha upéi oajuna hikuái umi árape.
21 Avave ndokoséi avei ao pyahu pehẽngue peteĩ ao tujápe, pe ao pyahu omyenyhẽva oipe'a pe itujávagui, ha ivaive ohóvo.
22 Avave nomoĩri víno pyahu umi mba'yru tujápe, pe víno pyahu oitypa umi mba'yru, ha pe víno oñeñohẽta, ha umi mba'yru oñembyaíta, víno pyahu katu oñemoĩva'erã mba'yru pyahúpe.
23 Pytu'uha árape ohasa pe trígo kokue rupi. ha hemimbo'ekuéra oñepyrũ, ohokuévo, oipe'a pe trígo ra'ỹi.
24 Umi fariséo he'i chupe: —Péina, mba'ére piko ojapo hikuái pytu'u árape umi mba'e ndojehejáiva?
25 Upéi he'i chupekuéra: —Araka'eve piko napemoñe'ẽi mba'épa ojapo David oikotevẽ ha iñembyahýi, ha'e ha umi oĩva hendive?
26 Mba'éicha piko ha'e oike Tupã rógape Abiatar pa'i guasu aja, ha ho'u pe pan ojehechauka haguã, ndaha'éi oje'úva sacerdote-kuérape guarã, ha ome'ẽ avei umi oĩvape hendive?
27 He'i chupe kuéra: " Pe sábado ojejapo yvypórape guarã, ha ndaha'éi yvypóra pytu'urã.
28 Upévare, Yvypóra Ra'y ha'e avei sábado ára Jára.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Oike jey pe sinagógape. ha upépe oĩ peteĩ kuimba'e ipo ipiruva.
2 Ha'ekuéra omaña hese, omonguerátapa chupe pytu'uha árape; ikatu haguã oakusa chupe hikuái.
3 Ha he'i pe kuimba'e ipo ipiruvape: " Eñembo'y".
4 Ha he'i chupe kuéra: —Ikatu piko jajapo iporãva pytu'uha árape, térãpa jajapo ivaíva? osalva haguã tekove, térã ojuka haguã? Péro ha'ekuéra okirirĩ.
5 Ha oma'ẽ rire hese kuéra pochýpe, oñembyasy ikorasõ hatã haguére, he'i pe kuimba'épe: Eipyso nde po. Ha oipyso ha ipo kuera pe ambuéicha.
6 Umi fariséo osẽ ha upepete oñemoñe'ẽ umi Herodes ndive, mba'éichapa ikatu ohundi chupe.
7 Jesús katu oho hemimbo'e kuéra ndive yguasúpe, ha hetaiterei hénte Galilea ha Judea pegua oho hapykuéri.
8 Jerusalén, Iduméa ha Jordán mboypýri guive. ha ha'ekuéra Tiro ha Sidón jerére, hetaiterei hénte, ohendúvo mba'eichaitépa ha'e ojapo va'ekue, ou hendápe.
9 Ha'e he'i idisipulokuérape, peteĩ várko michĩva oha'arõ hag̃ua chupe hetaiterei hénte káusare, ani hag̃ua ombotypa chupe hikuái.
10 Ha'e omonguera haguére hetápe; ha upéicha rupi opoko hese hikuái, heta oguerekóva mba'asy vai.
11 Umi espíritu ky'a ohechávo chupe, oñesũ henondépe ha osapukái: "Nde hína Ñandejára Ra'y".
12 Ha ha'e he'i mbarete chupekuéra ani hag̃ua oikuaauka chupe.
13 Upéi ojupi peteĩ montáñape ha ohenói umi oipotávape, ha ha'ekuéra ou hendápe.
14 Ha ha'e oordena doce, oĩ hag̃ua hendive, ha omondo hag̃ua chupekuéra opredika hag̃ua.
15 Oguereko pokatu omonguera haguã mba'asy ha omosẽ haguã mba'epochy.
16 Simón ombohéra Pedro.
17 Jebedeo ra'y Santiago ha Santiago ryvy. ha ombohéra chupekuéra Boanerges, ha'éva: Arasunu ra'ykuéra.
18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo ra'y, Tadeo, Simón Cananeo.
19 Judas Iscariote otraisiona vaekue chupe, ha oike hikuái peteĩ ógape.
20 Ha pe atyguasu oñembyaty jey, ha ndaikatúi ni ho'u mbujape.
21 Iñangirũnguéra ohendúvo upéva, osẽ ojoko chupe, he'ígui hikuái: "Oñembopy'aju".
22 Umi mbo'ehára leipegua oguejyva'ekue Jerusaléngui he'i: "Beelzebúpe oguereko, ha umi mba'epochy ruvicha rupive omosẽ umi mba'epochy.
23 Upémarõ Jesús ohenói chupekuéra ha he'i chupekuéra ehémplope: " ¿Mba'éicha piko Satanás omosẽta Satanáspe?".
24 Ha peteĩ rréino oñemboja'óramo ijehe, upe rréino ndaikatúi oñemoĩ.
25 Ha peteĩ óga oñemboja'óramo ojuehe, upe óga ndaikatúi opyta.
26 Ha Satanás opu'ãramo ijehe ha oñemboja'óramo, ndaikatumo'ãi oñembo'y, ha katu oreko ipaha.
27 Avave ndaikatúi oike peteĩ kuimba'e imbaretéva rógape, ha omonda imba'erepy, ndaha'éiramo oñapytĩ raẽ pe kuimba'e imbaretévape; ha upéi ombyaíta hóga.
28 Añetehápe ha'e peẽme, opavave angaipa oñeperdonáta yvypóra ra'ykuérape, ha umi ñe'ẽ vai oñe'ẽ vai va'ekuére.
29 Pe ojahéiva Espíritu Sánto rehe katu araka'eve noñeperdonamo'ãi, ha katu oikóta peligro-pe oñekondena opa ára guarã.
30 Ha'e kuéra he'ígui: "Ha'e oguereko peteĩ espíritu ky'a".
31 Upépe ou ijoyke'ykuéra ha isy, ha oñembo'y okápe, omondo hendápe ohenói hag̃ua chupe.
32 Umi hénte oguapy ijerére ha he'i chupe: —Péina, nde sy ha ne ryvy kuéra okaháre nde rekávo.
33 Upémarõ Jesús oporandu chupekuéra: "¿ Máva piko che sy térã che ryvy kuéra?
34 Ha omaña ijerére umi oguapýva ijerére ha he'i: —Péina che sy ha che joyke'y kuéra!

35 Oimeraẽ ojapóva Tupã rembipota, upéva hína che ryvy, che reindy ha che sy.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Ha oñepyrũ jey ombo’e yguasu rembe’ýpe, ha oñembyaty hendápe hetaiterei hénte, ha oike peteĩ várkope ha oguapy yguasúpe. ha opavave atyguasu oĩ yguasu rembe’ýpe upe yvy ári.
2 Ombo'e chupe kuéra heta mba'e ñe'ẽpoty rupi, ha he'i chupekuéra imbo'epy rupi.
3 Pehendu; Péina ápe, osẽ peteĩ ñemitỹhára oñotỹ haguã.
4 Ha'e oñotỹ aja, oĩ ho'áva tape rembe'ýpe, ha umi guyra yvategua oúva ha ho'upa.
5 Ha oĩ ho’áva ita ári, ndoguerekóihápe heta yvy; Upepete heñói, ndoguerekóigui yvy pypuku.
6 Kuarahy osẽvo katu, okáipa. ha ndoguerekóigui hapo, ipiru.
7 Oĩ ho’áva ñuatĩ apytépe, ha umi ñuatĩ okakuaa, ha ombotypa, ha nome’ẽi hi’a.
8 Ha ambue ho’a yvy porãme, ha hi’a hi’a ha okakuaáva; ha ogueru, amo treinta, ha amo sesenta, ha amo cien.
9 He'i chupe kuéra: —Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu.
10 Ha'eño ha'eño, umi ijerére oĩva umi 12 ndive oporandu chupe pe ehémplo.
11 Upéi he'i chupekuéra: —Peẽme oñeme'ẽ peikuaa Tupã Rréino ñemigua.
12 Ohechávo ohecha, ha ndohechakuaái; ha ohendúvo ikatu ohendu hikuái, ha nontendéi; ani ha̱gua araka’eve oñekonverti chupekuéra, ha oñeperdona chupekuéra iñangaipakuéra.
13 He'i chupe kuéra: —Ndapeikuaái piko ko ehémplo? ha mba'éicha piko upéicharõ peikuaáta opa ñe'ẽjoaju?
14 Pe oñotỹva oñotỹ pe ñe’ẽ.
15 Ha ko’ãva hína tape rembe’ýpe, oñeñotỹhápe pe ñe’ẽ; ha katu ohendu rire hikuái, Satanás ou pya’e ha oipe’a pe ñe’ẽ oñeñotỹva’ekue ikorasõme.
16 Ha ko’ãva ha’e avei umi oñeñotỹva ita ári; ha'ekuéra ohendúvo pe ñe'ẽ, pya'e oguerohory vy'ápe;
17 Ha ndoguerekói hapo, ha upéicha oaguanta sapy'ami, upe rire, ojehasa asy térã ojepersegi jave pe ñe'ẽ rehe, pya'e oñembotavy hikuái.
18 Ha ko’ãva ha’e umi oñeñotỹva ñuatĩ apytépe; umi ohendúva pe ñe'ẽ,
19 Ha umi jepy’apy ko múndope, ha umi mba’erepy ñembotavy, ha umi mba’e rembipota oikéva, omboty pe ñe’ẽ, ha ndojehe’ái.
20 Ha ko’ãva ha’e umi oñeñotỹva yvy porãme; umi ohendúva pe ñe'ẽ, ha ohupytýva, ha hi'a, oĩ treinta jey, oĩ sesenta ha ambue cien.
21 Upémarõ Jesús he’i chupekuéra: “¿ Ojegueru piko peteĩ lámpara oñemoĩ ha̱gua peteĩ mba’yru guýpe térã peteĩ tupa guýpe? ha ani haguã oñemoĩ peteĩ candelabro ári?
22 Ndaipórigui mba’eve kañymby, ndojehechaukamo’ãiva; ni mba'eve noñeñongatúi, osẽ haguã tetã ambuére.
23 Oĩramo ijapysa ohendu ha̱gua, tohendu.
24 Ha he'i chupekuéra: —Peñangarekóke pe pehendúvare.
25 Pe oguerekóva, oñeme'ẽta chupe, ha pe ndorekóivape, ojepe'áta chugui pe oguerekóva jepe.
26 Upéi he'i: —Péicha Tupã Rréino, ha'ete ku peteĩ kuimba'e omombova'ekue semilla yvýpe.
27 Ha oke, ha opu’ã pyhare ha ára, ha pe semilla heñói ha okakuaa, ndoikuaái mba’éichapa.
28 Yvy hi’a ijehegui; primero pe cuchilla, upéi pe apysa, upéi pe mandi’o henyhẽva apysápe.
29 Pe yva hi'u vove, upepete omoinge pe hoja, oguahẽgui pe cosecha.
30 Ha'e he'i: —Mba'ére piko ñambojojáta Tupã Rréino? térã mba’e ñembojojápepa ñambojojáta?
31 Ojogua peteĩ mostaza ra'ỹi, oñeñotỹ vove yvýpe, sa'ive opa umi semilla oĩvagui ko yvy ape ári.
32 Ha katu oñeñotỹ vove, okakuaa, ha tuichave opa ka’avokuéragui, ha oipe’a hakã tuicháva; ikatu haguãicha umi guyra yvategua opyta sombra guýpe.
33 Ha heta ehémplo peichagua reheve oñe’ẽ chupekuéra pe ñe’ẽ, ha’ekuéra ohendukuaaháicha.
34 Péro noñe’ẽi chupekuéra peteĩ ehémplo’ỹre, ha ha’ekuéra oĩ jave ha’eño, omyesakã opa mba’e idisipulokuérape.
35 Upe árape voi, ka'aru, he'i chupekuéra: Jahasa pe ótro ládo.
36 Ha omondo rire hikuái umi héntepe, ogueraha chupe hikuái oĩ aja pe várkope. Ha oĩ avei hendive ambue várko michĩva.
37 Ha opu’ã peteĩ yvytu atã, ha umi ola oinupã pe várkope, ha ko’ãga henyhẽma.
38 Ha’e ningo oke hína pe várko rapykuépe, oke hína peteĩ almohada ári, ha ha’ekuéra omombáy chupe ha he’i chupe: “Mbo’ehára, ¿nderepy’apýi piko roñehundi haguére?”.
39 Upéi opu'ã ha omongavaju pe yvytu ha he'i yguasúpe: —Epy'aguapy, epyta kirirĩháme. Ha pe yvytu opyta, ha tuicha py'aguapy.
40 He'i chupe kuéra: —Mba'ére piko pekyhyjeterei? mba'éicha piko ndaperekói jerovia?
41 Ha'e kuéra okyhyjeterei ha oporandu ojupe: —Mba'eichagua kuimba'e piko ko yvytu ha yguasu jepe iñe'ẽrendu chupe?

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Oguahẽ hikuái yguasu rembe'ýre, Gadareno retãme.
2 Osẽvo pe várkogui, pya’e voi osẽ pe sepultúragui peteĩ kuimba’e espíritu ky’a.
3 Ha’e ningo oiko va’ekue umi sepultúra apytépe. ha avave ndaikatúi ojokua chupe, nahániri, kadénape.
4 Py’ỹinte ojejokua va’ekue chupe kadena ha kadénape, ha oipe’a chugui umi kadéna ha umi kadéna oñembyaipa.
5 Ha tapiaite, pyhare ha ára, ha’e oĩ yvyty ha sepultúrape, osapukái ha oikytĩ itápe.
6 Ha ohechávo mombyry guive Jesúspe, odipara ha oadora chupe.
7 Ha osapukái hatã ha he'i: —Mba'e piko areko nendive Jesús, nde Tupã Ijyvatevéva Ra'y? Ahura ndéve Tupã rérape, ani haguã chembohasa asy.
8 Ha'e he'i chupe: —Esẽ pe kuimba'égui, nde espíritu ky'a.
9 Ha'e oporandu chupe: —Mba'e piko nde réra? Ha he'i chupe: Che réra Legión.
10 Ha ojerure asy chupe ani ha̱gua omosẽ chupekuéra pe tetãgui.
11 Ko’ãga oĩ upépe yvytykuéra ypýpe peteĩ kure aty guasu okaru.
12 Ha opa mba'epochy ojerure asy chupe ha he'i: —Oremondo ryguasu rupi roike haguã ipypekuéra.

13 Upepete Jesús ome'ẽ chupekuéra permíso. Umi mba'epochy osẽ ha oike ryguasu rupi'a ryrúpe, ha oñani hatã peteĩ tenda ijyvatévagui yguasúpe, (ha'ekuéra oguereko dos mil rupi).
14 Umi ryguasu omongarúva odipara ha omombe'u upéva távape ha okaháre. Ha osẽ hikuái ohecha haguã mba'épa ojejapo.
15 Upéi oguahẽ hikuái Jesús rendápe ha ohecha hikuái pe mba'epochy oguerekova'ekue aña, ha oguerekóva pe legión, oguapýva, oñemonde ha iñakã porã.
16 Ha umi ohecháva omombe'u chupekuéra mba'éichapa ojehu pe aña oguerekóvare, ha avei umi kure rehe.
17 Ha oñepyrũ ojerure chupe hikuái oho hag̃ua ijyvy retãgui.
18 Oike rire pe várkope, pe aña ndive, oñembo'e chupe oĩ hag̃ua hendive.
19 Jesús katu ndohejái chupe, he'i chupe: " Tereho nde rógape ne irũnguéra rendápe ha emombe'u chupekuéra mba'eichaitépa Ñandejára ojapo nderehe ha neporiahuvereko".
20 Upéi oho ha oñepyrũ omombe'u Decápolispe mba'eichaitépa Jesús ojapo va'ekue hese.
21 Jesús ohasa jeývo várkope pe ótro ládo, heta hénte oñembyaty hendápe.
22 Ha, péina ápe, ou peteĩ sinagoga ruvichakuéra apytégui, hérava Jairo; ha ohechávo chupe, ho'a ipy gotyo.
23 Ha ojerure asy chupe, ha he'i: Che membykuña'i oñeno omano potaitévo. ha oikovéta.
24 Jesús oho hendive; ha heta hénte oho hapykuéri, ha ombyaty chupe.
25 Peteĩ kuña huguy 12 áño pukukue.
26 Ha heta mba'e ohasa asy heta pohanoháragui, ha oipurupaite umi mba'e orekóva, ha noĩporãvéi mba'eve, síno ivaive ohóvo.
27 Ohendúvo Jesúspe, ou hapykuéri ha opoko ijao rehe.
28 Ha'e he'i: "Apoko ramo ijao rehente, chekuerapáta".
29 Ha upepete pe huguy ykua ipiru; ha oñandu hetepýpe okuera hague upe mba'asy vaigui.
30 Upepete Jesús oikuaávo ijehe osẽmaha chugui tekoporã, ojere hese ha he'i: " ¿Máva piko opoko che ao rehe?
31 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: —Rehechápa umi hénte otyryrýva nderehe ha ere: ¿Máva piko opoko cherehe?
32 Ha'e omaña ijerére ohecha hag̃ua pe ojapo va'ekue ko mba'e.
33 Péro pe kuña okyhyjeterei ha oryrýi, oikuaágui mba'épa oiko hese, oñesũ henondépe ha omombe'u chupe opa mba'e añetegua.
34 He'i chupe: —Che rajy, nde jerovia nemonguera. tereho py'aguapýpe, ha eñemonguera nde mba'asy vaietégui.
35 Ha'e oñe'ẽ aja gueteri, pe sinagóga ruvicha rógagui ou peteĩ he'íva: "Ne rajy omanóma.
36 Jesús ohendu riremínte pe ñe'ẽ oje'éva, he'i pe sinagóga ruvichahápe: " Ani rekyhyje, ejerovia mante".
37 Ha'e ndohejái avave omoirũ chupe, ndaha'éirõ Pedro, Santiago ha Juan, Santiago ryvy.
38 Oguahẽ pe sinagóga ruvicha rógape, ha ohecha umi sarambi ha umi hasẽva ha ojahe'oitereíva.
39 Oike rire, he'i chupekuéra: —Mba'ére piko peñembopy'a rasy ha perasẽ? pe kuñataĩ nomanói, oke uvei.
40 Upéi opuka hikuái hese. Omosẽpa rire chupe kuéra, ogueraha pe kuñataĩ túva ha isýpe ha umi oĩvape hendive, ha oike pe kuñataĩ oñeno haguépe.
41 Upéi ojagarra pe kuñataĩ pógui ha he'i chupe: —Talita cumi; upéva he'ise: Kuñakarai, ha'e ndéve, epu'ã.
42 Upepete pe kuñataĩ opu'ã ha oguata. ha'e oguerekógui doce áño. Ha oñemondýi hikuái tuicha ñemondýipe.
43 Ha ha'e omanda mbarete chupekuéra ani hag̃ua avave oikuaa upéva; ha omanda oñeme'ẽ hag̃ua chupe peteĩ mba'e ho'u hag̃ua.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Ha osẽ upégui ha ou hetãme; ha hemimbo'e kuéra omoirũ chupe.
2 Oguahẽvo pytu'uha ára, oñepyrũ ombo'e sinagógape, ha heta ohendúva chupe oñemondýi ha he'i: "¿Moõgui piko ou ko'ã mba'e? ha mba'e arandu piko kóva oñeme'ẽva chupe, ojapohague ipo rupive ko'ãichagua tembiapo ipu'akapáva jepe?
3 ¿Ndaha'éi piko kóva pe karpintero, María ra'y, Santiago, José, Judá ha Simón ermáno? ha ndaha'éi piko iñermanakuéra ko'ápe ñanendive? Ha oñembohory hese hikuái.
4 Jesús katu he'i chupekuéra: —Pe maranduhára ndaha'éi oñemomba'e'ỹva, hetãme, ipehẽngue apytépe ha hógape voi.
5 Ha upépe ndaikatúi ojapo mba'eveichagua tembiapo ipu'akapáva, ndaha'éiramo omoĩ ipo mbovymi hasýva ári, ha omonguera chupekuéra.
6 Ha ha'e oñesorprende ndoguerovíai haguére hikuái. Ha ojere umi puévlore, ombo'e.
7 Ha ohenói chupe umi doce-pe, ha oñepyrũ omondo chupekuéra mokõi ha mokõime; ha ome'ẽ chupekuéra pu'aka espíritu ky'a ári;
8 Ha omanda chupekuéra ani hag̃ua ogueraha mba'eve ijehorã, ndaha'éiramo peteĩ vastón añónte; ndaipóri mba'e'oka, mbujape ha viru ryru ryrúpe.
9 Ha katu peñemonde sapatu sandália reheve. ha ani remonde mokõi ao.
10 Upéi he'i chupekuéra: —Peikehápe peteĩ ógape, pepyta upépe pesẽ peve upe tendágui.
11 Ha oimeraẽ napenerrecibíriva, ni napenehendúiva, pesẽ vove upégui, peipe'a pe yvytimbo pende py guýpe testimoniorã hesekuéra. Añete ha'e peẽme: Sodoma ha Gomorra-pe iñambuevéta pe huísio árape, upe távagui.
12 Ha osẽ hikuái, ha opredika kuimba'ekuéra oñearrepenti hag̃ua.
13 Ha'ekuéra omosẽ heta mba'epochy, ha omonguera chupekuéra aséite heta hasývape, ha omonguera chupekuéra.
14 Ha rréi Herodes ohendu chugui. (Héra oñemosarambígui:) ha he'i: Juan Bautista oikove jey hague omanóva apytégui, ha upévare ojekuaa hese umi tembiapo ipu'akapáva.
15 Oĩ katu he'i: "Elías hína". Ha ambue katu he'i: "Peteĩ maranduhára, térã peteĩ maranduhára apytégui".
16 Herodes katu ohendúvo upéva, he'i: "Juan hína, che añakã'o vaekue.
17 Herodes niko omondo ha ojoko Juan rehe ha ojokua chupe ka'irãime Herodías rehe, iñermáno Felipe rembireko, ha'e omenda haguére hese.
18 Juan he'iva'ekue Herodespe: —Ndaikatúi reguereko ne ryke'y rembireko.

19 Upévare Herodías oñorairõ hendive ha ojukase chupe. ha katu ndaikatúi:
20 Herodes okyhyje Juangui, oikuaágui ha'eha peteĩ kuimba'e hekojojáva ha imarangatúva, ha oñangareko hese. ha ohendúvo chupe, ojapo heta mba'e, ha ohendu chupe vy'ápe.
21 Og̃uahẽvo peteĩ ára iporãva, Herodes himpleáñope ojapo peteĩ karu guasu ijára kuérape, umi mburuvicha guasu ha ijyvy ruvichakuérape Galiléape.
22 Pe Herodías rajy oike ha ojeroky ha ombovy'a Herodes ha umi oguapýva hendive, pe rréi he'i pe kuñataĩme: Ejerure chéve oimeraẽ mba'e reipotáva ha ame'ẽta ndéve.
23 Upéi ohura chupe: "Opa mba'e rejeruréva chéve, ame'ẽta ndéve che rréino mbyte peve".
24 Upéi osẽ ha he'i isýpe: "¿Mba'e piko ajeruréta?". Ha he'i chupe: Juan Bautista akã.
25 Upepete voi oike pe rréi rendápe ha ojerure: "Aipota reme'ẽ chéve peteĩ mba'yrúpe Juan el Bautista akã".
26 Ha pe rréi ombyasyeterei; upéicharõ jepe iñe'ẽme'ẽ rehe, ha umi oguapýva hendive rehehápe, nomboykéi chupe.
27 Upepete pe rréi omondo peteĩ verdugo, ha he'i ojegueru hag̃ua iñakã, ha oho oñakã'o chupe kárselpe.
28 Ogueru iñakã peteĩ mba'yrúpe ha ome'ẽ pe kuñataĩme, ha pe kuñataĩ ome'ẽ isýpe.
29 Hemimbo'e kuéra ohendúvo upéva, og̃uahẽ ohupi hetekue ha oñotỹ peteĩ sepultúrape.
30 Umi apóstol oñembyaty Jesús rendápe ha omombe'u chupe opa mba'e ojapo va'ekue ha mba'épa ombo'e hikuái.
31 Upéi he'i chupekuéra: —Peju ha pepytu'u sapy'ami.
32 Ha'e kuéra oho ha'eño peteĩ várkope peteĩ desiértope.
33 Ha tavayguakuéra ohecha chupekuéra ohoha, ha heta oikuaa chupe, ha oñani upépe opa tavaguasúgui, ha ohasa chuguikuéra ha oñembyaty hendápe.
34 Jesús osẽvo, ohecha heta héntepe ha oiporiahuvereko chupekuéra, ha'ekuéra ovecha ndoguerekóiva ovecharerekuéicha, ha oñepyrũ ombo'e chupekuéra heta mba'e.
35 Ohasávo pe ára, idisipulokuéra ou hendápe ha he'i: "Kóva ningo peteĩ desiérto, ha ko'ãg̃a ohasáma pe tiémpo.
36 Pemondo chupekuéra oho haguã okahára ijerére ha umi puévlope ojogua haguã hi'upyrã, ndoguerekóigui mba'eve ho'u haguã.
37 Ha'e ombohovái chupe kuéra: —Peme'ẽ chupe kuéra ho'u haguã. Ha'e kuéra he'i chupe: —Jaháta piko jajogua mbuja 2000 pláta ha ñame'ẽ chupe kuéra ho'u haguã?
38 He'i chupe kuéra: —Mboy mbuja piko peguereko? tereho ehecha. Ha oikuaávo, he'i hikuái: Cinco ha mokõi pira.
39 Ha he'i chupekuéra oguapy hag̃ua enterovépe aty'i pe kapi'ipe hovy ári.
40 Upéi oguapy hikuái aty guasúpe, cien ha cincuenta.
41 Ha ojagarrapa rire umi cinco pan ha umi mokõi pira, omaña yvága gotyo, ha ohovasa ha omboja'o umi pan ha ome'ẽ idisipulokuérape omoĩ hag̃ua henondépe. ha umi mokõi pira omboja'o opavave ijapytepekuéra.
42 Ha opavave okaru, ha henyhẽ.
43 Ombyaty hikuái 12 kanásto henyhẽva umi pira pehẽnguégui ha umi piragui.
44 Umi ho'úva mbujape, 5.000 kuimba'e rupi.
45 Upepete ojopy idisipulokuérape ojupi hag̃ua pe várkope ha oho hag̃ua ótro ládope Betsaida peve, ha omondo aja umi héntepe.
46 Omondo rire chupekuéra, oho peteĩ yvytýpe oñembo'e hag̃ua.
47 Ha ka'aru, pe várko oĩ pe mar mbytépe, ha ha'e ha'eño oĩ pe yvýpe.
48 Ha ohecha chupekuéra omba'apoha orrema hag̃ua; Yvytu opu'ãgui hese kuéra, ha pyhare irundyha jave oguahẽ hendápe kuéra, oguata yguasu ári, ha ohasase ijykére.
49 Ha ohechávo Jesús oguataha pe mar ári, oimo'ã hikuái peteĩ espíritu ha osapukái.
50 Opavave ohechágui chupe ha oñemondýi. Upepete oñe'ẽ hendive kuéra ha he'i chupe kuéra: —Pekyre'ỹke. ani rekyhyje.
51 Ha ojupi hendápekuéra pe várkope; ha pe yvytu opyta, ha ha'ekuéra oñemondýieterei ijehe, ha oñesorprende.
52 Ha'e kuéra nopenái mba'e hechapyrãva umi mbuja rehe, ipy'a hatã haguére.
53 Ohasávo hikuái, og̃uahẽ hikuái Genesaret retãme ha oguahẽ y rembe'ýpe.
54 Osẽvo hikuái pe kanóagui, upepete oikuaa chupe.
55 Upéi odipara upe tendáre ijerére ha oñepyrũ ogueraha hupápe umi hasývape, ohenduhápe oĩha.
56 Oikehápe, umi puévlo térã táva térã távape, omoĩ umi hasývape umi kállere, ha ojerure chupe topoko ijao rembe'ýrente, ha umi opokóva hese okuera.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Upéi ou hendápe fariséo ha unos kuánto Moisés rembiapoukapy mbo'ehára, oúva Jerusaléngui.
2 Ha ohechávo oĩha idisipulokuéra ho'uha mbujape ipo ky'a reheve, he'iséva, ojohéi'ỹre, ojuhu hikuái kulpa.
3 Umi fariséo ha enterove judío ndojohéiramo ipo, ndokarúi umi ansiáno he'iháicha.
4 Ha ou vove pe merkádogui, ndojohéiramo, ndokarúi. Ha heta ambue mba'e ohupytýva oguereko haguã, ojejohéi haguã mba'yru, mba'yru, mba'yru de bronce ha mesa.
5 Upémarõ umi fariséo ha mbo'ehára leipegua oporandu chupe: "¿Mba'ére piko ne remimbo'ekuéra ndoikói umi ansiáno he'iháicha, péro ho'u pan ojejohéi'ỹre?".
6 Ha'e he'i chupekuéra: —Esaías oprofetisa porã peẽ hovamokõiva rehe, he'iháicha Ñandejára Ñe'ẽme: "Ko tetã chemomba'e ijurúpe, ha ikorasõ mombyry oĩ chehegui".
7 Ha katu en vano chemomba'eguasu hikuái, ombo'évo mbo'epy rupi yvypóra rembiapoukapy.
8 Pemboyke Tupã rembiapoukapy, pejapo yvypóra jepokuaa, pejejohéiháicha olla ha kópa, ha heta ambue mba'e peichagua pejapo.
9 He'i chupe kuéra: —Peẽ pemboyke Tupã rembiapoukapy, peñongatu haguã pende reko.
10 Moisés he'i: "Emomba'e nde ru ha nde sýpe. ha: "Oñemaldesíva itúva térã isýpe, tomano omanóvo."
11 Peẽ katu peje: "Peteĩ kuimba'e he'íramo itúva térã isýpe: 'Ha'e hína Corbán, upéva he'ise peteĩ jopói, oimeraẽ mba'e ikatúvare chepytyvõ peẽme. ha'e isãso va'erã.
12 Ha ndapehejavéima chupe ojapo mba'eve itúva térã isy rehehápe;
13 Peme'ẽ vaekue Tupã ñe'ẽ mba'eve'ỹre, pende jepokuaa peme'ẽva'ekue rupi.
14 Ha ohenoipa rire opa tavayguakuérape, he'i chupekuéra: " Pehendumína chéve peteĩ teĩ ha peikuaa porã.

15 Ndaipóri mba'eve okáguio, oikévo ipype ikatu omongy'a chupe.
16 Oĩramo ijapysa ohendu hag̃ua, tohendu.
17 Oike rire pe ógape umi héntegui, idisipulokuéra oporandu chupe pe ehémplore.
18 He'i chupe kuéra: —Peẽ piko peikuaa'ỹ avei? Ndapehechakuaái piko opa mba'e okáguio oikéva pe kuimba'épe, ndaikatuiha omongy'a chupe;
19 Ndoikéigui ikorasõme, ipy'ápe uvei, ha osẽ ysyry guasúpe, omopotĩvo opa tembi'u?
20 Ha'e he'i: —Umi mba'e osẽva pe kuimba'égui, omongy'a pe kuimba'épe.
21 Yvypóra hyepy guive, yvypóra korasõgui osẽ umi pensamiénto ivaíva, oporomoakãratĩ, tekovai, jejuka.
22 Monda, mba'e pohýi, mba'e vai, ñembotavy, tesa'ỹ, tesa aña, ñe'ẽ vai, orgullo ha tavy.
23 Opa ko'ã mba'e vai ou hyepýgui ha omongy'a pe kuimba'épe.
24 Upégui opu'ã oho Tiro ha Sidón rembe'ýpe, ha oike peteĩ ógape, ha ndoipotái avave oikuaa.
25 Peteĩ kuña, itajýra imitãva oguerekóva espíritu ipotĩva, ohendúvo chupe, ha oñesũ ipy gotyo.
26 Pe kuña ningo peteĩ griégo, ha'e va'ekue peteĩ sirofenicia ótro tetãme. ha ojerure chupe omosẽ hag̃ua pe aña itajýragui.
27 Jesús katu he'i chupe: —Toñemyenyhẽ raẽ umi mitã, naiporãi ningo jagueraha umi mitã mbuja ha ñamombo jaguápe.
28 Ha'e katu he'i chupe: —Si, che Ruvicha, jagua kuéra mesa guýpe ho'u umi mitã re'õngue.
29 He'i chupe: —Ere rehe tereho. aña osẽma nde rajygui.
30 Oguahẽvo hógape, ojuhu pe demónio osẽha, ha imembykuña oñeno tupa ári.
31 Ha jey, osẽvo Tiro ha Sidón rembe'ýgui, og̃uahẽ Galilea yguasúpe, Decápolis rembe'y mbyte rupi.
32 Ha ogueru hikuái hendápe peteĩ ohendu'ỹva, ha ojokóva iñe'ẽme; ha ojerure chupe hikui tomoĩ ipo hi'ári.
33 Upe rire oguerahá chupe umi hénte apytégui, ha omoinge ikuã ijapysápe, ha oescupi ha opoko iñe'ẽre.
34 Upéi oma'ẽ yvága gotyo, osuspira ha he'i chupe: Efata, he'iséva: "Ejeabri".
35 Upepete ojepe'a ijapysa, ha iñe'ẽ ryru ojepe'a, ha oñe'ẽ porã.
36 Ha'e he'i chupe kuéra ani haguã omombe'u avavépe, ha omandavévo chupekuéra, hetavéntema omoherakuã hikuái.
37 Ha'e rã ha'e vy osorprende ha he'i: "Ha'e ojapo porã opa mba'e.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Upe árape hetaiterei hénte ha ndoguerekóigui mba'eve ho'u haguã, Jesús ohenói hemimbo'e kuérape ha he'i chupekuéra.
2 Che aiporiahuvereko umi héntepe, pórke ko'ãg̃a ojapóma tres día chendive ha ndoguerekói mba'eve ho'u hag̃ua.
3 Amondo ramo chupekuéra oajuna hógape, ikangypaitéta hikuái tapére, oúgui mombyry guive.
4 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: —Moõgui piko peteĩ kuimba'e ikatu omongysa ko'ã kuimba'épe mbujape ko'ápe desiértope?
5 Upéi oporandu chupekuéra: " Mboy mbuja piko peguereko? Ha he'i hikuái: Siete.
6 Upéi omanda umi héntepe oguapy hag̃ua yvýpe, ha ojagarra umi 7 pan, oagradese ha omboja'o ha ome'ẽ idisipulokuérape omoĩ hag̃ua henondépe. ha omoĩ chupekuéra tavayguakuéra renondépe.
7 Ha'e kuéra oguereko mbovymi pira michĩ, ha ha'e ohovasa ha he'i omoĩ haguã avei henondépe.
8 Upémarõ okaru hikuái ha henyhẽ, ha ombyaty 7 kanásto pe so'o oñembyaívagui.
9 Umi okaru va'ekue 4.000 rupi, ha ha'e omondo chupekuéra.
10 Upepete ojupi peteĩ várkope hemimbo'ekuéra ndive, ha og̃uahẽ Dalmanuta retãme.
11 Ha umi fariséo osẽ ha oñepyrũ oporandu chupe, ohekávo chupe peteĩ techaukaha yvágagui, ha otantea chupe.
12 Upéi osuspira pypuku ijespíritu ha he'i: —Mba'ére piko ko'ã generación oheka peteĩ techaukaha? añetehápe ha'e peẽme, mba'eveichagua techaukaha noñeme'ẽmo'ãi ko'ã ñemoñarekuérape.
13 Upéi oheja chupekuéra ha oike jey pe várkope oho pe ótro ládo.
14 Ko'ãg̃a umi discípulo hesarái ogueraha hag̃ua mbujape, ha ndoguerekói hendivekuéra pe várkope hetave mbujape.
15 He'i chupe kuéra: —Peñangarekóke ha peñangarekóke umi fariséo levadúre ha Herodes levadura rehe.
16 Ha'ekuéra ojodiskuti ojuehe ha he'i: "Ndoroguerekóigui mbujape".
17 Jesús oikuaávo upéva, he'i chupekuéra: —Mba'ére piko pejepy'amongeta ndaperekóigui mbujape? ¿ndapehechakuaái gueteri piko, ha napentendei piko? ¿peñemohatã gueteri piko pene korasõ?
18 Peguerekóva tesa, ¿ndapehechái piko? ha peguerekóva apysa, napehendúi piko? ha napenemandu'ái piko?
19 Amboja'órõ guare umi cinco pan 5.000 apytégui, mboy kanásto henyhẽva pehẽngue pehẽnguégui? Ha'e kuéra he'i chupe: Doce.
20 Ha umi siete cuatro. Ha he'i hikuái: Siete.
21 Upéi he'i chupe kuéra: —Mba'éicha piko peẽ napentendeporãi?
22 Ha'e og̃uahẽ Betsaida-pe. ha ogueru hikuái hendápe peteĩ ohecha'ỹva, ha ojerure chupe opoko hag̃ua hese.
23 Ha ojagarra pe siégope ipo, ha oguenohẽ chupe pe tavaguasúgui; ha oescupi rire hesápe, ha omoĩ ipo hi'ári, oporandu chupe ohechápa mba'e.
24 Upéi omaña yvate ha he'i: —Ahecha kuimba'e yvyramátaicha, oguatáva.
25 Upe rire omoĩ jey ipo hesáre ha omaña yvate gotyo, ha ou jey ha ohecha porã peteĩ teĩme.
26 Upéi omondo chupe hógape ha he'i: " Ani reho pe puévlope ha ani remombe'u avavépe upe puévlope".
27 Jesús osẽ hemimbo'e kuéra ndive Cesarea Filipos távape, ha tapére oporandu hemimbo'e kuérape: " ¿Máva piko he'i che ha'eha?".
28 Ha'e kuéra he'i: —Juan Bautista. ha ambue katu: Peteĩ maranduhára apytégui.
29 Ha'e ramo oporandu chupe kuéra: —Máva piko peje che ha'eha? Pedro he'i chupe:—Nde hína pe Cristo.
30 Ha he'i chupekuéra ani hag̃ua omombe'u avavépe chugui.
31 Ha oñepyrũ ombo'e chupekuéra, pe Yvypóra Ra'y ohasa asy va'erãha heta mba'e, ha oñemboyke va'erãha

umi anciano, ha saserdóte ruvicha, ha eskritórgui, ha ojejuka, ha mbohapy ára rire opu'ã jey va'erãha.

32 Ha he'i upe ñe'ẽ abiertamente. Ha Pedro ojagarra chupe ha oñepyrũ omongavaju chupe.

33 Ha ojere ha omaña hemimbo'e kuérare, omongavaju Pédrope ha he'i: —Esẽ che rapykuéri Satanás.

34 Ha ohenói rire umi héntepe hemimbo'ekuéra ndive, he'i chupekuéra: " Oimeraẽ ouséva che rapykuéri, toñenega ijehe ha tohupi ikurusu ha chemoirũ".

35 Oimeraẽva osalvaséva hekove operde va'erã; ha katu oimeraẽ operdéva hekove che ha evangelio rehehápe, upéva osalváta.

36 Mba'épe piko ideprovéchota peteĩ kuimba'épe, ohupytýramo ko yvy tuichakue, ha operde ramo hi'ánga?

37 Térã mba'épa ome'ẽta peteĩ kuimba'e hekove?

38 Upévare, oimeraẽva otĩva cherehe ha che ñe'ẽre ko ñemoñare oporomoakãratĩ ha iñangarekóvape; chugui avei pe Yvypóra Ra'y otĩta, oúvo Itúva rekomimbipápe umi ángel marangatu ndive.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Ha he'i chupekuéra: " Añetehápe ha'e peẽme, oĩha umi oñembo'ýva ko'ápe, nomanomo'ãiva, ohecha peve Tupã Rréino ouha pokatu reheve.

2 Seis ára rire Jesús ogueraha hendive Pedro, Santiago ha Juan, ha ogueraha chupekuéra peteĩ yvyty yvate gotyo ha'eño.

3 Ha ijao omimbi, morotĩeterei nieveicha; upéicha ni peteĩ henyhẽva ko yvy ape ári ndaikatúi omomorotĩ chupekuéra.

4 Upéi ojehechauka chupekuéra Elías Moisés ndive, ha oñe'ẽ hikuái Jesús ndive.

5 Pedro he'i Jesúspe: —Mbo'ehára, iporã ñandéve ñaime ko'ápe. Peteĩ ndéve g̃uarã, ha peteĩ Moiséspe g̃uarã, ha peteĩ Elíaspe g̃uarã.

6 Ha'e ndoikuaáigui mba'épa he'íta; okyhyjetereígui hikuái.

7 Upe arai ojaho'i chupe kuéra, ha pe arai apytégui osẽ peteĩ ñe'ẽ he'íva: "Kóva hína che Ra'y ahayhuetéva.

8 Ha sapy'aitépe, omaña rire hikuái ijerére, ndohechavéima avavépe, Jesúspe añoite.

9 Ha oguejyvo hikuái pe yvytýgui, he'i chupekuéra ani hag̃ua omombe'u avavépe mba'épa ohecha va'ekue, pe Yvypóra Ra'y opu'ã meve omanóva apytégui.

10 Ha'ekuéra oñongatu ijehe upe ñe'ẽ, oporandúvo ojupe mba'épa he'ise pe omanóva apytégui opu'ã jey va'ekue.

11 Ha'ekuéra oporandu chupe: —Mba'ére piko umi mbo'ehára leipegua he'i Elías ou raẽtaha?

12 Upéi he'i chupe kuéra: --Añetehápe Elías ou raẽ ha omoĩjey opa mba'e. ha mba'éichapa ojehai Yvypóra Ra'ýgui, ohasa asy va'erãha heta mba'e, ha oñemboyke va'erãha.

13 Che katu ha'e peẽme, añetehápe ou Elías, ha ha'ekuéra ojapo hese opa mba'e oipotava'ekue, ojehaiháicha hese.

14 Og̃uahẽvo hemimbo'ekuéra rendápe, ohecha hetaiterei hénte oĩva ijerére, ha umi léi mbo'ehára ojodiskuti hína hendivekuéra.

15 Ha upepete opavave tavaygua ohechávo chupe, tuicha oñemondýi ha odipara hendápe omomaitei chupe.

16 Upémarõ Jesús oporandu Moisés rembiapoukapy mbo'ehára kuérape: —Mba'e piko peporandu hendivekuéra?

17 Peteĩva umi hénte apytégui he'i: "Mbo'ehára, agueru ne rendápe che ra'y, espíritu iñe'ẽngúva.

18 Ojagarrávo chupe, oikytĩ chupe, ha oisu'u, oisu'u ha oñakãity, ha ha'e ne remimbo'e kuérape omosẽ haguã chupe. ha ndaikatúi hikuái.

19 Ha'e ombohovái chupe ha he'i: " Oĩ ñemoñare jerovia'ỹva, ¿araka'e peve piko aime penendive? ¿araka'e peve piko ahejáta peẽme? pegueru chupe che rendápe.

20 Ha'e kuéra ogueru chupe hendápe, ha ohechávo chupe, upepete pe espíritu omondoro chupe. ha ho'a yvýpe, ha otyryry espuma.

21 Upémarõ Jesús oporandu itúvape: " ¿Mboy tiémpoma piko ou hague chupe ko mba'e?". Ha'e he'i: —Peteĩ mitãgui.

22 Ha py'ỹi oity chupe tatápe ha ýpe ohundi haguã chupe, ha katu ikatúramo rejapo oimeraẽ mba'e, ore poriahuvereko ha orepytyvõ.

23 Jesús he'i chupe: —Rejerovia ramo, opa mba'e ikatu pe ojeroviávape guarã.

24 Upepete pe mitã túva osapukái ha hesay reheve: "Che Ruvicha, che arovia. epytyvõ che jerovia'ỹme.

25 Jesús ohechávo umi hénte odiparaha, oja'o pe espíritu ky'ápe ha he'i chupe: " Nde espíritu iñe'ẽngúva ha ohendu'ỹva, ajerure ndéve esẽ hag̃ua chugui ha anivéma reike hendápe".

26 Pe espíritu osapukái ha omondoro chupe ha osẽ chugui. Ha heta he'i: "Omanóma".

27 Jesús katu ojagarra ipópe ha ohupi chupe. ha ha'e opu'ã.

28 Oike rire hógape, idisipulokuéra oporandu chupe ha'eño: "¿Mba'ére piko ndaikatúi romosẽ chupe?".

29 He'i chupe kuéra: —Ko'ãichagua ndaikatúi osẽ mba'eve rupive, ñembo'e ha ayuno rupive añónte.

30 Upégui oho hikuái ha ohasa Galilea rupi. ha ndoipotái avave oikuaa.

31 Ha'e ombo'e hemimbo'e kuérape ha he'i chupe kuéra: Yvypóra Ra'ýpe oñeme'ẽ yvypóra pópe ha ojukáta chupe. ha ojejuka rire chupe, opu'ãta mbohapyha árape.

32 Ha'ekuéra katu nontendéi upéva, ha okyhyje oporandu hag̃ua chupe.

33 Upéi og̃uahẽ Capernáumpe, ha oĩ aja pe ógape oporandu chupekuéra: " ¿Mba'e piko peẽ pejodiskuti peẽme pe tapére?".

34 Ha'ekuéra katu okirirĩ, pórke pe tapére ojodiskuti ojuehe, mávapa pe tuichavéva.

35 Upéi oguapy ha ohenói umi doce-pe ha he'i chupekuéra: —Oĩramo oipotava'ekue tenonderã, ha'éta ipahaitépe ha opavave rembiguái ramo.

36 Ojagarra peteĩ mitã ha omoĩ ijapytepe kuéra, ha ojagarrávo chupe ijyva ári, he'i chupekuéra:

37 Oimeraẽ orresivi va'ekue peteĩva umi mitã che rérape, chemog̃uahẽ, ha oimeraẽ cherresivíva, ndaha'éi chéve cherresivíva, síno pe chembou va'ekuépe.

38 Upémarõ Juan ombohovái chupe: "Mbo'ehára, rohecha peteĩ omosẽha mba'epochy nde rérape, ha ndoromoirũi.

39 Jesús katu he'i: —Ani pembotove chupe, ndaipóri avave ojapótava peteĩ milagro che rérape, ikatútava oñe'ẽ vai cherehe.

40 Pe noĩriva ñanderehe, oĩ ñande ykére.

41 Oimeraẽ ome'ẽva peẽme peteĩ kópa y hoy'u hag̃ua che rérape, peẽ ha'égui Cristo mba'e, añetehápe ha'e peẽme, ndoperdemo'ãi ipremio.

42 Ha oimeraẽ ombopochýva peteĩva ko'ã mitã michĩva cherehe, iporãve chupe g̃uarã oñemosaingo ijajúrare peteĩ ita molino ha ojepoi chupe yguasúpe.
43 Ha nde po nembojavýramo, eikytĩ, iporãve reike tekovépe ikangýva, reguereko rangue mokõi nde po reho haguã infierno-pe, tata araka'eve noñembogueмo'ãivape.
44 Upe kuru nomanoiháре, ha tata noñemboguevéi.
45 Ha nde py nembojavýramo, eikytĩ, iporãve reike repyta haguã tekovépe, reity rangue mokõi nde py reñemombo haguã infierno-pe, tata araka'eve noñemboguemo'ãivape.
46 Oĩháme umi kururu nomanói, ha tata noñemboguevéi.
47 Ha nde resa ndeperhudika ramo, eipe'a, iporãve reike Tupã Rréinope peteĩ tesa reheve, mokõi resa reity rangue tata infierno-pe.
48 Upe kuru nomanoiháре, ha tata noñemboguevéi.
49 Opavave ojejuky vaerã tatápe, ha opa sakrifísio ojejuky va'erã juky reheve.
50 Pe juky ningo iporã, péro pe juky operdéramo ijuky, ¿mba'épe piko pembojehe'áta? Peguereko juky pende pype ha peiko py'aguapýpe ojuehe.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Upégui opu'ã ha og̃uahẽ Judéa rembe'ýpe Jordán rembe'y mombyryveháре. ha, ojepokuaaháicha, ombo'e jey chupekuéra.
2 Umi fariséo ou hendápe ha oporandu chupe: —Ikatu piko peteĩ kuimba'e oheja hembirekógui? opyrũvo chupe.
3 Ha'e oporandu chupe kuéra: —Mba'e piko he'i peẽme Moisés?
4 Ha'e kuéra he'i: —Moisés oheja ohai peteĩ kuatia ojedivorsia haguã ha omosẽ chupe.
5 Jesús he'i chupekuéra: —Pende py'a hatã haguére ha'e ohai peẽme ko tembiapoukapy.
6 Péro Ñandejára ojapo ypy guive kuimba'e ha kuña.
7 Upévare peteĩ kuimba'e ohejáta itúva ha isýpe, ha ojejagarra hembirekóre;
8 Mokõivéva ha'éta peteĩ tete, upéicharamo ndaha'evéima mokõivéva, peteĩnte uvei.
9 Upévare, pe Tupã ombojoajúva, ani yvypóra omboja'o.
10 Ha pe ógape idisipulokuéra oporandu jey chupe upe mba'ére.
11 Upéi he'i chupekuéra: " Oimeraẽ ohejáva hembireko ha omenda ambuére, oporomoakãratĩ hese".
12 Peteĩ kuña ohejáramo iména ha omenda ambuére, oporomoakãratĩ.
13 Ha'e kuéra ogueru mitã mimi hendápe opoko haguã hesekuéra, ha hemimbo'e kuéra omongavaju umi oguerúvape.
14 Jesús ohechávo upéva, ipochyeterei ha he'i chupekuéra: —Peheja umi mitã michĩva tou che rendápe ha ani pembotove chupekuéra.
15 Añetehápe ha'e peẽme: Oimeraẽ ndohupytýiva Tupã Rréino imitãme, ndoikemo'ãi ipype.
16 Ha ohupi chupekuéra ijyva ári, omoĩ ipo hi'arikuéra ha ohovasa chupekuéra.
17 Osẽvo tapére, ou peteĩ oñani ha oñesũ henondépe ha oporandu chupe: Mbo'ehára porã, mba'épa ajapóta ahupyty haguã jeikove opave'ỹva?
18 Jesús he'i chupe: —Mba'ére piko che rembiapo porã? ndaipóri iporãva peteĩnte, upéva hína Tupã.
19 Nde reikuaa umi tembiapoukapy: Ani remoakãratĩ, Ani rejuka, Ani remonda, Ani remombe'u japu, ani rembotavy, emomba'e nde ru ha nde sýpe.
20 Ha'e katu he'i chupe: —Mbo'ehára, opa ko'ã mba'e ahecha chemitã guive.
21 Upémarõ Jesús ohecháνo chupe ohayhu chupe, ha he'i chupe: " Peteĩ mba'e ofaltáva ndéve: tereho, evende opa mba'e rerekóva ha eme'ẽ mboriahúpe, ha reguerekóta tesoro yvágape, ha eju ejagarra pe kurusu ha... chemoirũ.
22 Ha'e ramo ombyasy upe he'íva, ha oho ñembyasy, oguerekógui heta mba'e.
23 Jesús omaña ijerére ha he'i hemimbo'e kuérape: --Ajépa hasýta umi ipirapire hetáva oike Tupã Rréinope!
24 Ha hemimbo'e kuéra oñemondýi iñe'ẽre. Jesús katu he'i jey chupekuéra: —Che ra'ykuéra, ijetu'uete umi ojeroviáva mba'erepy rehe oike haguã Tupã Rréinope!
25 Peteĩ kaméllope ifasilve ohasa peteĩ aguja resa rupi, peteĩ kuimba'e iplátava oike rangue Ñandejára Rréinope.
26 Ha'e kuéra oñemondýi ha oporandu ojupe: "¿Máva piko upéicharõ ikatu ojesalva?".
27 Jesús omañávo hese kuéra he'i: —Yvypórape guarã ndaikatúi, Tupãme katu ndaha'éi.
28 Upémarõ Pedro oñepyrũ he'i chupe: —Ore roheja opa mba'e ha roguata nde rapykuéri.
29 Jesús ombohovái: " Añetehápe ha'e peẽme: Ndaipóri kuimba'e ohejáva hóga, ijoyke'y, iñermána, túva, isy, hembireko, imemby, tẽrã yvy, che ha pe marandu porã rehehápe , .
30 Ha katu orrecibíta cien vése ko'ãg̃a ko tiémpope, óga, ha joyke'y, ha iñermána, ha sy, ha mitã, ha yvy, persecución reheve; ha ko mundo oútavape tekove opave'ỹva.
31 Ha katu heta umi tenondegua opytáta ipahaitépe; ha ipahaitéva peteĩha.
32 Ha'e kuéra oĩ tape ojupívo Jerusalén-pe; Jesús oho henonderãkuéra, ha oñemondýi hikuái. ha osegívo hikuái, okyhyje hikuái. Ogueraha jey umi 12-pe ha oñepyrũ omombe'u chupekuéra mba'épa ojehúta hese.
33 He'i: —Péina ápe, rojupi Jerusalénpe. ha pe Yvypóra Ra'y oñeme'ẽta saserdóte ruvichakuérape, ha umi eskritórpe; ha okondenáta chupe omano haguã, ha ome'ẽta chupe gentil-kuérape.
34 Ha'e kuéra oñembohory hese, oinupãta hese, oescupi ha ojukáta chupe, ha mbohapyha árape opu'ã jeýta.
35 Upe rire Santiago ha Juan, Zebedeo ra'y, ou hendápe ha he'i chupe: —Mbo'ehára, roipota rejapo ore rehe opa mba'e roipotáva.
36 Ha he'i chupe kuéra: —Mba'e piko peipota ajapo penderehehápe?
37 Ha'e kuéra he'i chupe: —Eme'ẽ oréve roguapy peteĩ nde akatúape ha ambue nde asu gotyo, nde mimbipápe.
38 Jesús katu he'i chupekuéra: —Peẽ ndapeikuaái mba'épa pejerure. ha peñemongarai pe ñemongarai che añemongaraíva reheve?
39 Ha'e kuéra he'i chupe: —Ore ikatu. Jesús he'i chupekuéra: " Peẽ pey'úta pe kópa che hoy'úvagui. ha pe ñemongarai che añemongaraíva reheve, peñemongaraíta.
40 Ha katu aguapy che po akatúa ha che asu gotyo ndaha'éi che mba'e ame'ẽ hag̃ua; ha katu oñeme'ẽta umi oñembosako'ívape g̃uarã.
41 Umi diez ohendúvo upéva, oñepyrũ ombopochy hikuái Santiago ha Juan ndive.

42 Jesús ohenói chupekuéra hendápe ha he'i chupekuéra:
—Peẽ peikuaa umi tetã ambuegua oisãmbyhyha. ha umi
tuichavéva oipuru autorida hi'arikuéra.
43 Ha upéicha ndoikomo'ãi pende apytépe, ha'éva pe tuicha
oipotáva pende apytépe, ha'éta pene rembijokuái.
44 Ha oimeraẽva pende apytégui ha'eséva pe tenondegua,
ha'éta enterove rembiguái.
45 Yvypóra Ra'y jepe ndoúi oservi hag̃ua chupe, síno
oservi ha ome'ẽ hag̃ua hekove rreskáteramo hetápe.
46 Oguahẽ hikuái Jericópe, ha Jesús osẽvo Jericógui
idisipulokuéra ha hetaiterei hénte ndive, Bartimeo siégo,
Timeo ra'y, oguapy tape rembe'ýpe ojerure asy.
47 Ohendúvo ha'eha Jesús Nazaretgua, oñepyrũ osapukái
ha he'i: "Jesús, nde David Ra'y, che poriahuvereko".
48 Heta oĩ he'íva chupe okirirĩ hag̃ua, ha ha'e katu
osapukái: "Nde David Ra'y, cheporiahuvereko".
49 Jesús oñembo'y ha he'i oñehenói haguã chupe. Ha'e
kuéra ohenói pe ohecha'ỹvape ha he'i chupe:
Eñembopy'aguapy, epu'ã. ha'e nerenói.
50 Ha'e omombo ijao, opu'ã ha ou Jesús rendápe.
51 Jesús oporandu chupe: —Mba'e piko reipotáta ajapo
nderehe? Pe ohecha'ỹva he'i chupe: "Che Jára, ahecha
haguã".
52 Jesús he'i chupe: —Tereho. nde jerovia nemonguera.
Upepete ohecha ha oho Jesús rapykuéri tapére.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Oguahẽvo Jerusalénpe, Betfagé ha Betaniape, yvyty
Olivotýpe, omondo mokõi hemimbo'épe.
2 Ha he'i chupekuéra: —Tapeho pe puévlo oĩvape pende
rovái. pepoi chupe, ha pegueru chupe.
3 Oĩramo he'íva peẽme: "Mba'ére piko pejapo upéva?".
ere Ñandejára oikotevẽha hese; ha pya'e voi omondota
chupe ko'ápe.
4 Ha oho hikuái, ha ojuhu pe ryguasu ra'y oñeñapytĩha okẽ
ykére, peteĩ lugár ojoajuhápe mokõi tape; ha opoi hikuái
chupe.
5 Oĩ umi oñembo'ýva upépe he'i chupe kuéra: —Mba'e
piko pejapo peipe'ávo pe ryguasu ra'y?
6 Ha'e kuéra he'i chupekuéra Jesús he'i haguéicha.
7 Ha ogueru hikuái pe ryguasu ra'y Jesús rendápe, ha
omombo hese ijaokuéra; ha oguapy hi'ári.
8 Heta oipyso ijao tapére, ha ambue katu oikytĩ yvyramáta
rakã ha oipe'a tapére.
9 Umi ohóva henondépe ha hapykuéri osapukái ha he'i:
"Hosanna! Tovy'a pe oúva Ñandejára rérape.
10 Toñemomba'e guasu ñande ru David Rréino oúva
Ñandejára rérape: Hosanna yvatevévape.
11 Jesús oike Jerusalénpe ha témplope, ha omaña opa
mba'ére ha ka'aruete, oho Betániape umi doce ndive.
12 Ko'ẽmbotávo, og̃uahẽvo hikuái Betaniagui, iñembyahýi.
13 Ha ohechávo mombyry guive peteĩ ígo máta hogue, ou,
ojuhúramo jepe mba'eve. ígo ára ne'ĩra gueteri.
14 Jesús he'i chupe: —Avave ndo'úi nde yva opa ára guarã.
Ha hemimbo'e kuéra ohendu upéva.
15 Upémarõ og̃uahẽ hikuái Jerusalénpe, Jesús oike
témplope ha oñepyrũ omosẽ umi ovendéva ha ojoguávape
témplope, ha oity umi pláta okambiáva mesa ha umi
palóma ovendéva apyka.
16 Ha ndohejamo'ãi avave ogueraha mba'eveichagua
mba'yru pe témplo rupi.
17 Ombo'e chupe kuéra: —Noñemoĩri piko Kuatiañe'ẽme:
Che róga oñembohérata opa tetãnguéra ñembo'e róga? Peẽ
katu pejapo chugui mondaha kuã.
18 Umi léi mbo'ehára ha saserdóte ruvichakuéra ohendu
upéva, ha oheka mba'éichapa ikatu ojuka chupe,
okyhyjégui chuguikuéra, enterove umi hénte oñemondýigui
ha'e ombo'éva.
19 Oguahẽvo ka'aru, osẽ pe távagui.
20 Ha pyhareve, ohasávo hikuái, ohecha hikuái pe ígo máta
ipiru hapo guive.
21 Pedro imandu'ávo he'i chupe: —Mbo'ehára, péina ápe,
pe ígo máta remaldesi va'ekue ipirupa.
22 Jesús he'i chupekuéra: —Pejerovia Tupãre.
23 Añetehápe ha'e peẽme: Oimeraẽ he'íva ko montáñape:
'Eñemomombyrýkena ha eñemombo yguasúpe. ha
ndodudamo'ãi ikorasõme, ha katu oguerovIáta oikotaha
umi mba'e he'íva; ha'e oguerekóta opa mba'e he'íva.
24 Upévare ha'e peẽme: Opa mba'e peipotáva, peñembo'e
jave, peguerovia pehupytyha ha peguerekóta.
25 Peñembo'e jave, peperdona, peguerekóramo mba'e vai
oimeraẽva rehe, pende Ru yvagapegua avei peneperdona
pene rembiapo vaikue.
26 Ha katu napeperdonáiramo, pende Ru yvagapegua
noperdonamo'ãi pene rembiapo vaikue.
27 Ha'e kuéra og̃uahẽ jey Jerusalénpe, ha Jesús oguata hína
Tupaópe, ou hendápe umi saserdóte ruvicha, Moisés
rembiapoukapy mbo'ehára ha ansiáno kuéra.
28 Ha ere chupe: —Mba'e autorida rupive rejapo ko'ã
mba'e? ha máva piko ome'ẽ ndéve ko autorida rejapo
hag̃ua ko'ã mba'e?
29 Upémarõ Jesús ombohovái chupekuéra: —Aporandúta
avei peẽme peteĩ mba'e, ha amombe'úta peẽme mba'e
autorida rupive ajapo ko'ã mba'e.
30 Juan ñemongarai, yvágagui piko térã yvypóragui?
embohovái chéve.
31 Ha'e kuéra oñe'ẽ ojupe he'ívo: —Ja'éramo: 'Yvágagui!
ha'e he'íta: Mba'ére piko ndapeguerovíái chupe?
32 Ha katu ja'éramo: Yvypóragui; okyhyje hikuái
tavayguakuéragui, opavave oimo'ãgui Juan ha'eha peteĩ
maranduhára.
33 Ha'e kuéra he'i Jesúspe: —Ndaikatúi roikuaa. Jesús he'i
chupe kuéra: —Che avei namombe'úi peẽme mba'e pu'aka
rupi ajapo ko'ã mba'e.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Ha oñepyrũ oñe'ẽ chupekuéra ehémplo rupive. Peteĩ
kuimba'e oñotỹ peteĩ parralty, ha omoĩ peteĩ korapy ijerére,
ojo'o peteĩ tenda víno ryrurã, ha omopu'ã peteĩ tórre, ha
oheja osẽ umi ñemitỹhárape, ha oho mombyry tetãme.
2 Oguahẽvo ára, omondo peteĩ tembiguái umi chokokue
rendápe, orrecibi haguã umi chokokuegui pe parral yva.
3 Ha'e kuéra ojagarra chupe, oinupã ha omondo chupe
nandi.
4 Ha omondo jey chupekuéra ambue tembiguái; ha oity
hikuái itápe ha oinupã chupe iñakãme, ha omondo chupe
oñemotĩvo.
5 Ha omondo jey ambuépe; ha chupe ojuka hikuái, ha heta
ambuépe; oinupãvo algúnope, ha ojuka algúnope.
6 Oguerekógui gueteri peteĩ ita'ýra, ha'e ohayhuetéva,
omondo avei chupe kuéra ipahaitépe he'ívo: "Omomba'éta
hikuái che ra'ýpe".

7 Péro umi chokokue he’i ojupe: “Kóva hína pe heredero. eju, jajuka chupe, ha pe erénsia ñanemba’éta.
8 Ha'e kuéra ojagarra chupe, ojuka ha omosẽ chupe parraltýgui.
9 Mba'e piko ojapóta pe parralty jára? ha'e oúta ohundíta umi ñemitỹhárape, ha ome'ẽta pe parralty ambue tapichápe.
10 Ha napemoñe’ẽi piko ko escritura; Pe ita umi omopu'ãva omboyke vaekue, oiko chugui esquina akã.
11 Upéva ningo Ñandejára ojapo va’ekue, ha ñande resa renondépe iporãiterei?
12 Ha'e kuéra ojokose chupe, ha okyhyje umi tavayguakuéragui, oikuaágui ha'e he'i hague chupe kuéra ñe'ẽjoaju.
13 Ha'e kuéra omondo hendápe umi fariséo ha Herodes pegua, ojagarra haguã chupe iñe'ẽme.
14 Oguahẽvo hikuái he'i chupe: “Mbo'ehára, ore roikuaa nde añeteguaha ha napeñangarekói avavére tributo César-pe, térã nahániri?
15 Ñame’ẽta piko, térãpa ñaname’ẽmo’ãi? Ha'e katu oikuaávo hovamokõiha hikuái, he'i chupe kuéra: —Mba'ére piko chembopy'ara'ã? pegueru chéve peteĩ pláta pehẽngue, ahecha haguã.
16 Ha ogueru hikuái. Ha he'i chupe kuéra: “ ¿Máva mba'épa ko ta'ãnga ha kuatiahaipyre? Ha'e kuéra he'i chupe: César mba'e.
17 Jesús he'i chupekuéra: —Peme'ẽ Césarpe umi mba'e César mba'éva ha Ñandejárape umi mba'e Tupã mba'éva. Ha ha'e kuéra oñesorprende hese.
18 Upéi ou hendápe umi saduseo, he'íva ndaiporiha ñemoingove jey. ha oporandu chupe hikuái:
19 Mbo'ehára, Moisés ohai oréve: Peteĩ kuimba'e ryvy omanóramo, oheja hembireko ha ndohejái imemby, iñermáno ogueraha hembirekópe ha omongakuaa iñermánope.
20 Oĩ 7 ermáno, ha pe primero omenda hembireko ha omanóvo ndohejái imemby.
21 Pe mokõiha ogueraha chupe ha omano, ha ndohejái mba'eveichagua ñemoñare.
22 Ha umi siete oguereko chupe, ha ndohejái imemby.
23 Upéicharõ, pe oikove jeývo, opu’ã vove hikuái, ¿máva rembireko piko ha’éta chuguikuéra? umi siete oguerekógui chupe hembirekorã.
24 Jesús he'i chupekuéra: —Ndapejavýi piko ndapeikuaáigui Ñandejára Ñe'ẽ ha Tupã pu'aka?
25 Opu'ã vove omanóva apytégui, nomendái ha noñemendái. ha katu ha'e umi ángel yvágape oĩvaicha.
26 Ha umi omanóva opu'ã jey haguã, napemoñe'ẽi piko Moisés kuatiañe'ẽme, mba'éichapa Tupã he'i chupe ka'aguýpe: Che hína Abrahán, Isaac Jára ha Jacob Jára ?
27 Ha'e ndaha'éi omanóva Jára, oikovéva Jára uvei.
28 Upérõ peteĩ mbo’ehára leipegua oguahẽ ohendúvo chupekuéra oñemongeta jave oñondive, ha ohechakuaa ombohovái porã hague chupekuéra, oporandu chupe: “¿Mávapa pe tembiapoukapy tenondegua opa mba’égui?”.
29 Jesús he'i chupe: “ Opa mba'e mandamiénto tenondegua ha’e hína: “Israel, ehendu!”. Ñandejára ñande Jára ha'e peteĩ Jára.
30 Ha ehayhúta Ñandejára nde Járape opa ne korasõ reheve, opa ne ánga reheve, ha opa ne akãme ha opa ne mbarete reheve: kóva ha’e tembiapoukapy peteĩha.
31 Ha pe mokõiha katu, ha’e hína: “Rehayhu va’erã nde rapichápe ndejupe voi”. Ndaipóri ambue tembiapoukapy tuichavéva ko'ãvagui.
32 Pe mbo'ehára leipegua he'i chupe: “Mbo'ehára, ere añetegua. ha ndaipóri ambue ha'e añónte.
33 Ha jahayhu chupe opa py’aite guive, ha opa arandu reheve, ha opa ánga reheve, ha opa mbarete reheve, ha jahayhu hapichápe ha’eichaite, tuichave opa ofrénda ojehapýva ha sakrifísio enterovévagui.
34 Jesús ohechávo ombohovái porãha, he'i chupe: —Nde namombyrýi Tupã Rréinogui. Ha upe rire avave noñanimái oporandu chupe mba'eve.
35 Jesús ombo’e aja témplope: “ ¿Mba’éicha piko umi mbo’ehára leipegua he’i Cristo ha’eha David Ra’y?”.
36 David voi he'i Espíritu sánto rupive: “Ñandejára he'i che Ruvichape: Eguapy che akatúape, ajapo peve ne enemigokuéra nde py ryru.”
37 Upévare David voi he’i chupe Ñandejára. ha moõgui piko upéicharõ ha’e ita’ýra? Ha umi hénte común ohendu chupe vy’ápe.
38 Ha Jesús he'i chupekuéra ombo'évo: —Peñangarekóke umi Moisés rembiapoukapy mbo'eháragui, ohayhúva oho ao puku ha ohayhúva omomaitei ñemuhápe.
39 Umi apyka guasu umi sinagógape ha umi koty yvategua karu guasu jave.
40 Umíva ho'u umi viúda róga, ha oñembo'e puku, ko'ãva ohupytýta kondena tuichavéva.
41 Jesús oguapy pe tesóro rovái ha ohecha mba’éichapa umi hénte omombo pláta pe tesórope.
42 Upe rire ou peteĩ viúda mboriahu, ha omombo mokõi mba’yru, ha upéva ogana peteĩ pláta.
43 Upémarõ Jesús ohenói hemimbo'e kuérape ha he'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme, ko viuda mboriahu omoinge hetave umi omoinge va'ekuégui tesoro-pe.
44 Opa mba’e ojapova’ekue omombo hikuái hembývagui; ha katu ha’e oikotevẽvagui omombo opa mba’e oguerekóva, jepe opa hekovépe.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Osẽvo tupaógui, peteĩ hemimbo'e he'i chupe: —Mbo'ehára, ehecha mba'eichagua ita ha mba'e óga piko oĩ ko'ápe!
2 Jesús he'i chupe: —Rehechápa ko'ã óga guasu? ndopytamo'ãi peteĩ ita ambue ári, noñemombomo'ãiva.
3 Upéi oguapývo pe yvyty Olivotápe, pe témplo rovái, Pedro, Santiago, Juan ha Andrés oporandu chupe ha’eño.
4 Eremína oréve, ¿araka’épa oikóta ko’ã mba’e? ha mba’épa ha’éta pe techaukaha oñekumpli vove opa ko’ã mba’e?
5 Jesús he'i chupekuéra: —Peñangarekóke ani haguã avave penembotavy.
6 Heta oúta che rérape he'ívo: Che hína Cristo; ha ombotavýta hetápe.
7 Ha pehendúvo ñorairõha ha ñorairõha ñe’ẽmbegue, ani peñemondýi. ha katu pe ipaha ne’ĩra gueteri.
8 Tetãnguéra opu’ãta tetãre, ha rréino opu’ãta rréinore, ha opa hendápe oikóta yvyryrýi, ha oikóta ñembyahýi ha jehasa asy.
9 Peñangarekóke pendejehe, ha'ekuéra penemoguahẽta aty guasúpe. ha umi sinagógape peñeinupãta, ha pejegueraha

mburuvicha ha mburuvicha kuéra renondépe che rehehápe, pehechauka haguã hese kuéra.
10 Ha pe marandu porã oñemoherakuã raẽ va'erã opa tetãnguéra apytépe.
11 Péro ha'ekuéra pendegueraha vove ha peneme'ẽ vove, ani pejepy'amongeta raẽ mba'épa peñe'ẽta ha ani peimo'ã raẽ pe Espíritu Santo.
12 Ko'ãga pe joyke'y otraisionáta pe ermánope omano meve, ha pe túvape ta'ýrape; ha ta'yrakuéra opu'ãta ituvakuéra rehe, ha ojukáta chupekuéra.
13 Ha opa yvypóra ndaija'emo'ãi peẽme che réra rehe, ha pe ogueropu'akáva ipahaite peve, ojesalváta.
14 Pehecháta vove pe mba'e oporombojeguarúva, proféta Daniel he'iva'ekue, oñembo'yha noĩriva'erãhápe, (pe omoñe'ẽva tontende), umi oĩva Judéape toñani yvyty gotyo.
15 Ha pe oĩva óga ári ani oike hógape ha ani oike ipype oguenohẽ haguã mba'eve hógagui.
16 Ha pe oĩva ñúme ani ojevy jey ojagarra hag̃ua ijao.
17 ¡Aichejáranga umi hyeguasúva ha umi imemby kambúva umi árape!
18 Ha peñembo'e ani hag̃ua pene rekañy ro'y jave.
19 Umíva árape oikóta jehasa'asy, ndaha'éi va'ekue pe creación ñepyrũ guive Ñandejára ojapova'ekue ko'ãga peve, ha ndoikomo'ãi.
20 Ha Ñandejára nomombykyiramo umi ára, ni peteĩ yvypóra ndojesalvái va'erãmo'ã.
21 Ha upéi oĩramo he'íva peẽme: "Péina, ko'ápe oĩ Cristo; térã, péina ápe, ha'e oĩ upépe; ani peguerovia chupe:
22 Cristo japu ha proféta japu opu'ãta, ha ojapóta milágro ha mba'e hechapyrãva, ikatu hag̃uáicha ombotavy umi ojeporavóvape jepe.
23 Ha katu peñangarekóke, péina ápe, amombe'u peẽme opa mba'e.
24 Péro umi árape, upe jehasa asy rire, pe kuarahy iñypytũta ha pe jasy ndohesapemo'ãi.
25 Ha umi mbyjakuéra yvagapegua ho'áta, ha umi pu'aka oĩva yvágape oñemomýita.
26 Ha upérõ ohecháta hikuái pe Yvypóra Ra'ýpe ouha arai rupi tuicha pu'aka ha gloria reheve.
27 Ha upéi ombou hi'ángel-kuérape, ha ombyatýta ijeporavopyre irundy yvytu guive, yvy paha guive yvága paha peve.
28 Ko'ãga eaprende peteĩ ehémplo pe ígo mátare. Hakã ipiro'y gueteri ha hogue, peikuaa hi'aguĩmaha arahaku.
29 Upéicha avei peẽ pehechávo oikoha ko'ã mba'e, peikuaa hi'ag̃uimaha, okẽme jepe.
30 Añetehápe ha'e peẽme, ko ñemoñare ndohasamo'ãiha, opa ko'ã mba'e ojejapo peve.
31 Yvága ha yvy ohasáta, ha che ñe'ẽ katu ndohasamo'ãi.
32 Ha katu upe ára ha upe aravópe avave ndoikuaái, ni umi ángel oĩva yvágape, ni pe Ta'ýra, ha katu pe Túva.
33 Peñangarekóke, pema'ẽ ha peñembo'e, ndapeikuaáigui araka'épa og̃uahẽ pe ára.
34 Yvypóra Ra'y ha'ete peteĩ kuimba'e ohóva mombyry, ohejáva hóga, ome'ẽ autorida hembiguáikuérape, ha peteĩ teĩme hembiaporã, ha omanda pe okẽ rerekua omaña haguã.
35 Peñangarekóke, ndapeikuaáigui araka'épa ou óga jára, ka'aru térã pyharepyte, gallo okororõ térã pyhareve.
36 Ani haguã ou sapy'a pendejuhu pekeha.
37 Ha ha'e peẽme ha'e opavavépe: Pema'ẽ.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Mokõi ára rire ojejapo Páskua arete ha pan ilevadura'ỹva, ha umi saserdóte ruvicha ha Moisés rembiapoukapy mbo'ehára oheka mba'éichapa ikatu ojagarra chupe mba'éichapa ojuka chupe.
2 Ha'ekuéra katu he'i: —Ani pe arete árape, ani haguã oiko sarambi umi tetãygua.
3 Oĩ aja Betaniape Simón leproso rógape, oguapy aja okaru jave, ou peteĩ kuña oguerekóva peteĩ káha de alabastro ryguasu rupi'a hepyetereíva. ha omboty pe káha, ha oñohẽ iñakã ári.
4 Oĩ avei ipochýva ha he'íva: "¿Mba'ére piko oñembyai pe mba'e ky'a?
5 Ikatu kuri oñevende mas de trescientos pláta pehẽngue, ha oñeme'ẽ mboriahúpe. Ha oñe'ẽmbegue hikuái hese.
6 Jesús he'i: —Eheja chupe. mba'ére piko pembopy'a rasy chupe? ha'e ojapo cherehe peteĩ tembiapo porã.
7 Akóinte niko penendive imboriahúva, ha peipotáramo ikatu pejapo porã chupekuéra.
8 Ha'e ojapo ikatúva guive, ha'e ou ra'e oñohẽ haguã che rete oñeñotỹ haguã.
9 Añetehápe ha'e peẽme: Oñemomaranduhápe ko marandu porã ko yvy tuichakue javeve, oñeñe'ẽta avei ko mba'e ha'e ojapo va'ekuére ojegueromandu'a hag̃ua hese.
10 Judas Iscariote, peteĩva umi doce apytégui, oho saserdóte ruvichakuéra rendápe otraisiona hag̃ua chupe kuéra.
11 Ohendúvo upéva, ovy'a hikuái ha opromete ome'ẽtaha chupe pláta. Ha oheka mba'éichapa ikatu otraisiona chupe convenientemente.
12 Pe primer día de pan Ilevadura'ỹva, ojuka rire hikuái Páskua, idisipulokuéra he'i chupe: —Moõ piko reipotáta roho roprepara ro'u hag̃ua pe Páskua?
13 Upéi omondo mokõi hemimbo'épe ha he'i chupekuéra: Peho pe siudápe ha upépe pejotopáta peteĩ kuimba'e oguerahává y ryru.
14 Oikehápe, peje pe óga járape: 'Mbo'ehára he'i: "Moõpa oĩ pe koty invitádo, che remimbo'ekuéra ndive ha'uhápe Pascua?".
15 Ha'e ohechaukáta peẽme peteĩ koty guasu yvategua oñembosako'íva ha oñembosako'íva, upépe pembosako'i oréve guarã.
16 Hemimbo'e kuéra osẽ oho pe távape ha ojuhu he'i haguéicha chupekuéra.
17 Ha ka'aru ou umi doce ndive.
18 Upéi oguapy ha okaru aja hikuái, Jesús he'i: —Añetehápe ha'e peẽme, peteĩ pende apytépe okaru chendive chetraisionáta.
19 Ha'e kuéra oñepyrũ oñembyasy ha he'i chupe peteĩ teĩ: "Che piko?". ha ambue katu he'i: "Che piko?".
20 Ha'e he'i chupe kuéra: —Peteĩ umi 12 apytégui, ohypýiva chendive pe mba'yrúpe.
21 Yvypóra Ra'y ohóta, he'iháicha hese, ha pe kuimba'e otraisiona va'ekue Yvypóra Ra'ýpe! iporã ra'e upe kuimba'épe araka'eve nonaséirire.
22 Okaru aja hikuái, Jesús ojagarra mbuja, ohovasa, omboja'o ha ome'ẽ chupekuéra ha he'i: —Pegueraha , pekaru, kóva ha'e che rete.
23 Upéi ojagarra pe kópa ha oagradese rire ome'ẽ chupekuéra.

24 He'i chupe kuéra: —Kóva ha'e che ruguy Testamento pyahúgui, oñeñohẽva heta rehehápe.
25 Añetehápe ha’e peẽme, nda’umo’ãvéima pe parrál yva, upe ára amboy’u peve ipyahúva Tupã Rréinope.
26 Opurahéi rire hikuái peteĩ purahéi, osẽ hikuái yvyty Olivotýpe.
27 Jesús he'i chupekuéra: --Opavave peẽ peñembohorýta cherehe ko pyharépe.
28 Péro che aikove jey rire, aháta pene renonderã Galileape.
29 Pedro katu he'i chupe: --Opavave oñembohorýramo jepe, che ndajapomo'ãi.
30 Jesús he'i chupe: —Añetehápe ha'e ndéve, ko árape, ko pyharépe, gallo osapukái mboyve mokõi jey, mbohapy jey che negáta.
31 Ha’e katu he’i hatãve: “Amanóramo nendive, nandenegamo’ãi ni mba’evéicharõ”. Péicha avei he'i hikuái opavave.
32 Upéi oĝuahẽ hikuái peteĩ lugár héravape Getsemanípe, ha ha’e he’i idisipulokuérape: “ Peguapy ko’ápe che añembo’e aja”.
33 Ha ogueraha hendive Pedro, Santiago ha Juan, ha oñepyrũ oñemondýi ha ipohýieterei;
34 Ha he'i chupe kuéra: —Che ánga ombyasyeterei omano meve.
35 Ha’e oho tenonde gotyo michĩmi, ha ho’a yvýpe ha oñembo’e ikatúramo ohasa chugui pe óra.
36 Ha he'i: —Abba, che Ru, opa mba'e ikatu ndéve guarã. eipe'a chehegui ko kópa, upéicharõ jepe ndaha'éi che aipotáva, ha katu nde reipotáva.
37 Upéi ou ha ojuhu chupekuéra okeha, ha he'i Pédrope: Simón, ¿nde piko reke? ¿ndaikatúi piko remaña peteĩ aravo’i?
38 Pema'ẽ ha peñembo'e, ani haguã peike jepy'ara'ãme. Pe espíritu añetehápe oĩma preparádo, péro pe so’o ikangy.
39 Ha oho jey, ha oñembo’e, ha oñe’ẽ umi ñe’ẽ peteĩchagua.
40 Ha ou jeývo, ojuhu jey chupekuéra okeha, (hesa ipohýigui) ha ndoikuaái mba'épa ombohováita chupe.
41 Upéi ou mbohapyha jey, ha he'i chupekuéra: —Peke ko'ágã ha pepytu'u. péina ápe, pe Yvypóra Ra’y oñetraisiona pekador-kuéra pópe.
42 Pepu'ã, jaha; péina ápe, pe chetraisionáva hi’aguĩma.
43 Upepete, oñe'ẽ aja gueteri, ou Judas, peteĩva umi doce apytégui, ha hendive hetaiterei aty guasu kyse puku ha yvyra reheve, saserdóte ruvicha, Ley mbo'ehára ha ansiáno kuéragui.
44 Ha pe otraisiona va’ekue chupe ome’ẽ peteĩ señál, ha he'i: “Oimeraẽ che ahetũtavape, ha’e hína”. pegueraha chupe, ha pegueraha porã chupe.
45 Oguahẽ riremínte oho hendápe ha he'i: “Mbo'ehára, mbo'ehára! ha ohetũ chupe.
46 Ha'e kuéra omoĩ ipo hi'ári ha ojagarra chupe.
47 Peteĩva umi oñembo’ýva oguenohẽ peteĩ kyse puku ha oinupã peteĩ saserdóte guasu rembiguáipe ha oikytĩ chugui ijapysa.
48 Jesús he'i chupekuéra: —Pesẽ piko kyse puku ha yvyra reheve chejagarra haguã mondaha reheguáicha?
49 Ára ha ára aimeva'ekue penendive Tupaópe ambo'évo, ha ndacheguerahái.
50 Ha opavave oheja chupe ha okañy.
51 Upéi oho hapykuéri peteĩ mitãkaria'y, oguerekóva peteĩ téla de líno ojejaho'íva hete opíre. Ha umi mitãrusu ojoko chupe.
52 Upéi oheja pe ao de líno ha okañy chuguikuéra opívo.
53 Upe rire ogueraha hikuái Jesúspe pe saserdóte guasu rendápe, ha hendive oñembyatypaite umi saserdóte ruvicha, umi ansiáno ha umi mbo’ehára leipegua.
54 Pedro oho hapykuéri mombyry, pa'i guasu róga guasúpe, ha oguapy tembiguái kuéra ndive ha oñembopiro'y tatarendýpe.
55 Ha umi saserdóte ruvicha ha opa konsého oheka testígo Jesús kóntrape ojuka haĝua chupe. ha ndojuhúi mba'eve.
56 Heta oĩ omombe’u japu hese, péro umi mba’e he’íva noĩri peteĩ ñe’ẽme.
57 Upéi opu'ã peteĩ tapicha ha omombe'u japu hese he'ívo:
58 Rohendu he’ívo: “Ahundíta ko témplo ojejapo va’ekue po rupive, ha tres díape amopu’ãta ótro ojejapóva po’ỹre”.
59 Péro noĩri peteĩ ñe’ẽme umi testígo orekóva hikuái.
60 Pe saserdóte guasu oñembo’y ijapytepe ha oporandu Jesúspe: “¿Nderembohováiri piko mba’eve? ¿mba'e piko ko'ã testigo nde rehe?
61 Ha'e katu okirirĩ ha nombohovái mba'eve. Pa'i guasu oporandu jevy chupe ha he'i chupe: —Nde piko Cristo, Tupã Tupã Ra'y?
62 Jesús he'i: —Che hína, ha pehecháta Yvypóra Ra'ýpe oguapyha ipu'akapáva akatúape ha ouha arai yvágape.
63 Upémarõ pe saserdóte guasu omondoro ijao ha he’i: “¿Mba’e piko ñaikotevẽ testígo?
64 Pehendúma pe ñe'ẽ vai ñe'ẽ vai. Ha opavave okondena chupe kulpávle omanógui.
65 Oĩ oñepyrũva oescupi chupe, ojaho'i hova ha oinupã chupe, ha he'i chupe: “Eprofetisa” ha umi tembiguái oinupã chupe ipo jyva reheve.
66 Pedro oĩ aja pe palásio guýpe, peteĩ saserdóte guasu kuña rembiguái.
67 Ha ohechávo Pedro oñembopiro'yha, omaña hese ha he'i: —Nde reime avei Jesús Nazaret ndive.
68 Ha'e katu onega ha he'i: —Che ndaikuaái ha nantendéi mba'épa ere. Ha osẽ pe veranda-pe; ha pe gallo tripulación.
69 Peteĩ kuñataĩ ohecha jey chupe ha oñepyrũ he’i umi oĩvape upépe: “Kóva hína peteĩva”.
70 Ha ha’e onega jey upéva. Upe riremínte, umi oñembo'ýva he'i jey Pédrope: “Añetehápe nde ha'e peteĩva, nde niko Galileagua, ha ne ñe'ẽ oguerohory.”
71 Ha’e katu oñepyrũ omaldesi ha ohura, ha he’i: “Che ndaikuaái ko kuimba’e peñe’ẽvare”.
72 Ha mokõiha jey pe gallo otyryry. Pedro imandu'a Jesús he'iva'ekue chupe: Pe gallo osapukái mboyve mokõi jey, che negáta mbohapy jey. Ha opensávo upéva, hasẽ.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Upepete pyhareve, umi saserdóte ruvicha oñomongetávo umi ansiáno, mbo’ehára leipegua ha pe konsého kompletoite ndive, ha ojokua Jesúspe ha ogueraha chupe ha ome’ẽ chupe Pilato pópe.
2 Pilato oporandu chupe: —Nde piko hudío ruvicha guasu? Ha he'i chupe: —Nde ere.
3 Umi saserdóte ruvicha he’i chupe heta mba’ére, péro ha’e nombohováiri mba’eve.

4 Pilato oporandu jey chupe: —Nderembohováiri piko mba'eve? péina ápe heta mba'e ha'ekuéra otestifika nderehe.
5 Jesús katu nombohováiri gueteri mba'eve; upéicha Pilato oñesorprende.
6 Upe karu guasúpe opoi chuguikuéra peteĩ prisionéro oipotávape.
7 Oĩ va'ekue peteĩ hérava Barrabás, oñeñapytĩ va'ekue umi opu'ãvandi hendive, ha oporojuka va'ekue opu'ã jave.
8 Ha pe atyguasu osapukái hatã oñepyrũ oipota chupe ojapo ojapo haguéicha hesekuéra.
9 Pilato katu he'i chupe kuéra: —Peipota piko apoi peẽme umi judío rréigui?
10 Ha'e oikuaa porã umi saserdóte ruvicha ome'ẽ hague chupe envidia haguére.
11 Umi saserdóte ruvicha katu omomýi umi héntepe, ha'e opoi porãve hag̃ua chupekuéra Barrabáspe.
12 Upémarõ Pilato he'i jey chupekuéra: "¿Mba'épa peipotáta ajapo pe peẽ pehenóivare hudío rréi?".
13 Ha'e kuéra osapukái jey: "Emosai chupe kurusúre!".
14 Upémarõ Pilato oporandu chupekuéra: —Mba'e ivaíva piko ojapo? Ha ha'e kuéra osapukái hatãve: "Ejupi chupe kurusúre!"
15 Ha upéicha Pilato, ombovy'ase tavayguakuérape, opoi chupekuéra Barrabáspe, ha oinupã rire Jesúspe, ojejuka hag̃ua kurusúre.
16 Umi soldádo ogueraha chupe pe salón héravape Praetorio. ha ohenói hikuái oñondivepa pe aty guasúpe.
17 Ha'ekuéra omonde chupe ao púrpura ha omonde peteĩ koróna ñuatĩgui ha omoĩ iñakãre.
18 Ha oñepyrũ osaluda chupe: "¡Maitei, judío ruvicha guasu!
19 Ha oinupã chupe hikuái iñakãre peteĩ ka'avo reheve, ha oespuma hese, ha oñesũvo oadora chupe.
20 Upéi oñembohory rire hese, oipe'a chugui pe púrpura, ha omonde hese ijao tee, ha ogueraha chupe omosãingo hag̃ua kurusúre.
21 Ha'e kuéra omboliga hikuái peteĩ Simón Cireneogua, ha'éva Alejandro ha Rufo túva, ohasa va'ekue upérupi, ogueraha haguã kurusúre.
22 Upéi ogueraha chupe hikuái pe lugár héravape Gólgota, he'iséva: "Pe akãngue renda".
23 Ha'e kuéra ome'ẽ chupe hoy'u haguã víno oñembojehe'áva mirra rehe, ha'e katu ndohupytýi.
24 Ha omosãingo rire chupe kurusúre, omboja'o ijaokuéra, osorteávo hesekuéra, mba'épa ojagarráta peteĩ teĩ.
25 Mbohapyha aravo jave, ha ohupi hikuái kurusúre.
26 Upéi ojehai pe rréi he'i va'ekue he'íva: "Umi hudío rréi".
27 Ha hendive omosãingo kurusúre mokõi mondaha; peteĩva ijakatúape ha ambue ijasu gotyo.
28 Kumpli pe Escritura he'íva: "Ojeipapa umi hembiapo vaíva ndive".
29 Umi ohasáva upérupi ojahéi hese, oñakãity ha he'i: "Nde rehundíva pe témplo ha remopu'ãva tres díape.
30 Ejesalva ha eguejy kurusúgui.
31 Upéicha avei umi saserdóte ruvicha oñembohory ojuehe umi mbo'ehára leipegua ndive: "Ha'e osalva ambue tapichápe. ijehe ndaikatúi osalva.
32 Cristo, Israel Rréi, toguejy ko'ágã kurusúgui, jahecha ha jaguerovia haguã. Ha umi oñemosãingo vaekue kurusúre hendive ojahéi hese.
33 Ha og̃uahẽvo pe óra sexta, iñypytũmba pe tetã tuichakue javeve, pe aravo noveno peve.
34 Ha noveno aravo jave Jesús osapukái hatã ha he'i: " Eloi, Eloi, lama sabactani? Upéva he'ise: "Che Tupã, che Tupã, mba'ére piko chereja?"
35 Oĩ umi oñembo'ýva upépe, ohendúvo upéva, he'i: —Péina, ha'e ohenói Elías-pe.
36 Peteĩva odipara omyenyhẽ peteĩ esponja henyhẽva vínagregui, omoĩ peteĩ ka'aguy ári ha omboy'u chupe, ha he'i: "Animína!". jahechamína oútapa Elías omboguejy chupe.
37 Jesús osapukái hatã ha oheja pe espíritu.
38 Pe témplo velo ojepe'a mokõi hendápe yvate guive iguy peve.
39 Pe senturión oñembo'ýva henondépe ohechávo ha'e osapukái ha ome'ẽha ijespíritu, ha he'i: "Añetehápe ko kuimba'e Ñandejára Ra'y".
40 Oĩ avei kuña omañáva mombyry guive, umíva apytépe oĩ María Magdalena, ha María, Santiago michĩvéva ha José sy, ha Salomé.
41 (Oĩrõ guare Galileape, ha'e oho hapykuéri ha oservi chupe) ha heta kuña ohóva hendive Jerusalénpe.
42 Ha ko'ág̃a og̃uahẽvo ka'aru, ha'égui pe ñembosako'i, he'iséva, pe ára pytu'urã mboyve.
43 José Arimateagua, peteĩ consejero oñemomba'eguasúva, oha'arõva avei Tupã Rréino, ou ha py'aguasúpe oike Pilato rendápe ha oipotaiterei Jesús retekue.
44 Ha Pilato osorprende omanómapa, ha ohenói pe senturiónpe ha oporandu chupe omanómapa ra'e.
45 Ha oikuaávo pe senturión, ome'ẽ Josépe hetekue.
46 Upéi ojogua líno iporãva, omboguejy chupe, ombojere chupe línope, ha omoĩ chupe peteĩ sepultúrape, itakuágui, ha omboty peteĩ ita pe sepultúra rokẽme.
47 María Magdalena ha María José sy omaña moõpa oñeno chupe.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Ohasávo pe sábado, María Magdalena, ha María Santiago ha Salomé sy, ojogua umi mba'e he'ẽ asýva, ou haguã oñohẽ chupe.
2 Ha pyharevete voi pe primer día de la semána, og̃uahẽ hikuái pe sepultúrape kuarahy osẽvo.
3 Ha'e kuéra he'i ojupe: "¿Máva piko orembotyryrýta pe ita pe sepultúra rokẽgui?".
4 Ha omañávo hikuái, ohecha hikuái pe ita ojerokyha, tuichaitereígui.
5 Oikévo pe sepultúrape, ohecha hikuái peteĩ mitãrusu oguapýva ijakatúa gotyo, ijao puku morotĩva. ha okyhyje hikuái.
6 Ha he'i chupe kuéra: —Ani pekyhyje, peheka Jesús Nazaretgua, oñemosãingo vaekue kurusúre. ha'e noĩri ko'ápe: péina ápe pe tenda omoĩ haguépe chupe hikuái.
7 Peho katu peje hemimbo'e kuérape ha Pédrope ohotaha pene renonderã Galileape.
8 Ha'e kuéra osẽ pya'e ha okañy pe sepultúragui. oryrýi ha oñemondýigui hikuái, ha nde'íri mba'eve avavépe; okyhyjégui hikuái.
9 Jesús opu'ã rire ko'ẽmbotávo pe primer día de la semána, ojehechauka raẽ María Magdalenape, ha'e omosẽ va'ekue chugui 7 demónio.

10 Ha oho omombe'u umi oĩvape hendive, oñembyasy ha
hasẽ aja.
11 Ha'e kuéra ohendúvo ha'e oikoveha ha ojehecha chupe,
ndogueroviái.
12 Upe rire ha'e ojechauka ótra fórmape mokõime, oguata
ha oho jave pe kállere.
13 Ha'e kuéra oho omombe'u umi hembývape.
14 Upe rire ojehechauka umi once-pe oguapy aja hikuái
okaru jave, ha ojahéi chupekuéra ijerovia'ỹ ha ikorasõ hatã
reheve, ndogueroviáigui hikuái umi ohechava'ekuére
chupe ha'e opu'ã rire.
15 He'i chupe kuéra: —Tapeho opa ko yvy ape ári ha
pemombe'u marandu porã opa tekovépe.
16 Pe ojeroviáva ha oñemongaraíva ojesalváta; ha katu pe
ndogueroviáiva oñekondenáta.
17 Ha ko'ã techaukaha osegíta umi ojeroviávape; Che
rérape omosẽta hikuái aña; oñe'ẽta hikuái ñe'ẽ pyahúpe;
18 Ha'ekuéra ogueraha va'erã mbói; ha hoy'úramo hikuái
oimeraẽ mba'e oporojukáva, ndojapomo'ãi chupekuéra
mba'eve; omoĩta ipo hasývа ári, ha okueráta hikuái.
19 Upémarõ Ñandejára oñe'ẽ rire chupekuéra, ojegueraha
chupe yvágape ha oguapy Tupã akatúape.
20 Ha osẽ hikuái, ha opredika oparupiete, Ñandejára
omba'apo hendivekuéra ha omoañete pe ñe'ẽ umi
techaukaha rupive. Amén.

Lucas

MOAKÃHA 1.1

1 Hetaiterei ningo ojagarráma omombe'u hag̃ua umi mba'e ojegueroviavéva ñande apytépe.
2 Ha'ekuéra ome'ẽ haguéicha ñandéve umíva, iñepyrũmby guive ha'éva testígo ohecháva ha oservíva pe ñe'ẽ;
3 Teófilo ikatupyryvéva, aikuaa porãgui opa mba'e, iñepyrũmby guive, ahai ndéve hendaitépe.
4 Reikuaa hag̃ua mba'épa añete umi mba'e reñembo'e va'ekue.
5 Judéa ruvicha guasu Herodes tiémpope oĩ va'ekue peteĩ saserdóte hérava Zacarías, + ha'e hína Aarón rajy, ha hembireko hérava Elisabet.
6 Ha mokõivéva hekojojáva Tupã renondépe, oguata opa Ñandejára rembiapoukapy ha ordenanza-kuérare mba'e vai'ỹre.
7 Ha'e kuéra ndoguerekói imemby, Elisabet imemby rupi, ha mokõivéva ko'ágã omano porãma.
8 Ha'e ojapo aja saserdóte Ñandejára renondépe, ha'e ojapoháicha.
9 Pe saserdóte ojepokuaaháicha, ha'e ohóramo Jehová témplope ohapy insiénso.
10 Ha enterove tavayguakuéra oñembo'e okápe insiénso jave.
11 Upéi ojehechauka chupe peteĩ Ñandejára ánhel oñembo'ýva pe altár de insiénso akatúape.
12 Zacarías ohechávo chupe, oñemondýi ha okyhyje.
13 Pe ánhel katu he'i chupe: —Ani rekyhyje Zacarías, oñehendu niko ne ñembo'e. ha ne rembireko Elisabet imembyta ndéve peteĩ mitãkuimba'e, ha rembohérata chupe Juan.
14 Ha reguerekóta vy'a ha vy'a; ha heta ovy'áta heñói haguére.
15 Ha'e tuichaitereítagui Ñandejára renondépe, ha ndo'umo'ãi víno ni mba'yru potĩ; ha henyhẽta Espíritu Santo-gui, isy rye guive jepe.
16 Ha heta Israel ñemoñare ojevýta Ñandejára Itupãme.
17 Ha ha'e ohóta henondépe Elías espíritu ha pu'akape, ombojere hag̃ua umi túva korasõ ita'yrakuérape, ha umi naiñe'ẽrendúivape hekojojáva arandu gotyo; ombosako'i hag̃ua peteĩ tavayguakuéra oñembosako'íva Ñandejárape g̃uarã.
18 Zacarías he'i pe ánhelpe: —Mba'éicha piko aikuaáta ko mba'e? che ningo itujáma, ha che rembireko katu heta áñore.
19 Pe ánhel he'i chupe: "Che hína Gabriel, añembo'ýva Ñandejára renondépe. ha añemondo añe'ẽ hag̃ua ndéve, ha amombe'u hag̃ua ndéve ko'ã marandu porã.
20 Ha, péina ápe, neñe'ẽngúta, ha ndaikatumo'ãi reñe'ẽ, pe ára ojejapóta peve ko'ã mba'e, nderegueroviáigui che ñe'ẽ, oñekumplítava hi'árape.
21 Ha umi hénte oha'arõ Zacaríaspe, ha oñesorprende ha'e opyta are haguére pe témplope.
22 Ha osẽvo, ndaikatúi oñe'ẽ chupekuéra, ha ha'ekuéra ohechakuaa ohecha hague peteĩ visión pe témplope.
23 Ha ojehu, opa riremínte umi ára oservi hague, oho hógape voi.
24 Upe ára rire, hembireko Elisabet hyeguasu, ha okañy cinco mese aja.
25 Péicha Ñandejára ojapo cherehe umi ára ha'e omaña haguépe cherehe, oipe'a hag̃ua che ñembohory yvypóra apytégui.
26 Upe seis mespe, Tupã omondo ánhel Gabrielpe peteĩ siuda oĩvape Galileape, hérava Nazarét.
27 Peteĩ kuñataĩ omenda va'ekue omenda hag̃ua peteĩ kuimba'e hérava José ndive, ha'éva David rogaygua. ha pe kuñataĩ héra María.
28 Upérõ pe ánhel oike hendápe ha he'i: "Evy'a, nde rejeguerohoryetereíva, Ñandejára oĩ nendive.
29 Ha ohechávo chupe, oñemondýi ha'e he'ívare, ha oimo'ã mba'eichagua maitei piko upéva.
30 Upe ánhel he'i chupe: —Ani rekyhyje María, Tupã reguerohory haguére.
31 Ha, péina ápe, nde ryeguasúta, ha reme'ẽta peteĩ ta'ýra, ha rembohérata chupe JESUS.
32 Ha'e tuicha mba'éta ha oñembohérata Tupã Ijyvatevéva Ra'y, ha Tupã Ñandejára ome'ẽta chupe itúva David guapyha.
33 Ha ha'e oisãmbyhýta Jacob róga ári opa ára g̃uarã; ha irreino-gui ndaiporimo'ãi ipaha.
34 Upémarõ María he'i pe ánhelpe: "¿Mba'éicha piko oikóta upéva, ndaikuaáiramo jepe peteĩ kuimba'épe?".
35 Ha pe ánhel ombohovái chupe: "Espíritu sánto oúta nderehe, ha pe Ijyvatevéva pu'aka nde ñemo'ãta.
36 Ha, péina ápe, nde primo Elisabet, hyeguasu avei peteĩ mitãkuimba'e itujávo, ha ko'ãva seis mes hendive, oñehenóiva estéril.
37 Tupãme niko mba'eve ndaikatumo'ãi.
38 Upémarõ María he'i: —Péina Ñandejára rembiguái. toiko chéve ne ñe'ẽ he'iháicha. Ha pe ánhel oho chugui.
39 Upe árape María opu'ã ha pya'e oho yvyty gotyo, peteĩ táva Judápe.
40 Oike Zacarías rógape ha osaluda Elisabet-pe.
41 Elisabet ohendúvo María osaludaha, pe mitã otyryry isy ryepýpe. Elisabet henyhẽ Espíritu Santo-gui.
42 Hatã oñe'ẽ ha he'i: —Nde reñemomba'e guasu kuña apytépe, ha rejehovasa nde rete yva.
43 Ha moõgui piko ou chéve kóva, che Ruvicha sy ou che rendápe?
44 Pórke, péina ápe, ipu ramoite che apysápe ne maitei ñe'ẽ, pe mitã otyryry che ryepýpe vy'águi.
45 Ha ojehovasa pe ojeroviáva, ojejapótagui umi mba'e Ñandejára he'i va'ekue chupe.
46 María he'i: —Che ánga omomba'eguasu Ñandejárape.
47 Ha che espíritu ovy'a Tupã che Salvador rehe.
48 Ha'e oñatende niko hembiguái reko michĩvare, pórke ko'ãg̃a guive opa ñemoñare cherenói cherovasaha.
49 Pe ipu'akapáva ojapo cherehe tuicha mba'e; ha imarangatu héra.
50 Ha oiporiahuvereko umi okyhyjéva chugui generada guive generación peve.
51 Ha'e ohechauka mbarete ipo reheve; omosarambi umi oñemomba'eguasúvape ikorasõ imaginación-pe.
52 Ha'e omboguejy umi ipu'akapávape oguapyhágui, ha omopu'ã chupekuéra ijyvatevévape.
53 Ha'e omyenyhẽ umi iñembyahýivape mba'e porãgui; ha umi ipirapire hetávape omondo nandi.
54 Ha'e oguereko hembiguái Israel-pe, imandu'ávo iporiahuvereko rehe;
55 Ha'e he'i haguéicha ñande ru ypykuépe, Abrahánpe ha iñemoñarekuérape opa ára g̃uarã.
56 María opyta hendive tres méserupi ha oho jey hógape.

57 Upémarõ og̃uahẽma Elisabet tiémpo imemby hag̃ua. ha
imemby peteĩ ta'ýra.
58 Ha ivesíno ha iprimokuéra ohendu mba'éichapa
Ñandejára oiporiahuvereko chupe; ha ovy'a hikuái hendive.
59 Ha ocho díape ou hikuái ocirkunsida pe mitãme. ha
ombohéra hikuái Zacarías, itúva rérape.
60 Isy he'i: —Nahániri. ha katu oñembohérata chupe Juan.
61 Ha'e kuéra he'i chupe: —Ndaipóri ni peteĩ ne rogagua
oñehenóiva ko térape.
62 Ha'e kuéra ojapo señal itúvape, mba'éichapa ha'e oipota
oñehenói chupe.
63 Upéi ojerure peteĩ mesa de escritura, ha ohai: "Héra
Juan". Ha ha'ekuéra osorprende enterovépe.
64 Upepete ojepe'a ijuru, ha iñe'ẽ ojepe'a, ha oñe'ẽ ha
omomba'eguasu Ñandejárape.
65 Opa umi oikóva ijerére okyhyje, ha opa ko'ã mba'e
oje'e Judea yvytyrusu rupi.
66 Opa umi ohendúva umíva oñomi ikorasõme ha he'i:
"Mba'eichagua mitã piko kóva?". Ha Ñandejára po oĩ
hendive.
67 Itúva Zacarías henyhẽ Espíritu Santo-gui ha oprofetisa
ha he'i:
68 Toñemomba'eguasu Ñandejára Israel Járape; ha'e
ovisita ha orredimi haguére itavayguakuérape,
69 Ha omopu'ã ñandéve peteĩ hatĩ salvación rehegua
hembiguái David rógape;
70 Ha'e he'i haguéicha iprofeta marangatu jurúpe,
oikova'ekue ko yvy iñepyrũ guive.
71 Jajesalva hag̃ua ñane enemigokuéragui, ha opa ñande
ray'úva pógui;
72 Tojapo pe poriahuvereko oñepromete va'ekue ñande
rukuérape, ha ñanemandu'a hag̃ua ikonvénio marangatúre;
73 Ha'e ohura vaekue ñande ru Abrahánpe.
74 Ha'e ome'ẽ ñandéve, ñañemosãsóvo ñane
enemigokuéra pógui, ikatu hag̃uáicha jaservi chupe
kyhyje'ỹre.
75 Henondépe marangatu ha tekojojápe, opa ñande rekove
ára pukukue.
76 Ha nde, mitã, oñehenóita pe Ijyvatevéva profeta,
rehótagui Ñandejára rova renondépe rembosako'i hag̃ua
hape;
77 Ome'ẽ hag̃ua iñarandu salvasiõ rehegua
itavayguakuérape iñangaipakuéra ñemboyke rupi.
78 Ñande Tupã poriahuvereko poriahuvereko rupive;
upéva rupi ore rendápe ára yvu yvate guive,
79 Ñame'ẽ haguã tesape umi oguapývape pytũmbýpe ha
ñemano sombra-pe, omboguata haguã ñande py py'aguapy
rapére.
80 Pe mitã okakuaa, ha imbarete ijespíritu, ha opyta yvy
ojeiko'ỹháme pe ára ojehechauka peve Israel-pe.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Ha ojehu umi árape, osẽ peteĩ tembiapoukapy César
Augusto-gui, ojehepyme'ẽ hag̃ua impuésto opa ko yvy ape
ári.
2 (Ha ko impuésto ojejapo ypy va'ekue Cirenio ogovernarõ
guare Siriape).
3 Ha enterove oho ojepaga hag̃ua impuésto, káda uno oho
itávape.
4 Ha José oho avei Galileagui, táva Nazaret-gui, Judéape,
David távape, hérava Belén. (ha'e David róga ha
ñemoñaregua rupi:)
5 Oñeme'ẽ haguã impuesto María ndive hembireko omenda
va'ekue ndive, hyeguasu haguére.
6 Ha upéicha ojehu, oĩ aja hikuái upépe, ojehu umi ára ha'e
imemby hag̃ua.
7 Ha'e imemby ita'ýra ypykue, oñapytĩ chupe ao ryrúpe, ha
omoĩ chupe peteĩ pesebre ryrúpe. ndaipórigui tenda
chupekuéra guarã pe posada-pe.
8 Upe tetãme oĩ ovecharerekua opytáva ñúme,
oñangarekóva ijovechakuérare pyharekue.
9 Ha, péina ápe, Ñandejára remimbou ou hi'arikuéra, ha
Ñandejára rekomimbipa omimbipa ijerére, ha okyhyjeterei
hikuái.
10 Upéi pe ánhel he'i chupekuéra: —Ani pekyhyje, pórke
agueru peẽme marandu porã vy'apavẽ reheve, opavavépe
g̃uarã.
11 Pórke ko árape onase peẽme peteĩ Salvadór, ha'e hína
Cristo Ñandejára.
12 Ha kóva ha'éta peteĩ techaukaha peẽme g̃uarã; Pejuhúta
pe mitã'i ojejaho'íva ao rehe, oñeno peteĩ pesebre-pe.
13 Upeichaháguinte oĩ pe ánhel ndive hetaiterei ehérsito
yvagapegua omomba'eguasúva Ñandejárape ha he'i:
14 Toñemomba'eguasu Ñandejárape yvate gotyo, ha ko
yvy ape ári tome'ẽ py'aguapy, ha toiko porã yvypórape.
15 Umi ánhel ohokuévo chuguikuéra yvágape, umi
ovecharerekua he'i ojupe: "Jaha ko'ág̃a Belénpe ha jahecha
ko mba'e oikova'ekue, Ñandejára oikuaauka va'ekue". ore.
16 Pya'e og̃uahẽ hikuái ha ojuhu María, José, ha pe mitã'i
oñeno peteĩ pesebre-pe.
17 Ha ohechávo upéva, oikuaauka hikuái oparupiete pe
ñe'ẽ oñemombe'úva chupekuéra ko mitã rehegua.
18 Ha enterove ohendúva upéva oñemondýi umi
ovecharerekua omombe'u va'ekue chupekuéra.
19 María katu oñongatu opa ko'ã mba'e ha
ojepy'amongeta ikorasõme.
20 Ha umi ovecharerekua ojevy, omomba'eguasúvo ha
omomba'eguasúvo Ñandejárape opa mba'e ohendu ha
ohechava'ekuére, oje'e haguéicha chupekuéra.
21 Upéi ocho día oñesirkunsida hag̃ua pe mitã,
oñembohéra Jesús, pe ánhel ombohéra va'ekue hyeguasu
mboyve.
22 Ha opa rire umi ára oñemopotĩ hague Moisés léi
he'iháicha, ogueru hikuái chupe Jerusalén-pe, opresenta
hag̃ua chupe Ñandejárape;
23 (Ñandejára Léi he'iháicha: "Opa kuimba'e oipe'áva
imemby, oñehenóita imarangatúva Ñandejárape g̃uarã).
24 Ha toikuave'ẽ mymbajuka he'iháicha Ñandejára Léipe:
Peteĩ par paloma térã mokõi paloma ra'y.
25 Ha, péina ápe, oĩ peteĩ kuimba'e Jerusalénpe, hérava
Simeón; Ha upe kuimba'e hekojojáva ha
oporombojeguarúva, oha'arõvo Israel consuelo, ha Espíritu
Santo oĩ hi'ári.
26 Ha ojekuaauka chupe Espíritu Santo rupive,
ndohechamo'ãiha ñemano, ohecha mboyve Ñandejára
Cristo-pe.
27 Oike Espíritu rupive Tupaópe, ha ituvakuéra oguerúvo
mitã Jesúspe, ojapo haguã hese tembiapoukapy he'iháicha.
28 Upéi ohupi chupe ijyva ári, ha ohovasa Ñandejárape ha
he'i:

29 Ñandejára, ko'ãga eheja ne rembiguái oho py'aguapýpe, ne ere haguéicha.
30 Che resa ohechágui nde salvasiõ.
31 Rembosako'iva'ekue opa tavayguakuéra renondépe;
32 Peteĩ tesape ohesapéva umi tetã ambueguápe, ha ne retã Israel remimbipa.
33 Ha José ha isy oñesorprende umi mba'e oje'évare hese.
34 Upémarõ Simeón ohovasa chupekuéra ha he'i isy Maríape: —Péina ko mitã oñembosako'i heta Israelgua ho'a ha opu'ã jey haguã. ha peteĩ techaukaha oñeñe'ẽtavare;
35 (Heẽ, peteĩ kyse puku oinupãta ne ánga avei,) ojekuaa hag̃ua heta korasõ remiandu.
36 Oĩ avei peteĩ proféta Ana, Fanuel rajy, Aser ñemoñaregua.
37 Ha'e ningo peteĩ viúda orekóva 84 áñorupi, ndoikói pe témplogui, síno oservi Ñandejárape oajuna ha oñembo'e pyhare ha ára.
38 Upe jave ou avei oagradese Ñandejárape ha oñe'ẽ hese opa umi oha'arõvape rredensiõ Jerusalénpe.
39 Ha'e kuéra ojapopa rire opa mba'e Ñandejára Léi he'iháicha, ohojey hikuái Galileape, táva Nazarétpe.
40 Pe mitã okakuaa ha imbarete ohóvo, henyhẽ arandugui.
41 Ko'ãga ituvakuéra oho Jerusalénpe káda áño pe fiésta de Páskuape.
42 Ha'e orekórõ guare 12 áño, oho hikuái Jerusalénpe ojejapoháicha pe karu guasu.
43 Ojapopa rire hikuái umi ára, ou jeývo, pe mitã Jesús opyta Jerusalénpe. ha José ha isy ndoikuaái upéva.
44 Ha'e kuéra katu oimo'ã ha'e oĩha pe aty guasúpe, oho peteĩ ára pukukue. ha oheka hikuái chupe ipehẽnguekuéra ha oikuaáva apytépe.
45 Ha ndojuhúi rire chupe, ojere jey Jerusalénpe oheka chupe.
46 Mbohapy ára rire ojuhu hikuái Tupaópe, oguapývo umi pohanohára apytépe, ohendu ha oporandu chupekuéra.
47 Ha opavave ohendúva chupe oñemondýi ontende ha ombohovái haguére.
48 Ha'e kuéra ohechávo chupe, oñemondýi hikuái, ha isy he'i chupe: —Che ra'y, mba'ére piko rejapo oréve péicha? péina ápe, nde ru ha che roheka ñembyasýpe.
49 Ha'e oporandu chupe kuéra: —Mba'éicha piko peẽ che rekávo? ¿ndapeikuaái piko aimeva'erãha che Ru mba'ére?
50 Ha noñandúi hikuái pe ha'e he'iva'ekue chupekuéra.
51 Oguejy hendive kuéra ha og̃uahẽ Nazarétpe ha oñemoĩ ipoguýpe.
52 Jesús iñarandu ha ijyvateve ohóvo, ha Ñandejára ha yvypórape oguerohory.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Áño 15 ogoverna haguépe Tiberio César, Poncio Pilato ogoverna Judéape, Herodes ha'e va'ekue mburuvicha guasu Galiléape, ha iñermáno Felipe ha'e va'ekue mburuvicha guasu Ituréape ha Traconítispe, ha Lisanias ha'e va'ekue mburuvicha guasu Abilenape.
2 Anas ha Caifás ha'e rupi saserdóte guasu, Tupã ñe'ẽ oguahẽ Juan Zacarías ra'ýpe desiértope.
3 Ha ha'e ou opa tetãme Jordán rembe'ýpe, opredikávo pe ñemongarai arrepentimiento rehegua angaipakuéra ñeperdonarã;
4 Ojehaiháicha profeta Isaías ñe'ẽ kuatiañe'ẽme, he'i: "Peteĩ osapukáiva pe desiértope: Pembosako'i Ñandejára rape, pemopotĩ hape".
5 Opa yvyty henyhẽta, ha opa yvyty ha yvyty oñemboguejýta; ha umi ijyvyra'ỹva oñemyatyrõta, ha umi tape ijyvyku'íva oñembopiro'ýta;
6 Ha opa yvypóra ohecháta Tupã salvasiõ.
7 Upémarõ Jesús he'i umi hénte osẽ va'ekuépe oñemongarai hag̃ua chugui: "Mba'épa penemomarandu pe pochy oútavagui?
8 Upévare, pegueru yva omereséva peñearrepenti, ha ani peje pende pype: 'Ore roguereko Abrahán ore ru.
9 Ha ko'ãga avei oñemoĩ pe hácha umi yvyramáta rapo peve: opa yvyramáta nome'ẽiva hi'a porã oñeikytĩ ha oñemombo tatápe.
10 Umi hénte oporandu chupe: "¿Mba'épa jajapóta upéicharõ?".
11 Ha'e ombohovái chupe kuéra: —Pe oguerekóva mokõi ao, tome'ẽ pe ndorekóivape. ha pe oguerekóva tembi'u, tojapo upéicha avei.
12 Upémarõ ou avei umi impuesto okobráva ojevautisa haguã, ha he'i chupe: —Mbo'ehára, mba'épa rojapóta?
13 He'i chupe kuéra: —Ani peme'ẽve pe oñeme'ẽva'ekue peẽme.
14 Umi soldádo oporandu avei chupe: "¿Ha mba'épa jajapóta?". Ha he'i chupe kuéra:—Ani pejapo vai avavére, ha ani pemboja japu avavépe. ha evy'a nde repykue rehe.
15 Ha tavayguakuéra oha'arõháicha, ha opavave yvypóra ojepy'amongeta ikorasõme Juan rehe, ha'épa pe Cristo, térã nahániri;
16 Juan ombohovái chupe kuéra: "Añetehápe che pomongarai ype. Oúta peteĩ ipu'akavéva chehegui, namereséi aipe'a isapatu ryru.
17 Ha'e oĩ ipópe ipópe, ha'e omopotĩ porãta ijyvy, ha ombyatýta pe trígo imba'yrúpe. ha'e katu pe paja ohapyta tata imbogue'ỹvape.
18 Ha heta ambue mba'e iñemokyre'ỹme ha'e opredika tavayguakuérape.
19 Herodes pe mburuvicha guasu katu ojahéi chupe iñermáno Felipe rembireko Herodías ha opa mba'e vai Herodes ojapo va'ekuére.
20 Ombojoapy avei ko'ã mba'e, ha'e omboty Juan-pe ka'irãime.
21 Opa umi hénte ojevautisa rire, Jesús ojevautisa ha oñembo'e jave, ojepe'a pe yvága.
22 Upéi pe Espíritu Santo oguejy hi'ári peteĩ palómaicha, ha yvágagui oñehendu peteĩ ñe'ẽ he'íva: "Nde ningo che Ra'y ahayhuetéva. nde rehe avy'aiterei.
23 Ha Jesús oñepyrũ oguereko treinta áño rupi, ha'e (oimo'ãháicha) José ra'y, ha'éva Helí ra'y.
24 Ha'e vaekue Matat ra'y, Leví ra'y, Melqui ra'y, Janna ra'y, José ra'y.
25 Matatias ra'y, Amós ra'y, Naum ra'y, Eslí ra'y, Nage ra'y.
26 Maat ra'y, Matatias ra'y, Semei ra'y, José ra'y, Judá ra'y.
27 Umíva Juan ra'y, Resa ra'y, Zorobabel ra'y, Salatiel ra'y, Nerí ra'y.
28 Upéva hína Melqui ra'y, ha'éva Adi ra'y, ha'éva Cosam ra'y, ha'éva Elmodam ra'y, ha'éva Er ra'y.
29 Ha'e vaekue José ra'y, Eliezer ra'y, Jorim ra'y, Matat ra'y, Leví ra'y.
30 Simeón ra'y, Judá ra'y, José ra'y, Jonán ra'y, Eliakim ra'y.

31 Melea ra'y, Menán ra'y, Matata ra'y, Natán ra'y, David ra'y.
32 Jesé ra'y, Obed ra'y, Booz ra'y, Salmón ra'y, Naasón ra'y.
33 Aminadab ra'y, Aram ra'y, Esrom ra'y, Fares ra'y, Judá ra'y.
34 Ha'e Jacob ra'y, Isaac ra'y, Abraham ra'y, Tara ra'y, Nacor ra'y.
35 Saruc ra'y, Ragaú ra'y, Falec ra'y, Heber ra'y, Sala ra'y.
36 Cainán ra'y, Arfaxad ra'y, Sem ra'y, Noé ra'y, Lamec ra'y.
37 Matusala ra'y, Enoc ra'y, Jared ra'y, Maleleel ra'y, Cainán ra'y.
38 Upéva hína Enós ra'y, ha'éva Set ra'y, ha'éva Adán ra'y, ha'éva Tupã ra'y.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Jesús henyhẽ Espíritu Santo-gui ou jey Jordángui ha Espíritu ogueraha chupe desiértope.
2 Cuarenta día aja pe Aña oñeha'ã va'ekue. Upe árape ndo'úi mba'eve, ha opa rire iñembyahýi.
3 Pe aña he'i chupe: —Nde ha'éramo Tupã Ra'y, ere ko itagui toiko mbujape.
4 Jesús he'i chupe: "Ñandejára he'i: 'Pe kuimba'e ndoikói va'erã mbujape añónte, Ñandejára he'ívare opa mba'e.
5 Ha pe aña, oguerahávа chupe peteĩ yvyty yvate gotyo, ohechauka chupe opa rréino ko yvy ape ári peteĩ sapy'aitépe.
6 Pe aña he'i chupe: —Opa ko pu'aka ame'ẽta ndéve ha ha'e kuéra ñemomba'eguasu. ha pe aipotávape ame'ẽ.
7 Upévare remomba'eguasúramo chéve, opa mba'e nemba'éta.
8 Jesús he'i chupe: —Esẽ che rapykuéri Satanás, Ñandejára Ñe'ẽme he'i: 'Remomba'eguasúta nde Járape, ha chupe añoite reservíta.
9 Upéi ogueraha chupe Jerusalénpe ha omoĩ chupe peteĩ témplo púnta ári ha he'i chupe: "Nde ningo Ñandejára Ra'y, eity ko'águi.
10 Ñandejára Ñe'ẽme he'i: "Ome'ẽta hi'ángel kuérape oñangareko haguã nderehe.
11 Ha ipópe ndegueraha, ani hag̃ua rembota nde py peteĩ ita ári.
12 Jesús he'i chupe: —Oje'e: 'Ani reñeha'ã mo'ãi nde Járape.
13 Ha pe aña omohu'ã rire opa pe tentasión, oho chugui peteĩ tiémpore.
14 Jesús oho jey Galiléape Espíritu pokatu rupive, ha ojekuaa oparupiete oparupiete.
15 Ha'e ombo'e umi sinagógape, enterove oñembotuicha chupe.
16 Upéi og̃uahẽ Nazarétpe, oñemongakuaa haguépe, ha ojepokuaaháicha, pytu'uha árape oike sinagógape ha oñembo'y omoñe'ẽ haguã.
17 Upépe oñeme'ẽ chupe proféta Isaías kuatiañe'ẽ. Oipe'a rire pe kuatiañe'ẽ, ojuhu pe tenda ojehai haguépe.
18 Ñandejára Espíritu oĩ che ári, ha'e che unhígui amombe'u hag̃ua pe marandu porã imboriahúvape; ha'e chembou amonguera haguã umi ipy'a rasyvape, amombe'u haguã libertad umi ojegueraha va'ekuépe, ha ohecha jey haguã umi ohecha'ỹvape, amosãso haguã umi oñembyaívape.
19 Omombe'u hag̃ua pe áño oguerohoryvéva Ñandejárape.
20 Omboty pe lívro ha ome'ẽ jey pe ministro-pe ha oguapy. Opa umi oĩva pe sinagógape omaña hese.
21 Ha oñepyrũ he'i chupekuéra: " Ko árape oñekumpli peẽme ko Escritura".
22 Ha opavave ome'ẽ chupe testimonio, ha oñesorprende umi ñe'ẽ porã osẽva ijurúgui. Ha'e kuéra he'i: —Ndaha'éi piko kóva José ra'y?
23 Ha he'i chupekuéra: —Peẽ pejeta chéve ko ñe'ẽpoty: Pohanohára, eñemonguera.
24 Ha he'i: —Añetehápe ha'e peẽme, ni peteĩ maranduhárape ndojeguerohorýi hetãme.
25 Péro añetehápe ha'e peẽme, heta viúda oĩ va'ekue Israélpe Elías tiémpope, pe yvága oñembotýrõ guare tres áño ha seis mésere, upérõ tuicha ñembyahýi opa tetãme.
26 Péro ni peteĩvape Elias noñemondoi peteĩ kuña viúda rendápe, síno Sareptape, peteĩ siuda oĩva Sidónpe.
27 Ha proféta Eliseo tiémpope oĩ va'ekue Israel-pe heta ilépravа. ha ni peteĩva noñemopotĩri, ndaha'éiramo Naamán pe sirio.
28 Ohendúvo ko'ã mba'e oĩva pe sinagógape, ipochyeterei.
29 Upéi opu'ã ha omosẽ chupe pe siudágui ha ogueraha chupe pe sérro rovái pe itavaguasu oñemopu'ã haguépe, oity hag̃ua chupe iñakã ári.
30 Ha'e kuéra katu ohasávo ijapytepe kuéra oho.
31 Oguejy Capernáumpe, peteĩ siuda oĩva Galileape, ha oporombo'e chupekuéra pytu'uha árape.
32 Ha'e kuéra oñemondýi hikuái imbo'epyre, iñe'ẽ pokatu reheve.
33 Pe sinagógape oĩ peteĩ kuimba'e orekóva espíritu aña iky'áva, ha osapukái hatã.
34 He'i: —Jaheja rei. mba'e piko roguereko nendive, nde Jesús Nazaretgua? ¿reju piko orehundi haguã? Che roikuaa mávapa nde; Ñandejára Imarangatúva.
35 Upémarõ Jesús omongavaju chupe ha he'i: " Ekiririĩ ha esẽ chugui". Pe aña oitypa rire chupe mbytépe, osẽ chugui ha ndojapói mba'eve.
36 Opavave oñemondýi ha oñe'ẽ ojupe: —Mba'eichaite piko kóva? Ha'e niko autorida ha pu'aka reheve omanda umi espíritu ky'ápe, ha osẽ hikuái.
37 Ha pe herakuã guasu oñemosarambíva opa tendáre oĩva ijerére.
38 Upéi opu'ã pe sinagógagui ha oike Simón rógape. Ha Simón rembireko sy ojegueraha akãnundu guasúpe. ha ojerure chupe hikuái hese.
39 Upéi oñembo'y hi'ári, ha omongavaju pe akãnundu; ha oheja chupe, ha upepete opu'ã ha oservi chupekuéra.
40 Kuarahy oike vove, opavave hasýva opaichagua mba'asýgui ogueru hendápe. ha omoĩ ipo peteĩteĩ hi'arikuéra, ha omonguera chupekuéra.
41 Ha heta apytégui osẽ umi mba'epochy, osapukái ha he'i: "Nde hína Cristo Tupã Ra'y". Ha ha'e omongavaju chupe kuéra ndohejái oñe'ẽ, oikuaágui hikuái ha'eha Cristo.
42 Ko'ẽmbotávo, oho ha oho peteĩ tenda ojeiko'ỹháme, ha umi tavaygua oheka chupe, ha ou hendápe ha ojoko chupe ani haguã ojei chuguikuéra.
43 He'i chupe kuéra: —Amombe'uva'erã Tupã Rréino ambue távape avei.
44 Upéi ha'e opredika umi sinagóga oĩvape Galiléape.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Ha ojehu, tavayguakuéra ojagarrávo hese ohendu haguã Tupã ñe'ẽ, oñembo'y pe lágo Genesaret rembe'ýpe.
2 Ohecha mokõi várko oñembo’ýva pe lágo rembe’ýpe, péro umi peskadór osẽma chuguikuéra ha ojohéi hína irred.
3 Upéi oike peteĩ várkope, Simón mba’évape, ha ojerure chupe tomosẽ michĩmi pe yvýgui. Upéi oguapy ha ombo’e tavayguakuérape osẽvo pe várkogui.
4 Upéi oñe’ẽ rire, he’i Simónpe: “ Epoi pe pypukúpe ha pemboguejy pende rred pehẽngue hagua”.
5 Simón he'i chupe: —Mbo'ehára, pyhare pukukue romba'apo ha ndorojagarrái mba'eve.
6 Ojapopa rire hikuái upéva, oity hikuái hetaiterei pira.
7 Ha ojapo hikuái seña ikompañerokuérape, oĩva ambue várkope, ou hagua oipytyvõ chupekuéra. Ha ou hikuái ha omyenyhẽ mokõive várko, ha oñepyrũ ohypýi.
8 Simón Pedro ohechávo upéva, oñesũ Jesús jyváre ha he’i: “Esẽ chehegui. che niko peteĩ kuimba’e angaipa, Ñandejára.
9 Ha’e ha enterove oĩva hendive oñemondýi ohechávo umi pira ojagarra va’ekue.
10 Ha upéicha avei Santiago ha Juan, Zebedeo ra’ykuéra, ha’éva Simón ndive. Jesús he'i Simónpe: —Ani rekyhyje. ko'ágã guive rejagarráta yvypórape.
11 Ha oguerúvo hikuái imba’yrukuéra yvýpe, ohejapaite hikuái ha oho hapykuéri.
12 Oĩ jave peteĩ távape, ohecha peteĩ kuimba’e henyhẽva lépragui, ha ohechávo Jesúspe oñesũ hova ári ha ojerure chupe: “Che Ruvicha, reipotáramo, ikatu chemopotĩ”.
13 Upéi oipyso ipo ha opoko hese ha he'i: —Aipota , eñemopotĩ. Ha upepete osẽ chugui pe lépra.
14 Ha'e he'i chupe ani haguã omombe'u avavépe, tereho katu ejechauka pa'ípe ha eikuave'ẽ nde potĩ haguã, Moisés he'i haguéicha, omombe'u haguã chupekuéra.
15 Ha hetavéntema oñemoherakuã hese, ha hetaiterei hénte oñembyaty ohendu ha omonguera haguã chupe imba'asykuéragui.
16 Ha’e oho pe desiértope ha oñembo’e.
17 Peteĩ ára ha'e ombo'e jave, oguapy hína fariséo ha mbo'ehára léi rehegua, osẽva opa táva Galilea, Judea ha Jerusalén-gui oĩkuri upépe omonguera hagua chupekuéra.
18 Upéi, kuimba'ekuéra ogueru peteĩ tupape peteĩ kuimba'e ojejapyhýva parálisis-pe.
19 Ha ndojuhúi rire hikuái mba’éichapa ikatu ogueru chupe heta hénte káusare, oho hikuái óga ári ha omboguejy chupe pe teja rupive ijapytépe Jesús renondépe.
20 Ohechávo ojeroviaha hikuái, he'i chupe: —Karai, oñeperdona ndéve ne angaipa.
21 Upe rire umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo oñepyrũ oporandu: “¿Máva piko ko oñe'ẽva ñe'ẽ vai?”. ¿Máva piko ikatu operdona angaipa, Ñandejára añoite?
22 Jesús ohechakuaávo mba'épa opensa hikuái, he'i chupekuéra: —Mba'e piko pejepy'amongeta pende py'apýpe?
23 Ndahasýi piko ja'e: “Oñeperdona ndéve ne angaipa!” térã he’i: “Epu’ã ha eguata?”.
24 Peikuaa haguáicha pe Yvypóra Ra’y orekoha pu’aka operdona hagua umi angaipa, (he’i pe hasývape:) Che ha’e ndéve: Epu’ã ha ejagarra nde sofá ha eike nde rógape.
25 Upepete opu’ã henondépe ha ohupi pe oñenohápe, ha oho hógape, omomba’eguasúvo Ñandejárape.
26 Opavave oñemondýi ha omomba'eguasu Tupãme ha henyhẽ kyhyjégui ha he'ívo: “Ko árape rohecha mba'e iñextraño”.
27 Ko'ã mba'e rire osẽ ha ohecha peteĩ impuesto cobrador hérava Leví, oguapýva hína pe viru ojehepyme'ẽhápe .
28 Ha'e oheja opa mba'e, opu'ã ha oho hapykuéri.
29 Upémarõ Leví ojapo peteĩ karu guasu hógape voi, ha oĩ heta hénte okobráva impuésto ha ambue tapicha oguapýva hendivekuéra.
30 Umi mbo’ehára leipegua ha fariséo katu oñe’ẽ vai idisipulokuérare ha he’i: —Mba’ére piko pekaru ha pey’u umi impuésto okobráva ha pekadór ndive?
31 Jesús he'i chupekuéra: —Umi hesãiva noikotevẽi pohanohára. umi hasýva katu.
32 Che ndajúi ahenói hagua umi hekojojávape, ha katu umi pekadórpe oñearrepenti hagua.
33 Ha'e kuéra he'i chupe: —Mba'ére piko Juan remimbo'ekuéra oajuna jepi ha oñembo'e, ha upéicha avei fariséo remimbo'ekuéra. nde mba'éva katu ho'u ha hoy'u?
34 Upéi he’i chupekuéra: “ ¿Ikatu piko peajuna umi mitã oĩvape pe nóviope, pe nóvio oĩ aja hendivekuéra?
35 Péro oguahẽta umi ára ojepe’a hagua chuguikuéra pe nóvio, ha upéi oajuna hikuái umi árape.
36 Ha oñe’ẽ avei chupekuéra peteĩ ehémplo; Avave nomoĩri peteĩ ao pyahu pehẽngue peteĩ itujáva ári; ndaupéichairamo, upéicharamo mokõivéva ipyahúva ojapo peteĩ arrendamiento, ha pe pehẽngue ojeipe’ava’ekue pe ipyahúvagui noĩri peteĩ ñe’ẽme pe itujáva ndive.
37 Ha avave nomoĩri víno pyahu ryru tujápe; Ndaupeichairamo pe víno pyahu oipe'áta umi mba'yru, ha oñeñohẽta, ha umi mba'yru oñehundíta.
38 Ha katu víno pyahu oñemoĩva’erã mba’yru pyahúpe; ha mokõivéva oñeñongatu.
39 Avave hoy'u ramo víno tuja, pya'e ndoipotái mba'e pyahu, he'ígui: “Iporãve pe itujáva”.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Peteĩha pytu'uha ára rire, ohasa umi trígo kokue rupi. ha hemimbo’ekuéra oipe’a trígo ra’ỹi, ha okaru, ohetũvo ipópe.
2 Oĩ fariséo oporandu chupekuéra: —Mba'ére piko pejapo umi mba'e ndojehejáiva pejapo pytu'uha árape?
3 Jesús he'i chupekuéra: —Napemoñe'ẽi piko ko'ã mba'e David ojapova'ekue iñembyahýirõ guare ha umi oĩva hendive.
4 Mba'éichapa oike Tupã rógape, ha ogueraha ha ho'u pe pan ojehechauka haguã, ha ome'ẽ avei umi oĩvape hendive; Ndojehejái ho'u pa'i kuérape guarãnte?
5 He'i chupe kuéra: —Yvypóra Ra'y ha'eha avei sábado ára Jára.
6 Peteĩ pytu'uha árape, Jesús oike sinagógape ha ombo'e, ha oĩ peteĩ kuimba'e ipo akatúa ipiru.
7 Ha umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo omaña hese, omonguerátapa pytu'u árape. ikatu haguã ojuhu hikuái peteĩ acusación hese.
8 Ha’e katu oikuaa mba’épa opensa hikuái, ha he’i pe kuimba’e ipo ipiruvape: “ Epu’ã ha eñembo’y mbytépe”. Ha opu’ã ha oñembo’y.
9 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Peteĩ mba'e aporandúta peẽme. ¿Iporã piko pytu'uha árape jajapo

iporãva, térã jajapo ivaíva? osalva haguã tekove, térã ohundi haguã?
10 Oma'ẽ jere hesekuéra, he'i pe kuimba'épe: —Eipyso nde po. Ha upéicha ojapo, ha ipo kuera ambueicha.
11 Ha henyhẽ hikuái tavygui; ha oñomongeta ojupe mba'épa ikatu ojapo hikuái Jesús rehe.
12 Ha ojehu umi árape, osẽ peteĩ yvytýpe oñembo'e ha osegi pyhare pukukue oñembo'e Tupãme.
13 Ko'ẽmbotávo, ohenói hemimbo'e kuérape, ha umíva apytégui oiporavo 12, ombohéra avei apóstol.
14 Simón, (ombohéra avei Pedro), ha iñermáno Andrés, Santiago ha Juan, Felipe ha Bartolomé.
15 Mateo ha Tomás, Santiago, Alfeo ra'y, ha Simón hérava Zelotes.
16 Judas, Santiago ryvy, ha Judas Iscariote, ha'éva avei pe otraisionáva.
17 Oguejy hendive kuéra, oñembo'y pe ñu, hemimbo'e kuéra aty, ha hetaiterei hénte oúva Judea ha Jerusalén, yguasu Tiro ha Sidón rembe'ýgui, ohendúva chupe. ha okuera haguã imba'asykuéragui;
18 Ha umi espíritu ky'a ojejopy vaívape, ha okuera hikuái.
19 Ha opavave opokose hese, osẽgui chugui tekoporã ha omonguera opavavépe.
20 Upéi omaña hemimbo'e kuérare ha he'i: —Peñemomba'eguasu peẽ mboriahu, pende mba'égui Tupã Rréino.
21 Pevy'a peẽ ko'ágã iñembyahýiva, pene renyhẽtagui. Pevy'a peẽ pehasẽva ko'ágã, pepukapátagui.
22 Pevy'a, yvyporakuéra ndaija'éi vove penderehe, ha penemomombyrýramo ikompañíagui, ha penembohory vove, ha penemosẽvo pende réra ivaiháicha, Yvypóra Ra'y rehehápe.
23 Pevy'a upe árape ha pejupi vy'ápe, péina ápe, tuicha pende jopói yvágape.
24 Ha katu, aichejáranga peẽ ipirapire hetáva! pehupyty haguére pene consuelo.
25 ¡Aichejáranga peẽ pene henyhẽva! peñembyahýitagui. ¡Aichejáranga peẽ pepukava ko'ágã! peñembyasy ha pejahe'ótagui.
26 Ai peẽme, opa yvypóra oñe'ẽ porã vove penderehe! péicha avei ojapo ituvakuéra umi proféta japúpe.
27 Che ha'e peẽ pehendúvape: Pehayhu pene enemigokuérape, pejapo porã umi pende rayhu'ỹva ndive.
28 Pehovasa umi penemaldesívape, ha peñembo'e umi pende pochývare.
29 Ha pe neinupãvape peteĩ nde jyva, eikuave'ẽ avei ambue jyva. ha pe oipe'áva nde ao, ani rembotove oipe'a haguã nde ao avei.
30 Eme'ẽ opavave ojerurévape ndéve; ha pe oipe'ávagui ne mba'erepy, ani rejerure jey chupe kuéra.
31 Ha peipotáicha yvypóra ojapo penderehe, pejapo avei hesekuéra upéicha avei.
32 Pehayhúramo umi penderayhúvape, ¿mba'e piko peagradese? pekador-kuéra ohayhúgui avei umi ohayhúvape chupekuéra.
33 Ha pejapo ramo iporãva umi ojapóvape iporãva penderehe, mba'e aguyje piko peguereko? umi pekadór avei ojapo avei upéicha.
34 Ha peme'ẽramo préstamo umi peha'arõvape pehupyty, ¿mba'e aguyje piko peguereko? umi pekadór ome'ẽ avei préstamo umi pekadórpe, orresivi jey hag̃ua upéicha.
35 Ha katu pehayhu pene enemigokuérape, ha pejapo iporãva, ha peme'ẽ préstamo, peha'arõ jeývo mba'eve; ha pende jopói tuichaitereíta, ha peẽ ha'éta pe Ijyvatevéva ra'y, ha'e ipy'aporãgui umi ndoagradeséivape ha iñañávape.
36 Upévare, peiporiahuvereko, pende Ru oiporiahuverekoháicha.
37 Ani pehusga, ha napejehusgamo'ãi, ani peñekondena, ha napeñekondenamo'ãi.
38 Peme'ẽ, ha oñeme'ẽta peẽme; medida porã, oñembotapykuéva, oñembotyryrýva, ha oñani, ome'ẽta nde jyvape. Pórke pe medida peimérõ guare, oñemedi jeýta peẽme.
39 Upéi he'i chupe kuéra peteĩ ehémplo: "¿ Ikatu piko pe ohecha'ỹva ogueraha pe ohecha'ỹvape? ¿ndo'ái piko mokõivéva pe yvykuápe?
40 Pe hemimbo'e ndaha'éi imbo'ehára ári, ha opavave iperfecto oikóta imbo'eháraicha.
41 Ha mba'ére piko rehecha pe yvyra'i oĩva nde ryke'y resa renondépe, péro nderehechakuaái pe viga oĩva nde resápe?
42 Mba'éicha piko ere ne ermánope: 'Che ermáno, taguenohẽ pe yvyra ra'y oĩva nde resápe, nde voi nderehecháiramo pe viga oĩva nde resápe? Nde hovamokõiva, emosẽ raẽ pe viga nde reságui, ha upéi rehecháta porã reipe'a haguã pe yvyra'i oĩva nde ryke'y resa renondépe.
43 Yvyra porã nome'ẽigui hi'a oñembyaíva; ni peteĩ yvyramáta oñembyaíva nome'ẽi hi'a porã.
44 Opa yvyramáta ojekuaa hi'a rupi. Yvypóra ñuatĩgui nombyatýi ígo, ni peteĩ ka'avo ka'aguygui nombyaty parral.
45 Peteĩ kuimba'e porã ikorasõ tesoro porãgui oguenohẽ pe iporãva; ha peteĩ kuimba'e aña ikorasõ ryru ivaívagui oguenohẽ mba'e ivaíva, ijuru oñe'ẽgui ikorasõ hetahágui.
46 Ha mba'ére piko cherenói, Ñandejára, Ñandejára, ha ndapejapói umi mba'e ha'éva?
47 Oimeraẽ oúva che rendápe ha ohendúva che ñe'ẽ ha ojapóva, ahechaukáta peẽme mávapepa ha'e.
48 Ha'e ojogua peteĩ kuimba'e omopu'ãva óga, ojo'o pypuku ha omoĩ pyenda peteĩ ita ári, ha pe y opu'ãvo pe ysyry oinupã hatã upe óga ári ha ndaikatúi ombotyryry, oñemopyenda haguére ita ári .
49 Ha katu pe ohendúva, ha ndojapóiva, ojogua peteĩ kuimba'e pyenda'ỹre omopu'ãva'ekue peteĩ óga yvýpe; hese pe ysyry oinupã mbarete, ha pya'e ho'a; ha tuicha upe óga ñembyai.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Opa rire opa mba'e he'íva umi hénte renondépe, ha oike Capernáumpe.
2 Peteĩ senturión rembiguái, ohayhuetéva, hasy ha omano potaitéma.
3 Ohendúvo Jesúspe, omondo hendápe umi judío myakãha ojerure asy chupe ou haguã omonguera hembiguáipe.
4 Og̃uahẽvo Jesús rendápe, ha'ekuéra ojerure asy chupe ha he'i: "Ha'e ningo omerese ojapo hag̃ua ko mba'e.
5 Ha'e ohayhúgui ñane retã, ha omopu'ã ñandéve peteĩ sinagóga.
6 Upéi Jesús oho hendivekuéra. Namombyrýivo pe ógagui, pe senturión omondo hendápe iñamigokuérape ha he'i chupe: "Che Jára, ani rejepy'apy.

7 Upévare nachepensái va'ekue aju ne rendápe, ha ere peteĩ ñe'ẽme, ha che rembiguái okueráta.
8 Che avei peteĩ kuimba'e oñemoĩva poguýpe, aguerekóva che poguýpe soldádo, ha ha'e peteĩme: Tereho ha ha'e oho. ha ambuépe: "Eju, ha ha'e oúta!" ha che rembiguáipe: Ejapo péicha, ha ha'e ojapo".
9 Jesús ohendúvo ko'ã mba'e, oñesorprende hese, ha ojere hese ha he'i umi hénte oĩvape hapykuéri: " Che ha'e peẽme, ndajuhúi peichagua jerovia tuichaitereíva, ndaha'éi Israel-pe".
10 Umi oñemondova'ekue oho jeývo hógape, ojuhu pe tembiguái hasy vaekue.
11 Ha ojehu pe ára rire, oho peteĩ tavaguasu héravape Naín; ha heta hemimbo'ekuéra oho hendive, ha heta hénte.
12 Oguahẽvo pe siuda rokẽme, péina ápe ojegueraha peteĩ kuimba'e omanóva, isy ra'y peteĩete, ha ha'e peteĩ viúda.
13 Ñandejára ohechávo chupe, oiporiahuvereko chupe ha he'i chupe: —Ani repukavy.
14 Upéi Jesús ou opoko pe setekue rehe, ha umi ogueraháva chupe opyta. Ha'e he'i: —Mitãrusu, ha'e ndéve: Epu'ã.
15 Pe omanóva oguapy ha oñepyrũ oñe'ẽ. Ha ome'ẽ chupe isýpe.
16 Opavave okyhyje ha omomba'eguasu Tupãme ha he'i: "Opu'ãmaha peteĩ maranduhára guasu ñande apytépe. ha: Tupã ovisita hague hetãyguakuérape.
17 Ko ñe'ẽmbegue oñe'ẽva hese oñembohasa Judea tuichakue javeve, ha oparupiete ijerére.
18 Juan remimbo'e kuéra omombe'u chupe opa ko'ã mba'e.
19 Upérõ Juan ohenói Jesúspe mokõi hemimbo'e omondo chupekuéra Jesús rendápe: —Nde piko pe oútava? térã jaheka ambuépe?
20 Oguahẽvo hendápe umi kuimba'e he'i hikuái: --Juan Bautista orembou ne rendápe roporandu haguã: "Nde piko pe oútava?". térã jaheka ambuépe?
21 Ha upe aravópe voi omonguera heta mba'asy ha ijetu'úvagui, ha umi espíritu añagui; ha heta ohecha'ỹvape ha'e ohecha.
22 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Tapeho ha pemombe'u Juánpe umi mba'e pehecha ha pehendu va'ekue. mba'éichapa ohecha'ỹva ohecha'ỹva, ikarẽva oguata, umi lepróso oñemopotĩ, ohendu'ỹva ohendu, omanóva oñemoingove jey, mboriahúpe oñemombe'u marandu porã.
23 Ha ojehovasa ha'e, oimeraẽ noñembohorýiva cherehe.
24 Ohóvo Juan rembijokuái kuéra, oñepyrũ oñe'ẽ umi héntepe Juan rehe: " Mba'e piko peho pe desiértope pehecha hag̃ua?". ¿Peteĩ ka'aguy oñemomýiva yvytu reheve?
25 Mba'e piko peho pehecha? ¿Peteĩ kuimba'e oñemonde ao hũvape? Péina ápe, umi oñemonde porãva ha oiko porãva, oĩ mburuvicha guasu rógape.
26 Mba'e piko peho pehecha? ¿Peteĩ proféta? Heẽ, ha'e peẽme, ha heta hetave peteĩ profétagui.
27 Kóva hína pe ojehaíva hese: "Péina ápe, amondo che rembijokuái nde rova renondépe, ombosako'ítava nde rape."
28 Che ha'e peẽme: Kuña heñóiva apytépe ndaipóri maranduhára tuichavéva Juan Bautista-gui.
29 Ha enterove umi hénte ohendúva chupe ha umi impuésto okobráva, he'i Ñandejárape hekojojaha, ha ojevautisa Juan ñemongarai rupive.
30 Péro umi fariséo ha umi avogádo omboyke Ñandejára konsého ijehe, péro novautisái chugui.
31 Ñandejára he'i: " Mba'ére piko ambojojáta umi kuimba'e ko'ag̃agua? ha mba'éichapa ha'ekuéra?
32 Ha'ekuéra ojogua umi mitã oguapývape merkádope, ha ohenóiva ojupe ha he'i: "Rombopu peẽme pláta, ha peẽ ndapejerokyi. ore roñembyasy peẽme, ha peẽ naperasẽi.
33 Juan Bautista ou ndo'úi mbuja ha ndoy'úi víno. ha peje: Ha'e oguereko aña.
34 Yvypóra Ra'y ou okaru ha hoy'u. ha peje: Péina ápe peteĩ kuimba'e ho'úva ha ho'úva víno, cobrador ha pekadór angirũ!
35 Ha katu opa imembykuéra hekojoja pe arandu.
36 Peteĩ fariséo ojerure chupe okaru hag̃ua hendive. Oike fariséo rógape ha oguapy okaru haguã.
37 Pe siudápe peteĩ kuña pekador, oikuaávo Jesús oguapyha okaru pe fariséo rógape, ogueru peteĩ káha de alabastro hyakuã asýva.
38 Ha oñembo'y hapykuéri hasẽ, ha oñepyrũ ojohéi ipy tesay reheve, ha omokã iñakãrague iñakãrague reheve, ha ohetũ ipy ha ojohéi hesekuéra pe mba'e rykue.
39 Pe fariséo ohenóiva chupe ohechávo upéva, oñe'ẽ ipy'apýpe ha he'i: —Ko kuimba'e, ha'érire peteĩ maranduhára, oikuaava'erãmo'ã mávapa ha mba'eichagua kuña opokóva hese, ha'e niko pekador.
40 Jesús he'i chupe: Simón, areko peteĩ mba'e ha'étava ndéve. Ha he'i: "Mbo'ehára, eremína".
41 Oĩ va'ekue peteĩ odevéva mokõi odevéva, peteĩ odevéva 500 pláta ha pe ótro cincuenta pláta.
42 Ha ndoguerekóirõ guare mba'eve ohepyme'ẽva'erã, ha'e operdona chupekuéra mokõivévape. Eremína chéve, mávapa ohayhuvéta chupe?
43 Simón he'i: —Aimo'ã pe ha'e operdonavévape. Ha'e ramo he'i chupe: —Nde rembojovake porã.
44 Upéi ojere pe kuñáre ha he'i Simónpe: "¿ Rehechápa ko kuñáme?". Aike nde rógape, nde nereme'ẽi chéve y che py rehe, ha'e katu ojohéi che py tesay reheve ha omokã iñakãrague.
45 Nde nerehetũi chéve, ha ko kuña aike guive ndopytu'úi che py.
46 Che akãme nereñohẽi aséite, ha ko kuña katu oñohẽ che py rehe mba'e ryakuã porã.
47 Upévare ha'e ndéve: Iñangaipa heta, oñeperdona; Ha'e ohayhúgui heta, ha sa'i oñeperdona va'ekuépe, sa'i ohayhu.
48 He'i chupe: —Oñeperdona nde angaipa.
49 Umi oguapýva Jesús ndive okaru jave oñepyrũ he'i ijupe: "¿Máva piko ko operdonáva avei umi pekádo?".
50 He'i pe kuñáme: —Nde jerovia ndesalva. tereho py'aguapýpe.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Upe rire, Jesús oho opa táva ha puévlo rupi, opredika ha omombe'u marandu porã Ñandejára Rréino rehegua, ha umi 12 oĩ hendive.
2 Oĩ avei kuña omongueráva espíritu aña ha mba'asy, María hérava Magdalena, chugui osẽ 7 mba'epochy.
3 Herodes mayordomo Chuza rembireko Juana, Susana, ha heta ambue tapicha oservíva chupe imba'erepy.
4 Oñembyatypa rire heta hénte ha ou hendápe opa távagui, oñe'ẽ peteĩ ehémplo rupive.

5 Peteĩ ñemitỹhára osẽ oñotỹ iñemoñare, ha oñotỹ aja, oĩ ho'áva tape rembe'ýpe. ha opyrũ, ha guyrakuéra yvategua ho'u.
6 Ha oĩ ho'áva peteĩ ita ári; ha heñói riremínte ipiru, ndoguerekóigui humedad.
7 Ha oĩ ho'áva ñuatĩ apytépe; ha umi ñuatĩ heñói hendive, ha omboty.
8 Ambue katu ho'a yvy porãme, ha hi'a cien vése. Ha he'i rire ko'ã mba'e, osapukái: " Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu".
9 Hemimbo'e kuéra oporandu chupe: —Mba'e piko ikatu hína ko ehémplo?
10 Ha he'i: —Peẽme oñeme'ẽ peikuaa haguã Tupã Rréino ñemigua. ohechávo ndohechái, ha ohendúvo nontendéi.
11 Ko'ãga pe ehémplo ha'e kóicha: Pe ñemoñare ha'e hína Ñandejára ñe'ẽ.
12 Umi oĩva tape rembe'ýpe ha'e hína umi ohendúva. upéi ou aña, ha oipe'a pe ñe'ẽ ikorasõgui, ani hag̃ua oguerovia ha ojesalva hikuái.
13 Umi ita ári oĩ umi, ohendúvo, orresivi vy'ápe pe ñe'ẽ. ha ko'ãva ndoguerekói hapo, sapy'ami oguerovиáva, ha oñeha'ã jave ho'a.
14 Ha pe ho'ava'ekue ñuatĩ apytépe ha'e umi, ohendúvo, osẽva, ha oñembotypa umi jepy'apy ha mba'erepy ha vy'a ko tekovépe, ha ndoguerúiva yva perfección-pe.
15 Ha katu pe yvy porãme ha'e umi, ikorasõ hekojojáva ha iporãvape, ohendúvo pe ñe'ẽ, oñongatúva ha hi'a paciencia reheve.
16 Avave, omyendy rire peteĩ mba'yru, ndojaho'íri peteĩ mba'yrúpe, térã nomoĩri peteĩ tupa guýpe; Omoĩ uvei peteĩ kandelávro ári, ikatu haguáicha umi oikéva ohecha pe tesape.
17 Ndaipórigui mba'eve ñemi, ndojekuaaukamo'ãiva; ni mba'eve kañymby, ndojekuaamo'ãiva ha osẽtava tetã ambuére.
18 Peñangarekóke mba'éichapa pehendu, pe oguerekóva, oñeme'ẽta chupe. ha oimeraẽ ndorekóiva, ojepe'áta chugui jepe pe ha'etévaicha oguerekóva.
19 Upéi ou hendápe isy ha ijoyke'ykuéra, ha ndaikatúi ou hendápe ojahéi haguére.
20 Upéi omombe'u chupe peteĩ he'íva: "Ne sy ha ne ryvy kuéra oñembo'y okápe, nde rechase".
21 Ha'e ramo he'i chupe kuéra: —Che sy ha che ryvy kuéra hína ko'ãva ohendúva Tupã ñe'ẽ ha ojapóva.
22 Peteĩ árape, Jesús oike peteĩ várkope idisipulokuéra ndive, ha he'i chupekuéra: " Jahasa pe lágo ótro ládope". Ha osẽ hikuái.
23 Ha'e kuéra oho aja várkope oke, ha oguejy yvytu atã pe lágo ári. ha henyhẽ hikuái ýpe, ha oĩ peligro-pe.
24 Ha'e kuéra ou hendápe ha omombáy chupe ha he'i chupe: Mbo'ehára, mbo'ehára, roñehundi. Upéi opu'ã ha omongavaju yvytu ha y pochy, ha opyta hikuái ha opyta py'aguapy.
25 Ha'e oporandu chupe kuéra: —Moõ piko oĩ pende jerovia? Ha'e kuéra okyhyjégui oñesorprende ha he'i ojupe: "Mba'eichagua kuimba'e piko kóva! ha'e omandagui yvytu ha y jepe, ha ha'ekuéra iñe'ẽrendu chupe.
26 Upéi og̃uahẽ hikuái Gadareno retãme, opytáva Galilea rovái.
27 Ohóvo yvýpe, ojotopa chupe pe távagui peteĩ kuimba'e, are guivéma oguerekóva aña, ha nomba'apóiva ijao, ni ndoikóiva mba'eveichagua ógape, sepultúrapente.
28 Ohechávo Jesúspe, osapukái ha oñesũ henondépe ha he'i hatã: "¿Mba'e piko areko nendive Jesús, nde Tupã Ijyvatevéva Ra'y?". Ajerure ndéve, ani chembohasa asy.
29 (Ha'e niko he'i pe espíritu ky'a osẽ haguã pe kuimba'égui. Py'ỹinte ojagarrákuri chupe.) .
30 Jesús oporandu chupe: —Mba'éichapa nde réra? Ha he'i: "Legión, heta mba'epochy oike haguére ipype".
31 Ha ojerure asy chupe kuéra ani hag̃ua omanda chupekuéra osẽ hag̃ua pe pypukúpe.
32 Upépe oĩ heta ryguasu okaru pe montáñape, ha ojerure asy chupe oheja hag̃ua chupekuéra oike ipype. Ha ha'e ohasa asy chupekuéra.
33 Upémarõ umi demónio osẽ pe kuimba'égui ha oike umi kure ryrúpe, ha umi ovecha oñani hatã peteĩ lugár ijyvatévagui pe lágope, ha oñembotypa.
34 Umi oñangarekóva hesekuéra ohechávo mba'épa oiko, odipara hikuái ha omombe'u upéva pe siudápe ha pe kállere.
35 Upéi osẽ hikuái ohecha mba'épa ojejapo; ha oguahẽ Jesús rendápe ha ojuhu pe kuimba'e, umi mba'epochy osẽva'ekue chugui, oguapýva Jesús py gotyo, ijao ha iñakã porã.
36 Umi ohechává upéva omombe'u avei chupekuéra mba'éichapa okuera pe mba'epochy pochy.
37 Upémarõ umi Gadareno retãygua ijerére ojerure asy chupe oho hag̃ua chuguikuéra. Tuicha kyhyjégui ojejapyhy hikuái, ha ha'e ojupi pe kanóape ha ojevy jey.
38 Pe kuimba'e osẽva'ekue chugui umi mba'epochy, ojerure asy chupe oho haguã hendive.
39 Ejevy nde rógape ha ehechauka mba'eichaitépa Tupã ojapo nderehe. Ha oho ha omombe'u upe táva tuichakue javeve mba'eichaitépa Jesús ojapo hese.
40 Jesús ou jeývo, umi hénte vy'ápe orresivi chupe.
41 Upéi ou peteĩ kuimba'e hérava Jairo, ha'éva sinagóga ruvicha, oñesũ Jesús py gotyo ha ojerure chupe oike haguã hógape.
42 Ha'e ningo peteĩ tajýra peteĩnte, orekóva 12 áñorupi, ha ha'e omano hína. Péro ohokuévo umi hénte oñembyaty hese.
43 Peteĩ kuña huguy ra'e 12 áño pukukue, oipurupaite va'ekue pohanohárape, ha ndaikatúi okuera avavégui.
44 Ou hapykuéri ha opoko ijao rembe'ýre, ha upepete huguy ra'ỹi oñembo'y.
45 Jesús he'i: —Máva piko opoko cherehe? Opavave ombotovévo, Pedro ha umi oĩva hendive he'i: "Mbo'ehára, atyguasu oñembyaty nderehe ha ndepy'aju ha he'i: ¿ Máva piko opoko cherehe?
46 Jesús he'i: —Oĩ opokóva cherehe, ahechakuaágui osẽmaha chehegui mba'eporã.
47 Pe kuña ohechávo nokañýiha, ou oryrýi ha oñesũ henondépe, omombe'u chupe enterove tavayguakuéra renondépe mba'érepa opoko hese ha mba'éichapa pya'e okuera.
48 Ha he'i chupe: —Che rajy, nembopy'aguapy. tereho py'aguapýpe.
49 Ha'e oñe'ẽ aja gueteri, peteĩ mburuvicha guasu sinagóga rógagui ou he'i chupe: —Ne rajy omanóma. apañuãi ndaha'éi pe Mbo'ehára.
50 Jesús ohendúvo upéva, he'i chupe: —Ani rekyhyje, ejerovia mante, ha okueravéta.
51 Oike rire pe ógape, ndohejái oike avavépe, ndaha'éirõ Pedro, Santiago, Juan, ha pe kuñataĩ túva ha sy.

52 Opavave hasẽ ha ojahe'o chupe . ha'e nomanói, oke uvei.
53 Ha'e kuéra opuka hese ojahéivo, oikuaágui omanóma hague.
54 Upéi oguenohẽmbaite chupekuéra, ojagarra chupe ipópe ha osapukái chupe: “ Kuñakarai, epu’ã”.
55 Upéi ou jey ijespíritu ha opu'ã pya'e, ha he'i ome'ẽ haguã chupe tembi'u.
56 Ituvakuéra oñemondýi, ha katu he'i chupekuéra ani haguã omombe'u avavépe mba'épa ojehu.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Upéi ohenói umi doce idisipulokuérape ha ome’ẽ chupekuéra pu’aka ha autorida opa mba’epochy ári, ha omonguera ha̰gua mba’asy.
2 Ha’e omondo chupekuéra opredika ha̰gua Ñandejára Rréino ha omonguera ha̰gua umi hasývape.
3 Ha he'i chupe kuéra: —Ani pegueraha mba'eve pende raperã, ni yvyra ra'y, ni mbuja, ni viru. ni ndoguerekói mokõi abrigo peteĩteĩ.
4 Oimeraẽ óga peikévape, pepyta ha pesẽ upégui.
5 Ha oimeraẽ napenerrecibiséiva, pesẽ vove upe távagui, pembotyryry pe yvytimboite pende pygui peteĩ testimonio ramo hesekuéra.
6 Upéi oho hikuái ha oho umi táva rupi, opredika pe marandu porã ha omonguera oparupiete.
7 Herodes pe mburuvicha guasu ohendu opa mba'e ha'e ojapova'ekue, ha oñemondýi, he'ígui oĩha Juan opu'ã jey hague omanóva apytégui.
8 Ha oĩ apytégui, ojehechauka hague Elías; ha ambuévagui, peteĩva umi profeta tuja opu’ã jey hague.
9 Herodes he'i: —Añakã'o Juan-pe. Ha ohechase chupe.
10 Umi apóstol ou jeývo omombe’u chupe opa mba’e ojapo va’ekue. Ogueraha chupe kuéra ha oho ha'eño peteĩ yvy ojeiko'ỹháme, táva hérava Betsaida.
11 Umi tavaygua oikuaávo, oho hapykuéri, ha ha'e oguerohory chupekuéra, ha oñe'ẽ chupekuéra Tupã Rréino rehe, ha omonguera umi oikotevẽvape omonguera.
12 Oñepyrũvo ára, ou umi doce ha he'i chupe: —Emondo umi héntepe oho haguã umi táva ha okaháre ijerére, opytu'u ha ho'u hi'upyrã desierto tenda.
13 Jesús katu he'i chupekuéra: —Peme'ẽ chupe kuéra ho'u haguã. Ha'e kuéra he'i: —Ndajarekovéima, cinco pan ha mokõi pira. ndaha’éiramo jaha jajogua so’o opa ko’ã tavayguakuérape g̃uarã.
14 Ha’ekuéra ningo cinco mil kuimba’e rupi. Ha he'i hemimbo'e kuérape: —Pemboguapy chupekuéra cincuenta rupi.
15 Ha ojapo hikuái upéicha, ha oguapypaite chupekuéra.
16 Upéi ojagarra umi 5 pan ha umi mokõi pira, ha omaña yvága gotyo, ohovasa, omboja’o ha ome’ẽ idisipulokuérape omoĩ ha̰gua umi hénte renondépe.
17 Ha'e kuéra okaru ha henyhẽmbaite, ha ombyaty 12 kanásto pehẽngue hembýva chuguikuéra.
18 Ha’eño oñembo’e jave, idisipulokuéra oĩ hendive, ha oporandu chupekuéra: “¿ Máva piko he’i umi hénte che ha’eha?”.
19 Ha'e kuéra he'i: —Juan Bautista; oĩ katu he'íva: Elías; ha ambue katu he’i, peteĩva umi profeta tuja opu’ã jey hague.
20 Ha'e he'i chupe kuéra: —Máva piko peje che ha'eha? Pedro ombohovái: “Tupã Cristo”.
21 Ha ha’e he’i chupekuéra ani ha̰gua omombe’u upéva avavépe;
22 He'i: “ Yvypóra Ra'y ohasa asy va'erã heta mba'e, ha umi ansiáno, saserdóte ruvicha ha mbo'ehára leipegua omboyke chupe, ha ojejuka ha oñemoingove jey tercer díape.
23 Upéi he’i enterovépe: “ Oĩramo ouséva che rapykuéri, toñenega ijehe ha tohupi káda día ikurusu ha chemoirũ”.
24 Oimeraẽva osalvaséva hekove, operde va'erã, ha pe operdeséva hekove che rehehápe, upéva osalváta.
25 ¿Mba’e mba’épa ideprovécho peteĩ kuimba’épe, oganaramo ko múndo kompletoite, ha okañy térã oñemombo?
26 Oimeraẽ otĩva cherehe ha che ñe’ẽre, chugui pe Yvypóra Ra’y otĩta, oúvo igloria-pe, ha Itúva, ha umi ángel marangatúpe.
27 Ha katu añete peẽme, oĩ ko’ápe oñembo’ýva, nomanomo’ãiva ohecha peve Ñandejára rréino.
28 Ocho día rupi ko’ã mba’e he’i rire, ogueraha Pedro, Juan ha Santiagope, ha ojupi peteĩ montáñape oñembo’e ha̰gua.
29 Ha oñembo’e aja, hova okambia, ha ijao morotĩ ha omimbipa.
30 Upéi, mokõi kuimba'e oñe'ẽ hendive Moisés ha Elías.
31 Ha'e niko ojehechauka gloria ha oñe'ẽ omano hague Jerusalénpe.
32 Péro Pedro ha umi oĩva hendive oke pohýi, ha opáyvo ohecha hikuái igloria ha umi mokõi kuimba’e oñembo’ýva hendive.
33 Osẽvo hikuái chugui, Pedro he'i Jesúspe: —Mbo'ehára, iporã ñaime ko'ápe. Peteĩ ndéve g̃uarã, peteĩ Moiséspe g̃uarã ha peteĩ Elíaspe g̃uarã.
34 Ha'e oñe'ẽ aja péicha, ou peteĩ arai ha ojaho'i chupekuéra.
35 Arai apytégui oñehendu peteĩ ñe'ẽ he'íva: “Kóva hína che Ra'y ahayhuetéva.
36 Ohasávo pe ñe'ẽ, ojejuhu Jesúspe ha'eño. Ha oñongatu hikuái hi'aguĩ, ha nomombe'úi avavépe upe árape mba'eve umi mba'e ohechava'ekue.
37 Ha ambue árape, oguejývo hikuái pe sérrogui, heta hénte ojotopa chupe.
38 Upémarõ, peteĩ kuimba'e pe atyguasu osapukái ha he'i: “Mbo'ehára, ajerure ndéve emañamína che ra'ýre, ha'e che memby peteĩmígui.”
39 Ha, péina ápe, peteĩ espíritu ojagarra chupe, ha sapy’aitépe osapukái; ha oikytĩ chupe oespuma jeyha, ha oinupã chupe hasy ojei chugui.
40 Ha ajerure ne remimbo'ekurape omosẽ haguã chupe; ha ndaikatúi hikuái.
41 Jesús he’i: “ Ore ñemoñare jerovia’ỹva ha iñañáva, ¿araka’e peve piko aiméta penendive ha ahejáta peẽme? Egueru ko'ápe nde ra'y.
42 Oúvo gueteri, pe aña oity chupe ha omondoro chupe. Jesús omongavaju pe espíritu ky'ápe ha omonguera pe mitãme ha ome'ẽ jey itúvape.
43 Ha opavave oñemondýi Tupã pu’aka ipu’akapávare. Opa mba'e Jesús ojapova'ekuére, ha'e kuéra he'i hemimbo'e kuérape.
44 Peheja ko'ã ñe'ẽ pene apysápe, Yvypóra Ra'ýpe oñeme'ẽta yvypóra pópe.
45 Ha'e kuéra katu noñandúi ko mba'e he'íva, ha okañy chugui kuéra ndohechakuaái haguã.

46 Upéi oñepyrũ ojodiskuti ijapytepekuéra, mávapa imba’e tuichavéva.
47 Jesús ohechakuaávo mba’épa opensa hikuái, ojagarra peteĩ mitã ha omoĩ ijykére.
48 Ha he'i chupekuéra: —Oimeraẽ orresivi va'ekue ko mitã che rérape, che rresivi, ha oimeraẽ che rresivíva, orresivi pe chembou va'ekuépe.
49 Upémarõ Juan he'i: —Mbo'ehára, rohecha peteĩ omosẽha mba'epochy nde rérape. ha rombotove chupe, ndosegírigui orendive.
50 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Ani rembotove chupe, pe noĩriva ore rehe oĩ ore ndive.
51 Og̃uahẽvo pe ára ojegueraha hag̃ua chupe, oñemoĩ mbarete oho Jerusalénpe.
52 Upéi omondo henondépe maranduhára, ha ha'ekuéra oho ha oike peteĩ puévlo samaritano-pe, ombosako'i haguã chupe.
53 Ha’ekuéra ndorresivíri chupe, pórke hova ha’ete voi ohoséva Jerusalénpe.
54 Hemimbo'e Santiago ha Juan ohechávo upéva, he'i hikuái: “Che Ruvicha, reipota piko ro'e tata oguejy haguã yvágagui ha ohundi haguã chupekuéra, Elías ojapo haguéicha?
55 Jesús katu ojere ha omongavaju chupekuéra ha he'i: —Peẽ ndapeikuaái mba'eichagua espíritu piko peẽ.
56 Yvypóra Ra'y ndoúi ohundi haguã yvypóra rekove, osalva haguãnte chupekuéra. Ha oho hikuái ambue puévlope.
57 Oho aja hikuái tapére, peteĩ kuimba’e he’i chupe: “Che Ruvicha, che romoirũta mamo rehohápe”.
58 Jesús he'i chupe: --Aguarakuéra oguereko yvykua ha guyrakuéra yvategua oguereko ryguasu rupi'a. ha katu pe Yvypóra Ra’y ndorekói moõpa omoĩta iñakã.
59 Upéi he'i ambuépe: —Eju che rapykuéri. Ha'e katu he'i: —Che Ruvicha, chereja raẽ taha añotỹ che ru.
60 Jesús he'i chupe: —Eheja umi omanóva toñotỹ omanóvape.
61 Ha ambue katu he’i avei: “Ñandejára, che romoirũta; ha katu aha raẽ ajedespedi chuguikuéra, oĩva hógape che rógape.
62 Jesús he'i chupe: —Avave omoĩ ipo arado-pe ha omañávo hapykuéri, noĩporãi Tupã Rréinope.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Ko'ã mba'e rire Ñandejára omoĩ ambue setenta avei, ha omondo mokõi ha mokõi henondépe opa táva ha tenda ha'e voi oguahẽtahápe.
2 Upévare he’i chupekuéra: “ Añetehápe ningo heta pe kóga, péro umi omba’apóva sa’i.
3 Peho pende rape, péina ápe, che pomondo ovecha ra'y ramo lobo apytégui.
4 Ani pegueraha pende ryru, ni pehẽngue, ni sapatu, ha ani pemomaitei avavépe tapére.
5 Oimeraẽ óga peikévape, peje raẽ: “Toĩ py’aguapýpe ko ógape”.
6 Py'aguapy ra'y oĩramo upépe, pene py'aguapy opytáta hi'ári.
7 Ha pepyta upe ógape, pekaru ha pey'u umi mba'e ome'ẽva chupekuéra, pe omba'apóva omerece ojehepyme'ẽ chupe. Ani reho óga ha ógape.
8 Oimeraẽ távape peike ha ha'ekuéra pene rresivi, pe'u umi mba'e oñemoĩva pene renondépe.
9 Emonguera umi hasývape oĩva ipype ha ere chupekuéra: “Ñandejára Rréino hi’aguĩma peẽme”.
10 Oimeraẽ távape peikévape, ha ha’ekuéra napenerresivíri, pesẽ pe tapére ha peje.
11 Pe yvytimbo jepe pende távape ojejokóva orerehe, romokã peẽme.
12 Ha katu ha’e peẽme, upe árape ojegueropu’akavéta Sodomape g̃uarã, upe távagui.
13 ¡Aichejáranga ndéve, Corazín! ág̃a ndéve, Betsaida! ojejapórire umi tembiapo ipu’akapáva Tiro ha Sidón-pe, ojejapova’ekue pendepype, heta tiémpoma oñearrepenti hikuái, oguapývo ao vosa ha tanimbu reheve.
14 Péro pe huísiope, Tiro ha Sidónpe oaguantavéta peẽme g̃uarã.
15 Ha nde, Capernaúm, reñembotuicháva yvágape, reñemombota Infierno-pe.
16 Pe penerendúva, cherendu; ha pe penemboykéva che pochy; ha pe chembohorýva, odesprecia pe chembou va’ekuépe.
17 Ha umi setenta ou jey vy'ápe ha he'i: “Che Ruvicha, umi mba'epochy jepe oñemoĩ ore poguýpe nde réra rupive.”
18 He'i chupe kuéra: —Ahecha Satanáspe ho'a rayoicha yvágagui.
19 Péina ápe, ame’ẽ peẽme pu’aka pepyrũ hag̃ua mbói ha escorpión ári, ha opa pe enemigo pu’aka ári, ha mba’evete ndojapomo’ãi penderehe mba’eve.
20 Upéicharõ jepe, ani pevy’a, umi espíritu oñemoĩ haguére pene poguýpe; Pevy'a uvei, pende réra ojehaígui yvágape.
21 Upe jave Jesús ovy’a ha he’i: “ Aagradese ndéve che Ru, yvága ha yvy Jára, reñomi haguére ko’ã mba’e umi iñarandúva ha iñarandúvagui, ha reikuaauka haguére umi mitãme. upéicha ha’etégui iporãva nde resa renondépe.
22 Opa mba'e che Ru ome'ẽ chéve, ha avave ndoikuaái mávapa pe Ta'ýra, pe Túva añónte. ha mávapa pe Túva, pe Ta'ýra añónte, ha pe Ta'ýra ohechaukasévape chupe.
23 Upéi ojere Jesús hemimbo'e kuéra rendápe ha he'i ha'eñoháme: —Ovy'a umi tesa ohecháva umi mba'e pehecháva.
24 Che ha’e peẽme, heta profeta ha rréi ohechase hague umi mba’e pehecháva, ha ndohechái; ha pehendu umi mbae pehendúva, ha napehendúiva.
25 Upémarõ, peteĩ léi mbo'ehára opu'ã ha oipy'ara'ã chupe, he'ívo: “Mbo'ehára, mba'épa ajapóta ahupyty haguã jeikove opave'ỹva?
26 Ha'e he'i chupe: —Mba'e piko ojehai pe Léipe? mba'éichapa relee?
27 Ha'e katu he'i: —Rehayhúta Ñandejára nde Járape opa nde py'aite guive, opa ne ánga reheve, ha opa ne mbarete ha opa ne apytu'ũ reheve. ha nde rapicháme ndejehegui.
28 Ha'e ramo he'i chupe: —Nde ere porã.
29 Ha'e katu, he'iséva hekojojaha, he'i Jesúspe: “Ha máva piko che rapicháme?
30 Jesús he'i: —Peteĩ kuimba'e oguejy Jerusaléngui Jericópe, ha ho'a mondaha apytépe, oipe'a chugui ijao ha oinupã chupe ha oho ha oheja chupe omano mbyte rupi.
31 Upe tapére oguejy peteĩ saserdóte, ha ohechávo chupe ohasa pe ótro ládo.
32 Upéicha avei peteĩ levíta oĩ jave upe lugárpe, omaña hese ha ohasa pe ótro ládo.

33 Peteĩ samaritano oho aja, og̃uahẽ pe ha'e oĩháme, ha ohechávo chupe oiporiahuvereko chupe.
34 Upéi oho hendápe ha oñapytĩ umi herida, oñohẽ aséite ha víno, ha omoĩ chupe hymba ári, ha ogueraha chupe peteĩ posada-pe ha oñangareko hese.
35 Ko'ẽmbotávo oho rire, oguenohẽ mokõi pláta ha ome'ẽ pe ehérsitope ha he'i chupe: —Eñangareko hese. ha oimeraẽ mba'e regastavéva, che aju jeývo, ahepyme'ẽ jeýta ndéve.
36 Mávapa ko'ã mbohapy apytégui, nde ere, ha'e ra'e rapicha pe ho'áva mondaha apytépe?
37 Ha'e he'i: —Pe oiporiahuvereko vaekue chupe. Upémarõ Jesús he'i chupe: Tereho ha ejapo avei upéicha.
38 Oho aja hikuái, Jesús oike peteĩ puévlope, ha peteĩ kuñakarai hérava Marta orresivi chupe hógape.
39 Ha'e oguereko peteĩ iñermána hérava María, oguapýva avei Jesús py gotyo ha ohendu iñe'ẽ.
40 Marta katu ipohýi heta oservi haguã, ha ou hendápe ha he'i: —Che Ruvicha, ¿ndapeimportái piko che reindy chereja haguére aservi haguã cheaño? upévare ejerure chupe chepytyvõ haguã.
41 Jesús he'i chupe: —Marta , Marta, reñatende ha rejepy'apy heta mba'ére.
42 Peteĩ mba'e tekotevẽva, ha María oiporavo pe mba'e porã, ndojepe'amo'ãiva chugui.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Oñembo'e aja peteĩ hendápe, opyta rire peteĩ hemimbo'e he'i chupe: —Che Ruvicha, orembo'e roñembo'e haguã, Juan ombo'e haguéicha avei idisipulokuérape.
2 He'i chupe kuéra: —Peñembo'e jave peje: 'Ore Ru yvágapegua, toñemomarangatu nde réra. Tou ne rréino. Tojejapo ne rembipota, yvágapeguáicha, péicha avei ko yvy ape ári.
3 Eme'ẽ oréve ára ha ára ore rembi'urã.
4 Ha oreperdona ore angaipa; roperdona avei opavave odevévape ñandéve. Ha ani oregueraha tentasiónpe; ha katu orepe'a mba'evaígui.
5 Ha he'i chupekuéra: " Mávapa pende apytégui iñamígo ha ohóta hendápe pyharepyte ha he'i chupe: Che angirũ, epresta chéve mbohapy pan.
6 Oúma che rendápe peteĩ che amígo oviaha jave, ha ndarekói mba'eve amoĩ hag̃ua henondépe?
7 Ha ha'e hyepy guive ombohováita ha he'íta: "Ani chepy'a rasy. Ndaikatúi apu'ã ha ame'ẽ ndéve.
8 Che ha'e peẽme: Ha'e nopu'ãmo'ãiramo jepe chupe, iñamígogui, ha'e opu'ãta ha ome'ẽta chupe heta oikotevẽva.
9 Ha ha'e peẽme: Pejerure, ha oñeme'ẽta peẽme; peheka, ha pejuhúta; pembota, ha ojepe'áta peẽme.
10 Opa ojeruréva orresivi; ha pe ohekáva ojuhu; ha pe ombotávape ojepe'áta.
11 Peteĩ ta'ýra ojeruréramo tembi'u peteĩva pende apytégui itúvape, ¿ome'ẽtapa chupe peteĩ ita? térã ojeruréramo pira, pira rehe ome'ẽtapa chupe mbói?
12 Térã ojeruréramo peteĩ óvulo, ¿oikuave'ẽtapa chupe peteĩ escorpión?
13 Peẽ iñañáva, peikuaa ramo mba'éichapa peme'ẽ jopói porã pende ra'ykuérape, ¿mba'éicha piko pende Ru yvagapegua ome'ẽta Espíritu Santo umi ojerurévape chupe?
14 Ha'e omosẽ peteĩ mba'epochy, ha iñe'ẽngúva. Osẽ rire pe aña, oñe'ẽ iñe'ẽngúva. ha tavayguakuéra oñesorprende.
15 Oĩ katu he'íva: "Ha'e omosẽ mba'epochy Beelzebú, mba'epochy ruvicha rupive".
16 Ha umi ótro katu otantea Jesúspe, oheka chupe peteĩ milágro yvágagui.
17 Ha'e katu oikuaávo mba'épa opensa hikuái, he'i chupekuéra: " Opa rréino oñemboja'óva ojuehe, oñehundipa. ha peteĩ óga oñemboja'óva peteĩ ógare ho'a.
18 Satanás oñemboja'óramo ijehe, ¿mba'éicha piko irréino opytáta? Peje haguére amosẽha mba'epochy kuérape Beelzebúb rupive.
19 Ha che amosẽramo Beelzebúb rupive umi demóniope, ¿máva piko nde ra'ykuéra omosẽ chupekuéra? upévare ha'éta hikuái pende hués.
20 Péro che amosẽramo Ñandejára kuãme umi demóniope, katuete og̃uahẽma pende ári Ñandejára Rréino.
21 Peteĩ kuimba'e imbaretéva ha oñangarekóvo ipalásiore, imba'erepy oĩ py'aguapýpe.
22 Ha katu peteĩ imbaretevéva ha'e oúramo hi'ári, ha ipu'akávo hese, oipe'a chugui opa iarmas ojerovia haguépe, ha omboja'o umi mba'e imba'erepy.
23 Pe noĩriva chendive oĩ che kóntrape, ha pe nombyatýiva chendive omosarambi.
24 Pe espíritu ky'a osẽ vove peteĩ kuimba'égui, ha'e oguata umi lugár isekohápe ha oheka pytu'u. ha ndojuhúigui avave, he'i: Ajevýta che rógape asẽ haguégui.
25 Oguahẽvo, ojuhu ojejohéi ha oñembojegua.
26 Upéi oho ha ogueraha hendápe ambue siete espíritu iñañavéva chugui. Ha'e kuéra oike ha oiko upépe, ha upe kuimba'e reko paha ivaive pe tenondeguágui.
27 Ha'e omombe'u jave ko'ã mba'e, peteĩ kuña atygua ohupi iñe'ẽ ha he'i chupe: "Ojehovasa pe nde rye'i ha umi nde ryekue re'u vaekue".
28 Ha'e katu he'i: —Ovy'aite umi ohendúva Tupã ñe'ẽ ha omoañetéva.
29 Umi hénte oñembyatypa rire, oñepyrũ he'i: " Kóva hína peteĩ ñemoñare aña. ha noñeme'ẽmo'ãi chupe mba'eveichagua techaukaha, maranduhára Jonás techaukaha añónte.
30 Jonás ha'e haguéicha peteĩ techaukaha umi Niniveguápe g̃uarã, upéicha avei pe Yvypóra Ra'y ha'éta ko'ag̃aite peve.
31 Pe rréina del sur opu'ãta pe huísiope umi kuimba'e ko'ag̃agua ndive ha okondena chupekuéra, pórke ha'e ou ko yvy ape ári guive ohendu hag̃ua Salomón arandu. ha, péina ápe, oĩ ko'ápe peteĩ tuichavéva Salomóngui.
32 Nínive kuimba'ekuéra opu'ãta pe huísiope ko ñemoñare ndive, ha okondenáta chupe, oñearrepenti haguére hikuái Jonás opredika haguére; ha, péina ápe, oĩ ko'ápe peteĩ tuichavéva Jonásgui.
33 Avave omyendy rire peteĩ tataindy, nomoĩri peteĩ lugár ñemiháme, ni peteĩ mba'yru guýpe, síno peteĩ kandería ári, ikatu hag̃uáicha umi oikeva'ekue ohecha pe tesape.
34 Pe tesa resape ha'e pe tesa, upévare nde resa henyhẽramo, nde rete pukukue henyhẽ tesape. ha katu nde resa ivai jave, nde rete avei henyhẽ pytũmbýgui.
35 Upévare, eñatendéke pe tesape oĩva ndepype ani hag̃ua oiko pytũmbýpe.
36 Upéicharõ, nde rete tuichakue henyhẽramo tesape, ha ndoguerekói peteĩ parte iñypytũva, enterove henyhẽta tesape, peteĩ tesape omimbipávaicha nde resape jave.
37 Oñe'ẽ aja, peteĩ fariséo ojerure chupe okaru haguã hendive.

38 Pe fariséo ohechávo upéva, ohecharamoiterei ndojohéi
raẽ haguére okaru mboyve.
39 Ñandejára he'i chupe: " Ko'ãga peẽ fariséo pemopotĩ pe
kópa ha pe pláto oka gotyo. ha katu pene ryepy henyhẽ
ryguasu ha tekovaígui.
40 Peẽ itavývva, ¿ndaha'éi piko pe ojapova'ekue pe okahára,
ojapo avei pe oĩva hyepýpe?
41 Ha katu peme'ẽ limosna umi mba'e perekóvagui; ha,
péina ápe, opa mba'e ipotĩ peẽme g̃uarã.
42 Peẽ katu, peẽ fariséo! Peme'ẽgui diezmo menta ha rue
ha opaichagua ka'avo, ha pehasa huísio ha Tupã mborayhu.
43 ¡Aichejáranga peẽ fariséo! Peẽ pehayhúgui umi apyka
yvateguápe umi sinagógape, ha pemomaitei merkádope.
44 ¡Aichejáranga peẽ mbo'ehára ha fariseo, hovamokõiva!
peẽ ha'égui umi sepultúra ndojehecháivaicha, ha umi
kuimba'e oguatáva hi'ári ndoikuaái.
45 Upémarõ peteĩ mbo'ehára he'i chupe: —Mbo'ehára,
péicha ere ore rehe avei.
46 Ha ha'e he'i: —Aichejáranga peẽ avei, peẽ mbo'ehára.
Peẽ pembohaságui kuimba'ekuérape umi mba'e pohýi
ijetu'úva ojegueraha haguã, ha peẽ voi ndapepokói umi
mba'e pohýire peteĩ pende kuãme.
47 ¡Aichejáranga peẽme! Pemopu'ãgui maranduhára kuéra
sepulcro, ha pende rukuéra ojuka chupekuéra.
48 Añeteháре peẽ pemombe'u peẽ pehejaha pende ru
ypykue rembiapo, ha'ekuéra ojuka haguére chupekuéra, ha
pemopu'ã isepultura.
49 Upévare he'i avei Ñandejára arandu: "Amondóta
chupekuéra proféta ha apóstol, ha oĩta chupekuéra ojuka ha
opersegíva".
50 Tojejerure ko generación-gui opa profetakuéra ruguy,
oñeñohẽva'ekue ko mundo oñepyrũ guive;
51 Abel ruguy guive Zacarías ruguy peve, omanóva altár
ha témplo mbytépe.
52 ¡Aichejáranga peẽ, abogado-kuéra! Peẽ peipe'águi pe
mba'ekuaa ryru, ndapeikéi pendejehe, ha umi oikévape
pejoko.
53 Ha'e he'ívo chupekuéra ko'ã mba'e, Moisés
rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo kuéra oñepyrũ
ombopochy chupe heta mba'ére.
54 Oha'arõ chupe, ha oheka peteĩ mba'e ijurúgui, oakusa
haguã chupe hikuái.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Upe aja oñembyaty hetaiterei hénte, ha opyrũ ojuehe,
oñepyrũ he'i hemimbo'ekuérape: Peñangarekóke umi
fariséo levadúre, ha'éva hovamokõiva.
2 Ndaipórigui mba'eve ojejaho'íva, ndojehechaukamo'ãiva;
ni kañymby, upéva ndojekuaamo'ãi.
3 Upévare opa mba'e peñe'ẽva'ekue pytũmbýpe
oñehendúta tesape rupive; ha pe ereva'ekue apysápe
armario-pe, oñemombe'úta óga ru'ãme.
4 Ha ha'e peẽme che irũnguéra, Ani pekyhyje umi
ojukávagui hete, ha upe rire ndaiporivéima mba'eve
ikatúva ojapo.
5 Ha katu che pomomaranduta mávapa pekyhyjéta:
Pekyhyje chugui, ojuka rire oguerekóva pu'aka omombo
hag̃ua añaretépe; heẽ, ha'e peẽme: Pekyhyje chugui.
6 ¿Ndaha'éi piko oñevende cinco gorrión dos litro rehe, ha
ni peteĩva noĩri tesaráipe Ñandejára renondépe?
7 Péro pene akãrague jepe ojeipapapaite. Upévare, ani
pekyhyje, peẽ pemomba'eve heta gorrióngui.
8 Che ha'e avei peẽme: Oimeraẽ omombe'úva cherehe
yvyporakuéra renondépe, pe Yvypóra Ra'y omombe'úta
avei Ñandejára ánhel renondépe.
9 Ha katu pe che negáva yvypóra renondépe oñenega
va'erã Tupã remimboukuéra renondépe.
10 Oimeraẽ he'íva peteĩ ñe'ẽ Yvypóra Ra'y rehe,
oñeperdonáta chupe, ha pe ojahéivape Espíritu Santo rehe
noñeperdonamo'ãi.
11 Ha pendegueraha vove sinagógape, magistrado ha
poder-kuérape, ani pejepy'amongeta mba'éichapa térã
mba'e mba'épa pembohováita, térã mba'épa peje.
12 Pe Espíritu Santo penembo'éta upe aravópe mba'épa
peje va'erã.
13 Peteĩ atygua he'i chupe: —Mbo'ehára, eñe'ẽ che ryvy
ndive tomboja'o che erénsia.
14 Ha he'i chupe: —Karai, ¿máva piko chemoĩ hués térã
dividido ramo pende ári?
15 He'i chupe kuéra: —Peñangarekóke ha peñangarekóke
mba'e pohýigui.
16 Upéi he'i chupekuéra peteĩ ehémplo ha he'i: —Peteĩ
kuimba'e ipirapire hetáva yvýre ohetũ heta.
17 Upéi opensa ipype ha he'i: "Mba'e piko ajapóta,
ndarekóigui tenda ame'ẽ haguã che yvakuéra?
18 Ha'e he'i: —Kóva ajapóta: Aitypáta che granero ha
amopu'ãta tuichavéva. ha upépe ame'ẽta opa che yva ha
che mba'erepy.
19 Ha ha'éta che ángape: 'Alma, heta mba'e reñongatu
va'ekue heta áñore. epytu'u, ekaru, hoy'u ha evy'a.
20 Tupã katu he'i chupe: —Nde tavy, ko pyharépe
ojejeruréta ndehegui.
21 Upéicha avei pe ombyatýva tesóro ijupe g̃uarã, ha
ndaha'éi ipirapire hetáva Ñandejára renondépe.
22 Upéi he'i hemimbo'e kuérape: —Upévare ha'e peẽme:
Ani pejepy'amongeta pende rekovére mba'épa pe'úta. ni pe
tete rehehápe, mba'épa pemonde va'erã.
23 Pe tekove ningo hetave tembi'úgui, ha ñande rete katu
hetave aogui.
24 Pepensamína umi kuervore, ha'ekuéra noñotỹi ni
nomono'õi. ndorekóiva almacén ni granero; Ha Tupã
omongaru chupe kuéra: ¿Mba'éicha piko peẽ peiko porãve
guyrakuéragui?
25 ¿Mávapa pende apytégui ojepy'amongetáva ikatúta
omoĩve peteĩ métro ijyvatekuére?
26 Ndaikatúiramo pejapo pe mba'e michĩvéva, mba'ére
piko pejepy'amongeta pe hembývare?
27 Pemaña umi lirio rehe mba'éichapa okakuaa,
nomba'apói, nombojerei. ha upéicharõ jepe ha'e peẽme,
Salomón opa igloria-pe noñemondeiva'ekue peteĩva
ko'ãvaicha.
28 Upéicharõ Tupã omonde ramo pe kapi'ipe, ko'ãga oĩva
ñúme, ha ko'ẽrõ oñemombo horno-pe. mba'e piko piko ha'e
penemondevéta, peẽ pejerovia'ỹva?
29 Ha ani peheka mba'épa pe'úta, térã mba'épa pey'úta, ni
ndapejepy'apýi.
30 Opa ko'ã mba'e oheka tetãnguéra ko yvy ape ári, ha
pende Ru oikuaa peikotevẽha ko'ã mba'e.
31 Ha katu pehekave Tupã rréino; ha opa ko'ã mba'e
oñembojoapýta peẽme.
32 Ani pekyhyje, ovecha aty michĩva; pende Ru ovy'a
ome'ẽvo peẽme pe Rréino.

33 Pevende peguerekóva ha peme'ẽ limosna; Peme'ẽ umi vosa ituja'ỹva, tesoro yvágape ndopamo'ãiva, mondaha noñembojáihápe, ha ryguasu rupi'a nombyaíriva.
34 Pórke oĩháme ne mba'erepy, upépe oĩta avei ne korasõ.
35 Tojejopy nde lomo ha tojehe'a nde resape.
36 Ha peẽ voi pejogua umi kuimba'e oha'arõvape ijárape, ha'e ou jeývo pe kasamientogui; ou ha ombota vove, pya'e ojeabri chupe.
37 Ovy'a umi tembiguái, Ñandejára ou vove ojuhútava omañáva.
38 Ha ha'e oúramo mokõiha mañaháme, térã oúramo mbohapyha mañaháme, ha ojuhu chupekuéra upéicha, ojehovasa umi tembiguái.
39 Ha péva peikuaa, pe óga jára oikuaárire mba'e aravópepa oúta pe mondaha, omaña va'erãmo'ã, ha ndohejái va'erãmo'ã ojeity hóga.
40 Peñembosako'i avei, pe Yvypóra Ra'y oúta peteĩ aravópe peimo'ã'ỹ jave.
41 Upémarõ Pedro he'i chupe: —Che Ruvicha, ¿reñe'ẽ piko ko ehémplo oréve térã enterovépe?
42 Ha Ñandejára he'i: " ¿Máva piko upéicharõ pe mayordomo jeroviaha ha iñarandúva, ijára omoĩtava mburuvicha hogapýpe, ome'ẽ hag̃ua chupekuéra hi'upy hi'oraitépe?
43 Ovy'a pe tembiguái, ijára ou vove ojuhútava ojapoha upéicha.
44 Añetehápe ha'e peẽme, ha'e omoĩtaha chugui mburuvicha opa mba'e orekóvare.
45 Ha upe tembiguái he'íramo ikorasõme: "Che ruvicha ombotapykue ou; ha oñepyrũta oinupã tembiguái ha kuñataĩme, ha okaru ha hoy'u, ha oka'u;
46 Upe tembiguái jára oúta peteĩ ára ha'e noha'arõi jave, ha peteĩ óra ha'e ndoikuaái jave, ha oikytĩta chupe ha omoĩta chupe iparte umi ndogueroviáiva ndive.
47 Ha upe tembiguái, oikuaáva ijára rembipota, ha noñembosako'íri, ha ndojapóiva ha'e oipotaháicha, oñeinupãta heta mba'e.
48 Péro pe ndoikuaáiva ha ojapo va'ekue umi mba'e oporokutu vaíva, oñeinupãta chupe sa'i. Oimeraẽvape heta mba'e oñeme'ẽvape, heta mba'e ojejeruréta chugui.
49 Che aju amondo hag̃ua tata ko yvy ape ári; ha mba'épa ajapóta, hendypáma ramo?
50 Ha katu areko peteĩ ñemongarai añemongarai hag̃ua; ha mba'éicha piko añembopy'aju ojehupyty peve!
51 Peimo'ã piko che ajuha ame'ẽ hag̃ua py'aguapy ko yvy ape ári? Che ha'e peẽme, Nahániri; ha katu ñemboja'o:
52 Ko'ág̃a guive oĩta cinco peteĩ ógape oñemboja'óva, mbohapy mokõi rehe ha mokõi mbohapy rehe.
53 Túva oñemboja'óta ta'ýra kóntrape, ha pe ta'ýra itúvare; sy oñemoĩ tajýra rehe, ha tajýra sy rehe; pe suegra oñorairõ itajýrare, ha pe nuera opu'ã isy rehe.
54 He'i avei tavayguakuérape: —Pechecháramo peteĩ arai opu'ãva kuarahy reike gotyo, pya'e peje: 'Oky. ha upéicha avei.
55 Pehechávo oipejuha pe yvytu sur gotyo, peje: "Oĩta haku. ha ojehu.
56 Peẽ hovamokõiva, ikatu pehechakuaa yvága ha yvy rova; ha katu mba'éicha piko ndapehechakuaái ko'ãga?
57 Heẽ, ha mba'ére piko pendejehegui jepe ndapehusgái mba'épa oĩ porã?
58 Reho vove ne enemígo ndive magistrado rendápe, reimeháicha tapére, eñeha'ãmbaite rejesalva hag̃ua chugui. Ani haguã ndegueraha hue rendápe, ha juez nereme'ẽ mburuvicha guasúpe, ha mburuvicha nemombo ka'irãime.
59 Che ha'e ndéve, neresẽmo'ãi upégui, repagapa peve pe pláta pahaite.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Upe tiémpope oĩ va'ekue omombe'úva chupe umi Galileagua, Pilato huguy ombojehe'a va'ekue umi sakrifísiope.
2 Jesús he'i chupe kuéra: —Peimo'ã piko ko'ã Galileagua iñangaipaha opavave Galileagua ári, ohasa asy haguére ko'ã mba'e?
3 Ha'e peẽme, Nahániri, ha katu, napeñearrepentíriramo, opavave peñehundíta avei.
4 Térã umi dieciocho, ho'a va'ekue hi'ári pe tórre Siloámpe ha ojuka chupekuéra, ¿peimo'ã ha'ekuéra pekadór entéro kuimba'e oikóva Jerusalénpe ári?
5 Che ha'e peẽme, Nahániri, ha katu, napeñearrepentíriramo, opavave peñehundíta avei.
6 Ha'e oñe'ẽ avei ko ehémplo; Peteĩ kuimba'e oguereko peteĩ ígo máta oñeñotỹva iparralty; ha ou ha oheka hi'a, ha ndojuhúi mba'eve.
7 Upémarõ Jesús he'i pe parralty omongarúvape: "Ko'ã mbohapy áño aju ahekávo hi'a ko ígo mátare, ha ndajuhúi mba'eve. mba'ére piko ipohýi pe yvy?
8 Ha he'i chupe: —Che Ruvicha, eheja ko arýpe avei, ajo'o peve ijerére ha amboty.
9 Hi'áramo, hi'a porã, ha nahániriramo, peikytĩta upe rire.
10 Ha'e ombo'e hína kuri peteĩ sinagógape pytu'uha árape.
11 Ha, péina ápe, oĩ peteĩ kuña oguerekóva espíritu ikangyva dieciocho áño, ha oñesũva oñondive, ha mba'eveichavérõ ndaikatúi oñemopu'ã.
12 Jesús ohechávo chupe, ohenói chupe ha he'i chupe: —Kuña, rejepoi ne mba'asygui.
13 Upéi omoĩ ipo hi'ári, ha upepete oñembohory ha omomba'eguasu Tupãme.
14 Upémarõ pe sinagóga ruvicha ipochy reheve, Jesús omonguera hague pytu'uha árape, ha he'i pe puévlope: —Oĩ seis ára kuimba'ekuéra omba'apo haguã sábado ára.
15 Upémarõ Ñandejára he'i chupe: " Nde hovamokõiva, ¿ndaha'éi piko peteĩteĩ pende apytégui sábadope oipe'a chugui hymba hymba térã ivurro pe ryguasu rupi'águi ha pegueraha chupe rrega?".
16 Ha ndaha'éi piko ko kuña, ha'égui Abrahán rajy, Satanás ojokua va'ekue chupe, ko'ã dieciocho áño, ojepoi va'erã ko ñeñapytĩgui sábado árape?
17 Ha'e he'i rire ko'ã mba'e, opavave ija'e'ỹva otĩ, ha opavave tavaygua ovy'a opa mba'e porã ha'e ojapova'ekuére.
18 Upéi he'i chupe: —Mba'éicha piko Tupã Rréino? ha mba'épe piko ajoguáta chupe?
19 Ha'ete peteĩ mostaza ra'ỹi, peteĩ kuimba'e ojagarráva ha omombo ijardineríape; ha okakuaa, ha omopu'ã peteĩ yvyramáta tuichává; ha umi guyra yvategua opyta hakãme.
20 Ha he'i jey: ¿Mba'ére piko ambojojáta pe Tupã rréino?
21 Ha'ete voi peteĩ levadúra, peteĩ kuña ojagarráva ha omokañy tres métro harínope, oñelevadura peve pe levadúra.
22 Upéi oho umi siuda ha puévlorupi ombo'e ha oho Jerusalén gotyo.

23 Upémarõ peteĩva he'i chupe: —Che Jára, sa'i piko umi ojesalváva? Ha he'i chupe kuéra:
24 Peñeha'ã peike pe okẽ po'i rupi, ha'e peẽme heta ohekáva oike haguã, ha ndaikatumo'ãi.
25 Peteĩ jey pe óga jára opu'ã ha omboty pe okẽ, ha peñepyrũ peñembo'y okápe ha pembota pe okẽ ha peje: "Che Ruvicha, eipe'a oréve! Ha ha'e ombohováita ha he'íta peẽme: Che ndapeikuaái moõguipa peju.
26 Upérõ peẽ peñepyrũta peje: 'Rokaru ha roy'u ne renondépe, ha nde rembo'e ore kállere.
27 Ha'e katu he'íta: Che ha'e peẽme, ndapeikuaái moõguipa peju. Pejehekýi chehegui, opavave peẽ tembiapovai apoha.
28 Upépe hasẽ ha oisu'úta, pehechávo Abrahán, Isaac, Jacob, ha opa proféta, Tupã Rréinope, ha peẽ voi peñemosẽ.
29 Ha'ekuéra oúta kuarahyresẽgui, kuarahyreike guive, nórtegui ha sur guive, ha oguapýta Tupã rréinope.
30 Ha, péina ápe, oĩ ipahaitéva umi tenondegua, ha oĩ tenondegua umi ipahaitéva.
31 Upe árape ou peteĩ fariséo ha he'i chupe: —Esẽ ha esẽ ko'águi, Herodes ndejukátagui.
32 Ha ha'e he'i chupe kuéra: Peho ha peje pe zorro-pe: 'Péina ápe, amosẽ mba'epochy, ha ko'ẽrõ ha ko'ẽrõ amonguera, ha mbohapyha árape añemomba'eguasúta.
33 Upéicharõ jepe, aguata va'erã ko árape, ko'ẽrõ ha pe ára oúvape, pórke ni peteĩ proféta omano Jerusaléngui.
34 O Jerusalén, Jerusalén, rejuka va'ekue umi profetakuérape, ha reinupãva itápe umi oñemondova'ekuépe ne rendápe; mboy jey piko ambyatyse ne membykuérape, peteĩ ryguasu ombyatyháicha imembykuéra ipepo guýpe, ha peẽ ndapeipotái!
35 Péina ápe, pende róga opyta nandi, ha añetehápe ha'e peẽme, ndachehechamo'ãi, og̃uahẽ meve pe ára peje hag̃ua: 'Ojehovasa pe oúva Ñandejára rérape'.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Oike jave peteĩ fariséo ruvicha rógape ho'u haguã mbuja pytu'u árape, ha'ekuéra omaña hese.
2 Ha, péina ápe, oĩ henondépe peteĩ kuimba'e oguerekóva pe ryguasu rupi'a.
3 Upémarõ Jesús he'i umi léi mbo'ehára ha fariséope: —Ikatu piko ñamonguera pytu'uha árape?
4 Ha okirirĩ hikuái. Ha ojagarra chupe, omonguera, ha oheja oho;
5 Ha he'i chupekuéra: " ¿Mávapa pende apytégui peteĩ vúrro térã tóro ho'áva peteĩ yvykuápe, ha noguenohẽmo'ãi chupe pytu'u árape?".
6 Ha ndaikatúi ombohovái jey chupe hikuái ko'ã mba'e.
7 Upéi omoĩ peteĩ ehémplo umi oñehenóivape, omarkávo mba'éichapa oiporavo hikuái umi koty guasu. he'ívo chupekuéra:
8 Oimeraẽva nerenóiramo peteĩ kasamientoháme, ani reguapy pe koty ijyvatevévape. ani haguã oñehenói chugui peteĩ kuimba'e oñemomba'eguasuvéva ndehegui;
9 Pe nerenóiva ha chupe ou ha he'i ndéve: 'Eme'ẽ ko kuimba'épe henda. ha reñepyrũ ñemotĩgui rejagarra pe koty ijyvatevéva.
10 Péro nerenói vove, tereho eguapy pe koty ijyvatevévape. Pe nerenóiva ou vove, he'i ndéve: "Che angirũ, ejupi yvateve, upéicharõ reñemomba'eguasúta umi oguapýva nendive okaruhápe".
11 Oimeraẽva oñembotuicháva, oñemomichĩta; ha pe oñemomirĩva oñembotuichavéta.
12 Upémarõ he'i avei pe he'ívape: " Rejapo jave karu térã karurã, ani rehenói ne irũnguérape, ne ermanokuérape, ni ne rapichakuérape térã ne rapicha iplátavape. Ani haguã avei nerenói jey hikuái, ha oñeme'ẽ ndéve mba'eve.
13 Rejapo jave karu guasu, ehenói mboriahúpe, ikangývape, ikarẽvape ha ohecha'ỹvape.
14 Ha rejehovasáta; Ha'e kuéra ndaikatúigui omyengovia ndéve, rejehepyme'ẽtagui umi hekojojáva oikove jey vove.
15 Peteĩva umi oguapýva hendive okaru jave ohendúvo ko'ã mba'e, he'i chupe: "Ovy'a pe ho'útava Ñandejára Rréinope".
16 Upéi he'i chupe: —Peteĩ kuimba'e ojapo peteĩ karu guasu ha hetápe ohenói.
17 Okaru jave omondo hembiguáipe he'i haguã umi oñehenóivape: "Peju! opa mba'e oĩmagui ko'ãg̃a preparádo.
18 Ha opavave peteĩ ñe'ẽme oñepyrũ ojapo exclusión. Peteĩha he'i chupe: Ajogua peteĩ yvy pehẽngue, ha tekotevẽ aha ahecha.
19 Ha ótro katu he'i: "Ajoguáma cinco júgo tóro, ha aha añeha'ãmbaite chupekuéra.
20 Ha ótro katu he'i: "Amenda peteĩ hembirekóre, ha upévare ndaikatúi aju".
21 Upémarõ pe tembiguái ou ha omombe'u ijárape ko'ã mba'e. Upéi pe óga jára ipochy ha he'i hembiguáipe: --Pya'e esẽ tape ha tape távape, ha egueru ko'ápe mboriahu, ikangy, ha umi ojokóva ha ohecha'ỹvape.
22 Ha pe tembiguái he'i: "Che Ruvicha, ojejapo nde ere haguéicha, ha upéicharõ jepe oĩ lugár".
23 Upéi Ñandejára he'i pe tembiguáipe: —Esẽ tape guasu ha korapýpe ha ejopy chupekuéra oike hag̃ua, henyhẽ hag̃ua che rógape.
24 Che ha'e peẽme, ni peteĩ umi kuimba'e oñehenóiva'ekue apytégui ndo'umo'ãiha che karu.
25 Hetaiterei hénte oho hendive, ha ojere ha he'i chupekuéra:
26 Oĩramo ou che rendápe, ha ndocha'éi itúva, isy, ha hembireko, ha ita'yrakuéra, ha joyke'ykuéra, ha iñermanakuérare, heẽ, ha hekove tee avei, ndaikatumo'ãi ha'e che remimbo'e.
27 Ha oimeraẽ ndoguerahái kurusúre, ha ouva'ekue che rapykuéri, ndaikatúi oiko che remimbo'e.
28 ¿Mávapa pende apytégui omopu'ãse peteĩ tórre, ndoguapýi raẽ ha oipapa mba'épa ojehepyme'ẽ, oguerekópa suficiente omohu'ã hag̃ua?
29 Ha'e omoĩ rire pe pyenda ha ndaikatúi omohu'ã, opavave ohecháva oñepyrũ oñembohory hese.
30 He'i: —Ko kuimba'e oñepyrũ omopu'ã ha ndaikatúi omohu'ã.
31 Térã mba'e rréipa oho oñorairõ ótro rréi ndive, ndoguapýi raẽ ha ohecháta ikatúpa ojotopa pe oúvape veinte mil ndive?
32 Térã, pe ótro oĩ aja mombyry, omondo peteĩ embajaje ha ojerure kondisión de py'aguapy.
33 Upéicha avei, oimeraẽva pende apytégui ndohejáiva opa mba'e oguerekóva, ndaikatúi oiko che remimbo'e.
34 Pe juky ningo iporã, péro pe juky hyakuã porãvérõ, ¿mba'épe piko oñembopiro'ýta?
35 Naiporãi gueteri pe yvy, ni pe estiércol-pe g̃uarã; yvypóra katu omosẽ okápe. Pe oguerekóva apysa ohendu haguã, tohendu.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Upéi oñemoag̃ui hendápe enterove umi impuésto okobráva ha pekadór ohendu hag̃ua chupe.
2 Umi fariséo ha Moisés rembiapoukapy mbo'ehára oñe'ẽmbegue ha he'i: “Ko kuimba'e orresivi umi pekadórpe ha okaru hendivekuéra”.
3 Ha’e omombe’u chupekuéra ko ehémplo.
4 ¿Máva piko pende apytépe oguerekóva cien ovecha, operde ramo peteĩva, ndohejái umi noventa y nueve pe desiértope, ha ndohói pe okañýva rapykuéri, ojuhu peve?
5 Ha ojuhúvo, omoĩ ijyva ári, ovy'a.
6 Oguahẽvo hógape, ohenói iñangirũnguéra ha hapichakuérape ha he'i chupekuéra: Pevy'a chendive. ajuhúgui che ovecha okañyva’ekue.
7 Che ha’e peẽme, upéicha avei vy’a oĩtaha yvágape peteĩ pekadór oñearrepentívare, hetave noventa y nueve persóna hekojojávare, noikotevẽiva oñearrepenti.
8 Taha'e kuña oguerekóva diez pláta pehẽngue, operde ramo peteĩ pehẽngue, nomyendýi peteĩ tataindy ha ombojere pe óga ha oheka kyre'ỹ ojuhu peve?
9 Ha ojuhúvo, ohenói iñangirũnguéra ha hapichakuérape ha he'i: Pevy'a chendive. ajuhúgui pe pehẽngue aperde va’ekue.
10 Upéicha avei, ha’e peẽme, oĩ vy’a Tupã angelkuéra renondépe peteĩ pekadór oñearrepentívare.
11 Ha'e he'i: —Peteĩ kuimba'e oguereko mokõi ita'ýra.
12 Ha pe imitãvéva he’i itúvape: “Che Ru, eme’ẽ chéve pe mba’erepy ho’áva che pópe”. Ha omboja'o chupekuéra hekove.
13 Ha ndahetái ára rire pe ta’ýra imitãvéva ombyaty opavave, ha ogueraha ijeho peteĩ tetã mombyrýpe, ha upépe ohundi imba’erepy oikove sarambikuépe.
14 Ha opa rire, opu pe ñembyahýi mbarete upe tetme; ha oñepyrũ oikotevẽ.
15 Ha oho ha oñembojoaju peteĩ tavaygua upe tetãmeguándi; ha omondo chupe ikokuépe omongaru hag̃ua kure.
16 Ha'e omyenyhẽse ipy'a umi ryguasu ho'úvagui, ha avave nome'ẽi chupe.
17 Upéi oñembojávo ijehe, he'i: “Mboy che ru rembiguái oñekontratáva oreko hi'upyrã ha imba'e'ỹva, ha che amano ñembyahýigui!
18 Apu'ãta ha aha che ru rendápe ha ha'éta chupe: Che Ru, che apeka yvága ha ne renondépe.
19 Ha ndaha'evéima merece oje'e hag̃uã chéve nde ra'y, chemoĩ peteĩ ne rembiguái rembiguái ramo.
20 Upéi opu’ã ha ou itúva rendápe. Ha'e katu mombyrymi gueteri, itúva ohecha chupe ha oiporiahuvereko, oñani ha ho'a ijajúrare ha ohetũ chupe.
21 Ha pe ta'ýra he'i chupe: Che Ru, che apeka yvága ha nde resa renondépe, ha nameresevéima oñembohéra nde ra'y.
22 Túva katu he'i hembiguái kuérape: —Pegueru pe ao iporãvéva ha pemonde hese. ha omoĩ ipópe peteĩ anillo ha sapatu ipy rehe.
23 Pegueru ko'ápe pe vakara'y ikyráva ha pejuka; ha jakaru ha javy'a.
24 Ko che ra'y omanóma ha oikove jey. ha’e okañy, ha ojejuhu. Ha oñepyrũ ovy’a hikuái.
25 Ita'ýra tuichavéva oĩ ñúme, ha oñemoaguĩvo hógape, ohendu músika ha jeroky.
26 Ha ohenói peteĩ tembiguáipe ha oporandu mba’épa he’ise ko’ã mba’e.
27 Upéi he'i chupe: —Ne ryvy oúma. ha nde ru ojuka pe vakara'y ikyráva, orresivi haguére chupe hekosãsõ ha hesãiva.
28 Upéi ipochy ha ndoikeséi, upévare itúva osẽ ojerure chupe.
29 Ha'e katu he'i itúvape: —Ko'ã áño pukukue aservi ndéve, ha araka'eve ndajapói mba'eve ne rembiapoukapy.
30 Péro og̃uahẽ riremínte ko nde ra’y, ho’upaitéva nde rekove kuña rekovai ndive, rejuka chupe pe vakara’y ikyráva.
31 Ha he'i chupe: —Che ra'y, reime tapiaite chendive, ha opa mba'e arekóva nemba'e.
32 Oĩ va’ekue rovy’a ha rovy’a, pórke ko ne ryke’y omanóma ha oikove jey. ha okañy, ha ojejuhu.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 He'i avei hemimbo'e kuérape: —Oĩ peteĩ kuimba'e ipirapire hetáva, oguerekóva peteĩ mayordomo. ha upva avei ojeakusa chupe omombohague imbarete.
2 Upéi ohenói chupe ha he'i chupe: —Mba'éicha piko ahendu ko mba'e ndehegui? eme’ẽ peteĩ cuenta nde mayordomía rehegua; ikatúgui nde ndaha'evéima mayordomo.
3 Upémarõ pe mayordomo he’i ipy’apýpe: “¿Mba’épa ajapóta?”. che ruvicha oipe'águi chehegui pe mayordomía: Ndaikatúi ajo'o; ajerure haguã che atĩ.
4 Che aiméma mba’épa ajapóta, ikatu hag̃uáicha añemosẽ vove pe mayordomíagui, ha’ekuéra cherresivi hógape.
5 Upémarõ ha’e ohenói káda uno umi odevévape ijárape, ha he’i pe primeroitépe: “Mboy piko redeve che járape?”.
6 Ha'e he'i: “Centa métro aséite”. Ha he'i chupe: Ejagarra nde kuatia ha eguapy pya'e ha ehai cincuenta.
7 Upéi he'i ambuépe: “Ha mboýpa redeve?”. Ha he'i: “Centa métro trígo”. Ha he'i chupe: Ejagarra nde kuatia ha ehai 800.
8 Ñandejára omomba’eguasu pe mayordomo hekojojávape, ojapo haguére iñarandu, ko múndo ra’ykuéra iñaranduvégui umi tesape ra’ykuéragui.
9 Ha che ha’e peẽme: Pejapo pene amigorã umi mba’e hekojojávagui; péicha, pefalta vove, penemoguahẽ haguã tekoha opa'ỹvape.
10 Pe ijeroviaha umi mba'e michĩvévape, ijerovia heta mba'épe, ha pe hekope'ỹva michĩvévape, hekojoja avei heta mba'épe.
11 Upéicharõ, napejeroviapáiramo umi mba’e hekojojávare, ¿máva piko ome’ẽta peẽme umi mba’erepy añetegua?
12 Ha ndapejeroviapáiramo ambue kuimba’e mba’épe, ¿máva piko ome’ẽta peẽme pene mba’éva?
13 Ni peteĩ tembiguái ndaikatúi oservi mokõi patrónpe, peteĩva ndaija’éi peteĩvare ha ohayhúta ambuépe. Térã katu ojejokóta peteĩvare, ha odespresiáta pe ambuépe. Ndaikatúi peservi Tupãme ha pe mamón-pe.
14 Umi fariséo oipotaitereíva ohendu opa ko’ã mba’e, ha oñembohory hese.
15 Ha he'i chupe kuéra: —Peẽ ha'e umi peñehusgáva yvypóra renondépe. Tupã katu oikuaa pene korasõ, pe oñemomba'eguasúva yvypóra apytépe ha'e peteĩ mba'e ombojeguarúva Tupã renondépe.
16 Pe léi ha umi proféta oĩ va’ekue Juan peve.

17 Ha ifasilve ohasa yvága ha yvy, pe léi pehẽngue ofalla rangue.
18 Oimeraẽ ohejáva hembireko ha omenda ambuépe, oporomoakãratĩ, ha oimeraẽ omenda va’ekuére iménagui, oporomoakãratĩ.
19 Oĩ va’ekue peteĩ kuimba’e iplátava, ijao pytã ha líno iporãva, ha káda día okaru porã.
20 Oĩ peteĩ ojeruréva Lázaro, oñeno hokẽme, henyhẽva mba'asygui.
21 Umi jagua ou ha oisu'u umi mba'e ra'ỹi ho'áva pe kuimba'e ipirapire hetáva meságui.
22 Pe ojeruréva omano, ha umi ánhel ogueraha chupe Abrahán jyváre.
23 Ha infierno-pe ohupi hesa, oĩvo jehasa asy, ha ohecha mombyry Abrahán ha Lázaro ijyva ári.
24 Ha osapukái ha he'i: “Che Ru Abraham, che poriahuvereko ha emondo Lázarope tomoinge ikuã rembe'y ýpe ha tombopiro'y che ñe'ẽ. che jehasa’asy ko tatatĩme.
25 Abrahán katu he'i: —Che ra'y, nemandu'áke nde rekovépe rehupyty hague ne mba'e porã, ha Lázaro avei ivaíva.
26 Ha opa ko’ã mba’e ykére, ore ha pende apytépe oĩ peteĩ yvykua tuicháva, upéicha rupi umi ohasaséva ko’águi pene rendápe ndaikatúi; ni ndaikatúi ohasa ñandéve, upéva oútava upégui.
27 Upémarõ ha'e he'i: —Che ru, ajerure ndéve remondo haguã chupe che ru rógape.
28 Che aguerekógui cinco joyke’y; ha’e otestifika hag̃ua chupekuéra, ani hag̃ua ou avei hikuái ko jehasa asy rendaguépe.
29 Abrahán he'i chupe: —Oguereko hikuái Moisés ha maranduhára kuéra. tohendu chupekuéra.
30 Upéi he'i: —Nahániri, che ru Abrahán, peteĩ omanóva apytégui oho ramo hendápe kuéra, oñearrepentíta.
31 Upéi he'i chupe: —Nohendúiramo Moisés ha maranduhára kuérape, noñekonvensemo'ãi, peteĩ omanóva apytégui opu'ã jey ramo jepe.

MOAKÃHA 17 rehegua

1 Upéi he'i hemimbo'e kuérape: —Ndaikatúi oúta umi mba'e vai.
2 Iporãve chupe guarã oñemosaingo ijajúrare peteĩ ita molino ha omombo yguasúpe, ombopochy rangue peteĩva ko’ã mitã michĩvape.
3 Peñangarekóke pendejehe: Pene ryke'y ojavy ramo pende rehe, pemongavaju chupe. ha oñearrepentíramo, eperdona chupe.
4 Ha ojavýramo nderehe siete vése peteĩ árape, ha siete vése peteĩ árape ojere jey ne rendápe, he’ívo: “Añearrepenti; nde reperdona va'erã chupe.
5 Umi apóstol he’i Ñandejárape: “Embotuichave ore jerovia”.
6 Ñandejára he'i: “ Peguerekórire jerovia peteĩ mostaza ra'ỹi ra'ỹiicha, ikatu peje ko sicamíno mátape: “Eipe'a hapogui ha eñeñotỹ yguasúpe. ha iñe’ẽrendu va’erã peẽme.
7 Péro mávapa pende apytépe peteĩ tembiguái oarado térã omongarúva hymba, he’íta chupe sapy’aitépe ou vove ñúgui: “Eguapy ekaru?”.
8 Ha nde'imo'ãi chupe: Eñembosako'i mba'éichapa ikatu akaru, eñapytĩ ha eservi chéve, akaru ha amboy'u peve. ha upe rire rekaru ha rey'úta?
9 ¿Oagradese piko upe tembiguáipe ojapo haguére umi mba’e oje’éva chupe? Che ndaha'éi trow.
10 Upéicha avei peẽ pejapopa vove opa mba’e oje’éva peẽme, peje: ‘Ore ningo tembiguái ndovaléiva mba’everã.
11 Oho aja Jerusalénpe, ohasa Samaria ha Galilea mbyte rupi.
12 Oikévo peteĩ puévlope, ojotopa hendive 10 kuimba’e iléprava, ha opyta mombyry.
13 Ha'e kuéra ohenduka ha he'i: —Jesús, Mbo'ehára, ore poriahuvereko.
14 Ohechávo chupekuéra, he'i chupekuéra: —Tapeho pejechauka sacerdote kuérape. Ha ojehu, ohokuévo hikuái, oñemopotĩma hikuái.
15 Peteĩva ohechávo okuera hague, ojere ha iñe’ẽ hatã omomba’eguasu Ñandejárape.
16 Upéi oñesũ hova ári ha oagradese chupe.
17 Jesús he'i: —¿Ndaha'éi piko umi oñemopotĩva'ekue? ha katu moõpa oĩ umi nueve?
18 Ndaipóri ojejuhúva ou jeýva omomba’eguasu hag̃ua Ñandejárape, ndaha’éiramo ko extranhéro.
19 He'i chupe: —Epu'ã , tereho, nde jerovia nemonguera.
20 Umi fariséo oporandúvo chupe araka'épa oúta Tupã Rréino, ha'e he'i chupekuéra: —Ñandejára Rréino ndoúi ojesareko'ỹre.
21 Ha’ekuéra nde’imo’ãi avei: ‘Péina ko’ápe! térã, ¡péina upépe! Péina ápe, Tupã rréino oĩgui pendepype.
22 Upéi he'i hemimbo'e kuérape: —Oúta ára pehechaséva peteĩ Yvypóra Ra'y ára ha ndapehechamo'ãi.
23 Ha'e kuéra he'íta peẽme: ‘Emañamína ko'ápe. térã, pehecha upépe: ani peho hapykuéri, ni pesegi chupekuéra.
24 Pe aratiri, omimbipáva peteĩ pehẽngue yvága guýpe, omimbiháicha ambue pehẽngue yvága guýpe; upéicha avei oikóta Yvypóra Ra’y hi’árape.
25 Ha katu raẽ ohasa asyva’erã heta mba’e, ha oñemboyke chupe ko ñemoñare.
26 Ha oiko haguéicha Noé árape, upéicha avei oikóta Yvypóra Ra’y árape.
27 Ha’ekuéra okaru, hoy’u, omenda hembireko, omenda chupekuéra, Noé oike peve pe árkape, ha ou pe dilúvio ha ohundipaite chupekuéra.
28 Upéicha avei oiko haguéicha Lot tiémpope. okaru, hoy’u, ojogua, ovende, oñotỹ, omopu’ã;
29 Péro Lot osẽ haguépe Sodómagui, oky tata ha azufre yvágagui ha ohundipaite chupekuéra.
30 Upéicha avei oikóta pe Yvypóra Ra’y ojehechauka vove.
31 Upe árape, pe oĩva óga ári ha imba'ekuéra ógape, ani oguejy oipe'a haguã.
32 Penemandu'áke Lot rembireko rehe.
33 Oimeraẽva ohekáva osalva hekove, operde va’erã; ha oimeraẽva operdeva’ekue hekove oñongatúta.
34 Ha’e peẽme, upe pyharépe oĩta mokõi kuimba’e peteĩ tupape. peteĩva ojejapyhýta, ha ambue katu ojehejáta.
35 Mokõi kuña oñemongu’éta oñondive; peteĩva ojejapyhýta, ha ambuépe ojehejáta.
36 Mokõi kuimba’e oĩta ñúme; peteĩva ojejapyhýta, ha ambuépe ojehejáta.
37 Ha'e kuéra oporandu chupe: —Moõ piko che Jára? Ha he'i chupe kuéra: —Oĩháme pe tetekue, upépe oñembyatýta umi ágila.

MOAKÃHA 18 rehegua

1 Ha he'i chupekuéra peteĩ ehémplo upévarã, kuimba'ekuéra oñembo'e meme va'erãha, ha ani oñekangy;
2 He'i: —Peteĩ távape oĩ peteĩ hués ndokyhyjéiva Tupãgui ha nopenái yvypóragui.
3 Ha oĩ peteĩ viúda upe távape; ha oñemboja hendápe ha he'i: "Evenga chéve che enemigo-gui".
4 Sapy'ami ndoipotái, ha upe rire katu he'i ipy'apýpe: —Ndakyhyjéiramo jepe Tupãgui ha ndahechái yvypórape.
5 Péro ko viúda chemoñeñandu vaígui, avengáta chupe, ani hag̃ua chemokane'õ ou meme rupi.
6 Ñandejára he'i: —Pehendu mba'épa he'i pe hués hekojojáva.
7 Ha novengamo'ãi piko Tupã ijeporavopyre tee, osapukáiva chupe ára ha pyhare, oaguanta are ramo jepe hendivekuéra?
8 Ha'e peẽme ha'e pya'e voi ovengataha chupekuéra. Upevére, pe Yvypóra Ra'y oúvo, ojuhútapa jerovia ko yvy ape ári?
9 Ha'e omombe'u ko ehémplo peteĩ persóna ojeroviávape ijehe hekojojaha ha odespresiaha hapichakuérape.
10 Mokõi kuimba'e oho témplope oñembo'e hag̃ua. peteĩva fariséo ha ambue katu impuésto okobráva.
11 Pe fariséo oñembo'y ha oñembo'e ijupe: "Ñandejára, ame'ẽ ndéve aguije, ndaha'éi haguére ambue kuimba'ekuéraicha, mondaha, inhusto, oporomoakãratĩva, térã ko impuesto cobrador-icha jepe".
12 Aajuna dos vése káda semána, ame'ẽ diezmo opa mba'e arekóvagui.
13 Pe impuésto okobráva, oñembo'y mombyry, ndohupíri hesa yvága gotyo, oinupã uvei ijyva ha he'i: "Ñandejára cheporiahuvereko che pekadór".
14 Che ha'e peẽme, ko kuimba'e oguejy hógape hekojojáva, ambue rangue, opavave oñembotuicháva oñemomichĩta. ha pe oñemomirĩva oñembotuichavéta.
15 Ha'e kuéra ogueru avei hendápe mitã mimi opoko haguã hesekuéra, ha hemimbo'e kuéra katu ohechávo upéva, omongavaju chupekuéra.
16 Jesús ohenói chupekuéra ha he'i: —Peheja umi mitã michĩva tou che rendápe ha ani pembotove chupekuéra.
17 Añetehápe ha'e peẽme: Oimeraẽ ndohupytýiva Tupã Rréino peteĩ mitãicha, ndoikemo'ãi ipype.
18 Peteĩ mburuvicha oporandu chupe: —Mbo'ehára porã, mba'épa ajapóta ahupyty haguã jeikove opave'ỹva?
19 Jesús he'i chupe: —Mba'ére piko che rembiapo porã? avave naiporãi, peteĩnte jepe, he'iséva Tupã.
20 Nde reikuaa umi tembiapoukapy: Ani remoakãratĩ, Ani rejuka, Ani remonda, Ani remombe'u japu, emomba'e nde ru ha nde sýpe.
21 Ha'e he'i: "Opa ko'ã mba'e añongatu chemitã guive".
22 Jesús ohendúvo ko'ã mba'e, he'i chupe: —Peteĩ mba'e ofalta ndéve: evende opa mba'e rerekóva ha eme'ẽ mboriahúpe, ha reguerekóta tesoro yvágape, ha eju chemoirũ.
23 Ohendúvo upéva, ombyasyeterei, ipirapire hetáva.
24 Jesús ohechávo oñembyasyetereiha, he'i: —Ajépa hasy umi ipirapire hetáva oike Ñandejára Rréinope!
25 Peteĩ kaméllope ifasilve ohasa peteĩ aguja resa rupi, peteĩ kuimba'e iplátava oike rangue Ñandejára Rréinope.
26 Umi ohendúva he'i: "¿Máva piko upéicharõ ikatu ojesalva?".
27 Upéi he'i: —Umi mba'e yvypóra ndaikatumo'ãiva, Tupãme ikatu.
28 Upémarõ Pedro he'i: —Ore roheja opa mba'e ha roguata nde rapykuéri.
29 He'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme, ndaipóri kuimba'e ohejava'ekue hóga, ituvakuéra, ijoyke'y, hembireko térã ita'ýra, Tupã Rréino rehehápe.
30 Ha'e nome'ẽmo'ãi heta mba'e ko'ãgagua ha ko mundo oútavape jeikove opave'ỹva.
31 Upéi ogueraha hendápe umi doce-pe ha he'i chupekuéra: —Péina ápe, rojupi Jerusalénpe, ha opa mba'e ohai va'ekue umi maranduhára Yvypóra Ra'y rehegua.
32 Oñeme'ẽta chupe gentil-kuérape, oñembohory hese, oñembohorýta ha oñembohory hese.
33 Ha'e kuéra oinupã ha ojukáta chupe, ha mbohapyha árape opu'ã jeýta.
34 Ha'e kuéra noñandúi mba'eve ko'ã mba'e, ha ko ñe'ẽ oñeñomi chuguikuéra, ha ndoikuaái hikuái umi mba'e oje'éva.
35 Oguahẽvo Jericópe, peteĩ ohecha'ỹva oguapy tape rembe'ýpe ojerure asy.
36 Ohendúvo umi hénte ohasaha, oporandu mba'épa he'ise upéva.
37 Ha'e kuéra he'i chupe: Jesús Nazaretgua ohasaha.
38 Upéi osapukái ha he'i: —Jesús, nde David Ra'y, che poriahuvereko.
39 Umi ohóva henondépe omongavaju chupe okirirĩ haguã, ha ha'e osapukái hetave: "David Ra'y, che poriahuvereko".
40 Jesús oñembo'y ha he'i ojegueru haguã chupe hendápe.
41 He'i chupe: Mba'e piko reipotáta ajapo nderehe? Ha'e he'i: —Che Jára, ahecha haguã.
42 Jesús he'i chupe: —Emañamína, nde jerovia ndesalva.
43 Upepete ohecha ha oho hapykuéri omomba'eguasúvo Tupãme.

MOAKÃHA 19 rehegua

1 Jesús oike ha ohasa Jericó rupi.
2 Ha, péina ápe, oĩ peteĩ kuimba'e hérava Zaqueo, ha'éva pe mburuvicha umi impuesto apytégui, ha ha'e ipirapire hetáva.
3 Ha oheka ohecha Jesúspe mávapa ha'e; ha ndaikatúikuri pe prensa rehehápe, michĩgui ijyvate.
4 Ha'e oñani henondépe, ha ojupi peteĩ sicómore yvyramátare ohecha haguã chupe, ohasátagui upe tape.
5 Jesús og̃uahẽvo upe lugárpe, omaña yvate ha ohecha chupe ha he'i chupe: " Zaqueo, pya'e eguejy. ko árape apyta vaerãgui nde rógape.
6 Upéi pya'e oguejy ha orresivi chupe vy'ápe.
7 Ha ohechávo upéva, opavave oñe'ẽmbegue ha he'i: "Oho hague ovisita peteĩ kuimba'e pekadór ndive".
8 Zaqueo oñembo'y ha he'i Ñandejárape; Péina ápe, Ñandejára, che mba'erepy mbyte ame'ẽ mboriahúpe; ha aipe'áramo oimeraẽ mba'e oimeraẽvagui acusación japu rupive, amoĩjey chupe irundy jey.
9 Jesús he'i chupe: —Ko árape ou ko ógape salvación, ha'égui avei Abrahán ra'y.
10 Yvypóra Ra'y ou oheka ha osalva haguã pe okañýva.
11 Ohendúvo hikuái ko'ã mba'e, ombojoapy ha oñe'ẽ peteĩ ehémplo, ha'e hi'aguĩgui Jerusaléngui, ha oimo'ãgui hikuái Tupã Rréino pya'e ojekuaataha.

12 Upémarõ ha'e he'i: "Peteĩ karai guasu oho mombyrýpe orresivi hag̃ua peteĩ rréino ha ou jey hag̃ua".
13 Upémarõ Jesús ohenói umi hembiguáipe ha ome'ẽ chupekuéra 10 kílo ha he'i chupekuéra: "Pemba'apo che aju peve".
14 Umi itavaygua ndocha'éi hese, ha omondo peteĩ mensáhe hapykuéri ha he'i: "Ndoroguerekomo'ãi ko kuimba'e ogoverna hag̃ua ore ári".
15 Ha ojehu, ou jeývo, ohupyty rire pe rréino, upérõ omanda ko'ã tembiguáipe oñehenói hag̃ua chupe, ha'e ome'ẽva'ekue pe pláta, oikuaa hag̃ua mboýpa peteĩ teĩ oganava'ekue negociación rupive.
16 Upéi ou pe primero ha he'i: "Che Ruvicha, nde lívro ogana diez kílo".
17 Upéi he'i chupe: "Iporã, nde tembiguái porã, sa'ieterei rejerovia haguére, reguereko autorida umi táva rehe.
18 Pe mokõiha ou ha he'i: "Che Jára, nde pláta ohupytýma 5 kílo".
19 He'i avei chupe: —Eiko avei 5 táva ruvicha ramo.
20 Upéi ou ótro ha he'i: "Che Ruvicha, péina ápe nde pláta, añongatu va'ekue peteĩ servilletape.
21 Che ningo akyhyjéma ndehegui, nde ningo peteĩ kuimba'e ipy'ahatãva.
22 Ha he'i chupe: Nde jurúgui voi rohusgáta, nde tembiguái aña. Nde niko reikuaa che ha'eha peteĩ kuimba'e ipy'ahatãva, amono'õ pe nañotỹiva, ha amono'õ umi nañotỹiva.
23 Mba'ére piko nereme'ẽi che pirapire banco-pe, aju vove ajerure haguã che mba'éva usura reheve?
24 Upéi he'i umi oñembo'ývape: "Peipe'a chugui pe pláta ha peme'ẽ pe orekóvape diez kílo".
25 (Ha'e kuéra he'i chupe: "Ñandejára, ha'e oguereko 10 kílo).
26 Che ha'e peẽme, opa oguerekóvape oñeme'ẽtaha. ha pe ndoguerekóivagui, jepe pe oguerekóva ojepe'áta chugui.
27 Ha katu umi che enemigo, ndoipotáiva che arreina hi'arikuéra, ogueru ko'ápe ha ojuka chupekuéra che renondépe.
28 Ha'e he'i rire péicha, oho henondépe, ojupívo Jerusalénpe.
29 Og̃uahẽvo Betfagé ha Betania, pe sérro héravape sérro de Olivos, omondo mokõi hemimbo'épe.
30 He'i: —Tapeho pe puévlo oĩvape pende rovái. Peike jave pejuhúta peteĩ ryguasu ra'y oñeñapytĩva, araka'eve ndoguapýiva hi'ári.
31 Oĩramo oporandúva peẽme: "Mba'ére piko pepoi chupe?". péicha peje chupe: 'Ñandejára oikotevẽgui hese.
32 Umi oñemondova'ekue oho ha ojuhu ha'e he'i haguéicha chupekuéra.
33 Oipe'a aja hikuái pe ryguasu ra'y, ijára he'i chupekuéra: —Mba'ére piko peipe'a pe ryguasu ra'y?
34 Ha'e kuéra he'i: —Ñandejára oikotevẽ hese.
35 Ha'e kuéra ogueru Jesús rendápe, ha omombo ijao pe ryguasu ra'y ári, ha omoĩ Jesúspe hi'ári.
36 Ha ohokuévo, ha'ekuéra oipyso ijao pe tapére.
37 Ha hi'ag̃uahẽvo, ko'ág̃a jepe pe yvyty Olivotýgui, enterove idisipulokuéra atyguasu oñepyrũ ovy'a ha omomba'eguasu Ñandejárape iñe'ẽ hatãme opa umi mba'e ipu'akapáva ohechava'ekuére;
38 He'i: "Toñemomba'eguasu pe Rréi oúva Ñandejára rérape, py'aguapy yvágape ha toñemomba'eguasu Yvateguápe."
39 Unos kuánto fariséo umi hénte apytégui he'i chupe: "Mbo'ehára, eja'o ne remimbo'ekuérape".
40 Ha'e he'i chupe kuéra: —Ha'e peẽme, ko'ãva okirirĩramo, umi ita osapukái pya'e.
41 Og̃uahẽvo, omaña pe siuda ha hasẽ hese.
42 He'i: " Reikuaárire, ko'ãga peve, umi mba'e nde py'aguapy rehegua! ha katu ko'ág̃a oñeñomi nde resagui.
43 Og̃uahẽta nde ári ára, ne enemigokuéra omombotaha nde jerére peteĩ yvykua, nde jerére ha nde rendápe opárupi.
44 Ha nemoĩta yvýpe jepe, ha ne ra'ykuéra nde ryepýpe; ha ndohejamo'ãi ndepype peteĩ ita ambue ári; ndereikuaáigui pe ára nde revisita hague.
45 Upéi oike tupaópe ha oñepyrũ omosẽ umi ovendévape ha umi ojoguávape.
46 He'i chupe kuéra: "Ñandejára Ñe'ẽme he'i: "Che róga hína ñembo'e róga.
47 Ha'e ningo oporombo'e káda día pe témplope. Pa'i ruvicha kuéra, Moisés rembiapoukapy mbo'eha ha tetã ruvicha kuéra katu ohundise chupe.
48 Ha ndojuhúi mba'épa ikatu ojapo hikuái, opavave ohendusetereígui chupe.

MOAKÃHA 20 rehegua

1 Ha ojehu peteĩ ára, ombo'évo tavayguakuérape tupaópe, ha omombe'u jave marandu porã, sacerdote ruvicha ha mbo'ehára leipegua ou hi'ári umi anciano ndive.
2 Ha oñe'ẽ chupe: —Emombe'u oréve, mba'e autorida rupive rejapo ko'ã mba'e? ¿Máva piko pe ome'ẽva ndéve ko autorida?
3 Ha'e ombohovai chupe kuéra: —Aporandúta avei peẽme peteĩ mba'e. ha embohovái chéve:
4 Juan ñemongarai, yvágagui piko térã yvypóragui?
5 Ha'e kuéra oñe'ẽ ojupe he'ívo: —Ja'éramo: Yvágagui! ha'e he'íta: Mba'ére piko ndapeguerovíai hese?
6 Ha katu ha ja'éramo: Yvypóragui; opavave tavayguakuéra ñandejapíta itápe, ha'e kuéra oikuaa porãgui Juan ha'eha peteĩ maranduhára.
7 Ha ombohovái hikuái, ndaikatuiha oikuaa moõguipa ou.
8 Jesús he'i chupekuéra: —Che avei namombe'úi peẽme mba'e autorida rupive ajapo ko'ã mba'e.
9 Upéi oñepyrũ oñe'ẽ umi héntepe ko ehémplo. Peteĩ kuimba'e oñotỹ parralty ha oheja umi ñemitỹhárape, ha oho mombyry mombyry.
10 Oguahẽvo ára omondo peteĩ tembiguái umi chokokue rendápe ome'ẽ haguã chupe parral yva, ha umi chokokue oinupã chupe ha omondo chupe nandi.
11 Upéi omondo jey ambue tembiguái, ha oinupã avei chupe, ojerure asy chupe, ha omondo chupe nandi.
12 Upéi omondo jey mbohapyha, ha oinupã avei chupe ha omosẽ.
13 Upéi pe parralty jára he'i: "¿Mba'épa ajapóta?". Amondóta che ra'y ahayhuetéva, ikatu omomba'e chupe hikuái ohechávo chupe.
14 Umi chokokue ohechávo chupe, ojodiskuti ojupe ha he'i: "Kóva hína pe heredero.
15 Upémarõ omosẽ hikuái pe parraltygui ha ojuka chupe. Mba'e piko ojapóta hese kuéra parralty jára?
16 Oúta ohundíta ko'ã chokokuépe ha ome'ẽta pe parralty ótrope. Ha ohendúvo upéva, he'i hikuái: —Tupã ani haguã.

17 Upémarõ Jesús omaña chupekuéra ha he'i: " ¿Mba'e piko ko'ã mba'e oje'éva: 'Pe ita umi omopu'ãva omboyke va'ekue, oiko chugui pe eskína akã?".
18 Oimeraẽ ho'áva upe ita ári, oñembyaíta; ha katu ho'átava ári, omongu'íta chupe en polvo.
19 Ha umi saserdóte ruvicha ha umi mbo'ehára leipegua, upe aravópe oheka hikuái opopo hese. ha okyhyje hikuái tavayguakuéragui, ohechakuaágui ha'e he'i hague ko ehémplo hesekuéra.
20 Ha ha'ekuéra omaña hese, ha omondo espía, oñembojeguáva kuimba'e hekojojávare, ojagarra hag̃ua iñe'ẽ, upéicha ome'ẽ hag̃ua chupe sãmbyhyhára pu'aka ha autorida-pe.
21 Upémarõ ha'ekuéra oporandu chupe: "Mbo'ehára, roikuaa porã nde ere ha rembo'e porãha, ni nereguerohoryiha avavépe, síno rembo'e añeteha Ñandejára rape.
22 ¿Ikatu piko ñandéve ñame'ẽ impuesto Césarpe, térãpa nahániri?
23 Ha'e ramo katu ohechakuaa iñaranduha ha he'i chupekuéra: —Mba'ére piko peẽ chembopy'ara'ã?
24 Ehechauka chéve peteĩ pláta pláta. Máva ra'ãnga ha superscripción oguereko? Ha'e kuéra ombohovái ha he'i: César mba'e.
25 Upéi he'i chupekuéra: —Peme'ẽ César-pe umi mba'e César mba'éva ha Tupãme umi mba'e Tupã mba'éva.
26 Ha ndaikatúi ojejoko hikuái iñe'ẽre tavayguakuéra renondépe, ha oñesorprende hikuái ombohovái haguére ha okirirĩ.
27 Upéi ou Jesús rendápe umi saduseo, onegáva ndaiporiha ñemoingove jey. ha oporandu hikuái chupe.
28 "Mbo'ehára, Moisés ohai oréve: "Oĩramo peteĩ kuimba'e ryvy omanóva hembireko ha omanóramo imemby'ỹre, iñermáno omenda hembirekópe ha omongakuaa iñermánope."
29 Upémarõ oĩ 7 joyke'y, ha pe peteĩha omenda hembireko ha omano imemby'ỹre.
30 Pe mokõiha omenda chupe hembirekorã, ha omano imemby'ỹre.
31 Ha mbohapyha ogueraha chupe; ha upéicha avei umi siete avei, ndohejái imemby, ha omano.
32 Ipaháp pe kuña omano avei.
33 Upéicharõ, pe rresurreksiónpe, ¿máva rembireko piko ha'ekuéra? siete oguerekógui chupe hembirekorã.
34 Jesús he'i chupekuéra: —Ko yvy arigua omenda ha oñemenda.
35 Umi ojehechátava omereceha ohupyty hag̃uã upe mundo ha omanóva apytégui jeikove jey, nomendái ha noñemendái.
36 Ndaikatumo'ãvéima omano hikuái, ojoguágui hikuái umi ángel ndive; ha ha'e Tupã ra'y, ha'égui pe jeikovejey ra'y.
37 Ko'ág̃a umi omanóva oikove jey rire, Moisés jepe ohechauka pe ka'aguýpe, ohenóirõ guare Ñandejárape Abrahán Jára, Isaac Jára ha Jacob Jára.
38 Ha'e ndaha'éi omanóva Jára, oikovéva Tupã uvei.
39 Upémarõ oĩ umi mbo'ehára leipegua he'i: "Mbo'ehára, ere porã".
40 Ha upe rire noñanimái hikuái oporandu chupe mba'eveichavérõ.
41 Upéi he'i chupekuéra: —Mba'éicha piko he'i hikuái Cristo ha'eha David ra'y?
42 David voi he'i Salmos kuatiañe'ẽme: "Ñandejára he'i che Járape: Eguapy che akatúape.
43 Ajapo peve ne enemigokuérape nde py ryru.
44 David he'i chupe Ñandejára, mba'éicha piko ha'e ita'ýra?
45 Upéi opavave ohendúvape Jesús he'i hemimbo'e kuérape.
46 Peñangarekóke umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára kuéragui, oguataséva ijao puku, ha ohayhúva omomaitei mercado-pe, umi apyka ijyvatevévape sinagógape, ha umi koty guasu okaru jave.
47 Umíva ho'u umi viúda róga ha oñembo'e puku haguã.

MOAKÃHA 21 rehegua

1 Ha omaña yvate ha ohecha umi kuimba'e ipirapire hetáva omomboha ijopói pe tesórope.
2 Ha ohecha avei peteĩ viúda mboriahu omomboha upépe mokõi tápa.
3 Ha ha'e he'i: —Añeteháp ha'e peẽme, ko viuda mboriahu omoinge hetave mba'e opavavegui.
4 Opavave ko'ãva omoinge heta mba'e Tupã oikuave'ẽvape.
5 Ha oĩ oñe'ẽva pe témplore, ha'e he'i:
6 Ko'ã mba'e pehecháva rehe katu, oúta ára, ndopytamo'ãiháp peteĩ ita ambuéva ári, noñemombomo'ãiva.
7 Ha'ekuéra oporandu chupe: "Mbo'ehára, ¿araka'épa oikóta ko'ã mba'e?". ha mba'e techaukaha piko oikóta ko'ã mba'e oiko vove?
8 Ha'e he'i: —Peñangarekóke ani haguã peñembotavy. Hi'aguĩma ára, upévare ani peho hapykuéri.
9 Pehendúvo ñorairõ ha sarambi, ani pekyhyje, ko'ã mba'e oiko raẽ va'erãgui. ha katu pe ipaha ndaha'éi sapy'a ha sapy'a.
10 Upéi he'i chupekuéra: " Tetãnguéra opu'ãta tetã ndive, ha rréino opu'ãta tetã ndive.
11 Ha tuicha yvyryrýi oikóta opaichagua hendápe, ha ñembyahýi, ha mba'asy; ha oikóta yvágagui jehecha kyhyje ha techaukaha tuichávа.
12 Péro opa ko'ã mba'e mboyve, ha'ekuéra omoĩta ipo pende ári ha pendepersegi va'erã, pendegueraha sinagógape ha kárselpe, ha pendegueraha rréi ha mburuvichakuéra renondépe che réra káusare.
13 Ha ojevýta peẽme peteĩ testimoniorã.
14 Upévare, pemoĩ pene korasõme, ani pejepy'amongeta mboyve mba'épa pembohováita.
15 Che ame'ẽta peẽme peteĩ ñe'ẽ ha arandu, enterove pene enemigokuéra ndaikatumo'ãiva he'i ha ndaikatumo'ãi oñemoĩ.
16 Ha penetraisionáta tuvakuéra, joyke'y, ha pehẽngue ha angirũnguéra; ha oĩ pende apytépe ojukátava hikuái.
17 Ha opa yvypóra ndaija'éi penderehe che réra reheháp.
18 Péro ni peteĩ pene akãrague nomanomo'ãi.
19 Penepasiénsia rupi peguereko pene ánga.
20 Ha pehechávo Jerusalén ojereha ehérsitokuéra reheve, upéicharõ peikuaa hi'ag̃uimbaitemaha pe ñehundi.
21 Upéi umi oĩva Judéape toñani umi montáñape. ha tosẽ umi oĩva ijapytépe; ha ani toike ipype umi oĩva umi tetãme.
22 Ko'ãva hína umi ára oñevenga hag̃ua, oñekumpli hag̃ua opa mba'e ojehaíva.
23 Ha katu, ai umi hyeguasúva ha umi imemby kambúvare, umi árape! oikótagui tuicha jehasa'asy upe tetãme, ha pochy ko tavayguakuéra ári.

24 Ha'e kuéra ho'áta kyse pukúpe ha ojeguerahága prisionéroramo opa tetãme, ha Jerusalén opyrũta gentil-kuéragui, oñekumpli peve umi gentil ára.
25 Ha oĩta techaukaha kuarahy, ha jasy, ha mbyjakuérape; ha yvy ári tetãnguéra jehasa'asy, ñembyasy reheve; yguasu ha ola okororõva;
26 Yvypóra korasõ okyhyjégui ha oma'ẽgui umi mba'e oútava ko yvy ape ári, yvága pu'aka oñemomýitagui.
27 Ha upérõ ohecháta hikuái pe Yvypóra Ra'ýpe ouha peteĩ araipe pu'aka ha tuicha gloria reheve.
28 Ha oñepyrũvo oiko ko'ã mba'e, upéicharõ pemaña yvate ha pehupi pene akã; Hi'aguĩmagui pende rredensiõ.
29 Ha'e oñe'ẽ chupekuéra peteĩ ehémplo; Péina pe ígo máta ha opa yvyramáta.
30 Ko'ãga odispara vove hikuái, pehecha ha peikuaa pendejehegui hi'aguimbaitemaha pe verano.
31 Upéicha avei peẽ pehechávo oikoha ko'ã mba'e, peikuaa Tupã Rréino hi'aguĩmaha.
32 Añetehápe ha'e peẽme: Ko ñemoñare ndohasamo'ãi, oñekumpli peve opa mba'e.
33 Yvága ha yvy ohasáta, ha che ñe'ẽ katu ndohasamo'ãi.
34 Ha peñangarekóke pendejehe, ani hag̃ua araka'eve pene korasõ henyhẽterei pe mba'e ky'a, pe ka'u, ha pejepy'apýgui ko tekovére, ha upéicha upe ára ou peẽme peikuaa'ỹre.
35 Oúta peteĩ ñuhãicha opavave oikóva ko yvy ape ári.
36 Upévare peñangarekóke ha peñembo'e tapiaite, ikatu hag̃uáicha pejekuaa pememe'ẽha pejehekýi hag̃ua opa ko'ã mba'e oikótavagui, ha peñembo'y hag̃ua Yvypóra Ra'y renondépe.
37 Ha ára jave ha'e ombo'e hína pe témplope; Ha pyharekue osẽ ha opyta pe yvyty héravape Olivo yvyty.
38 Ko'ẽmbotávo umi hénte ou hendápe témplope ohendu hag̃ua chupe.

MOAKÃHA 22 rehegua

1 Hi'ag̃uíma pe fiésta de pan ilevadura'ỹva, hérava Páskua.
2 Ha umi saserdóte ruvicha ha mbo'ehára leipegua oheka mba'éichapa ikatu ojuka chupe; okyhyjégui hikuái tavayguakuéragui.
3 Upéi Satanás oike Judas rendápe hérava Iscariote, ha'éva umi doce apytégui.
4 Ha oho, ha oñe'ẽ saserdóte ruvicha ha kapitán ndive, mba'éichapa ikatu otraisiona chupe chupekuéra.
5 Ha ovy'a hikuái, ha ojapo konvénio ome'ẽtaha chupe pláta.
6 Ha hae opromete, ha oheka oportunida otraisiona hagu chupekura pe atyguasu ndaipe.
7 Upéi og̃uahẽ pe ára ojejuka hag̃ua pe Páskua.
8 Ha'e omondo Pedro ha Juan-pe: —Tapeho pembosako'i oréve Pascua rokaru haguã.
9 Ha'e kuéra oporandu chupe: —Moõ piko reipotáta rombosako'i?
10 Ha'e he'i chupe kuéra: —Péina ápe, peike vove pe távape, peteĩ kuimba'e oguerahάva y ryru. omoirũ chupe pe óga oikehápe.
11 Peje pe óga járape: 'Mbo'ehára he'i peẽme: 'Moõpa oĩ pe koty invitádo, che remimbo'e kuéra ndive ha'uhápe Pascua?
12 Ha'e ohechaukáta peẽme peteĩ koty guasu yvategua oñembosako'íva, upépe pembosako'i.
13 Oho hikuái ha ojuhu Jesús he'i haguéicha chupekuéra, ha ombosako'i hikuái Pascua.
14 Oguahẽvo pe óra, oguapy hendive umi 12 apóstol.
15 He'i chupe kuéra: —Aipotaiterei ningo akaru penendive ko Páskua ahasa mboyve.
16 Che ha'égui peẽme, nda'umo'ãvéima chugui, oñekumpli peve Tupã rréinope.
17 Upéi ojagarra pe kópa ha oagradese ha he'i: " Pejagarra ko mba'e ha pemboja'o peẽme.
18 Che ha'e peẽme, nda'umo'ãi pe parral yva, ou peve Tupã rréino.
19 Upéi ojagarra mbuja, oagradese, omboja'o ha ome'ẽ chupekuéra he'ívo: " Kóva hína che rete oñeme'ẽva penderehehápe.
20 Upéicha avei pe kópa okaru rire, he'i: " Ko kópa ha'e hína pe testamento pyahu che ruguype, oñeñohẽva penderehehápe".
21 Ha katu, péina ápe, pe chetraisionáva po oĩ chendive mesa ári.
22 Ha añetehápe pe Yvypóra Ra'y oho, ojedesidi haguéicha, ha katu ai pe kuimba'e oñetraisiona va'ekuére chupe!
23 Ha oñepyrũ oporandu hikuái ojuehe, mávapa ijapytepekuéra ojapóta ko mba'e.
24 Ha oĩ avei peteĩ ñorairõ ijapytepekuéra, mávapa ijapytepekuéra ojeikuaava'erã tuichavéva.
25 He'i chupe kuéra: —Umi tetã ambuegua ruvicha kuéra oisãmbyhy hese kuéra. ha umi oipurúva autorida hi'arikuéra oñembohéra benefactor.
26 Peẽ katu ani peiko upéicha, pe tuichavéva pende apytépe toiko pe imitãvévaicha. ha pe mburuvicha, pe oservívaicha.
27 ¿Mba'épa pe tuichavéva, pe oguapýva okaruhápe térã pe oservíva? ¿ndaha'éi piko pe oguapýva tembi'úpe? ha katu che aime pende apytépe pe oservívaicha.
28 Peẽ ha'e umi osegíva chendive che py'ara'ãme.
29 Ha amoĩ peẽme peteĩ rréino, che Ru omoĩ haguéicha chéve;
30 Ikatu hag̃uáicha pekaru ha pey'u che mesápe che Rréinope, ha peguapy umi trónope pehusga hag̃ua umi doce tribu Israelgua.
31 Ñandejára he'i: " Simón, Simón, péina ápe, Satanás oipota peẽme, penemongu'e haguã trígoicha.
32 Che katu añembo'e nderehe ani haguã okañy nde jerovia.
33 He'i chupe: —Che Jára, aimema aha haguã nendive ka'irãime ha ñemano meve.
34 Ha'e he'i: —Pedro, ha'e ndéve, pe gallo nosapukái ko árape, renega mboyve mbohapy jey chekuaaha.
35 Ha he'i chupe kuéra: —Amondo ramo guare peẽme mba'e ryru, ryru ha sapatu'ỹre, ¿peteĩ piko ofalta peẽme mba'eve? Ha'e kuéra he'i: Mba'eve.
36 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Ko'ágã katu, pe oguerekóva ibolsillo, tojagarrá ha avei pe ikyse puku.
37 Che ha'e peẽme, ko'ã mba'e ojehaíva ojejapo va'erãha gueteri che py'apýpe: "Ojeikuaa ha'e umi hembiapo vaíva apytépe.
38 Ha'e kuéra he'i: —Che Jára, péina ápe mokõi kyse puku. Ha he'i chupe kuéra: —Oĩ porãma.
39 Osẽ ha oho jepiveguáicha, yvyty Olivotýpe. ha hemimbo'ekuéra oho avei hapykuéri.
40 Oguahẽvo upe tendápe, he'i chupekuéra: —Peñembo'e ani haguã peike jepy'ara'ãme.

41 Upéi ojei chuguikuéra peteĩ ita puku rupi, oñesũ ha oñembo'e.
42 He'i: " Che Ru, reipotáramo, eipe'a chehegui ko kópa.
43 Upéi ojehechauka chupe peteĩ ánhel yvágagui omombarete hag̃ua chupe.
44 Ha hasyeterei rupi oñembo'e ipy'aite guive, ha sudor ha'ete ku tuicha tuguy ho'áva yvýpe.
45 Opu'ãvo oñembo'égui ha oguahẽ hemimbo'ekuéra rendápe, ojuhu chupekuéra okeha ñembyasy.
46 Ha oporandu chupekuéra: —Mba'ére piko peke? pepu'ã ha peñembo'e, ani haguã peike jepy'ara'ãme.
47 Ha'e oñe'ẽ aja gueteri, ohecha heta hénte, ha pe ojeheróva Judas, peteĩva umi doce apytégui, oho henonderãkuéra ha oñemboja Jesús rendápe ohetũ hag̃ua chupe.
48 Jesús katu he'i chupe: —Judas, ¿retraisiona piko peteĩ añuãme Yvypóra Ra'ýpe?
49 Umi oĩva ijerére ohechávo mba'épa oikóta upe rire, he'i chupe: "Che Ruvicha, ¿jajuka piko kyse puku reheve?".
50 Peteĩva oinupã pe súmo saserdóte rembiguáipe ha oikytĩ chugui ijapysa akatúa.
51 Jesús he'i: —Peheja ko'ágã peve. Ha opoko ijapysápe ha omonguera chupe.
52 Upémarõ Jesús he'i umi saserdóte ruvicha, umi kapitán del témplo ha umi ansiáno ou va'ekuépe hendápe: "¿ Peẽ piko pesẽ kyse puku ha yvyra reheve pe mondaha reheguáicha?".
53 Ára ha ára aime jave penendive témplope, ndapeipysoiva'ekue che po, péro ko'ág̃a ha'e pende óra ha pytũmbýpe.
54 Upéi ojagarra chupe hikuái ha ogueraha chupe saserdóte guasu rógape. Ha Pedro oho hapykuéri mombyry.
55 Omyendy rire tata pe salón mbytépe ha oñemoĩ oñondive, Pedro oguapy ijapytepekuéra.
56 Peteĩ kuñataĩ omaña chupe oguapy aja tata ykére, ha omaña porã hese ha he'i: "Ko kuimba'e oĩ avei hendive".
57 Upéi ha'e onega chupe ha he'i: "Kuña, che ndaikuaái chupe".
58 Upe riremi ambue ohecha chupe ha he'i: —Nde avei ha'e kuéra apytépe. Pedro he'i: —Karai, che ndaha'éi.
59 Peteĩ óra rupi, ótro he'i: "Añetehápe ko karai oĩ avei hendive, ha'e ningo Galileagua".
60 Pedro he'i: —Karai, ndaikuaái mba'épa ere. Ha upepete oñe'ẽ aja gueteri, pe gallo otyryry.
61 Ñandejára ojere ha omaña Pédrore. Pedro imandu'a Ñandejára ñe'ẽre, he'i hague chupe: " Gallo osapukái mboyve, mbohapy jey che negáta".
62 Ha Pedro osẽ hasẽ ha hasẽ vaieterei.
63 Umi kuimba'e ojokóva Jesúspe oñembohory hese ha oinupã chupe.
64 Ombotypa rire hesa, oinupã chupe hovaitépe ha oporandu chupe: —Eprofetisa, ¿máva piko ndeinupã?
65 Ha heta mba'e oñe'ẽ vai hese hikuái.
66 Ko'ẽmbotávo, oñembyaty umi anciano tetãygua, saserdóte ruvicha ha mbo'ehára leipegua, ha ogueraha Jesúspe ikonsehohápe ha he'i:
67 Nde piko pe Cristo? emombe'u oréve. Ha he'i chupe kuéra: —Amombe'úramo peẽme, ndapegueroviamo'ãi.
68 Ha che avei aporandúramo peẽme, napembohováimo'ãi chéve, ni cherejamo'ãi aha.
69 Ko'águi rire pe Yvypóra Ra'y oguapýta Tupã pu'aka akatúape.
70 Upéi opavave he'i: —Nde piko Tupã Ra'y? Ha he'i chupe kuéra: Peẽ peje che ha'eha.
71 Ha'e kuéra he'i: —Mba'e piko ñaikotevẽve testimonio? ñande voi ñahendúgui ijuru teépe.

MOAKÃHA 23 rehegua

1 Ha opavave opu'ã ha ogueraha chupe Pilato rendápe.
2 Ha'e kuéra oñepyrũ oakusa chupe ha he'i: "Rojuhu ko karai ombotavyha tetãme ha ombotove ome'ẽ haguã impuesto César-pe, he'ívo ha'eha Cristo ha'eha peteĩ Rréi".
3 Pilato oporandu chupe: —Nde piko hudío ruvicha guasu? Ha'e katu he'i chupe: —Nde ere.
4 Upémarõ Pilato he'i umi saserdóte ruvicha ha pe puévlope: "Ndajuhúi mba'eve ivaíva ko kuimba'épe".
5 Ha'e kuéra katu ipy'ahatãve ha he'i: "Ha'e omomýi tavayguakuérape, ombo'évo opa judíope, oñepyrũvo Galilea guive ko'ápe peve".
6 Pilato ohendúvo Galilea, oporandu pe kuimba'épa Galileagua.
7 Ha oikuaa riremínte ha'eha Herodes poguýpe, omondo chupe Herodes rendápe, ha'e voi oĩ va'ekue avei Jerusalénpe upe tiémpope.
8 Herodes ohechávo Jesúspe, ovy'aiterei, are guivéma ohechaségui chupe, ohendúgui heta mba'e chugui. ha oha'arõ ohecha hague algún milagro ha'e ojapova'ekue.
9 Upéi oporandu hendive heta ñe'ẽme; ha katu nombohovái chupe mba'eve.
10 Upéi umi saserdóte ruvicha ha mbo'ehára leipegua oñembo'y ha oakusa vaieterei chupe.
11 Herodes ñorairõhára ndive ombohory hese, oñembohory hese ha omonde hese peteĩ ao porãite ha omondo jey chupe Pilato rendápe.
12 Upe árape voi Pilato ha Herodes oñoangirũ, upe mboyve oñorairõ va'ekue ojuehe.
13 Pilato ombyatypa rire umi saserdóte ruvicha, mburuvichakuéra ha puévlope.
14 He'i chupe kuéra: "Peẽ pegueru chéve ko kuimba'épe, peteĩ ombotavývaicha pe tavayguakuérape.
15 Nahániri, ni Herodes jepe, che pombou hendápe. ha, péina ápe, ndojejapói hese mba'eve omanóva.
16 Upévare akastigáta chupe ha apoíta chugui.
17 (Tekotevẽ ningo opoi peteĩvape chupekuéra pe karu guasu aja).
18 Ha'e kuéra osapukái peteĩ jeýpe ha he'i: "Eipe'a ko kuimba'égui ha epoi oréve Barrabásgui.
19 (Oñemoĩ kárselpe opu'ã haguére pe siudápe ha oporojuka haguére).
20 Upémarõ Pilato opoisérõ guare Jesúsgui, oñe'ẽ jey chupekuéra.
21 Ha'e kuéra katu osapukái ha he'i: —Pemosai kurusúre, pemosaingo kurusúre.
22 Mbohapyha jey he'i chupe kuéra: —Mba'ére piko, mba'e ivaíva piko ojapo? Ndajuhúi mba'eveichagua mba'e oporojukáva chupe, upévare akastigáta chupe ha ahejáta oho.
23 Ha pya'e voi oñe'ẽ hatã hikuái, ojerurévo chupe ojejuka hag̃ua kurusúre. Ha ha'e kuéra ha pa'i ruvicha kuéra ñe'ẽ ipu'aka.
24 Ha Pilato okondena ojapo hag̃ua ha'ekuéra ojerurehaícha.

25 Ha ha’e opoi chupekuéra pe ojepoi va’ekue ka’irãime
opu’ã ha oporojuka haguére, ha’ekuéra oipotava’ekue; ha'e
katu ome'ẽ Jesúspe ha'ekuéra oipotaháicha.
26 Ha ogueraha aja chupe hikuái, ojagarra hikuái peteĩ
Simón, Cireneo, osẽva pe ñúgui, ha omoĩ hi’ári pe kurusu,
ha’e ogueraha hag̃ua Jesús rapykuéri.
27 Ha oho hapykuéri peteĩ aty guasu tavayguakuéra, ha
kuña, ojahe’o ha oñembyasýva avei hese.
28 Jesús ojere hendápe kuéra he'i: —Jerusalén rajykuéra,
ani pehasẽ cherehe, pejahe'o katu pendejehe ha pene
ra'ykuérare.
29 Og̃uahẽta umi ára he’ítava hikuái: “Ovy’a umi
imemby’ỹva, umi imemby araka’eve imemby’ỹva, ha umi
imemby araka’eve nomembýiva”.
30 Upéi oñepyrũta he’i hikuái umi montáñape: “Pe’a ñande
ári!” ha umi yvyty peve: Orejaho'i.
31 Ha’ekuéra ojapóramo ko’ã mba’e peteĩ yvyramáta hovy
asývape, ¿mba’épa ojejapóta isekohápe?
32 Ha oĩ avei ambue mokõi, mba’e vai apoha, ojegueraha
hendive ojejuka hag̃ua.
33 Ha og̃uahẽvo hikuái pe lugár héravape Calvario, upépe
ohupi hikuái kurusúre chupe, ha umi mba’e vai apohare,
peteĩva ijakatúape ha ambuépe ijasu gotyo.
34 Upémarõ Jesús he'i: —Che Ru, eperdona chupekuéra.
ndoikuaáigui hikuái mba'épa ojapo. Omboja'o hikuái ijao
ha oity hikuái sorteo.
35 Ha tavayguakuéra oñembo'y omaña. Umi mburuvicha
kuéra avei oñembohory hese he'ívo: —Ha'e osalva ambue
tapichápe. tojesalva, ha'éramo Cristo, Tupã
oiporavova'ekue.
36 Umi soldádo oñembohory avei hese, ou hendápe ha
oikuave’ẽ chupe vinagre.
37 Ha he'i: —Nde ha'éramo judío kuéra ruvicha guasu,
ejesalva.
38 Ojehai avei hese peteĩ letra griégo, latín ha evréope:
“Kóva hína hudío rréi”.
39 Peteĩva umi mba’e vai apoha oñeñapytĩva’ekue ojahéi
hese ha he’i: “Nde ha’éramo Cristo, ejesalva ndejupe ha
oréve”.
40 Pe ótro katu omongavaju chupe ha he’i: —Nderekyhyjéi
piko Ñandejáragui, reime haguére pe kondenasiónpe?
41 Ha añetehápe ñande hekojojáva; Jahupyty niko pe mba'e
jajapova'ekue ñande rembiapokuére, ha ko kuimba'e
ndojapói mba'eve ivaíva.
42 Upéi he'i Jesúspe: —Che Ruvicha, nemandu'áke
cherehe reju vove ne Rréinope.
43 Jesús he'i chupe: —Añetehápe ha'e ndéve: Ko árape
reiméta chendive paraísope.
44 Upémarõ 6ha aravo rupi, ha oĩ pytũmbýpe opa yvy ape
ári noveha aravo peve.
45 Kuarahy iñypytũ, ha pe témplo vállo ojepe’a mbytépe.
46 Jesús osapukái hatã, he'i: “ Che Ru, nde pópe amoĩ che
espíritu .
47 Pe senturión ohechávo pe oikóva, omomba’eguasu
Ñandejárape ha he’i: “Añetehápe kóva ningo peteĩ
kuimba’e hekojojáva”.
48 Ha enterove umi hénte oñembyatýva upe lugárpe,
ohechávo umi mba’e ojehúva, oinupã ijyva ha ojevy.
49 Opa umi oikuaáva ha umi kuña oúva hapykuéri Galilea
guive, oñembo'y mombyry ohechávo ko'ã mba'e.
50 Ha, péina ápe, oĩ peteĩ kuimba’e hérava José, consejero;
ha ha'e peteĩ kuimba'e porã ha hekojojáva.
51 (Upéva ndoguerohorýikuri umi mba'e he'íva ha
hembiapokue.) ha'e Arimateagua, peteĩ táva hudío pegua.
52 Ko karai oho Pilato rendápe ha ojerure Jesús retekue.
53 Upéi oguenohẽ ha ombojere línope ha omoĩ peteĩ
sepultúrape, oñeñotỹ haguépe araka’eve avavépe.
54 Ha upe árape oñembosako’i, ha hi’ag̃uíma pytu’uha.
55 Ha umi kuña oúva hendive Galileagui, oho hapykuéri ha
ohecha pe sepultúra ha mba'éichapa oñeñotỹ hetekue.
56 Ha ojevy hikuái, ha ombosako’i especia ha mba’e
ryakuã porã; ha opytu'u pytu'uha árape tembiapoukapy
he'iháicha.

MOAKÃHA 24 rehegua

1 Pe primer día de la semána, ko’ẽmboteterei, og̃uahẽ
hikuái pe sepultúrape, oguerúvo umi mba’e hyakuã porãva
oprepara va’ekue, ha ótro avei hendivekuéra.
2 Ha ojuhu hikuái pe ita ojerokyha pe sepultúragui.
3 Oike hikuái ha ndojuhúi Ñandejára Jesús retekue.
4 Ha ojehu, oñemondýivo hikuái, péina ápe, mokõi
kuimba'e oñembo'y ijykére ijao omimbipáva.
5 Ha okyhyje ha oñesũvo yvýpe, oporandu chupekuéra: —
Mba'ére piko peheka umi oikovéva omanóva apytépe?
6 Ha'e noĩri ko'ápe, opu'ã uvei.
7 He'i: “Pe Yvypóra Ra'y oñeme'ẽva'erã kuimba'e angaipa
pópe, ha ojejuka kurusúre, ha mbohapyha árape opu'ã jey
vaerã”.
8 Ha imandu’a hikuái iñe’ẽre.
9 Ha ou jey pe sepultúragui ha omombe’u opa ko’ã mba’e
umi once ha umi hembývepe.
10 María Magdalena, Juana, Santiago sy, María ha ambue
kuña oĩva hendivekuéra, omombe'u ko'ã mba'e
apóstolkuérape.
11 Ha iñe’ẽ ha’ete chupekuéra mombe’upy rei, ha
ndogueroviái hikuái.
12 Upémarõ Pedro opu’ã ha odipara pe sepultúrape. ha
oñesũvo, ohecha umi ao de líno oñenóva ha oho,
oñesorprende ijupe pe ojehúvare.
13 Upe árape mokõi ijapyteguikuéra oho peteĩ puévlo
héravape Emaúspe, opytáva Jerusaléngui 70 kilómetro rupi.
14 Ha oñe’ẽ hikuái oñondivepa opa ko’ã mba’e
oikova’ekuére.
15 Ha'e kuéra oñomongeta ha oñomongeta aja hikuái, Jesús
oñemboja ha oho hendivekuéra.
16 Ha katu hesakuéra ojejoko ani haguã oikuaa chupe.
17 Ha he'i chupe kuéra: —Mba'eichagua momarandu piko
ko'ãva peguereko ojuehe, peguata aja ha peñembyasy?
18 Peteĩva hérava Cleopas, he’i chupe: “¿Nde piko peteĩ
extranhéro Jerusalénpe, ha ndereikuaái umi mba’e oikóva
upépe ko’ã árape?”.
19 Jesús oporandu chupekuéra: —Mba'e mba'épa? Ha'e
kuéra he'i chupe: —Jesús Nazaretgua rehe, ha'e vaekue
peteĩ maranduhára ipu'akapáva hembiapo ha iñe'ẽme Tupã
ha opa tetã renondépe.
20 Ha mba’éichapa umi saserdóte ruvicha ha ore
ruvichakuéra ome’ẽ chupe oñekondena hag̃ua omano
hag̃ua, ha ohundi chupe kurusúre.
21 Ore katu rojerovia ha'eha pe orredimi va'erãha Israel-pe,
ha opa ko'ã mba'e ári, ko árape mbohapyha ára ojejapo
hague ko'ã mba'e.
22 Heẽ, ha oĩ avei kuña ore atygua ore sorprende, oĩva
ñepyrũrã pe sepultúrape;

23 Ha ndotopáivo hikuái hetekue, ou hikuái, he’ívo, ohecha hague avei hikuái peteĩ visión ángel rehegua, he’íva ha’e oikoveha.
24 Oĩ orendive oho pe sepultúrape ha ojuhu umi kuña he’i haguéicha, péro ndohechái chupe.
25 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Peẽ itavy ha ipy'a mbeguevéva peguerovia haguã opa mba'e proféta he'iva'ekue.
26 ¿Ndaha’éi piko Cristo ohasa asy va’erãmo’ã ko’ã mba’e ha oike igloria-pe?
27 Ha oñepyrũvo Moisés ha opa proféta-pe, omyesakã chupekuéra opa Escritura-pe umi mba’e oñe’ẽva ijehe.
28 Upéi oñemoag̃ui hikuái pe puévlo ohohápe hikuái, ha ha’e ojapo ha’ete ku ohosevéva.
29 Ha'e kuéra katu ojopy chupe ha he'i: “Epyta orendive, ka'aru potaitéma ha ára hi'ári”. Ha oike opyta haguã hendive kuéra.
30 Upéi oguapy aja hendive kuéra okaru jave, ogueraha mbujape, ohovasa, omboja'o ha ome'ẽ chupekuéra.
31 Ha ojepe’a hesakuéra, ha oikuaa chupe hikuái; ha okañy chuguikuéra.
32 Ha’ekuéra he’i ojupe: “¿Ndaha’éi piko ñande py’a okáiva ñande py’apýpe ha’e oñe’ẽ aja orendive tapére ha oipe’a aja oréve Ñandejára Ñe’ẽ?
33 Upéi opu'ã hikuái upe aravópe ha ohojey Jerusalénpe, ha ojuhu umi 11 oñembyaty ha hendivekuéra.
34 He'i: “Ñandejára opu'ã jey ha ojehechauka Simónpe”.
35 Ha omombe’u hikuái mba’épa oiko pe tapére, ha mba’éichapa ojekuaa chupe chuguikuéra mbujape.
36 Oñe'ẽ aja hikuái péicha, Jesús voi oñembo'y ijapytepe kuéra ha he'i chupekuéra: —Toiko py'aguapy peẽme.
37 Ha katu ha’ekuéra okyhyje ha okyhyje, ha oimo’ã ohecha hague hikuái peteĩ espíritu.
38 Ha he'i chupe kuéra: —Mba'ére piko pejepy'apy? ha mba’ére piko heñói pene korasõme umi pensamiénto?
39 Emañamína che po ha che py, ha’eha che voi: che eñangareko ha ehecha; peteĩ espíritu ndorekóigui so’o ha kangue, pehechaháicha che arekoha.
40 Ha he’i rire péicha, ohechauka chupekuéra ipo ha ipy.
41 Ha'e kuéra ndogueroviái gueteri vy'águi ha oñesorprende, Jesús he'i chupekuéra: “ Peẽ piko ko'ápe tembi'u?
42 Ome'ẽ chupe hikuái peteĩ pira ro'ysã ha peteĩ panal de eíra pehẽngue.
43 Ha’e ojagarra ha okaru henondépe.
44 Ha he'i chupekuéra: —Ko'ãva ha'e vaekue peẽme aime aja gueteri penendive, oñekumpli vaerãha opa mba'e ojehaíva Moisés Léi, proféta ha Salmo-pe. che rehe.
45 Upémarõ Jesús oipe’a chupekuéra iñarandu, ikatu hag̃uáicha ha’ekuéra ontende Ñandejára Ñe’ẽme.
46 Ha he'i chupe kuéra: —Péicha ojehai, Cristo ohasa asy ha opu'ã jey omanóva apytégui mbohapyha árape.
47 Ha oñemombe’u hag̃ua hérape pe arrepentimiento ha angaipakuéra rremisión opa tetãnguéra apytépe, oñepyrũvo Jerusalén-gui.
48 Ha peẽ ha’e testígo ko’ã mba’ére.
49 Ha, péina ápe, amondo pende ári che Ru ñe’ẽme’ẽ, ha katu pepyta Jerusalén távape, pehupyty peve pu’aka yvate guive.
50 Upéi ogueraha chupekuéra Betania peve, ha ohupi ipo ha ohovasa chupekuéra.
51 Ha ojehu, ohovasa aja chupekuéra, ojei chuguikuéra ha ojegueraha yvágape.
52 Ha'e kuéra omomba'e guasu chupe ha ohojey Jerusalénpe tuicha vy'ápe.
53 Ha oĩ meme témplope, omomba’eguasúvo ha ohovasa Tupãme. Amén.

Juan

MOAKÃHA 1.1

1 Iñepyrũmbýpe oĩ va'ekue pe Ñe'ẽ, ha pe Ñe'ẽ oĩ va'ekue Ñandejára ndive, ha pe Ñe'ẽ ha'e va'ekue Ñandejára.
2 Upéicha avei iñepyrũmbýpe oiko va'ekue Ñandejára ndive.
3 Opa mba'e ojejapo ha'e rupive; ha hese'ỹ ndojejapói mba'eve ojejapo va'ekue.
4 Chupe oĩ va'ekue tekove; ha pe tekove ha'e yvypóra resape.
5 Ha pe tesape omimbi pytũmbýpe; ha pe pytũmby noñandúi.
6 Oĩ peteĩ kuimba'e Ñandejára ombou va'ekue, hérava Juan.
7 Umíva ou testimonio ramo, omombe'u haguã pe tesape, opavave oguerovia haguã ha'e rupive.
8 Ha'e ndaha'éi va'ekue upe Tesape, síno oñemondo otestifika hag̃ua upe tesape.
9 Upéva ha'e va'ekue pe Tesape añetegua, ohesapéva opa yvypóra oúvape ko yvy ape ári.
10 Ha'e oĩ va'ekue ko múndope, ha ko múndo ojejapo ha'e rupive, ha ko múndo ndoikuaái chupe.
11 Ha'e ou imba'évape, ha imba'éva ndoguerohorýi chupe.
12 Umi orresivi va'ekue chupe, ha'e ome'ẽ podér oiko hag̃ua chuguikuéra Ñandejára ra'y, umi ojeroviávape hérare.
13 Umíva ndaha'éi tuguýgui, ni hete rembipotagui, ni yvypóra rembipotagui, ha katu Tupãgui.
14 Ha pe Ñe'ẽgui oiko so'o, ha oiko ore apytépe, (ha rohecha igloria, pe Túva ra'y peteĩete gloria,) henyhẽva grásia ha añeteguágui.
15 Juan omombe'u hese ha osapukái ha he'i: "Kóva hína pe che ha'eva'ekue: Pe oútava che rapykuéri, iporãve che renondégui.
16 Ha henyhẽgui opa mba'e jahupyty, ha grásia grásia rehe.
17 Pe léi ome'ẽ va'ekue Moisés rupive, péro Jesucristo rupive imba'eporã ha pe añetegua ou.
18 Avave ndohechái Tupãme araka'eve; pe Ta'ýra peteĩete, oĩva Túva jyva ári, ha'e omombe'u chupe.
19 Juan omombe'u va'ekue, umi hudío omondorõ guare Jerusaléngui saserdóte ha levítape oporandu hag̃ua chupe: "¿Máva piko nde?".
20 Ha hae okonfesa, ha nonegái; ha katu okonfesa: Che ndaha'éi pe Cristo.
21 Ha'e kuéra oporandu chupe: —¿Mba'e piko? Nde piko Elías? Ha ha'e he'i: Che ndaha'éi. Nde piko upe maranduhára? Ha'e he'i chupe: Nahániri.
22 Upémarõ ha'ekuéra oporandu chupe: "¿Máva piko nde?". ikatu haguã ñambohovái umi ñanembou va'ekuépe. Mba'épa ere ndejehegui?
23 Ha'e he'i: "Che ningo peteĩ osapukáiva pe desiértope: "Emohenda porã Ñandejára rape", he'i haguéicha proféta Isaías.
24 Umi oñemondova'ekue ha'e fariséo kuéra.
25 Ha'e kuéra oporandu chupe ha he'i chupe: —Mba'ére piko reporovautisa, ndaha'éiramo pe Cristo, ni Elías, ni pe proféta?
26 Juan he'i chupe kuéra: "Che amongarai ype.
27 Ha'e hína pe oútava che rapykuéri, pe iporãvéva cherehe, ha namereséi aipe'a chugui isapatu ryru.
28 Ko'ã mba'e oiko Betabarape, Jordán mboypýri, Juan oporovautisa haguépe.
29 Ambue árape Juan ohecha Jesús ouha hendápe ha he'i: "Péina pe Tupã Ovecha Ra'y, oipe'áva ko yvy ape ári angaipa".
30 Kóva hína pe ha'e va'ekue hese: "Che rire oúta peteĩ kuimba'e iporãvéva che renondépe.
31 Che ndaikuaái chupe, ha ojekuaauka haguã Israel-pe, upévare aju amongaraívo ýpe.
32 Upémarõ Juan omombe'u: "Ahecha pe Espíritu oguejyha yvágagui peteĩ palómaicha, ha opyta hi'ári".
33 Che ndaikuaái chupe, ha katu pe chembou vaekue amongarai haguã ýpe, he'i chéve: "Pe rehechátava hi'ári pe Espíritu oguejy ha opyta hi'ári, ha'e pe omongaraíva Espíritu Santo rupive."
34 Ha ahecha, ha ame'ẽ testimonio kóva ha'eha Tupã Ra'y.
35 Ko'ẽ rire, Juan oñembo'y jey ha mokõi hemimbo'e.
36 Ha omañávo Jesús rehe oguata aja, he'i: "Péina pe Tupã Ovecha Ra'y!
37 Umi mokõi disípulo ohendu oñe'ẽha chupe, ha oho Jesús rapykuéri.
38 Upémarõ Jesús ojere ha ohecha chupekuéra ohoha ohóvo, ha oporandu chupekuéra: —Mba'e piko peheka? --
Mbo'ehára, he'iséva: Mbo'ehára, moõ piko reiko?
39 He'i chupe kuéra: Peju pehecha. Oguahẽ hikuái ha ohecha moõpa ha'e oiko ha opyta hendive upe árape.
40 Peteĩva umi mokõi ohendúva Juan oñe'ẽ ha oho hapykuéri, ha'e Andrés, Simón Pedro ryvy.
41 Otopa raẽ iñermáno Simónpe ha he'i chupe: "Rotopa pe Mesías, ha'éva pe Cristo".
42 Ha'e ogueraha chupe Jesús rendápe. Jesús ohechávo chupe, he'i: —Nde hína Simón Joná ra'y.
43 Upe árape Jesús ohose Galileape, ha ojuhu Felipe ha he'i chupe: —Eju che rapykuéri.
44 Felipe ha'e Betsaida, Andrés ha Pedro táva.
45 Felipe ojuhu Natanael-pe ha he'i chupe: —Ore rojuhu Jesús Nazaretgua, José ra'y, Moisés ohai vaekue Léi ha maranduhára kuéra.
46 Natanael he'i chupe: —Ikatu piko osẽ mba'e porã Nazarétgui? Felipe he'i chupe: —Eju ehecha.
47 Jesús ohecha Natanael ouha hendápe ha he'i hese:
" Péina peteĩ israelíta añetehápe, ndoikóiva ñembotavy!
48 Natanael he'i chupe: —Moõgui piko chekuaa? Jesús he'i chupe: Felipe nerenói mboyve, reime jave ígo máta guýpe, che rohecha.
49 Natanael he'i chupe: —Mbo'ehára, nde hína Tupã Ra'y. nde hína Israel ruvicha guasu.
50 Jesús he'i chupe: —Che ha'égui ndéve, rohecha hague pe ígo máta guýpe, ¿reguerovia piko? rehecháta mba'e tuichavéva ko'ãvagui.
51 Ha he'i chupe: "Añetehápe ha'e peẽme, pehecháta yvága ojepe'a ha Tupã remimboukuéra ojupi ha oguejyha Yvypóra Ra'y ári.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Mbohapyha árape oiko peteĩ ñemenda Canápe, Galilea retãme. Jesús sy oĩ upépe.
2 Jesús ha hemimbo'e kuéra oñehenói ñemendarã.
3 Ha'e kuéra ndoguerekói víno, Jesús sy he'i chupe: —
Ndaipóri hikuái víno.

4 Jesús he'i chupe: —Kuña, mba'e piko areko nendive? che aravo ne'ĩra gueteri oguahẽ.
5 Isy he'i umi tembiguáipe: —Opa mba'e ha'e he'íva peẽme, pejapo.
6 Upépe oñemoĩ 6 yty itaguigua, umi hudíope oñemopotĩháicha, ha káda uno oreko mokõi térã mbohapy abeto.
7 Jesús he'i chupekuéra: —Pemyenyhẽ ýpe umi ytyryru. Ha omyenyhẽ hikuái ijyke peve.
8 He'i chupe kuéra: —Pesẽ ko'ágã ha peguerahá pe karu guasu ruvicha rendápe. Ha ogueraha hikuái.
9 Pe karu guasu ruvicha oproba rire pe y ojejapóva vínogui, ha ndoikuaái moõguipa ou.
10 Ha he'i chupe: —Opavave iñepyrũmbýpe omoĩ víno porã. Yvypóra oka'u porã vove, ivaivéva, nde katu reñongatu pe víno porã ko'ágã peve.
11 Ko'ã mba'e hechapyrãva ñepyrũ Jesús ojapova'ekue Caná de Galileape, ha ohechauka iñemomba'eguasu; ha idisipulokuéra ojerovia hese.
12 Upe rire, Jesús oho Capernáumpe, isy, iñermanokuéra ha idisipulokuéra ndive.
13 Hi'aguimbaitéma pe Páskua umi hudíope guarã, ha Jesús oho Jerusalénpe.
14 Upéi ojuhu Tupaópe umi ovendéva vaka, ovecha ha paloma, ha umi okambiáva viru oguapýva.
15 Ha ojapopa rire peteĩ mba'e vai kuru'i michĩvagui, omosẽpaite chupekuéra témplogui, ovecha ha vakakuérape. ha oñohẽ umi omoambuéva viru, ha oity umi mesa;
16 Ha he'i umi paloma ovendévape: —Pegueraha ko'ã mba'e ko'águi. ani pejapo che Ru rógagui mba'erepy róga ramo.
17 Hemimbo'e kuéra imandu'a Ñandejára Ñe'ẽme he'i hague: "Che ho'upa nde rógape kyre'ỹ".
18 Upémarõ umi judío he'i chupe: "¿Mba'e milágro piko rehechauka oréve rejapoha ko'ã mba'e?".
19 Jesús he'i chupekuéra: —Pehundi ko tupao, ha mbohapy ára rire amopu'ãta.
20 Upémarõ umi hudío he'i: "Carenta y seis áño oñemopu'ã hague ko témplo, ha remopu'ãtapa tres díape?".
21 Ha'e katu oñe'ẽ hete témplore.
22 Upémarõ ha'e opu'ã rire omanóva apytégui, idisipulokuéra imandu'a ha'e he'i hague chupekuéra upéva; ha oguerovia hikuái pe escritura, ha pe ñe'ẽ Jesús he'iva'ekue.
23 Jesús oĩrõ guare Jerusalénpe pe Páskua arete jave, heta ojeroviáva hérare, ohechávo umi milágro ha'e ojapo va'ekue.
24 Jesús katu noñeme'ẽi hese kuéra, oikuaágui opa yvypórape.
25 Ha natekotevẽi avave omombe'u yvypórare, ha'e oikuaágui mba'épa oĩ yvypórape.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Oĩ va'ekue peteĩ kuimba'e fariséo hérava Nicodemo, ha'éva peteĩ mburuvicha judío kuérape.
2 Umíva ou Jesús rendápe pyharekue ha he'i chupe: —Mbo'ehára, roikuaa nde ha'eha peteĩ mbo'ehára oúva Tupãgui.
3 Jesús he'i chupe: —Añetehápe ha'e ndéve, peteĩ kuimba'e nonasevýiramo, ndaikatúi ohecha Tupã Rréino.
4 Nicodemo he'i chupe: —Mba'éicha piko peteĩ kuimba'e onase ituja rire? ikatúpa oike mokõiha jey isy ryepýpe, ha onase?
5 Jesús he'i: "Añetehápe ha'e ndéve, peteĩ kuimba'e nonaséiramo y ha Espíritugui, ndaikatumo'ãi oike Ñandejára Rréinope.
6 Pe hetegui heñóiva ha'e so'o; ha pe Espíritu heñóiva ha'e espíritu.
7 Ani reñesorprende ha'e haguére ndéve: "Penase jey va'erã".
8 Yvytu oipeju oipotahápe, ha rehendu tyapu, ha katu ndaikatúi reikuaa moõguipa ou ha moõpa oho.
9 Nicodemo he'i chupe: —Mba'éicha piko oiko ko'ã mba'e?
10 Jesús he'i chupe: —Nde piko Israel mbo'ehára, ha ndereikuaái ko'ã mba'e?
11 Añetehápe ha'e ndéve, roñe'ẽ roikuaaha, ha rotestifika rohecha hague; ha ndapeguerohorýi ore testimonio.
12 Che amombe'úramo peẽme umi mba'e oĩva ko yvy ape ári, ha peẽ ndapegueroviái, mba'éicha piko pegueroviáta, ha'éramo peẽme umi mba'e yvagapegua?
13 Ha avave ndojupíri yvágape, síno pe yvágagui oguejyva'ekue, pe Yvypóra Ra'y oĩva yvágape.
14 Moisés ohupi haguéicha pe mbóipe pe desiértope, upéicha avei pe Yvypóra Ra'ýpe ojehupi va'erã.
15 Opavave ojeroviáva hese ani omano, toguereko jeikove opave'ỹva.
16 Tupã ohayhuetereígui ko yvy ape ári, ome'ẽvo Ita'ýra peteĩete, ani haguã omano opavave ojeroviáva hese, ohupyty haguã jeikove opave'ỹva.
17 Tupã niko nomboúi Ita'ýrape ko múndope okondena hagua ko múndope. ha'e rupi katu ko mundo ojesalva haguã.
18 Pe ojeroviáva hese noñekondenái, pe ndogueroviáiva katu oñekondenama, ndogueroviáigui Tupã Ra'y peteĩete réra.
19 Ha péva ha'e pe kondenasión, pe tesape ouha ko yvy ape ári, ha yvypóra ohayhu pytũmbýpe tesape rangue, hembiapo vaígui.
20 Opa ojapóva ivaíva ndocha'éi pe tesape rehe, ni ndoúi pe tesape gotyo, ani hagua ojeja'e hembiapokue.
21 Ha pe ojapóva añetegua, ou tesape rendápe, ojekuaa haguã hembiapokue, ojejapo hague Tupãme.
22 Ko'ã mba'e rire, Jesús ha idisipulokuéra ou Judéape. ha upépe opyta hendivekuéra, ha omongarai.
23 Juan oporomongarai hína kuri Enónpe, Salim ypýpe, oĩgui heta y, ha ou hikuái ha ojevautisa.
24 Juan ningo ne'ĩra gueteri ojegueraha kárselpe.
25 Upémarõ, unos kuánto Juan disípulo ha umi hudío oporandu mba'éichapa oñemopotĩ.
26 Oguahẽ hikuái Juan rendápe ha he'i chupe: —Mbo'ehára, pe oĩva nendive Jordán mboypýri, pe remombe'uva'ekue chupe, péina ápe, ha'e oporovautisa ha opavave ou hendápe.
27 Juan he'i: —Peteĩ kuimba'épe ndaikatúi orresivi mba'eve, noñeme'ẽiramo chupe yvágagui.
28 Peẽ voi pemombe'u chéve, ha'e hague: Ndaha'éi pe Cristo, ha katu che añemondo henondépe.
29 Pe nóvio oguerekóva ha'e pe nóvio, ha pe nóvio angirũ oñembo'ýva ha ohendúva chupe, ovy'aiterei pe nóvio ñe'ẽ rehe.
30 Ha'e ombohetaveva'erã, che katu aguejyva'erã.
31 Yvágagui oúva ha'e opa mba'e ári, pe yvy arigua ha'e yvy arigua ha oñe'ẽ yvy ape ári.

32 Ha umi mba'e ha'e ohecha ha ohendúva, ha'e otestifika; ha avave ndoguerohorýi itestimonio.
33 Pe orresivi va'ekue itestimonio, osella Tupã añeteguaha.
34 Tupã ombou vaekue niko he'i Tupã ñe'ẽ, Tupã nome'ẽigui chupe Espíritu.
35 Túva ohayhu Ta'ýrape, ha ome'ẽ opa mba'e ipópe.
36 Pe ojeroviáva Ta'ýrare, oguereko jeikove opave'ỹva. Tupã pochy katu opyta hese.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Ñandejára oikuaa rire mba'éichapa umi fariséo ohendu Jesús ojapo ha omongaraiha hetave hemimbo'e Juan-gui.
2 (Jesús voi ndovautisáiramo jepe, idisipulokuérapente).
3 Osẽ Judéagui ha oho jey Galiléape.
4 Ha tekotevẽ ohasa Samária rupi.
5 Upéi oguahẽ peteĩ siuda Samáriape, hérava Sicar, hi'aguíva pe yvy Jacob ome'ẽ va'ekuégui ita'ýra Josépe.
6 Upépe oĩma Jacob ykua. Upémarõ Jesús ikane'õma oho haguére, oguapy péicha pe ykua ári.
7 Upépe ou peteĩ kuña Samariagua onohẽ haguã y, Jesús he'i chupe: " Eme'ẽ chéve hoy'u haguã".
8 (Hemimbo'e kuéra oho niko távape ojogua haguã tembi'u).
9 Upémarõ pe kuña Samariagua he'i chupe: "¿Mba'éicha piko nde judío, rejerure chéve hoy'u, ha'éva kuña Samariagua? Umi judío ndojoguái niko umi samaritano ndive.
10 Jesús he'i chupe: —Reikuaárire Tupã jopói ha mávapa he'íva ndéve: "Eme'ẽ chéve mboy'u. rejerure vaerãmo'ã chupe, ha ha'e ome'ẽse ndéve y oikovéva.
11 Pe kuña he'i chupe: —Karai, ndereguerekói mba'eve reguenohẽ haguã, ha pe ykua ipypuku.
12 Nde piko tuichave ore ru Jacobgui, ome'ẽva'ekue oréve pe ykua, ha hoy'u va'ekue chugui ha'e voi, ita'yrakuéra ha hymbakuéra?
13 Jesús he'i chupe: --Oimeraẽ hoy'úva ko ygui, ijy'uhéi jeýta.
14 Ha katu oimeraẽ hoy'úva pe y che ame'ẽtavagui, araka'eve ndo'umo'ãi; ha katu pe y ame'ẽtava chupe ha'éta ipype peteĩ ykua y osẽva tekove opave'ỹvape.
15 Pe kuña he'i chupe: "Karai, eme'ẽ chéve ko y, ani haguã che y'uhéi ha aju ko'ápe amboy'u haguã".
16 Jesús he'i chupe: Tereho ehenói ne ménape ha eju ko'ápe.
17 Pe kuñakarai he'i: "Ndarekói ména". Jesús he'i chupe: " Nde ningo ere porã: Ndarekói che ména.
18 Nde reguerekóma kuri cinco ména. ha pe reguerekóva ko'ágã ndaha'éi ne ména.
19 Pe kuña he'i chupe: —Karai, ahechakuaa nde ha'eha peteĩ maranduhára.
20 Ñande rukuéra omomba'eguasu va'ekue ko montáñape; ha peje, Jerusalénpe oĩha yvyporakuéra oadorava'erãha.
21 Jesús he'i chupe: —Kuña, che jerovia, oguahẽma ára, napemomba'eguasumo'ãiha pe Túvape ni ko montáñape ni Jerusalénpe.
22 Peẽ pemomba'eguasu peẽ ndapeikuaái mba'épa, ore roikuaa mba'épa romomba'eguasu, judío kuéragui ojesalva.
23 Ha katu oguahẽ pe ára ha ko'ága, umi oadoráva añete omomba'eguasúta Túvape espíritu ha añeteguápe.
24 Ñandejára ningo peteĩ espíritu, ha umi omomba'eguasúva chupe omomba'eguasu va'erã chupe espíritu ha añeteguápe.
25 Pe kuña he'i chupe: Che aikuaa ouha Mesías, hérava Cristo.
26 Jesús he'i chupe: —Che añe'ẽva ndéve ha'e.
27 Upérõ ou hemimbo'e kuéra, ha oñesorprende ha'e oñe'ẽha pe kuña ndive. térã: Mba'ére piko reñe'ẽ hendive?
28 Upémarõ pe kuña oheja ijyvyra ha oho pe siudápe ha he'i umi kuimba'épe:
29 Peju pehecha peteĩ kuimba'e omombe'u va'ekue chéve opa mba'e ajapo va'ekue.
30 Upéi osẽ hikuái pe siudágui ha ou hendápe.
31 Upe aja idisipulokuéra oñembo'e chupe: "Mbo'ehára, ekaru".
32 Jesús katu he'i chupekuéra: —Areko tembi'u ha'u haguã peẽ ndapeikuaáiva.
33 Upémarõ hemimbo'ekuéra he'i ojupe: —¿Oĩ piko oguerúva chupe ho'u haguã?
34 Jesús he'i chupekuéra: Che rembi'u niko ajapo pe chembou vaekue rembipota ha amohu'ã hembiapo.
35 ¿Ndapejereíri piko: "Oĩ gueteri cuatro mése, ha upéi oguahẽ pe kóga? péina ápe, che ha'e peẽme: Pemopu'ã pende resa ha pemaña umi ñúre; ha'ekuéra morotĩmagui oñemono'õ hagua.
36 Ha pe omono'õva ohupyty hepykue ha ombyaty hi'a tekove opave'ỹvape, ikatu haguã pe oñotỹva ha pe omono'õva ovy'a oñondive.
37 Ha ko'ápe añete pe he'íva: "Peteĩ oñotỹ ha ambue omono'õ".
38 Che pombou pemono'õ haguã pe napeme'ẽiva'ekue mba'eve.
39 Ha heta samaritano upe távapegua ojerovia hese pe kuña he'i haguére: "Omombe'u chéve opa mba'e ajapova'ekue".
40 Upémarõ umi samaritáno oguahẽvo hendápe, ojerure asy chupe opyta hagua hendivekuéra, ha opyta upépe dos día.
41 Ha heta hetave ojerovia iñe'ẽ tee rupi;
42 Ha he'i pe kuñáme: —Ko'ágã ndoroguerovíái, ndaha'éi nde ere haguére, ore voi rohendu ha roikuaa upéva ha'eha pe Cristo, ko mundo salvador.
43 Mokõi ára rire osẽ upégui ha oho Galilea-pe.
44 Jesús voi he'i va'ekue: "Peteĩ proféta nomomba'eguasuiha hetãme.
45 Oguahẽvo Galiléape, umi Galileagua orresivi chupe, ohechávo opa mba'e ha'e ojapova'ekue Jerusalénpe pe arete jave.
46 Upémarõ Jesús oguahẽ jey Cánape, Galiléape, ha upépe ojapo pe y víno. Oĩ avei peteĩ karai guasu, ha ita'ýra hasy Capernáumpe.
47 Ohendúvo Jesús ouha Judéagui Galiléape, oho hendápe ha ojerure chupe oguejy haguã omonguera haguã ita'ýrape, ha'e omano potaitéma.
48 Upémarõ Jesús he'i chupe: —Nderehecháiramo techaukaha ha mba'e hechapyrãva, ndapegueroviamo'ãi.
49 Pe karai guasu he'i chupe: —Karai, eguejy che memby omano mboyve.
50 Jesús he'i chupe: —Tereho. nde ra'y oikove. Upe kuimba'e oguerovia Jesús he'i vaekue chupe, ha oho.
51 Oguejy jave, hembiguái kuéra ojotopa chupe ha he'i chupe: "Ne ra'y oikove".

52 Upéi oporandu chupekuéra mba’e órapa oñepyrũ okambia. Ha'e kuéra he'i chupe: Kuehe 7 aravo jave oheja chupe akãnundu.
53 Upémarõ pe túva oikuaa upe aravópe, Jesús he'i hague chupe: “ Ne ra'y oikove.
54 Kóva ha’e jey pe segundo milágro Jesús ojapo va’ekue, osẽrõ guare Judéagui Galiléape.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Upe rire oiko peteĩ karu guasu judío kuéra; Jesús oho Jerusalénpe.
2 Jerusalénpe ovecha ñemuha ykére oĩ peteĩ estanque, hebréo ñe’ẽme hérava Betesda, orekóva 5 párte.
3 Ko’ãva apytépe oĩ hetaiterei hénte ipu’akapáva, ohecha’ỹva, opytáva, ipiru, oha’arõva pe y omýi.
4 Peteĩ tiémpope peteĩ ánhel oguejy pe yno’õme ha ombopy’arory pe y, ha oimeraẽ oike raẽ va’ekue pe y opyrũ rire, okuera opa mba’asy orekóvagui.
5 Upépe oĩ peteĩ kuimba’e, ikangy va’ekue treinta y ocho áño.
6 Jesús ohechávo chupe ijapuha ha oikuaávo are guivéma oiko hague upe kásope, he’i chupe: “¿ Rekuerase piko?”.
7 Pe kuimba'e ipu'aka'ỹva he'i chupe: “Karai, ndarekói avave, pe y okyhyjéramo, chemoinge haguã pe yno'õme.
8 Jesús he'i chupe: —Epu'ã , ejagarra nde tupa ha eguata.
9 Upepete pe kuimba'e okuera, ha ohupi hupa ha oguata.
10 Umi judío he’i pe okuera va’ekuépe: “Apytu’uha ára.
11 Ha'e he'i chupe kuéra: “Pe chemonguerávа, he'i chéve: “Ejagarra nde tupa ha eguata”.
12 Upémarõ ha’ekuéra oporandu chupe: “¿Mba’e piko pe he’íva ndéve: ‘Ejagarra nde tupa ha eguata?”.
13 Ha pe kuera vaekue ndoikuaái mávapa ha'e, Jesús oguahẽgui mombyry, hetaiterei hénte oĩ upe tendápe.
14 Upe rire Jesús ojuhu chupe témplope ha he’i chupe: “ Péina, rekuera, anivéma repeka, ani hag̃ua ou ndéve peteĩ mba’e ivaivéva”.
15 Pe kuimba’e oho ha omombe’u umi hudíope Jesús ha’eha pe omonguera va’ekue chupe.
16 Ha upévare umi hudío opersegi Jesúspe, ha oheka ojuka chupe, ojapo haguére ko’ã mba’e pytu’uha árape.
17 Jesús katu he'i chupekuéra: —Che Ru omba'apo ko'ágã peve, ha che amba'apo.
18 Upévare umi hudío ohekave ojuka hag̃ua chupe, pórke ha’e ohundi pe sábado añónte, síno he’i avei Ñandejára ha’eha Itúva, ha ojoja Ñandejárandi.
19 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Añeteháре ha'e peẽme, Ta'ýra ndaikatúi ojapo mba'eve ijehegui, ha'e ohechaháicha Túva ojapoha.
20 Túva ohayhúgui Ta'ýrape, ha ohechauka chupe opa mba'e ha'e voi ojapóva.
21 Túva omoingove jeyháicha umi omanóvape, ha omoingove chupekuéra; upéicha avei pe Ta'ýra omoingove ha'e oipotávape.
22 Túva ndohusgái avavépe, ome'ẽ uvei opa mba'e huísio Ta'ýrape.
23 Opavave tomomba'e Ta'ýrape, omomba'e guasuháicha Túvape. Pe nomomba'eguasúiva Ta'ýrape, nomomba'éi pe Túva ombou vaekue chupe.
24 Añeteháре ha’e peẽme: Pe ohendúva che ñe’ẽ ha ojeroviáva pe chembou va’ekuére, oreko jeikove opave’ỹva, ha ndoikemo’ãi kondenasiónpe; ha katu ojehasa ñemanógui tekovépe.
25 Añeteháре ha'e peẽme: Oguahẽta ára ha ko'ágã, umi omanóva ohendúta Tupã Ra'y ñe'ẽ, ha umi ohendúva oikovéta.
26 Túva oguerekoháicha tekove ijehegui; upéicha ome'ẽ Ta'ýrape oguereko haguã tekove ijehe;
27 Ha ome’ẽ chupe autorida ohusga hag̃ua avei, ha’égui Yvypóra Ra’y.
28 Ani peñesorprende ko’ã mba’ére, og̃uahẽma hína pe ára, opavave oĩva umi sepultúrape ohendúta iñe’ẽ.
29 Ha osẽta; umi ojapo vaekue iporãva, oikove jey haguã; ha umi ojapova’ekue ivaíva, oñekondena jeikove jey peve.
30 Ndaikatúi chejehegui ajapo mba'eve, ahenduháicha, ahusga. ndahekáigui che rembipota, ha katu pe Túva chembou vaekue rembipota.
31 Che amombe’úramo chejehegui, che testimonio ndaha’éi añetegua.
32 Oĩ ambue omombe’úva cherehe; ha aikuaa añeteha pe testimonio ha’e otestifikava cherehe.
33 Pemondo Juan rendápe ha ha'e omombe'u añeteguáre.
34 Che katu ndahupytýi testimonio yvypóragui, ha'e katu ko'ã mba'e pejesalva haguã.
35 Ha'e niko peteĩ tesape hendýva ha omimbipáva, ha peẽ pevy'a sapy'ami hesape rehe.
36 Che katu areko testimonio tuichavéva Juan-gui, umi tembiapo che Ru ome'ẽva chéve amohu'ã haguã, umi tembiapo ajapóva, che testimonio che Túva chembou hague.
37 Ha pe Túva voi, chembou vaekue, otestifika cherehe. Peẽ napehendúi iñe'ẽ araka'eve, ni ndapehecháі iforma.
38 Ha peẽ ndapegueroviái iñe'ẽ, ha'e ombou va'ekuére, peẽ ndapegueroviái.
39 Peheka umi escritura-pe; Umívape peimo'ãgui peguerekoha jeikove opave'ỹva.
40 Ha napejuséi che rendápe, peguereko haguã tekove.
41 Che ndarresivii umi kuimba’e omomba’eguasúva.
42 Che katu poikuaa, ndaperekoiha pende pype Tupã mborayhu.
43 Che aju che Ru rérape, ha peẽ ndacherresiviái, ambue oúramo hérape, peẽ peguerohorýta.
44 Mba’éicha piko pejeroviakuaa, pemomba’eguasúva ojupe, ha ndapehekáiva pe ñemomba’e oúva Tupãgui añoite?
45 Ani peimo'ã che pombojataha pe Túva renondépe, oĩ peteĩ peneakusáva, Moisés, peẽ pejeroviaha hese.
46 Peroviárire Moisésрe, peguerovia va’erãmo’ã cherehe.
47 Ha katu ndapegueroviáiramo ijehaipyre, mba’éicha piko peguerovіáta che ñe’ẽ?

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Ko'ã mba'e rire Jesús ohasa yguasu Galilea ári, ha'éva yguasu Tiberias.
2 Ha hetaiterei hénte oho hapykuéri, ohechávo umi milagro ojapova’ekue umi hasývare.
3 Jesús ojupi peteĩ montáñape, ha upépe oguapy idisipulokuéra ndive.
4 Hi'aguĩma pe Páskua, judío kuéra arete.
5 Upémarõ Jesús omaña ha ohechávo peteĩ aty guasu ouha hendápe, oporandu Felipe-pe: —Moõgui piko jajoguáta mbujape, ko'ãva ho'u haguã?

6 Ha péicha he'i ohechauka haguã chupe, ha'e voi oikuaágui mba'épa ojapóta.
7 Felipe he'i chupe: —Doscientos pájano ndohupytýi chupe kuéra, káda uno ho'u haguã michĩmi.
8 Peteĩ hemimbo'e, Andrés, Simón Pedro ryvy, he'i chupe.
9 Ko'ápe oĩ peteĩ mitãkaria'y, oguerekóva cinco pan cebada ha mokõi pira michĩva.
10 Jesús he'i: —Emboguapy umi kuimba'épe. Ko'ãga oĩma heta kapi'ipe upe lugárpe. Upémarõ umi kuimba'e oguapy, cinco mil rupi.
11 Jesús ogueraha umi pan; ha ome'ẽ rire aguyje, omboja'o hemimbo'e kuérape, ha hemimbo'e kuérape umi oguapývape; ha upéicha avei umi pirakuéragui oipotaháicha.
12 Henyhẽvo hikuái, he'i hemimbo'e kuérape: —Pembyaty umi pehẽngue hembýva, ani haguã okañy mba'eve.
13 Upévare ombyaty hikuái ha omyenyhẽ 12 kanásto umi cinco pan cebada pehẽnguégui, opytáva umi ho'úvape guarã.
14 Upémarõ umi kuimba'e ohechávo pe milágro Jesús ojapo va'ekue, he'i: "Añetehápe kóva hína pe proféta oútava ko múndope".
15 Jesús ohechakuaávo ha'ekuéra ouha ojagarrataha chupe mbaretépe, omoĩ hagua chupe rréiramo, ha'e voi oho jey peteĩ montáñape.
16 Oguahẽvo ka'aru, hemimbo'ekuéra oguejy yguasúpe.
17 Oike peteĩ várkope ha ohasa pe mar Capernáum gotyo. Ha ko'ágã iñypytũma, ha Jesús noguahẽi hendápe kuéra.
18 Ha pe mar opu'ã peteĩ yvytu hatã oipeju rupi.
19 Orema rire hikuái veinticinco térã treinta kilómetro rupi, ohecha hikuái Jesúspe oguataha pe mar ári ha oñemoaguívo pe várkope.
20 Ha'e katu he'i chupe kuéra: —Che hína. ani rekyhyje.
21 Upéi ha'ekuéra orresivi chupe pe várkope, ha upepete pe várko oguahẽ pe yvy ohohápe hikuái.
22 Upe árape, umi hénte oñembo'ýva pe mar rembe'ýpe, ohechávo ndaiporiha ótro várko, ndaha'éiramo pe idisipulokuéra oike haguépe, ha Jesús ndohói hague idisipulokuéra ndive pe kanóape, síno imba'éva discípulo-kuéra oho mombyry ha'eño;
23 (Upéicharõ jepe, Tiberiasgui ou ambue várko ho'uhápe mbujape, Ñandejára ome'ẽ rire aguyje).
24 Upémarõ umi hénte ohechávo noĩriha upépe Jesús, ni idisipulokuéra, ogueraha avei várkope ha oguahẽ Capernáumpe oheka Jesúspe.
25 Ojuhúvo chupe hikuái pe mar rembe'ýpe, oporandu chupe: —Mbo'ehára, ¿araka'épa reju ko'ápe?
26 Jesús he'i chupekuéra: " Añetehápe ha'e peẽme, ndapehechái haguére umi milágro, peẽ pe'u haguére umi pan ha peñemyenyhẽ haguére.
27 Ani pemba'apo pe tembi'u oñehundíva rehe, pe tembi'u opytátava jeikove opave'ỹva rehe, Yvypóra Ra'y ome'ẽtava peẽme.
28 Ha'e kuéra he'i chupe: —Mba'e piko rojapóta romba'apo haguã Tupã rembiapokuére?
29 Jesús he'i chupekuéra: —Kóva hína Tupã rembiapo, pejerovia haguã pe ha'e ombou va'ekuére.
30 Ha'e kuéra oporandu chupe: —Mba'e techaukaha piko rehechauka rohecha ha roguerovia haguã? mba'e piko remba'apo?
31 Ore rukuéra ho'u va'ekue maná pe desiértope; He'iháicha Ñandejára Ñe'ẽme: "Ome'ẽ chupekuéra mbuja yvágagui ho'u hagua".
32 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme, Moisés nome'ẽi peẽme upe pan yvágagui. ha katu che Ru ome'ẽ peẽme pe mbujape añetegua yvágagui.
33 Tupã mbuja ha'e pe oguejýva yvágagui ha omoingovéva ko yvy ape ári.
34 Upémarõ ha'ekuéra he'i chupe: "Che Ruvicha, eme'ẽ meme oréve ko mbuja".
35 Jesús he'i chupe kuéra: —Che hína pe mbujape oporomoingovéva. ha pe ojeroviáva cherehe araka'eve ijy'uhéi mo'ãi.
36 Che katu ha'e peẽme: Peẽ avei cherechávo ha ndapegueroviái.
37 Opa umi Túva ome'ẽva chéve oúta che rendápe; ha pe oúva che rendápe ni mba'evéicharõ namosẽmo'ãi.
38 Che ningo aguejy yvágagui ndaha'éi ajapo hagua che rembipota, síno pe chembou va'ekue rembipota.
39 Ha péva ha'e pe Túva rembipota chembouva'ekue, opa ha'e ome'ẽva'ekuégui chéve ndaperdéi mba'eve, ha katu amopu'ã jey ára pahápe.
40 Pe chembou vaekue oipota, opavave ohecháva Ta'ýrape ha ojeroviáva hese, toguereko jeikove opave'ỹva.
41 Upémarõ umi hudío oñembohory hese, ha'e he'i haguére: "Che hína pe pan oguejýva yvágagui".
42 Ha'e kuéra he'i: —Ndaha'éi piko kóva Jesús, José ra'y, itúva ha isýpe jaikuaáva? Mba'éicha piko ha'e he'i: Che aguejy yvágagui?
43 Jesús he'i chupekuéra: —Ani peñe'ẽmbegue ojuehe.
44 Avave ndaikatúi ou che rendápe, pe Túva chembou vaekue ndoguerúiramo chupe, ha amoingove jeýta chupe ára pahápe.
45 Ñandejára Ñe'ẽme he'i: "Ñandejára ombo'éta chupekuéra". Opavave ohendúva ha oikuaava'ekue Túvagui, ou che rendápe.
46 Ndaha'éi avave ohechava'ekue Túvape, ndaha'éiramo pe Tupãgui, ohechava'ekue pe Túvape.
47 Añetehápe ha'e peẽme, pe ojeroviáva cherehe oguereko jeikove opave'ỹva.
48 Che hína upe pan oporomoingovéva.
49 Pende ypykue ho'u vaekue maná pe desiértope, ha omanóma.
50 Kóva hína pe pan oguejýva yvágagui, peteĩ kuimba'e ho'u hagua chugui, ha ani omano.
51 Che ha'e pe mbujape oikovéva oguejyva'ekue yvágagui, ho'úramo ko mbujape, oikovéta opa ára guarã.
52 Upémarõ umi hudío oñorairõ ojuehe ha he'i: "¿Mba'éicha piko ko kuimba'e ome'ẽta ñandéve ho'o ro'u hagua?".
53 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme, ndape'úiramo Yvypóra Ra'y ro'o ha pe'u huguy, ndapeikovéima pende pype.
54 Oimeraẽva ho'úva che ro'o, ha hoy'úva che ruguy, oreko jeikove opave'ỹva; ha amoingove jeýta chupe ára pahápe.
55 Che ro'o niko añetehápe tembi'u, ha che ruguy ha'e mba'yru añete.
56 Pe ho'úva che ro'o ha hoy'úva che ruguy, oiko chepype, ha che avei oiko hendive.
57 Pe Túva oikovéva chembou haguéicha, ha che aikove pe Túva rupive.

58 Kóva ha'e pe mbuja oguejyva'ekue yvágagui, ndaha'éi pende rukuéra ho'u haguéicha maná ha omanóma.
59 Ko'ã mba'e Jesús he'i sinagógape, oporombo'e aja Capernáumpe.
60 Heta hemimbo'e kuéra ohendúvo ko'ã mba'e he'i: —Kóva niko ñe'ẽ pohýi. máva piko ikatu ohendu?
61 Jesús oikuaávo hemimbo'e kuéra oñe'ẽmbegueha hese, he'i chupekuéra: —Peẽ piko penembopochy ko mba'e?
62 Mba'épa ha pehecháramo pe Yvypóra Ra'ýpe ojupiha ha'e oĩ haguépe yma?
63 Hae pe espíritu omoingovéva; pe tete ndoipytyvõi mba'eve: umi ñe'ẽ ha'éva peẽme, ha'e espíritu ha ha'e tekove.
64 Péro oĩ pende apytépe ndogueroviáiva. Jesús oikuaa ypy guive mávapa umi ndogueroviáiva ha mávapa otraisiona va'erã chupe.
65 Ha hae he'i: —Upvare ha'e peme, avave ndaikatuiha ou che rendpe, nome'ẽiramo chupe che Ru.
66 Upe guive heta idisipulo oho jey ha ndoguatavéima hendive.
67 Upémarõ Jesús he'i umi doce-pe: —Peẽ piko peho avei?
68 Upémarõ Simón Pedro he'i chupe: —Che Ruvicha, ¿máva rendápe piko rohóta? nde reguereko ñe'ẽ tekove opave'ỹva.
69 Ha roguerovia ha rojerovia nde ha'eha Cristo, Tupã oikovéva Ra'y.
70 Jesús he'i chupekuéra: —Ndaha'éi piko che poiporavóva 12, ha peteĩva pende apytégui aña?
71 Ha'e oñe'ẽ Judas Iscariote rehe, Simón ra'y, ha'e pe otraisiona va'erã chupe, ha'e peteĩva umi 12 apytégui.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Ko'ã mba'e rire Jesús oguata Galileape, ndoikoséigui judío retãme, umi judío ojukase haguére chupe.
2 Upéi hi'aguíma pe fiésta ojapóva umi hudío tavernákulo.
3 Iñermanokuéra he'i chupe: "Esẽ ko'águi ha tereho Judéape, ne remimbo'e kuéra avei ohecha haguã umi tembiapo rejapova'ekue".
4 Ndaipóri niko avave ojapóva mba'eve ñemiháme, ha ha'e voi oheka ojekuaa haguã chupe. Rejapóramo ko'ã mba'e, ehechauka ko yvy ape ári.
5 Ijoyke'y kuéra avei ndogueroviái hese.
6 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Ne'ĩra gueteri oguahẽ che ára.
7 Ko múndo ndaikatúi ndaija'éi nderehe; ha katu cherehe ndaija'éi, che atestifika haguére, hembiapo vaiha.
8 Pejupi ko aretepe: che ndajupíri gueteri ko aretepe; ne'ĩra gueteri oguahẽ che ára.
9 He'i rire chupekuéra ko'ã mba'e, opyta gueteri Galileape.
10 Ha katu ijoyke'y kuéra ojupi rire, ha'e oho avei karu guasúpe, ndaha'éi abiertamente, ha'ete ku ñemiháme.
11 Upémarõ umi hudío oheka chupe pe fiéstape ha he'i: "¿Moõ piko oĩ?".
12 Umi hénte apytépe heta oñe'ẽmbegue hese, oĩ he'íva: "Ha'e ningo peteĩ kuimba'e ivuénova. ha katu ombotavy tavayguakuérape.
13 Péro avave noñe'ẽi hese okyhyjégui umi hudíogui.
14 Pe fiésta mbyte rupi Jesús oho témplope ha oporombo'e.
15 Umi judío oñesorprende ha he'i: —Mba'éicha piko ko kuimba'e oikuaa kuatiañe'ẽ, araka'eve noaprendeiva'ekue?
16 Jesús he'i chupekuéra: —Che mbo'epy ndaha'éi che mba'e, síno pe chembou va'ekue.
17 Oĩramo ojaposéva hembipota, oikuaáta pe mbo'epy, ha'épa Tupãgui, térã añe'ẽpa chejehegui.
18 Pe oñe'ẽva ijehegui, oheka iñemomba'eguasu, ha pe ohekáva iñemomba'eguasu pe ombou vaekue chupe, añete, ha ndaipóri tekovai ipype.
19 ¿Ndaha'éi piko Moisés nome'ẽi peẽme pe léi, ha upéicharõ jepe ni peteĩva pende apytégui nokumplíri pe léi? Mba'ére piko peho chejukase?
20 Umi hénte he'i: "Nde ningo reguereko peteĩ mba'epochy, ¿máva piko ndejukase?".
21 Jesús he'i chupekuéra: —Peteĩ tembiapo ajapo, ha opavave peẽ peñesorprende.
22 Upévare Moisés ome'ẽ peẽme pe sirkunsisión. (ndaha'éi Moisés mba'égui, túva ypykuégui uvei.) ha peẽ pytu'uha árape peñesirkunsida peteĩ kuimba'épe.
23 Peteĩ kuimba'e ojesirkunsidáramo sábado árape, ani hagua oñekumpli Moisés léi. ¿Peẽ piko pochy chendive, amonguera haguére peteĩ kuimba'épe pytu'uha árape?
24 Ani pehusga pehechaháicha, pehusga uvei pe juicio hekojojáva.
25 Upémarõ oĩ Jerusaléngua he'íva: "¿Ndaha'éi piko kóva pe ojukasehápe hikuái?".
26 Ha katu, péina ápe, ha'e oñe'ẽ py'aguasúpe, ha ha'ekuéra nde'íri chupe mba'eve. ¿Oikuaápa añete umi mburuvicha kóva ha'eha pe Cristo voi?
27 Upéicharõ jepe, jaikuaa ko kuimba'épe moõguipa ou, Cristo ou vove, avave ndoikuaái moõguipa ou.
28 Upémarõ Jesús osapukái témplope ombo'e aja: " Peẽ chekuaa ha peikuaa moõguipa aju.
29 Che katu aikuaa chupe, che aju chugui ha ha'e chembou.
30 Upémarõ ha'ekuéra ojagarrase chupe, péro avave ndojagarrái chupe ipo, ne'ĩra gueteri oguahẽ hi'ára.
31 Ha heta tavaygua ojerovia hese ha he'i: "Cristo ou vove, ojapótapa hetave milagro ko kuimba'e ojapova'ekuégui?
32 Umi fariséo ohendu umi hénte oñe'ẽmbegueha ko'ãichagua mba'e hese. ha umi fariséo ha saserdóte ruvichakuéra omondo umi ofisiál ojagarra hagua chupe.
33 Upémarõ Jesús he'i chupe kuéra: Sapy'ami aime penendive, ha upéi aha pe chembou vaekue rendápe.
34 Peẽ cherekáta ha ndachejuhúi, ha che aimehápe ndaikatúi peju upépe.
35 Upémarõ umi hudío oporandu ojupe: "¿Moõ piko ohóta ndorotopamo'ãi chupe?". ohótapa umi oñemosarambíva gentil-kuéra apytépe, ha ombo'e gentil-kuérape?
36 Mba'eicha piko he'i ko'ã mba'e he'íva: "Cherekáta ha ndachejuhúi, ha moõpa aime, ndaikatúi peju upépe?".
37 Pe ára pahápe, pe arete guasu ára guasúpe, Jesús oñembo'y ha osapukái ha he'i: —Oĩramo ijy'uhéi, tou che rendápe ha toy'u.
38 Pe ojeroviáva cherehe, he'iháicha pe Escritura, ipygui osẽta ysyry y oikovéva.
39 (Upéva katu oñe'ẽ pe Espíritu, umi ojeroviáva hese ohupytyva'erãha, Espíritu Santo ne'ĩra gueteri oñeme'ẽ, Jesús noñemomba'eguasúigui gueteri).
40 Heta umi hénte ohendúvo ko mba'e he'i: "Añetehápe kóva hína pe Proféta".
41 Oĩ katu he'i: "Kóva hína pe Cristo". Oĩ katu he'íva: "¿Osẽta piko Cristo Galileagui?"
42 ¿Ndaha'éi piko Ñandejára Ñe'ẽ he'íva: "Cristo ouha David ñemoñare apytégui ha Beléngui, David oĩ haguépe?".

43 Upémarõ ojoavy tavayguakuéra apytépe ha’e káusare.
44 Ha oĩ ijapytepekuéra ojagarraséva chupe; ha katu avave
nomoĩri ipo hese.
45 Upéi umi ofisiál ou umi saserdóte ruvicha ha fariséo
rendápe. Ha'e kuéra he'i chupe kuéra: —Mba'ére piko
ndapeguerúi chupe?
46 Umi ofisiál he’i: —Araka’eve noñe’ẽi ko kuimba’éicha.
47 Upémarõ umi fariséo oporandu chupekuéra: —Peẽ piko
peñembotavy avei?
48 ¿Oĩpa umi mburuvicha térã fariséo ojeroviáva hese?
49 Ha katu ko tavayguakuéra ndoikuaáiva pe léi
oñemaldesi.
50 Nicodemo he'i chupe kuéra: —Pe ou vaekue Jesús
rendápe pyhare, ha'e peteĩva.
51 Ñande léi piko ohusga avavépe, ohendu mboyve chupe
ha oikuaa mboyve mba'épa ojapo?
52 Ha'e kuéra oporandu chupe: —Nde piko Galileagua avei?
Peheka ha pemaña, Galileagui ndopu'ãi maranduhára.
53 Ha opavave oho hógape.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Jesús oho Yvyty Olivotýpe.
2 Ko'ẽmbotávo oike jey Tupaópe, ha opavave
tavayguakuéra ou hendápe. ha oguapy ha ombo’e
chupekuéra.
3 Ha umi Moisés rembiapoukapy mbo'ehára ha fariséo
ogueru hendápe peteĩ kuña ojejapyhýva oporomoakãratĩ
haguã. ha omoĩ rire chupe hikuái ijapytépe.
4 Ha’ekuéra he’i chupe: “Mbo’ehára, ko kuñáme
ojegueraha va’ekue oporomoakãratĩ jave”.
5 Moisés pe léi he'i ñandéve ojejapi haguã itápe, ¿mba'épa
ere?
6 Péicha he'i hikuái, oipy'ara'ãvo chupe, ikatu haguã
oakusa chupe. Jesús katu oñesũ ha ikuãme ohai yvýpe,
nohendúiramoguáicha chupekuéra.
7 Upémarõ ha’ekuéra oporandúvo chupe, ha’e opu’ã ha
he’i chupekuéra: “ Pe pende apytépe oĩ’ỹva angaipa,
tomombo raẽ hese peteĩ ita”.
8 Ha osũ jey ha ohai yvýpe.
9 Umi ohendúva upéva, ikonsiénsia rupive, osẽ peteĩ teĩ,
oñepyrũvo pe itujavéva guive, ipahaite peve.
10 Jesús opu’ã ha ndohechái avavépe pe kuñáme, oporandu
chupe: “ Kuña, moõ piko oĩ umi neakusáva?”. avave piko
nekondena piko?
11 Ha'e he'i: —Ndaha'éi avave, che Jára. Jesús he'i chupe:
Che avei nandekondenamo'ãi.
12 Upémarõ Jesús he'i jey chupekuéra: “ Che hína ko yvy
resape.
13 Umi fariséo he'i chupe: —Nde remombe'u ndejehegui.
nde kuatiañe’ẽ ndaha’éi añetegua.
14 Jesús he'i chupekuéra: —Che amombe'u ramo jepe
chejehegui, añete, che aikuaa moõguipa aju ha moõpa aha.
ha katu ndaikatúi peikuaa moõguipa aju ha moõpa aha.
15 Peẽ pehusga ho’oháicha; Che ndahusgái avavépe.
16 Ha katu ahusgáramo, che huísio añete, ndaha’éigui
cheaño, ha katu che ha pe Túva chembou va’ekue.
17 Nde Léipe he’i avei añeteha umi mba’e he’íva mokõi
kuimba’e.
18 Che ha’e peteĩ amombe’úva chejehegui, ha pe Túva
chembou va’ekue omombe’u cherehe.
19 Upémarõ ha’ekuéra oporandu chupe: —Moõpa oĩ nde
Ru? Jess he'i: —Peẽ ndachekuaái ni che Ru.
20 Ko’ã mba’e Jesús he’i pe tesórope, oporombo’e aja
témplope. ne’ĩra gueteri oĝuahẽ hi’aravo.
21 Upémarõ Jesús he'i jey chupekuéra: —Aháta che rape
ha peẽ cherekáta ha pemanóta pende angaipápe.
22 Upémarõ umi hudío he’i: “¿Ojejukátapa?”. Ha'e he'ígui:
Che ahahápe ndaikatúi peju.
23 He'i chupe kuéra: —Peẽ niko yvýgui. Che ha'e yvágagui,
peẽ ko yvy arigua; Che ndaha'éi ko mundopegua.
24 Upévare ha'e peẽme pemanótaha pende angaipápe,
ndapegueroviáiramo che ha'eha ha'e, pemanóta pende
angaipápe.
25 Upémarõ ha’ekuéra oporandu chupe: “¿Máva piko
nde?”. Jesús he'i chupe kuéra: --Upe voi ha'e vaekue peẽme
iñepyrũmby guive.
26 Che areko heta mba'e ha'eva'erã ha ahusga haguã
penderehe, ha pe chembou vaekue katu añetegua. ha añe’ẽ
yvórape umi mba’e ahenduva’ekue chugui.
27 Ha’ekuéra nontendéi ha’e oñe’ẽha chupekuéra pe
Túvare.
28 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Pemopu'ã vove
Yvypóra Ra'ýpe, peikuaáta che ha'eha ha'e ha ndajapóiha
mba'eve chejehegui. ha katu che Ru chembo’e haguéicha,
añe’ẽ ko’ã mba’e.
29 Ha pe chembou vaekue oĩ chendive. ajapógui tapiaite
umi mba’e ha’e oguerohorýva.
30 He'i aja ko'ã ñe'ẽ, heta ojeroviáva hese.
31 Upémarõ Jesús he'i umi judío ojeroviávape hese: —
Pesegíramo che ñe'ẽme, añetehápe peẽ che remimbo'e.
32 Ha peikuaáta pe añetegua, ha pe añetegua penemosãsóta.
33 Ha'ekuéra he'i chupe: —Ore hína Abrahán ñemoñare ha
araka'eve noĩri avavépe tembiguái ramo.
34 Jesús he'i chupekuéra: —Añetehápe ha'e peẽme,
Oimeraẽva hembiapo vaíva, angaipa rembiguái.
35 Tembiguái ndopytái ógape opa ára ĝuarã, Ta'ýra katu
opyta tapiaite.
36 Upévare, pe Ta’ýra penemosãsóramo, añetehápe peẽ
peñemosãsóta.
37 Che aikuaa peẽ ha’eha Abrahán ñemoñare; ha katu peẽ
peheka chejuka, che ñe'ẽ ndoguerekóigui tenda pendepype.
38 Che añe'ẽ umi mba'e ahechava'ekue che Ru ndive, ha
peẽ pejapo pe pehechava'ekue pende ru ndive.
39 Ha'e kuéra he'i chupe: Abrahán ha'e ore ru. Jesús he'i
chupe kuéra: “ Peẽ ha'érire Abrahán ra'y, pejapo va'erãmo'ã
Abrahán rembiapokue.
40 Péro ko’ága peẽ chejukase, peteĩ kuimba’e omombe’u
va’ekue peẽme pe añetegua, ahendu va’ekue Ñandejáragui.
41 Peẽ pejapo pende ru rembiapokue. Upéi he'i hikuái
chupe: —Ndaha'éi ore reñói tekovaígui. jaguereko peteĩ
Túva, Tupã jepe.
42 Jesús he'i chupekuéra: —Tupã ha'érire pende Ru, peẽ
cherayhúta. ni che ndajúi chejehegui, ha'e chembou uvei.
43 Mba’ére piko napentendeporãi che ñe’ẽ? jepe
ndaikatúigui pehendu che ñe’ẽ.
44 Peẽ ha’e pende ru añagui, ha pende ru rembipota
pejapóta. Ha'e niko iñepyrũmby guive oporojukáva, ha
ndoikói pe añeteguápe, ndaipórigui ipype añetegua. Japu
ramo oñe'ẽ ijehegui, ha'e ijapu ha itúva.
45 Ha ha’égui peẽme añetegua, ndapegueroviái cherehe.
46 ¿Mávapa pende apytépe chegueroviauka angaipa? Ha
ha'éramo añetegua, mba'ére piko ndapegueroviái?

47 Pe Tupãgui oúva ohendu Tupã ñe'ẽ, upévare napehendúi, ndaha'éigui Tupã mba'e.
48 Upémarõ umi judío he'i chupe: —Ndaha'éi ningo ro'e porã nde ha'eha peteĩ Samariagua ha reguerekoha peteĩ demónio?
49 Jesús ombohovái: —Ndarekói mba'epochy. ha katu che amomba'e che Ru, ha peẽ chemotĩ.
50 Ha che ndahekái che gloria, oĩ ohekáva ha ohusgáva.
51 Añeteháp e ha'e peẽme, peteĩ kuimba'e okumplíramo che ere, araka'eve ndohechamo'ãi ñemano.
52 Upémarõ umi hudío he'i chupe: —Ko'ág̃a roikuaa ningo reguerekoha peteĩ mba'epochy. Abrahán omanóma, ha umi maranduhára; ha nde ere: "Peteĩ kuimba'e okumplíramo che ha'éva, araka'eve nomanomo'ãi".
53 Nde piko tuichave ñande ru Abrahángui, omanómavagui? Ha umi maranduhára omanóma, ¿máva piko rejapo ndejehegui?
54 Jesús he'i: —Che añemomba'eguasúramo, che ñemomba'eguasu ndaha'éi mba'eve. Peẽ peje ha'eha pende Jára.
55 Upéicharõ jepe ndapeikuaái chupe; che katu aikuaa chupe, ha ha'éramo chupe: Ndaikuaái chupe, ha'éta pendeichagua ijapúva.
56 Pende ru Abrahán ovy'a ohechávo che ára, ha ohechávo upéva ha ovy'a.
57 Upémarõ umi hudío he'i chupe: —Ne'ĩra gueteri reguereko cincuenta áño, ha rehecha piko Abrahánpe?
58 Jesús he'i chupekuéra: —Añeteháp e ha'e peẽme: Abrahán oiko mboyve, che aime.
59 Upéi ohupi hikuái ita oity haguã hese, Jesús katu okañy ha osẽ témplogui, ohasa ijapytepe kuéra.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Jesús ohasávo upérupi, ohecha peteĩ kuimba'e ohecha'ỹva heñói guive.
2 Hemimbo'e kuéra oporandu chupe: —Mbo'ehára, máva piko opeka, ko kuimba'e térã ituvakuéra, onase siégo?
3 Jesús he'i: —Ko kuimba'e ni ituvakuéra ndopekaiva'ekue.
4 Ára aja amba'apo va'erã pe chembou va'ekue rembiapokue.
5 Aime aja ko múndope, che ha'e hína ko múndo resape.
6 He'i rire péicha, oescupi yvýpe, ha ojapo ñai'ũ pe escudo-gui, ha oñohẽ pe ohecha'ỹva resa pe ñai'ũme.
7 Ha he'i chupe: —Tereho ejejohéi pe yno'õ Siloam-pe, (he'iséva: "Oñemondo.) Ha'e oho ha ojejohéi ha ou ohecha.
8 Upémarõ umi vecino ha umi ohecha va'ekue chupe ohecha'ỹha, he'i: "¿Ndaha'éi piko kóva pe oguapýva ha ojerure asy?".
9 Oĩ he'íva: "Kóva hína ha'e, ótro katu he'i: "Ha'e ningo ha'e".
10 Ha'e kuéra oporandu chupe: —Mba'éicha piko nde resa ojepe'a?
11 Ha'e he'i: —Peteĩ kuimba'e hérava Jesús ojapo ñai'ũ ha onohẽ che resa ha he'i chéve: Tereho Siloam yno'õme ejejohéi.
12 Upémarõ ha'ekuéra oporandu chupe: —Moõ piko oĩ? Ha'e he'i: Ndaikuaái.
13 Ha'ekuéra ogueru fariséo rendápe pe siégo yma guare.
14 Upémarõ pytu'uha ára Jesús ojapo hague pe ñai'ũ ha oipe'a hesa.
15 Upéi umi fariséo oporandu jey avei chupe mba'éichapa ohecha. Ha'e he'i chupe kuéra: —Omoĩ ñai'ũ che resa ári, ha ajohéi ha ahecha.
16 Upévare oĩ fariséo he'íva: "Ko kuimba'e ndaha'éi Ñandejáragui, nokumplírigui pe sábado". Oĩ katu he'i: Mba'éicha piko peteĩ kuimba'e angaipa ojapo ko'ãichagua milagro? Ha oĩ peteĩ joavy ijapytepekuéra.
17 Ha'ekuéra he'i jey pe ohecha'ỹvape: "Mba'e piko ere hese ha'e oipe'a hague nde resa? Ha'e he'i: Ha'e peteĩ maranduhára.
18 Umi hudío katu ndogueroviái hese, ha'e ohecha'ỹ hague, ohenói peve pe ohecha va'ekuépe tuvakuérape.
19 Ha'e kuéra oporandu chupe kuéra: —Kóva piko nde ra'y, pejeva'ekue onase hague ohecha'ỹva? ¿mba'éicha piko upéicharõ ohecha ko'ág̃a?
20 Tuvakuéra he'i chupekuéra: —Roikuaa ningo kóva ore ra'y ha onase hague ohecha'ỹva.
21 Ha katu mba'éichapa ha'e ohecháva ko'ág̃a, ndoroikuaái; térã mávapa oipe'a hesa, ndoroikuaái. eporandu chupe: ha'e oñe'ẽta ijehegui.
22 Ko'ã mba'e he'i ituvakuéra okyhyjégui umi hudíogui, pórke umi hudío okonfesáma va'ekue, oĩramo he'íva ha'eha Cristo, oñemosẽtaha chupe sinagógagui.
23 Upévare ituvakuéra he'i: "Ha'e ningo itujáma. eporandu chupe.
24 Upéi ohenói jey hikuái pe kuimba'e ohecha'ỹvape ha he'i chupe: —Emomba'eguasu Ñandejárape.
25 Ha'e he'i: —Che ndaikuaái angaipa térã nahániri.
26 Ha'e kuéra oporandu jey chupe: —Mba'e piko ojapo nderehe? mba'éicha piko oipe'a nde resa?
27 Ha'e he'i chupekuéra: —Amombe'úma peẽme, ha napehendúi. peẽ piko avei hemimbo'e?
28 Upémarõ ha'ekuéra ojahéi hese ha he'i: "Nde ningo hemimbo'e. ha katu ore ha'e Moisés remimbo'e.
29 Ore roikuaa Tupã oñe'ẽ hague Moiséspe, ko karai katu ndoroikuaái moõguipa ou.
30 Pe kuimba'e ombohovái chupekuéra: —Mba'ére piko peteĩ mba'e hechapyrãva, peẽ ndapeikuaái moõguipa ou, ha katu ha'e oipe'a che resa.
31 Ko'ágã jaikuaa Tupã nohendúiha umi pekadórpe.
32 Oñepyrũ guive ko múndo noñehendúi ni peteĩ kuimba'e oipe'aha peteĩ siégo onase va'ekuépe.
33 Ko kuimba'e ndaha'éirire Tupãgui, ndaikatumo'ãi ojapo mba'eve.
34 Ha'e kuéra he'i chupe: —Nde niko reñói vaekue angaipápe ha orembo'e piko? Ha omosẽ chupe hikuái.
35 Jesús ohendu omosẽ hague chupe hikuái; ha ojuhúvo chupe, he'i chupe: —Rejerovia piko Tupã Ra'ýre?
36 Ha'e he'i: —Máva piko ha'e che Ruvicha, arovia haguã hese?
37 Jesús he'i chupe: —Nde rehecháma chupe, ha pe oñe'ẽva nendive.
38 Ha'e he'i: —Che Jára, che arovia. Ha ha'e omomba'e guasu chupe.
39 Jesús he'i: " Aju ko múndope ajusi hag̃ua, ikatu hag̃uáicha umi ohecha'ỹva ohecha. ha umi ohechávape ohecha'ỹ haguã.
40 Oĩ fariséo oĩva hendive ohendúva ko'ã mba'e ha he'i chupe: "¿Ore siégo piko avei?".
41 Jesús he'i chupekuéra: —Peẽ siégo ramo, ndapepekaiva'erãmo'ã. upévare opyta pende angaipa.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Añetehápe ha'e peẽme, pe ndoikéiva okẽ rupi ovecha korapýpe, ojupíva ambue tapére, ha'e mondaha ha mondaha.
2 Pe oikéva okẽ rupi katu ovecha rerekua.
3 Chupe oipe'a pe okẽ rerekua; ha umi ovecha ohendu iñe'ẽ, ha ha'e ohenói ijovechakuérape hérape ha oguenohẽ chupekuéra.
4 Oguenohẽvo ijovechakuéra, oho henonderã kuéra, ha umi ovecha omoirũ chupe, oikuaágui iñe'ẽ.
5 Peteĩ extranhéro nomoirũmo'ãi, okañýta chugui, ndoikuaáigui umi extranhéro ñe'ẽ.
6 Jesús he'i chupekuéra ko ehémplo, ha ha'ekuéra nontendéi mba'épa umi mba'e ha'e he'i va'ekue chupekuéra.
7 Upémarõ Jesús he'i jey chupekuéra: "Añetehápe ha'e peẽme, che hína umi ovecha rokẽ".
8 Opavave ou vaekue che renonderã ha'e mondaha ha mondaha, ha umi ovecha nohendúi chupekuéra.
9 Che hína pe okẽ, oikéramo che rupi, ojesalváta, ha oike ha osẽta ha ojuhúta pasto.
10 Pe mondaha ndoúi, omonda, ojuka ha ohundi haguãnte.
11 Che hína pe ovecharerekua porã, pe ovecharerekua porã ome'ẽ hekove ovechakuéra rehehápe.
12 Ha pe ovecha rerekua, ndaha'éiva ovecharerekua, ovecha ndaha'éiva imba'e, ohecha pe lobo oúvo, oheja umi ovecha ha okañy, ha pe lobo ojagarra chupekuéra ha omosarambi umi ovecha.
13 Pe omba'apóva okañy, pórke ha'e okontratáva, ha nopenái ovechakuérare.
14 Che hína pe ovecharerekua porã, ha aikuaa che ovechakuérape ha che ovechakuéra oikuaa.
15 Túva chekuaaháicha, che avei aikuaa pe Túvape.
16 Ha ambue ovecha areko, ndaha'éiva ko korapypegua: umíva avei agueru va'erã, ha ohendúta che ñe'ẽ; ha oĩta peteĩ ovecha rerekua, ha peteĩ ovecharerekua.
17 Upévare che Ru cherayhu, ame'ẽgui che rekove, aipe'a jey haguã.
18 Avave ndoipe'ái chehegui, che amoĩ katu chejehegui. Che areko pu'aka amoĩ haguã, ha areko pu'aka ajagarra jey haguã. Ko tembiapoukapy ahupyty che Ru-gui.
19 Upémarõ ojoavy jey umi judío apytépe ko'ã mba'e he'ívare.
20 Ha heta ijapytepe kuéra he'i: "Ha'e oguereko peteĩ mba'epochy ha itavy; mba'ére piko pehendu chupe?
21 Oĩ katu he'i: —Ko'ãva ndaha'éi he'íva pe oguerekóva aña. ¿Ikatu piko peteĩ aña oipe'a umi ohecha'ỹva resa?
22 Jerusalénpe ojejapo pe fiésta dedicación, ha ro'y jave.
23 Jesús oguata pe témplope Salomón korapýpe.
24 Upémarõ umi hudío ou ijerére ha he'i chupe: "¿Araka'e peve piko oredudáta?". Nde ha'éramo pe Cristo, emombe'u porã oréve.
25 Jesús he'i chupekuéra: " Ha'éma kuri peẽme, ha peẽ ndapegueroviái.
26 Ha katu ndapegueroviái, ndaha'éigui che ovechakuéra apytégui, ha'e haguéicha peẽme.
27 Che ovechakuéra ohendu che ñe'ẽ, ha che aikuaa chupekuéra, ha chemoirũ hikuái.
28 Ha ame'ẽ chupekuéra tekove opave'ỹva; ha araka'eve noñehundimo'ãi hikuái, ni avave ndoipe'amo'ãi chupekuéra che pógui.
29 Che Ru, ome'ẽva'ekue chéve chupekuéra, tuichave opavavégui; ha avave ndaikatúi oipe'a chupekuéra che Ru pógui.
30 Che ha che Ru peteĩnte.
31 Upéi umi hudío ohupi jey ita ojapi hag̃ua chupe itápe.
32 Jesús ombohovái chupekuéra: —Heta tembiapo porã ahechauka peẽme che Ru. ¿Mávapa umi tembiapo apytégui peẽ che itápe?
33 Umi hudío he'i chupe: —Ndorojapíri nde itápe rejapo porã haguére. ha katu ñe'ẽ vai rehe; ha nde kuimba'égui, rejapo haguére ndejehegui Tupã.
34 Jesús he'i chupekuéra: —Ndaha'éi piko nde Léipe he'íva: Che ha'e: Peẽ tupã?
35 Ha'e ohenóirire chupekuéra tupã, ha'ekuérape ou Tupã ñe'ẽ, ha pe escritura ndaikatúi oñembyai;
36 Peje pe Túva omomarangatu ha ombou va'ekuére ko yvy ape ári: "Nde ningo reñe'ẽ vai. ha'égui: Che hína Tupã Ra'y?
37 Ndajapóiramo che Ru rembiapokue, ani pejerovia cherehe.
38 Che katu ajapóramo, ndapegueroviáiramo jepe cherehe, peguerovia umi tembiapo, peikuaa ha peguerovia haguã pe Túva oĩha chendive, ha che aimeha hendive.
39 Ha'e kuéra oheka jey ojagarra haguã chupe, ha ha'e okañy chugui kuéra.
40 Ha oho jey Jordán mboypýri, Juan omongarai ypy haguépe. ha upépe opyta.
41 Upémarõ heta ojere hendápe ha he'i: —Juan ndojapói mba'eve milagro.
42 Upépe heta ojerovia hese.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Peteĩ kuimba'e hasy, hérava Lázaro, Betaniagua, María ha iñermána Marta távape.
2 (Ha'e María ohókuri Ñandejárape mba'e ryakuã porã ha omokã iñakãrague reheve, ha iñermáno Lázaro hasy).
3 Upévare iñermanakuéra omondo hendápe: "Che Ruvicha, péina ápe, hasy pe rehayhúva".
4 Jesús ohendúvo upéva, he'i: " Ko mba'asy ndaha'éi oporojukáva, síno ñamomba'eguasu hag̃ua Ñandejárape, ikatu hag̃uáicha oñembotuicha Ñandejára Ra'ýpe".
5 Jesús ohayhu Marta, iñermána ha Lázarope.
6 Ohendúvo hasyha, opyta mokõi ára gueteri pe lugár oĩ haguépe.
7 Upe rire Jesús he'i idisipulokuérape: "Jaha jey Judéape".
8 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: "Mbo'ehára, ko'ã ára pahápe umi hudío oheka ndejapi itápe. ha reho jeýpa upépe?
9 Jesús he'i: —¿Ndaha'éi piko 12 óra peteĩ árape? Oĩramo oguatáva ára pukukue, noñepysangai, ohechágui ko yvy resape.
10 Peteĩ kuimba'e oguata ramo pyharekue, oñepysanga, ndaipórigui tesape ipype.
11 Ha'e he'i ko'ã mba'e, ha upéi he'i chupekuéra: " Ñande angirũ Lázaro oke hína. ha katu aha, amombáy haguã chupe okehágui.
12 Upémarõ hemimbo'ekuéra he'i: "Che Ruvicha, oke ramo, osẽ porãta".
13 Jesús katu oñe'ẽ omanógui, ha'ekuéra oimo'ã oñe'ẽ hague opytu'u haguã.
14 Upémarõ Jesús he'i porã chupekuéra: " Lázaro omanó".

15 Ha avy'a pende rehehápe ndaha'éi haguére upépe, peguerovia hag̃ua; upevére jaha hendápe.
16 Upéi Tomás hérava Didimo he'i hapichakuérape: "Jaha avei ñamano hag̃ua hendive".
17 Upéi Jesús og̃uahẽvo, ojuhu cuatro díama oñenomaha pe sepultúrape.
18 Betania hi'aguĩ Jerusaléngui, 15 metro rupi.
19 Ha heta judío ou Marta ha María rendápe okonsola hag̃ua chupekuéra iñermáno rehe.
20 Upémarõ Marta, ohendúvo Jesús ouha, oho ojotopa chupe.
21 Upémarõ Marta he'i Jesúspe: "Che Ruvicha, reimerire ko'ápe, che ryvy nomanói va'erãmo'ã".
22 Che katu aikuaa, ko'ágã jepe, oimeraẽ mba'e rejeruréva Tupãme, Tupã ome'ẽtaha ndéve.
23 Jesús he'i chupe: —Ne ryvy opu'ã jeýta.
24 Marta he'i chupe: Che aikuaa ha'e opu'ã jeytaha pe ára pahápe.
25 Jesús he'i chupe: —Che hína pe jeikove jey ha pe jeikove.
26 Ha oimeraẽ oikovéva ha ojeroviáva cherehe nomanomo'ãi araka'eve. ¿Reguerovia piko kóva?
27 Ha'e he'i chupe: Heẽ, Ñandejára, che arovia nde ha'eha pe Cristo, Tupã Ra'y, oútava ko yvy ape ári.
28 He'i rire upéicha, oho ohenói iñermána Maríape ñemiháme ha he'i chupe: "Pe Mbo'ehára ou ha nerenói".
29 Ohendúvo upéva, pya'e opu'ã ha ou hendápe.
30 Jesús ne'ĩra gueteri og̃uahẽ pe puévlope, péro oĩ pe lugár Marta ojotopa haguépe.
31 Upérõ umi judío oĩva hendive hógape ha okonsola chupe, ohechávo Maríape opu'ã pya'e ha osẽha, oho hapykuéri ha he'i: "Oho sepultúrape hasẽ hag̃ua upépe".
32 Upémarõ María og̃uahẽvo Jesús oĩháme ha ohechávo chupe, oñesũ ipy gotyo ha he'i chupe: "Che Ruvicha, reimerire ko'ápe, che ermáno nomanói va'erãmo'ã".
33 Jesús ohechávo hasẽha ha umi judío oúva hendive hasẽha, ojahe'o ha oñemondýi.
34 Ha oporandu: —Moõ piko pemoĩ chupe? Ha'e kuéra he'i chupe: —Che Jára, eju ehecha.
35 Jesús hasẽ.
36 Upémarõ umi hudío he'i: "Pemañamína mba'eichaitépa ohayhu chupe!
37 Oĩ he'íva: "¿Ndaikatúi piko ko kuimba'e oipe'ava'ekue umi siégo resa, ndomanomo'ãi kuri ko kuimba'e jepe?".
38 Upémarõ Jesús ojahe'o jeývo og̃uahẽ pe sepultúrape. Ha'e va'ekue peteĩ itakua, ha hi'ári oñemoĩ peteĩ ita.
39 Jesús he'i: —Peipe'a pe ita. Marta, pe omanóva reindy, he'i chupe: "Che Ruvicha, ko'ãga hyakuã vai, cuatro díama omanóma".
40 Jesús he'i chupe: —Ndaha'éi piko ndéve, regueroviaséramo, rehechataha Tupã reko mimbipa?
41 Upéi oipe'a hikuái pe ita oñeno haguégui umi omanóva. Jesús ohupi hesa ha he'i: —Che Ru, ame'ẽ ndéve aguyje cherendu haguére.
42 Ha aikuaa nde cherenduha tapiaite, ha katu umi tavayguakuéra oñembo'ýva rupi ha'e upéva, oguerovia haguã hikuái nde chembou hague.
43 Ha oñe'ẽ rire péicha, osapukái hatã: " Lázaro, esẽ!".
44 Pe omanóva osẽ, oñapytĩ ipo ha ipy ao sepultúrape, ha hova ojejokua peteĩ servilleta reheve. Jesús he'i chupekuéra: Pepoi chupe ha peheja toho.
45 Upémarõ heta judío ou va'ekue María rendápe ha ohecha Jesús ojapo va'ekue, ojerovia hese.
46 Péro oĩ ijapytepekuéra oho va'ekue umi fariséo rendápe ha omombe'u chupekuéra umi mba'e Jesús ojapo va'ekue.
47 Upémarõ ombyaty saserdóte ruvicha ha fariséo kuéra aty guasu ha he'i: "¿Mba'e piko rojapo?". ko kuimba'e ojapógui heta milagro.
48 Jahejáramo chupe péicha, opavave ojeroviáta hese, ha umi rrománo oúta oipe'áta ñande renda ha ñane retã.
49 Upe áñope peteĩva, hérava Caifás, ha'e va'ekue saserdóte guasu, he'i chupekuéra: "Peẽ ndapeikuaái mba'eve.
50 Ani ñapensáke iporãha ñandéve, peteĩ kuimba'e omano tavayguakuéra rehehápe, ha pe tetã tuichakue ani hag̃ua oñehundi.
51 Ha'e noñe'ẽi ko mba'e ijehegui, ha'e ramo saserdóte guasu upe arýpe, oprofetisa Jesús omanotaha upe tetã rehehápe.
52 Ha ndaha'éi upe tetãme g̃uarãnte, ha katu avei ombyaty hag̃ua peteĩme umi Tupã ra'y isarambiva'ekue.
53 Upe ára guive oñemoñe'ẽ hikuái ojuka haguã chupe.
54 Upévare Jesús ndoguatavéima umi hudío apytépe. ha upégui oho peteĩ tetã hi'aguĩva pe tave'ỹgui, peteĩ táva héravape Efraín, ha upépe opyta hemimbo'ekuéra ndive.
55 Hi'ag̃uimbaitéma pe Páskua judíope g̃uarã, ha heta osẽ pe távagui Jerusalénpe pe Páskua mboyve, oñemopotĩ hag̃ua.
56 Upéi oheka hikuái Jesúspe, ha oñe'ẽ ojupe oñembo'y aja Tupaópe: —Mba'e piko peimo'ã ha'e ndoumo'ãiha karu guasu?
57 Upe rire umi saserdóte ruvicha ha fariséo ome'ẽ peteĩ mandamiénto, oĩramo oikuaáva moõpa oĩ, tomombe'u upéva ojagarra hag̃ua chupe.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Upéi Jesús seis día pe Páskua mboyve og̃uahẽ Betaniape, oĩháme Lázaro omanóva, omoingove jey va'ekue chupe.
2 Upépe ojapo hikuái chupe peteĩ karu guasu; Marta katu oservi, Lázaro katu peteĩva umi oguapýva mesápe hendive.
3 Upémarõ María ogueraha peteĩ kílo ryguasu rupi'a, hepyetereíva, ha oñohẽ Jesús py ha omokã iñakãrague reheve, ha pe óga henyhẽ pe mba'e ryakuã asývagui.
4 Upéi he'i peteĩ hemimbo'e Judas Iscariote, Simón ra'y, otraisiona va'erã chupe.
5 Mba'ére piko noñevendéi ko mba'e rykue trescientas pláta ha oñeme'ẽ mboriahúpe?
6 Péva he'i, ndaha'éi ojepy'apyha umi imboriahúvare; ha'e katu mondaha, oguereko rupi pe vosa, ha ogueraha ipype mba'e oñemoĩva.
7 Upémarõ Jesús he'i: —Eheja chupe, che ñeñotỹ ára mboyve ha'e ojapo ko mba'e.
8 Umi mboriahu akóinte peguerekógui penendive; ha katu che ndapeguerekói tapiaite.
9 Upémarõ heta judío oikuaa Jesús oĩha upépe, ha ndaha'éi Jesús rehehápente ou, ohecha hag̃ua avei Lázarope, ha'e omoingove jey va'ekue omanóva apytégui.
10 Umi saserdóte ruvicha katu oñorairõ ojuka hag̃ua Lázarope avei;
11 Ha'e rupi heta judío oho ojerovia Jesús rehe.
12 Pe ótro día, heta hénte ou va'ekue pe fiéstape, ohendúvo Jesús ouha Jerusalénpe.

13 Ojagarra palméra rakã ha osẽ ohuguaitĩ chupe ha osapukái: “Osána: Tojehovasa Israel rréi oúva Ñandejára rérape”.
14 Jesús ojuhúvo peteĩ vúrro ra'y, oguapy hi'ári. Ojehaiháicha,
15 Sión rajy, ani rekyhyje, péina ápe, ne Rréi ou oguapy peteĩ vúrro ra'y ári.
16 Ñepyrũrã hemimbo'e kuéra noñandúi ko'ã mba'e, ha Jesús oñembotuicha rire, imandu'a hikuái ko'ã mba'e ojehai hague hese ha ojapo hague hese ko'ã mba'e.
17 Umi hénte oĩ va’ekue hendive ohenóirõ guare Lázarope isepultúragui ha omoingove jey chupe omanóva apytégui.
18 Upévare umi hénte ojotopa avei chupe, ohendúgui ojapo hague ko milágro.
19 Umi fariséo he'i ojupe: —Peikuaa piko mba'éichapa ndapehupytýi mba'eve? péina ápe, ko mundo oho hapykuéri.
20 Umíva apytépe oĩ umi griégo ojupíva omomba’eguasúvo pe karu guasu.
21 Upémarõ ha’e oho Felipe rendápe, ha’éva Betsaida de Galilea, ha ojerure chupe: “Karai, rohechase Jesúspe”.
22 Felipe ou omombe'u Andréspe, ha Andrés ha Felipe omombe'u jey Jesúspe.
23 Jesús he’i chupekuéra: —Oguahẽma pe óra oñembotuicha hagua pe Yvypóra Ra’ýpe.
24 Añetehápe ha'e peẽme, pe trígo ra'ỹi ho'a'ỹramo yvýpe ha omanóva, opyta ha'eño.
25 Pe ohayhúva hekove operde va’erã; ha pe ndocha’éiva hekovépe ko yvy ape ári, oñongatúta pe tekove opave’ỹvape guarã.
26 Oĩramo cheservíva, tomoirũ chéve. ha che aimehápe, oĩta avei che rembiguái, oĩramo che rembiguái, chupe che Ru omomba'eguasúta.
27 Ko’aga che ánga ojepy’apy; ha mba’épa ha’éta? Che Ru, chesalva ko aravópe, ha upévare aju ko aravópe.
28 Che Ru, embotuicha nde réra. Upéi ou yvágagui peteĩ ñe'ẽ he'íva: “Amomba'eguasu ha amomba'eguasúta jey”.
29 Umi hénte oñembo’ýva ha ohendúva, he’i arasunuha.
30 Jesús he’i: —Ko ñe’ẽ ndaha’éi che káusare, síno penderehehápe.
31 Ko’aga hína pe huísio ko múndope, ko’ága oñemosẽta pe mburuvicha ko múndope.
32 Ha che, añemopu’ãramo yvýgui, aguerúta opa yvypórape che rendápe.
33 Péicha he’i, ohechauka hagua mba’eichaitépa omanóta.
34 Umi hénte he’i chupe: —Rohendu pe léi rupive Cristo opytataha opa ára guarã. máva piko ko Yvypóra Ra'y?
35 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: Sapy'ami pe tesape oĩta penendive. Peguata peguereko aja tesape, ani haguã ou pende ári pytũmby, pe oguatáva pytũmbýpe ndoikuaái moõpa oho.
36 Peguereko aja tesape, pejerovia pe tesape rehe, peiko hagua tesape rara. Ko'ã mba'e Jesús he'i ha oho ha okañy chugui kuéra.
37 Ha'e kuéra ojapo ramo jepe heta milagro, ha'ekuéra ndogueroviái hese.
38 Péicha oñekumpli pe proféta Isaías he’iva’ekue: “Che Ruvicha, ¿máva piko oguerovia ore romombe’úva?”. ha mávape piko ojehechauka Ñandejára po?
39 Ha'e kuéra ndoroviái, he'i jey haguére Isaías.
40 Ha’e omohesatũ hesakuéra, ha omohatã ikorasõ; ani hagua ohecha hikuái hesa rupive, ni ontende hagua ikorasõme, ha oñekonverti, ha che amonguera hagua chupekuéra.
41 Ko’ã mba’e he’i Isaías, ohechávo mba’éichapa omimbipa ha oñe’ẽ hese.
42 Upevére umi mburuvicha guasu apytépe heta avei ojerovia hese; fariséo kuéra rupi katu nomombe'úi chupe kuéra, ani haguã oñemosê chupekuéra sinagógagui.
43 Ohayhuvégui hikuái yvypóra ñemomorã, Tupã omomba'eguasúgui.
44 Jesús osapukái ha he’i: “ Pe ojeroviáva cherehe, ndogueroviái cherehe, síno pe chembou va’ekuére”.
45 Ha pe che recháva ohecha pe chembou va’ekuépe.
46 Che aju tesape ramo ko yvy ape ári, opavave ojeroviáva cherehe ani opyta pytũmbýpe.
47 Oĩramo ohendúva che ñe’ẽ ha ndogueroviái, che ndahusgái chupe, ndaha’éigui ajusga hagua ko múndope, síno asalva hagua ko múndope.
48 Pe chemboykéva, ha ndoguerohorýiva che ñe'ẽ, oguereko peteĩ ohusgáva chupe.
49 Che nañe’ẽigui chejehegui; ha katu pe Túva chembouva’ekue ome’ẽ chéve peteĩ tembiapoukapy, mba’épa ha’éta ha mba’épa añe’ẽta.
50 Ha aikuaa hembiapoukapy ha’eha tekove opave’ỹva: upévare opa mba’e añe’ẽva, pe Túva he’i haguéicha chéve, upéicha añe’ẽ.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Páskua arete mboyve, Jesús oikuaávo oguahẽmaha ára osẽtaha ko yvy ape ári Túva rendápe, ohayhúgui imba’évape oĩva ko yvy ape ári, ohayhu chupekuéra ipahaite peve.
2 Opa rire pe karu guasu, pe aña omoĩ Simón ra’y Judas Iscariote korasõme otraisiona hagua chupe.
3 Jesús oikuaágui Túva ome’ẽ hague ipópe opa mba’e, ha ha’e ouha Ñandejáragui ha ohoha Ñandejára rendápe.
4 Opu’ã okaruhágui, ha omoĩ ijaokuéra ykére; ha ojagarra peteĩ toalla, ha oñapytĩ.
5 Upe rire oñohẽ y peteĩ mba’yrúpe, ha oñepyrũ ojohéi umi disípulope ha omokã chupekuéra pe toálla oñeñapytĩ haguépe.
6 Upéi oguahẽ Simón Pedro rendápe, ha Pedro he'i chupe: —Che Jára, piko nde rejohéi che py?
7 Jesús he'i chupe: —Ndereikuaái ko'ágã mba'épa ajapóva. ha katu reikuaáta ko’águi rire.
8 Pedro he'i chupe: —Araka'eve ani rejohéi che py. Jesús he'i chupe: —Ndajohéi ramo ndéve, ndereguerekói mba'eve chendive.
9 Simón Pedro he'i chupe: —Che Ruvicha, ndaha'éi che py añónte, che po ha che akã avei.
10 Jesús he'i chupe: —Pe ojejohéiva natekotevẽi ojohéi ipy, ha katu ipotĩ opa mba'e.
11 Ha’e oikuaágui mávapa otraisionáta chupe; upévare he'i: “Ndaha'éi opavave peẽ ipotĩva.
12 Upémarõ Jesús ojohéi rire ipy ha oipyhy ijao ha oguapy jey, he'i chupekuéra: —Peikuaa piko mba'épa ajapo penderehe?
13 Peẽ cherenói Mbo'ehára ha Ñandejára, ha peje porã; upéicha niko che.
14 Che, pende Ruvicha ha Mbo'ehára, ajohéi ramo pende py; peẽ pejohéi va’erã avei pende py.

15 Che ame'ẽ peẽme peteĩ ehémplo, pejapo hag̃ua che ajapo haguéicha penderehe.
16 Añeteháhape ha'e peẽme: Tembiguái ndaha'éi tuichavéva ijáragui; ni pe oñemondova'ekue tuichave pe omondova'ekuégui.
17 Peikuaáramo ko'ã mba'e, pevy'áta pejapóramo.
18 Che nañe'ẽi opavave penderehe, aikuaa mávapepa aiporavo, ha katu oñekumpli haguã Ñandejára Ñe'ẽ he'íva: "Pe ho'úva chendive mbujape, ohupi che ári ipy'a".
19 Ko'ág̃a ha'e peẽme og̃uahẽ mboyve, ikatu hag̃uáicha peguerovia che ha'eha ha'e.
20 Añeteháhape, añeteháhape ha'e peẽme, pe orresivíva oimeraẽ che amondóvape, chemog̃uahẽ; ha pe cherrecibíva orresivi pe chembou va'ekuépe.
21 Jesús he'i rire péicha, oñemondýi ijespíritu ha otestifika ha he'i: Añeteháhape ha'e peẽme, peteĩva pende apytégui chetraisionataha.
22 Upéi umi disípulo omaña ojuehe, ha ndodudái mávarepa oñe'ẽ.
23 Jesús jyva ári oĩ peteĩ idisipulo, Jesús ohayhuetéva.
24 Upémarõ Simón Pedro he'i chupe oporandu hag̃ua mávarepa oñe'ẽ.
25 Upéi oñeno Jesús jyva ári oporandu chupe: —Che Ruvicha, ¿máva piko?
26 Jesús he'i chupe: —Ha'e hína pe ame'ẽtava peteĩ víno, ambohyru rire. Ombohyru rire pe víno, ome'ẽ Judas Iscariote-pe, Simón ra'y.
27 Okaru rire Satanás oike ipype. Upémarõ Jesús he'i chupe: —Pya'e ejapo.
28 Ko'ág̃a avave oĩva pe mesápe ndoikuaái mba'érepa he'i chupe upéva.
29 Oĩ oimo'ãva Judas oguerekógui pe vosa, Jesús he'i hague chupe: "Ejogua umi mba'e roikotevẽva pe karu guasu. térã, ome'ẽ haguã mba'e mboriahúpe.
30 Upémarõ ha'e oguenohẽ rire pe ka'avo, pya'e osẽ.
31 Upémarõ Jesús osẽ rire, Jesús he'i: " Ko'ág̃a oñembotuicha Yvypóra Ra'ýpe ha Ñandejárape oñembotuicha hese".
32 Ñandejára oñembotuicha ramo hese, Tupã Ñandejára omomba'eguasúta avei chupe ijehegui, ha pya'e omomba'eguasúta chupe.
33 Mitãnguéra, aime gueteri penendive. Peẽ che rekáta, ha ha'e haguéicha umi judíope: Che ahaháhape ndaikatúi peju. upévare ko'ág̃a ha'e peẽme.
34 Ame'ẽ peẽme tembiapoukapy pyahu: Pejoayhu haguã. che pohayhu haguéicha, pejoayhu haguã avei.
35 Péicha rupi opavave oikuaáta peẽ ha'eha che remimbo'e, pejoayhúramo ojupe.
36 Simón Pedro oporandu chupe: —Che Ruvicha, moõ piko reho? Jesús he'i chupe: —Ahaháhape, ko'ágã ndaikatumo'ãi chemoirũ. ha katu nde chemoirũta upe rire.
37 Pedro he'i chupe: —Che Jára, mba'ére piko ndaikatúi romoirũ ko'ágã? Che ame'ẽta che rekove nde rehehápe.
38 Jesús he'i chupe: —¿Reme'ẽta piko nde rekove che rehehápe? Añeteháhape ha'e ndéve: Gallo nosapukái mo'ãi, mbohapy jey che nega peve.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Ani pejepy'apy pende py'a, pejerovia Tupãre, pejerovia avei cherehe.
2 Che Ru rógape oĩ heta óga guasu, ndaha'éirire upéicha, ha'éta kuri peẽme. Aha ambosako'i peẽme peteĩ tenda.
3 Ha aha ramo ambosako'i peteĩ tenda peẽme g̃uarã, aju jeýta, ha porresivi che jupe; che aimeháhape, peime haguã avei upépe.
4 Ha moõpa ahaháhape peikuaa, ha pe tape peikuaa.
5 Tomás he'i chupe: —Che Jára, ndoroikuaái moõpa reho. ha mba'éichapa ikatu jaikuaa pe tape?
6 Jesús he'i chupe: Che hína pe tape, pe añetegua ha pe tekove.
7 Peẽ chekuaárire, peikuaa va'erãmo'ã avei che Ru.
8 Felipe he'i chupe: —Che Ruvicha, ehechauka oréve pe Túva, ha oréve.
9 Jesús he'i chupe: —Are piko aime nendive ha ndachekuaái piko, Felipe? pe che rechávа, ohecha Túvape; Mba'éicha piko ere: "Ehechauka oréve pe Túva?".
10 ¿Ndereguerovíái piko che aimeha Túva ndive ha pe Túva chendive? umi ñe'ẽ ha'éva peẽme nañe'ẽi chejehegui, ha katu pe Túva oikóva chepype, ha'e ojapo umi tembiapo.
11 Peguerovia che aimeha pe Túva ndive ha pe Túva chendive, térã pejerovia cherehe umi tembiapo ajapóvare.
12 Añeteháhape ha'e peẽme, pe ojeroviáva cherehe, ojapóta avei umi tembiapo che ajapóva; ha tembiapo tuichavéva ko'ãvagui ojapóta; aha haguére che Ru rendápe.
13 Ha oimeraẽ mba'e pejeruréva che rérape, upéva ajapóta, pe Túva oñembotuicha hag̃ua Ta'ýrape.
14 Pejeruréramo oimeraẽ mba'e che rérape, che ajapóta.
15 Peẽ cherayhúramo, pejapo che rembiapoukapykuéra.
16 Ha añembo'éta Túvape, ha ha'e ome'ẽta peẽme ambue Consolador, opyta hag̃ua penendive opa ára g̃uarã;
17 Pe Espíritu añetegua jepe; Upevape ko yvy ndaikatumo'ãi orresivi, ndohecháigui chupe ha ndoikuaáigui chupe. Ha'e oikógui penendive, ha oikóta pende pype.
18 Napehejamo'ãi peẽme, ajúta pene rendápe.
19 Sapy'ami jepe, ha ko mundo ndacherechavéima; Peẽ katu cherecháva, che aikovégui, peẽ peikovéta avei.
20 Upe árape peikuaáta che aimeha che Ru ndive, ha peẽ chendive, ha che aimeha penendive.
21 Pe oguerekóva che rembiapoukapykuéra, ha oñangarekóva hesekuéra, ha'e hína pe cherayhúva, ha pe cherayhúvape che Ru ohayhúta, ha che ahayhúta chupe, ha ajehechaukáta chupe.
22 Judas, ndaha'éi Iscariote he'i chupe: "Che Jára, mba'éicha piko rejechaukáta oréve, ha ndaha'éi ko yvy ape ári?
23 Jesús he'i chupe: —Peteĩ kuimba'e cherayhúramo, okumplíta che ñe'ẽ, ha che Ru ohayhúta chupe, ha roju hendápe ha roikóta hendive.
24 Pe cherayhúva nokumplíri che ha'éva, ha pe ñe'ẽ pehendúva ndaha'éi che mba'e, ha katu pe Túva chembou vaekue mba'e.
25 Ko'ã mba'e ha'e peẽme, aime gueteri penendive.
26 Ha katu pe Consolador, ha'éva Espíritu Santo, Túva omboutava che rérape, ha'e penembo'éta opa mba'e, ha penemandu'áta opa mba'e, ha'e va'ekue peẽme.
27 Aheja peẽme py'aguapy, che py'aguapy ame'ẽ peẽme. Ani pejepy'apy pene korasõ, ha ani pekyhyje.
28 Pehendu mba'éichapa ha'e peẽme: Aha ha aju jey pene rendápe. Peẽ cherayhúrire, pevy'áta, ha'égui: 'Aha Túva rendápe, che Ru tuichavégui chehegui.

29 Ha ko'ág̃a ha'éma peẽme oiko mboyve, ojehu vove, pejerovia hag̃ua.
30 Ko'águi rire nañe'ẽmo'ãi heta penendive, ko mundo ruvicha oúgui ha ndorekói mba'eve chepype.
31 Péro ko múndo oikuaa hag̃ua che ahayhuha pe Túvape; ha pe Túva ome'ẽ haguéicha chéve tembiapoukapy, upéicha avei ajapo. Epu'ã, jaha ko'águi.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Che hína pe parral máta añetegua, ha che Ru hína pe ñemitỹhára.
2 Opa hakã oĩva chepype hi'a'ỹva, oipe'a, ha opa hakã hi'áva, omopotĩ hi'a hetave hag̃ua.
3 Ko'ág̃a peẽ potĩ pe ñe'ẽ ha'eva'ekue peẽme rupive.
4 Pepyta chendive, ha che penendive. Pe hakã ndaikatumo'ãiháicha hi'a ijehegui, ndopytáiramo pe parraltýpe; ndaikatuvéima peẽ, ndapepytáiramo chepype.
5 Che ha'e pe parral, peẽ ha'e rakã: Pe opytáva chendive ha che hendive, hi'a heta, cherehe'ỹ ndaikatúigui pejapo mba'eve.
6 Peteĩ kuimba'e ndopytáiramo chendive, oñemombo peteĩ hakãicha, ha ipiru; ha yvyporakuéra ombyaty, ha omombo tatápe, ha ojehapypa.
7 Pepytáramo chepype, ha che ñe'ẽ opyta pendepype, pejeruréta mba'épa peipotáta, ha ojejapóta peẽme.
8 Ko'ápe oñembotuicha che Ru, peme'ẽ haguére heta yva; upéicha peẽ ha'éta che remimbo'ekuéra.
9 Túva cherayhu haguéicha, che avei pohayhu.
10 Peñongatúramo che rembiapoukapykuéra, pepytáta che mborayhúpe; ajapo haguéicha che Ru rembiapoukapykuéra, ha aiko imborayhúpe.
11 Ko'ã mba'e ha'e peẽme, che vy'a opyta hag̃ua pendepype, ha pene vy'a henyhẽ hag̃ua.
12 Kóva ha'e che rembiapoukapy: Pejoayhu haguã che pohayhu haguéicha.
13 Ndaipóri mborayhu tuichavéva kóvagui, peteĩ kuimba'e ome'ẽ hekove iñangirũnguéra rehehápe.
14 Peẽ ha'e che irũnguéra, pejapóramo opa mba'e che amandava'ekue peẽme.
15 Ko'ág̃a guive ndapehenóiri tembiguái; tembiguái ndoikuaáigui mba'épa ojapo ijára. opa mba'e ahenduva'ekue che Ru-gui aikuaauka peẽme.
16 Peẽ ndacheporavói, ha katu che poiporavo, ha po'ordena, peho ha peme'ẽ yva, ha pene hi'a opyta hag̃ua, opa mba'e pejeruréva Túvape che rérape, ome'ẽ hag̃ua peẽme .
17 Ko'ã mba'e ha'e peẽme, pejoayhu haguã.
18 Ko múndo ndaija'éiramo penderehe, peikuaa ha'e ndaija'éi hague cherehe, ndaija'éi mboyve penderehe.
19 Peẽ peimérire ko yvy ape ári, ko múndo ohayhúta imba'éva, péro peẽ ndaha'éigui ko múndogui, péro che poiporavo va'ekue ko múndogui, upévare ko múndo ndaija'éi penderehe.
20 Penemandu'áke pe ha'eva'ekue peẽme: Tembiguái ndaha'éi tuichavéva ijáragui. Chepersegi ramo hikuái, pendepersegíta avei; okumplíramo hikuái che ere, oñongatúta avei ne ñe'ẽ.
21 Péro ha'ekuéra ojapóta penderehe opa ko'ã mba'e che réra rehehápe, ndoikuaáigui pe chembou va'ekuépe.
22 Che ndajúirire ha añe'ẽ chupekuéra, ndojapói va'erãmo'ã hikuái angaipa.
23 Pe ndaija'éiva cherehe, ndaija'éi avei che Ru rehe.
24 Ndajapóirire ijapytepe kuéra umi tembiapo avave ndojapóiva, ndojapóikuri hikuái angaipa.
25 Ha katu ojehu, oñekumpli haguã pe ñe'ẽ he'íva hembiapoukapykuérape: "Ha'ekuéra ndaija'éi cherehe mba'eve'ỹre".
26 Ha'e og̃uahẽ vove pe Consolador, amondotava peẽme Túvagui, pe Espíritu añetegua osẽva Túvagui, ha'e otestifikáta cherehe.
27 Ha peẽ avei peme'ẽta testimonio, peime haguére chendive iñepyrũmby guive.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Ko'ã mba'e ha'e peẽme, ani haguã peñembotavy.
2 Ha'ekuéra penemosẽta umi sinagógagui: heẽ, og̃uahẽ pe ára, oimeraẽ penejuka va'ekue oimo'ãtaha ojapoha Ñandejára rembiguái.
3 Ha ko'ã mba'e ojapóta hikuái penderehe, ndoikuaáigui hikuái Túvape, ni chéve.
4 Ha katu ko'ã mba'e ha'e peẽme, og̃uahẽ vove pe ára, penemandu'a hag̃ua amombe'u hague peẽme. Ha ko'ã mba'e nda'éi peẽme iñepyrũmbýpe, aime haguére penendive.
5 Ha katu ko'ág̃a aha pe chembou va'ekue rendápe; Ha avave pende apytépe noporandúi chéve: "¿Moõ piko reho?".
6 Ha katu ha'égui peẽme ko'ã mba'e, ñembyasy omyenyhẽ pene korasõ.
7 Upevére ha'e peẽme añetegua; Iporã peẽme aha, ndaháiramo, pe Ombopy'aguapýva ndoumo'ãi pene rendápe. ha katu ahóramo, amondóta chupe pene rendápe.
8 Ha ou vove, ha'e okorrehíta ko mundope angaipa, tekojoja ha huísio rehe.
9 Pecado rehegua, ndogueroviáigui cherehe;
10 Tekojoja rehegua, aha haguére che Ru rendápe, ha ndachehechavéima;
11 Pe huísio, ojehusgágui pe mburuvicha ko múndope.
12 Areko gueteri heta mba'e ha'eva'erã peẽme, ha katu ndaikatúi pegueropu'aka ko'ág̃a.
13 Ha'e, pe Espíritu añetegua, oú vove, ha'e pene guiáta opa añeteguápe, noñe'ẽmo'ãigui ijehegui. Ha'e ohendúva katu omombe'úta peẽme umi mba'e oikótava.
14 Ha'e chemomba'eguasúta, ha'e ohupytýta che mba'éva ha ohechaukáta peẽme.
15 Opa mba'e Túva oguerekóva che mba'e, upévare ha'e: oipe'ataha che mba'égui ha ohechaukáta peẽme.
16 Sapy'ami ha ndache rechamo'ãi, ha sapy'ami cherecháta, aha haguére Túva rendápe.
17 Upéi hemimbo'e kuéra he'i ojupe: "Mba'e piko he'i ñandéve: Sapy'ami ndacherechamo'ãi Túva?
18 Ha'e kuéra oporandu: —Mba'e piko ha'e he'i: Sapy'ami? ndaikatúi ja'e mba'épa he'i.
19 Jesús oikuaa oporanduseha hikuái chupe, ha he'i chupekuéra: " Peporandu piko peẽme pe ha'e hague: Sapy'ami ha ndachehechái ?
20 Añetehápe ha'e peẽme, peñembyasy ha peñembyasy, péro ko múndo ovy'áta.
21 Kuña imemby jave ombyasy, og̃uahẽmagui hi'ára, ha imemby riremínte naimandu'avéima pe jehasa asy rehe, ovy'águi peteĩ kuimba'e onase haguére ko yvy ape ári.

22 Ha ko’ág̃a peẽ peñembyasy, péro che pohecha jeýta, ha pene korasõ ovy’áta, ha avave ndoipe’amo’ãi pendehegui pende vy’a.
23 Ha upe árape ndapejeruremo’ãi chéve mba’eve. Añetehápe ha'e peẽme: Opa mba'e pejeruréva Túvape che rérape, ome'ẽta peẽme.
24 Ko’ág̃a peve ndapejeruréi mba’eve che rérape: pejerure, ha pehupytýta, pene vy’a henyhẽ hag̃ua.
25 Ko'ã mba'e ha'e peẽme ñe'ẽpotýpe, ha katu og̃uahẽ ára, nañe'ẽmo'ãvéima peẽme ñe'ẽpotýpe, ha ahechauka porãta peẽme Túva rehegua.
26 Upe árape pejeruréta che rérape, ha nda'éi peẽme añembo'étaha pende rehehápe Túvape.
27 Pe Túva voi penderayhúgui, peẽ cherayhúgui ha peguerovia haguére che asẽha Tupãgui.
28 Che asẽ Túvagui ha aju ko yvy ape ári, aheja ko yvy ha aha Túva rendápe.
29 Hemimbo'e kuéra he'i chupe: —Ko'ágã reñe'ẽ porã ha nereñe'ẽi ñe'ẽpoty.
30 Ko’ág̃a rojerovia reikuaaha opa mba’e, ha natekotevẽiha avave oporandu ndéve.
31 Jesús he'i chupekuéra: —Peẽ piko peguerovia ko'ágã?
32 Péina ápe, og̃uahẽma ára, heẽ, og̃uahẽma ko’ág̃a, peñemosarambíta, peteĩ teĩ imba’épe, ha cherejataha cheaño: ha upéicharõ jepe ndaha’éi cheaño, pe Túva oĩgui chendive.
33 Ko’ã mba’e ha’e peẽme, peguereko hag̃ua py’aguapy chendive. Ko yvy ape ári pejehasa asyta, ha penemokyre'ỹ. Che ningo apu’ãma ko múndore.

MOAKÃHA 17 rehegua

1 Jesús he'i ko'ã mba'e ha ohupi hesa yvága gotyo ha he'i: —Che Ru, og̃uahẽma ára; emomba'e guasu nde Ra'ýpe, nde Ra'y avei nemomba'eguasu haguã.
2 Reme'ẽ haguéicha chupe pu'aka opa yvypóra ári, ome'ẽ haguã jeikove opave'ỹva opavave reme'ẽva'ekuépe chupe.
3 Ha kóva ha’e jeikove opave’ỹva, ikatu hag̃uáicha oikuaa hikuái nde peteĩnte Tupã añetegua, ha Jesucristo, nde rembou va’ekue.
4 Che romomba'eguasu ko yvy ape ári, amohu'ã pe tembiapo reme'ẽva'ekue chéve ajapo haguã.
5 Ha ko’ág̃a, O Túva, chembotuicha ndejehegui pe gloria aguerekova’ekue nendive ko yvóra oiko mboyve.
6 Che aikuaauka nde réra umi kuimba'e reme'ẽva'ekue chéve ko yvy ape ári: ne mba'e ha'e vaekue, ha nde reme'ẽ chéve chupekuéra; ha ha’ekuéra okumpli ne ñe’ẽ.
7 Ko’ág̃a oikuaa hikuái opa mba’e reme’ẽva’ekue chéve ha’eha ndehegui.
8 Ame’ẽgui chupekuéra umi ñe’ẽ reme’ẽva’ekue chéve; ha orresivi hikuái, ha oikuaa añete che asẽha ndehegui, ha oguerovia hikuái nde chembou hague.
9 Añembo’e hesekuéra: ndaha’éi añembo’e ko yvy ape ári, síno umi reme’ẽvare chéve; ha’ekuéra ningo nemba’e.
10 Ha opa chemba’éva nemba’e, ha nemba’éva chemba’e; ha che añemomba’eguasu hesekuéra.
11 Ha ko’ág̃a ndaha’evéima ko yvy ape ári, ha katu ko’ãva oĩ ko yvy ape ári, ha aju ne rendápe. Che Ru marangatu, eñongatu nde réra rupive umi reme'ẽva'ekue chéve, ha'ekuéra peteĩnte, ore roimeháicha.
12 Aime aja hendivekuéra ko yvy ape ári, añongatu chupekuéra nde rérape, umi reme'ẽva'ekue chéve añongatu, ha ni peteĩva nokañýi, ha'e ra'y ñehundi uvei. ikatu hag̃uáicha oñekumpli pe escritura.
13 Ha ko’ág̃a aju ne rendápe; ha ko’ã mba’e añe’ẽ ko yvy ape ári, ikatu hag̃uáicha oñekumpli ijehe che vy’apavẽ.
14 Che ame’ẽ chupekuéra ne ñe’ẽ; ha yvóra ndaija’éi hesekuéra, ndaha’éigui hikuái yvórapegua, che ndaha’éiramo jepe yvórapegua.
15 Ndajerurei renohẽ hag̃ua chupekuéra ko yvy ape ári, síno reñongatu hag̃ua chupekuéra mba’evaígui.
16 Ha’ekuéra ndaha’éi ko múndopegua, che ndaha’éiháicha ko múndopegua.
17 Emomarangatu chupekuéra ne añeteguáre, ne ñe'ẽ ha'e añetegua.
18 Nde chembou haguéicha ko yvy ape ári, upéicha avei amondo chupekuéra ko yvy ape ári.
19 Ha ha’ekuéra rehehápe añemomarangatu, ha’ekuéra avei oñemomarangatu hag̃ua añeteguáre.
20 Ha nañembo’éi ko’ãva rehe año, ha katu umi ojeroviátava cherehe iñe’ẽ rupive;
21 Opavave ikatu hag̃uáicha peteĩnte; nde, che Ru, reimeháicha chendive ha che nendive, ha'ekuéra avei peteĩnte ore apytépe.
22 Ha pe gloria reme’ẽva’ekue chéve ame’ẽ chupekuéra; Ha'e kuéra peteĩnte, ñande ha'eháicha peteĩnte.
23 Che ipypekuéra, ha nde chepype, ikatu hag̃uáicha ha’ekuéra oĩmbaite peteĩme; ha yvóra oikuaa hag̃ua nde chembou hague, ha rehayhu hague chupekuéra, che rayhu haguéicha.
24 Che Ru, aipota avei ha’ekuéra, reme’ẽva’ekue chéve, toime chendive che aimehápe; ha'e kuéra ohecha haguã che rekomimbipa, reme'ẽva'ekue chéve.
25 O Túva hekojojáva, ko mundo ndapeikuaái, che katu roikuaa, ha ko'ãva oikuaa nde chembou hague.
26 Ha aikuaauka chupekuéra nde réra ha aikuaaukáta, pe mborayhu nde cherayhuva’ekue oĩ hag̃ua ipypekuéra, ha che avei oĩ hesekuéra.

MOAKÃHA 18 rehegua

1 Jesús he'i rire ko'ã ñe'ẽ, osẽ hemimbo'e kuéra ndive ysyry Cedrón ári, oĩháme peteĩ hardín, ha'e oike ha hemimbo'e kuéra.
2 Judas, otraisiona vaekue chupe, oikuaa avei upe lugár, Jesús py’ỹinte oho haguére upépe idisipulokuéra ndive.
3 Upémarõ Judas orrecibívo peteĩ grúpo de kuimba’e ha ofisiál umi saserdóte prinsipál ha fariséokuéragui, ou upépe linterna, antorcha ha árma reheve.
4 Jesús oikuaávo opa mba'e oikótava hese, osẽ ha oporandu chupekuéra: “ Mávape piko peheka?
5 Ha'e kuéra he'i chupe: —Jesús Nazaretgua. Jesús he'i chupekuéra: Che ha'e. Ha Judas, otraisiona vaekue chupe, oñembo'y hendive kuéra.
6 He'i riremínte chupekuéra: “Che ha'e, oho tapykue gotyo ha ho'a yvýpe”.
7 Upémarõ Jesús oporandu jey chupekuéra: “ Mávape piko peheka?”. Ha'e kuéra he'i: —Jesús Nazaretgua.
8 Jesús he'i: —Che ha'éma peẽme che ha'eha.
9 Ikatu hag̃uáicha oñekumpli pe he’iva’ekue: “ Umi reme’ẽvagui chéve ndaperdéi ni peteĩ”.
10 Upémarõ Simón Pedro oguereko peteĩ kyse puku onohẽ pe saserdóte guasu rembiguáipe ha oikytĩ chugui ijapysa akatúa. Pe tembiguái héra Malco.

11 Upémarõ Jesús he'i Pédrope: —Emoĩ nde kyse puku váinape.
12 Upéi pe grúpo, pe kapitán ha umi hudío ofisiál ojagarra Jesúspe ha oñapytĩ chupe.
13 Ha ogueraha raẽ chupe Anás rendápe; Ha'e niko Caifás suegro, ha'e va'ekue pa'i guasu upe arýpe.
14 Caifás ha’e hína pe omoneĩ va’ekue umi hudíope, iporãtaha peteĩ kuimba’e omano tavayguakuéra rehehápe.
15 Simón Pedro oho Jesús rapykuéri ha ambue hemimbo'e avei.
16 Pedro katu oñembo'y pe okẽme okápe. Upéi osẽ pe ambue hemimbo'e, pa'i guasu oikuaava'ekue, ha oñe'ẽ pe okẽ oñangarekóva ndive ha omoinge Pédrope.
17 Upémarõ pe kuñataĩ oñangarekóva okẽre he’i Pédrope: “Ndaha’éi piko nde avei peteĩva ko kuimba’e disípulo?”. Ha'e he'i: Che ndaha'éi.
18 Ha umi tembiguái ha ofisiál oñembo’y upépe, ojapova’ekue tata karvóngui; Ro'y rupi, ha'e kuéra oñembopiro'y, ha Pedro oñembo'y hendive kuéra ha oñembopiro'y.
19 Upémarõ pe saserdóte guasu oporandu Jesúspe idisipulokuérare ha umi mba’e ombo’évare.
20 Jesús he'i chupe: —Añe’ẽ va’ekue ko múndope. Che ambo’e araka’eve sinagoga-pe, ha tupaópe, umi judío akóinte ohohápe; ha ñemiháme nda'éi mba'eve.
21 Mba'ére piko reporandu chéve? eporandu umi che rendúvape, mba'épa ha'e chupekuéra.
22 Ha he'i rire péicha, peteĩ umi ofisiál oñembo'ýva oinupã Jesúspe ipo jyva ári ha he'i: —¿Rembohovái piko péicha pe saserdóte guasupe?
23 Jesús he'i chupe: —Añe'ẽ vaíramo, emombe'u ivaíva.
24 Anás omondo chupe oñapytĩvo saserdóte guasu Caifás rendápe.
25 Simón Pedro oñembo'y ha oñembopiro'y. Ha'e kuéra he'i chupe: —Nde piko nde avei peteĩ hemimbo'e? Ha'e onega, ha he'i: Che ndaha'éi.
26 Peteĩ saserdóte guasu rembiguái, ha’éva ipariénte Pedro oikytĩ va’ekue ijapysa, he’i: “¿Ndaha’éi piko rohecha va’ekue hendive pe hardínpe?”.
27 Upémarõ Pedro onega jey, ha upepete pe gallo otyryry.
28 Upémarõ ogueraha hikuái Jesúspe Caifás guive pe Juicio rógape. ha ha’ekuéra voi ndoikéi pe huísio rógape, ani hag̃ua oñemongy’a hikuái; ha katu ho'u haguã hikuái Páskua.
29 Upémarõ Pilato osẽ hendápe kuéra ha he’i: “¿Mba’e mba’e piko pemoĩ ko kuimba’épe?”.
30 Ha'ekuéra ombohovái chupe: —Ha'e ndaha'éirire mba'e vai apoha, norome'ẽmo'ãi kuri ndéve.
31 Upémarõ Pilato he’i chupekuéra: —Pejagarra chupe ha pehusga chupe pende léi he’iháicha. Upémarõ umi judío he'i chupe: --Ndaipóri rojuka avavépe.
32 Toñekumplíta pe Jesús he’iva’ekue, ohechauka hag̃ua mba’eichaitépa omanóta.
33 Upémarõ Pilato oike jey pe Juicio rógape ha ohenói Jesúspe ha he’i chupe: “¿Nde piko hína umi hudío rréi?”.
34 Jesús he'i chupe: —Nde piko ere ko mba'e ndejehegui, térãpa omombe'u ndéve cherehe?
35 Pilato he'i: —Che piko hudío? Nde retã ha pa'i ruvicha kuéra nereme'ẽ chéve.
36 Jesús he'i: —Che rréino ndaha'éi ko mundopegua, che rréino ha'érire ko mundopegua, che rembiguái kuéra oñorairõta ani haguã añeme'ẽ judío kuérape.
37 Pilato oporandu chupe: —Nde piko rréi? Jesús he'i chupe: Nde ere che ha'eha mburuvicha guasu. Upevarã che reñói, ha upévare aju ko yvy ape ári, amombe'u haguã pe añetegua. Mayma añetegua ohendu che ñe'ẽ.
38 Pilato he'i chupe: —Mba'e piko pe añetegua? He'i rire upéva, osẽ jey judío kuéra rendápe ha he'i chupekuéra: —Ndajuhúi mba'eve kulpa hese.
39 Peẽ katu pejepokuaa apoi peẽme peteĩ Páskua árape.
40 Upémarõ enterove osapukái jey ha he’i: “Ndaha’éi ko kuimba’e, Barrabás katu”. Barrabás ningo peteĩ mondaha.

MOAKÃHA 19 rehegua

1 Upémarõ Pilato ojagarra Jesúspe ha oinupã chupe.
2 Umi soldádo omonde peteĩ koróna ñuatĩgui ha omonde iñakã ári, ha omonde chupe peteĩ ao púrpura.
3 Ha he'i: —Avy'a, judío ruvicha guasu! ha oinupã chupe ipópe.
4 Upémarõ Pilato osẽ jey ha he’i chupekuéra: “Péina ápe, agueru chupe peẽme, peikuaa hag̃ua ndajuhúi hague mba’eveichagua kulpa”.
5 Upéi osẽ Jesús, omonde pe koróna ñuatĩgui ha ijao morotĩva. Ha Pilato he'i chupe kuéra: —Péina pe kuimba'e!
6 Umi saserdóte ruvicha ha umi ofisiál ohechávo chupe, osapukái ha he’i: “Ejuka chupe kurusúre ha emosaingo kurusúre”. Pilato he'i chupe kuéra: —Pejagarra chupe ha pemosa kurusúre.
7 Umi hudío he’i chupe: “Ore roguereko peteĩ léi, ha ore léi rupive ha’e omano va’erã, pórke ha’e ojapo chugui Ñandejára Ra’y”.
8 Pilato ohendúvo upéva, okyhyjeve.
9 Oike jey pe Juicio rógape ha oporandu Jesúspe: —Moõgui piko reju? Jesús katu nombohováiri chupe.
10 Upémarõ Pilato he'i chupe: —Ndaha'éi piko nereñe'ẽi chéve? ¿Ndereikuaái piko che arekoha pu'aka romosaingo haguã kurusúre, ha arekoha pu'aka ropoi haguã?
11 Jesús he'i: —Ndereguerekói va'erãmo'ã pokatu che rehe, noñeme'ẽiramo ndéve yvate guive.
12 Upe guive Pilato opoise chugui, ha umi judío osapukái ha he'i: “Rehejáramo ko kuimba'épe, nde ndaha'éi César angirũ.
13 Pilato ohendúvo upéva, oguenohẽ Jesúspe, ha oguapy pe huéspe, peteĩ lugár héravape Pavimento, ha evréope katu Gabata.
14 Upérõ pe Páskua ñembosako'i ha sexta aravo rupi, ha he'i umi judíope: “Péina pende Rréi!
15 Ha'e kuéra katu osapukái: “Emomombyry chupe, emosaingo kurusúre”. Pilato he'i chupe kuéra: —Ahupi piko kurusúre pene Rréipe? Umi saserdóte ruvichakuéra he’i:—Ore ndoroguerekói mburuvicha guasu, ndaha’éirõ César.
16 Upéi ome'ẽ chupe kuéra ojejuka haguã kurusúre. Ha ojagarra hikuái Jesúspe ha ogueraha chupe.
17 Upéi oguerahàva kurusu osẽ peteĩ tenda héravape akãngue rendaguépe, evréope hérava Gólgota.
18 Upépe ha’ekuéra omosãingo kurusúre, ha mokõi hendive, peteĩ ótro ládo, ha Jesús mbytépe.
19 Pilato ohai peteĩ título ha omoĩ kurusúre. Ha pe kuatiahaipyre he'i: “Jesús Nazareta-gua, hudío ruvicha guasu”.
20 Upérõ heta judío omoñe'ẽ ko título, Jesús oñemosãingo hague kurusúre hi'aguĩ pe távagui.

21 Upémarõ umi saserdóte prinsipál he’i Pilatope: “Ani
rehai: “Judío rréi!” Ha'e katu he'i: “Che hína hudío kuéra
Rréi”.
22 Pilato he'i: —Ahaiva'ekue ahai.
23 Upémarõ umi soldádo omosãingo rire kurusúre Jesúspe,
ojagarra ijao ha omboja’o cuatro párte, káda soldádope. ha
avei ijao: ko’ãg̃a pe ao ndojejokuaái, ojeteje yvate guive
opa peve.
24 Ha'e kuéra he'i ojupe: —Ani jaipe'a, jaity uvei ñamoĩ
sorteo máva mba'épa oikóta. Upémarõ umi soldádo ojapo
ko’ã mba’e.
25 Jesús kurusu ykére, isy, isy reindy, María, Cleófas
rembireko, ha María Magdalena.
26 Jesús ohechávo isýpe ha hemimbo'e ha'e ohayhúvape
oñembo'yha, he'i isýpe: —Kuña, péina ápe nde ra'y!
27 Upéi he'i hemimbo'épe: —Péina nde sy! Upe aravo
guive upe hemimbo'e ogueraha chupe hógape.
28 Upe rire, Jesús oikuaávo opa mba'e ojejapopamaha,
oñekumpli haguã Ñandejára Ñe'ẽ he'íva, he'i: “ Che y'uhéi”.
29 Upéi oñemoĩ peteĩ mba'yru henyhẽva vinagre-gui, ha
omyenyhẽ peteĩ esponja vinagre-gui ha omoĩ hisopo ári ha
omoĩ ijuru gotyo.
30 Upémarõ Jesús orresivi pe vinagre, he’i:
“ Ojapopaitéma ”.
31 Upémarõ umi judío, ha’égui pe ñembosako’i, ani hag̃ua
opyta umi te’ongue kurusúre pytu’uha árape, (upe pytu’uha
ára ha’égui peteĩ ára arete), ojerure Pilatope oñembyai
hag̃ua ipy ha oiko hag̃ua ojegueraha mombyry.
32 Upéi ou umi soldádo, ha oitypa pe primero ha pe ótro
oñemosãingo va’ekue kurusúre hendive.
33 Oguahẽvo Jesús rendápe ha ohechávo Jesús omanóma
hague, nomopẽi ipy.
34 Péro peteĩ soldádo lánsa reheve oinupã ikostádope, ha
upepete osẽ tuguy ha y.
35 Ha pe ohechava'ekue omombe'u, ha omombe'u añete.
36 Ko’ã mba’e ningo ojejapo va’ekue oñekumpli hag̃ua
Ñandejára Ñe’ẽme he’íva: “Ndoikytĩmo’ãi peteĩ kangue”.
37 Ha ambue Escritura he'i jey: “Omañáta hikuái pe oinupã
va'ekuére”.
38 Upe rire José Arimateagua, Jesús remimbo'e,
okyhyjégui ñemiháme umi judíogui, ojerure Pilato-pe
oipe'a haguã Jesús retekue. Upémarõ ou ha ogueraha Jesús
retekue.
39 Ou avei Nicodemo, ou ypy vaekue Jesús rendápe
pyharekue, ha ogueru mirra ha áloe oñembojehe'áva, cien
libra rupi.
40 Upéi ojagarra hikuái Jesús retekue ha ombojere ao de
línope umi mba’e hyakuã asýva reheve, umi hudío
oñotỹháicha.
41 Koga pe tenda ojejuka haguépe kurusúre oĩ peteĩ
yvotyty; ha pe hardínpe peteĩ sepultúra pyahu, araka’eve
noñeñotỹiva gueteri upépe.
42 Upépe ha’ekuéra omoĩ Jesúspe umi hudío
oñembosako’i hag̃ua ára. Hi'aguĩmagui pe sepultúra.

MOAKÃHA 20 rehegua

1 Pe arapokõindy peteĩha árape, María Magdalena oguahẽ
pe sepultúrape, iñypytũ gueteri, ha ohecha pe ita ojepe'aha
pe sepultúragui.
2 Upéi oñani ha oguahẽ Simón Pedro rendápe ha ambue
hemimbo'e Jesús ohayhúva rendápe, ha he'i chupekuéra: —
Oipe'a hikuái Ñandejárape pe sepultúragui, ha ndoroikuaái
moõpa omoĩ chupe hikuái.
3 Upémarõ Pedro osẽ pe ambue hemimbo'e ndive, ha
og̃uahẽ pe sepultúrape.
4 Upémarõ mokõivéva oñani oñondive, ha pe ótro disípulo
oñani Pédrogui ha og̃uahẽ raẽ pe sepultúrape.
5 Upéi oñesũ ha omaña hyepýpe, ohecha umi ao de líno
oñenoha. upéicharõ jepe ndoikéi.
6 Upémarõ Simón Pedro ou hapykuéri, ha oike pe
sepultúrape ha ohecha umi ao líno oñenoha.
7 Pe servilleta oĩva iñakãre, noĩri umi ao de líno ndive, síno
ojejokua peteĩ hendápe ha’eño.
8 Upéi oike avei upe ambue disípulo, ou raẽ va’ekue pe
sepultúrape, ha ohecha ha ojerovia.
9 Ha’ekuéra ndoikuaái gueteri Ñandejára Ñe’ẽme he’íva
ha’e opu’ã jeytaha omanóva apytégui.
10 Upéi umi disípulo oho jey hógape.
11 María katu oñembo'y okápe pe sepultúra ykére hasẽ, ha
hasẽ aja oñesũ ha omaña pe sepultúrape.
12 Ha ohecha mokõi ánhel ijao morotĩva oguapýva, peteĩva
iñakãme ha ambue ipy gotyo, oñeno haguépe Jesús retekue.
13 Ha'e kuéra he'i chupe: —Kuña, mba'ére piko repukavy?
Ha'e he'i chupe kuéra: —Oipe'águi hikuái che Járape, ha
ndaikuaái moõpa omoĩ chupe hikuái.
14 Ha he'i rire péicha, ojere ha ohecha Jesúspe oñembo'yha,
ha ndoikuaái Jesús ha'eha.
15 Jesús he'i chupe: —Kuña, mba'ére piko repukavy? máva
piko reheka? Ha'e oimo'ã ha'eha pe hardín, he'i chupe:
Karai, regueraha ramo chupe ko'águi, emombe'u chéve
moõpa remoĩ chupe ha che araha chupe.
16 Jesús he'i chupe: María. Ojere ha he'i chupe: Rabóni.
upéva he’ise, Mbo’ehára.
17 Jesús he'i chupe: —Ani repoko cherehe. ndajupíri
gueteri che Ru rendápe. ha che Tupãme, ha nde Járape.
18 María Magdalena ou ha omombe’u hemimbo’ekuérape
ohecha hague Ñandejárape ha ha’e he’i hague chupe ko’ã
mba’e.
19 Upe árape ka'aru, pe primer día de la semána,
oñembotývo umi okẽ oñembyatyhápe umi disípulo
okyhyjégui umi hudíogui, Jesús ou ha oñembo’y
ijapytepekuéra ha he’i chupekuéra: —Toiko py’aguapýpe
peẽme.
20 Ha he’i rire upéicha, ohechauka chupekuéra ipo ha
ikostádo. Upéi hemimbo'e kuéra ovy'a ohechávo
Ñandejárape.
21 Upémarõ Jesús he'i jey chupekuéra: —Toiko
py'aguapýpe peẽme.
22 He'i rire upéva, opytu'u hese kuéra ha he'i chupekuéra:
—Pegueru Espíritu Santo.
23 Peẽ peperdona va’ekuépe iñangaipa, oñeperdona
chupekuéra; ha oimeraẽva angaipa peñongatúva, ojejoko
chupekuéra.
24 Jesús ou jave noĩri hendivekuéra Tomás, peteĩva umi
doce apytégui, hérava Didimo.
25 Umi ótro disípulo he’i chupe: —Rohecha kuri
Ñandejárape. Ha'e katu he'i chupe kuéra: —Ahecha'ỹi
ramo ipópe umi uña ra'y, ha amoinge ramo che kuã umi
uña ra'ỹime, ha amoinge che po ijykére, ndagueroviamo'ãi.
26 Ocho ára rire, idisipulokuéra oĩ jey hyepýpe ha Tomás
hendivekuéra .

27 Upéi he'i Tomáspe: “ Epoko ko'ápe nde kuã ha emaña che po rehe. Eñemboja ko'ápe nde po ha emoinge che ykére, ha ani ejerovia'ỹ, ejerovia uvei.

28 Tomás he'i chupe: —Che Ruvicha ha che Tupã.

29 Jesús he'i chupe: Tomás, che rechágui, rejerovia.

30 Jesús ojapo heta mba'e techaukaha hemimbo'e kuéra renondépe.

31 Ha katu ko’ãva ojehai, peguerovia hag̃ua Jesús ha’eha pe Cristo, Tupã Ra’y; ha peguerovíávo peguereko hag̃ua tekove héra rupive.

MOAKÃHA 21 rehegua

1 Ko'ã mba'e rire Jesús ojehechauka jey hemimbo'e kuérape yguasu Tiberias rembe'ýpe. ha péva rehe ojehechauka ijehe.

2 Oĩ oñondive Simón Pedro, Tomás hérava Didimo, Natanael Canágua, Galiléape, Zebedeo ra’ykuéra ha ambue mokõi idisipulo.

3 Simón Pedro he'i chupekuéra: —Aha pirakutu. Ha'e kuéra he'i chupe: Ore avei roho nendive. Osẽ hikuái, ha oike peteĩ várkope upepete; ha upe pyharépe ndojagarrái hikuái mba’eve.

4 Ko'ẽmbotávo, Jesús oñembo'y pe y rembe'ýpe, idisipulokuéra katu ndoikuaái Jesús ha'eha.

5 Upémarõ Jesús he'i chupekuéra: —Che ra'ykuéra, ¿peẽ piko pe'u haguã? Ha'e kuéra he'i chupe: Nahániri.

6 Ha he'i chupekuéra: —Pemombo pe rred pe várko akatúa gotyo, ha pejuhúta. Upévare omombo hikuái, ha ko’ãg̃a ndaikatúi oguenohẽ pira hetaiterei rupi.

7 Upémarõ pe hemimbo'e Jesús ohayhuetéva he'i Pédrope: —Ñandejára hína. Simón Pedro ohendúvo Ñandejára ha'eha, oñapytĩ hese ijao pescador-pe guarã, ha oñemombo yguasúpe.

8 Ha umi ótro disípulo ou peteĩ várkope. (ha'ekuéra namombyrýigui yvýgui, ha'ete ku doscientos métro,) oarrasávo pe rred pira reheve.

9 Upérõ og̃uahẽ riremínte hikuái yvýpe, ohecha hikuái upépe tatatĩ tatatĩ, ha pira oñemoĩ hi’ári ha mbujape.

10 Jesús he'i chupekuéra: —Pegueru pira ko'ágã pejagarráva.

11 Simón Pedro ojupi ha oguenohẽ pe rred yvýpe henyhẽva pira guasúgui, cien cincuenta y tres.

12 Jesús he'i chupekuéra: Peju pekaru. Ha ni peteĩva umi disípulo noñanimái oporandúvo chupe: “¿Máva piko nde?”. oikuaávo ha’eha Ñandejára.

13 Upémarõ Jesús ou ha ogueraha mbuja ha ome'ẽ chupekuéra ha pira avei.

14 Ko’ãg̃a ha’e hína tercera vése Jesús ojehechauka idisipulokuérape, opu’ã rire omanóva apytégui.

15 Upémarõ okarupa rire hikuái, Jesús he’i Simón Pedrope: “Simón, Jonás ra’y, ¿che rayhuve piko ko’ãvagui?”. He'i chupe: Heẽ, Ñandejára; nde reikuaa che rohayhuha. He'i chupe: Emongaru che ovecha ra'ykuérape.

16 He'i jey chupe mokõiha jey: Simón, Jonás ra'y, cherayhúpa? He'i chupe: Heẽ, Ñandejára; nde reikuaa che rohayhuha. He'i chupe: Emongaru che ovecha kuéra.

17 Mbohapyha jey he'i chupe: Simón, Jonás ra'y, ¿che rayhu piko? Pedro ombyasy he'i haguére chupe mbohapyha jey: Cherayhúpa? Ha he'i chupe: —Che Jára, nde reikuaa opa mba'e. nde reikuaa che rohayhuha. Jesús he'i chupe: Emongaru che ovecha kuéra.

18 Añetehápe ha'e ndéve, nemitãrõ guare reñeñapytĩ ha reguata reipotávape ndoipotáikuri.

19 Ha’e he’i upéva, ohechauka mba’eichaitépa omanóta omomba’eguasúta Ñandejárape. He'i rire ko'ã mba'e, he'i chupe: —Eju che rapykuéri.

20 Upémarõ Pedro ojere ha ohecha pe disípulo Jesús ohayhuetéva omoirũha. Okaru jave oñembo'y avei ijyva ári ha he'i: “Ñandejára, máva piko pe netraisionáva?”.

21 Pedro ohechávo chupe he'i Jesúspe: —Che Ruvicha, ha mba'épa ojapóta ko kuimba'e?

22 Jesús he'i chupe: —Che aipotáramo ha'e opyta che aju peve, ¿mba'e piko ndéve upéva? chemoirũ.

23 Upémarõ umi ermáno apytépe osẽ ko’ã mba’e: “Upe disípulo ani hag̃ua omano. ha katu: “ Aipota ramo ha'e opyta che aju peve, ¿mba'e piko ndéve upéva?”.

24 Kóva hína pe hemimbo'e omombe'úva ko'ã mba'e ha ohaiva'ekue ko'ã mba'e.

25 Ha oĩ avei heta ambue mba’e Jesús ojapova’ekue, umíva, ojehaíramo peteĩ teĩ, aimo’ã pe yvóra voi ndaikatumo’ãiha oguereko umi kuatiahaipyre ojehaiva’erã. Amén.

Umi Apóstol rembiapokue

MOAKÃHA 1.1

1 Teófilo, ajapo pe tratado yma guare, opa mba’e Jesús oñepyrũ va’ekue ojapo ha ombo’e va’ekue.
2 Pe ára ojehupi haguépe, Espíritu Santo rupive ome'ẽ tembiapoukapy umi apóstol ha'e oiporavova'ekuépe.
3 Ohasáma rire Jesús ohechauka oikoveha heta mba'e jajavy'ỹva rupive, ojehecha chupe kuéra 40 ára pukukue ha oñe'ẽvo Tupã Rréino rehe.
4 Ha, oñembyatývo hendivekuéra, omanda chupekuéra ani hag̃ua oho Jerusaléngui, ha katu toha’arõ pe Túva ñe’ẽme’ẽ, ha’e he’i, pehenduva’ekue chehegui.
5 Juan niko añetehápe omongarai ype. ha katu peñemongaraíta Espíritu Santo reheve ndahetái ára rire.
6 Oñembyatypa rire hikuái, oporandu chupe hikuái: “Che Ruvicha, ¿remoĩjeýtapa ko’ãg̃a Israel rréino?”.
7 He'i chupe kuéra: —Ndaha'éi peẽme peikuaa haguã ára térã ára, Túva omoĩva'ekue ipu'akapýpe.
8 Peẽ katu pehupyty pokatu, pe Espíritu Santo ou rire pende ári, ha peẽ che testigo ramo Jerusalénpe, Judéa tuichakue javeve, Samáriape ha yvy paha peve.
9 Ha oñe’ẽ rire ko’ã mba’e, omaña aja hikuái, ojegueraha chupe; ha peteĩ arai orresivi chupe hesakuéragui.
10 Ha omaña mbarete aja hikuái yvága gotyo ha’e ojupívo, ohecha mokõi kuimba’e oñembo’ýva ijykére ijao morotĩva.
11 Ha'e kuéra he'i avei: “Peẽ Galileagua, mba'ére piko peñembo'y pemaña yvága gotyo? ko Jesús ojegueraha vaekue pendehegui yvágape, oúta peẽ pehecha haguéicha oho yvágape.
12 Upéi ohojey hikuái Jerusalénpe pe sérro héravagui Olivot, opytáva Jerusaléngui peteĩ sábado ára pukukue.
13 Oike rire hikuái peteĩ koty yvateguápe, upépe oĩ Pedro, Santiago, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago Alfeo ra'y ha Simón Zelotes. ha Judas, Santiago ryvy.
14 Enterove ko’ãva osegi peteĩ teĩme oñembo’e ha ojerure asy, umi kuña, María Jesús sy ha iñermanokuéra ndive.
15 Upe árape Pedro oñembo'y hemimbo'e kuéra apytépe ha he'i: —Umi héra oñembyaty cien veinte rupi.
16 Kuimba’e ha joyke’ykuéra, tekotevẽ oñekumpli ko escritura, David juru rupive he’iva’ekue Espíritu Santo Judas rehe, ha’e va’ekue guía umi ojagarrava’ekuépe Jesúspe.
17 Ha’e ningo ojeipapa orendive, ha ohupyty peteĩ párte ko tembiapópe.
18 Ko’ãg̃a ko kuimba’e ojogua peteĩ kokue tembiapovai recompensa reheve; ha ho'a iñakã ári, ojepe'a mbytépe, ha opa ipy'a osẽ.
19 Ha oikuaa opa Jerusalénpe oikóva; upéicha rupi upe kokue oñembohéra iñe’ẽteépe, Aceldama, he’iséva, Tuguy kokue.
20 Salmos kuatiañe'ẽme he'i: “Toiko nandi ha avave toiko ipype, ha tojapyhy ótro oisãmbyhyha”.
21 Upévare ko’ã kuimba’e ñanemoirũva’ekue ñanendive opa ára Ñandejára Jesús oike ha osẽrõ guare ñande apytépe.
22 Oñepyrũvo Juan ñemongarai guive, upe ára ojehupi haguépe ñandehegui, peteĩva oñeordena va’erã ha’e hag̃ua testígo ñanendive oikove jey hague.
23 Upéi omoĩ hikuái mokõi, José hérava Barsabas, hérava Justo, ha Matias.
24 Upéi oñembo'e hikuái ha he'i: —Nde che Jára, reikuaáva opavave korasõ, ehechauka ko'ã mokõi apytégui reiporavópa.
25 Ha’e ikatu hag̃uáicha opartisipa ko tembiapo ha apóstolramo, Judas ho’a haguégui hembiapo vai rupi, oho hag̃ua hendaguépe.
26 Ha ome’ẽ hikuái isortekuéra; ha pe sorteo ho'a Matias ári; ha ojeipapa umi once apóstol ndive.

MOAKÃHA 2 rehegua

1 Oguahẽvo Pentecostés ára, opavave oĩ peteĩ hendápe.
2 Ha sapy’aitépe ou peteĩ tyapu yvágagui peteĩ yvytu hatãicha, ha omyenyhẽpaite pe óga oguapyhápe hikuái.
3 Ha ojehechauka chupekuéra umi ñe’ẽ oñemboja’óva tataicha, ha oguapy peteĩ teĩ hi’ári.
4 Ha opavave henyhẽ Espíritu Santo-gui, ha oñepyrũ oñe’ẽ ambue ñe’ẽme, pe Espíritu ome’ẽháicha chupekuéra ñe’ẽ.
5 Jerusalénpe oiko umi hudío, kuimba’e ojeroviaitéva Ñandejárape, opa tetã yvága guýpe.
6 Ko’ãg̃a oñehendu jave ko’ã mba’e, umi hénte oñembyaty ha oñemondýi, káda uno ohendúgui oñe’ẽha chupekuéra iñe’ẽtépe.
7 Opavave oñemondýi ha oñesorprende ha he'i ojupe: —Péina ápe, ndaha'éi piko ko'ãva oñe'ẽva Galilea?
8 Ha mba’éicha piko ñahendu peteĩ teĩ ñane ñe’ẽme, ñande reñói haguépe?
9 Partio, medo, elamíta, ha umi oikóva Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto ha Asia-pe.
10 Frigia, Panfilia, Egipto, Libia retãme Cirene jerére, ha ambue tetã ambuegua Rómagui, judío ha proselita.
11 Creta ha árabe, ñahendu ha’ekuéra oñe’ẽ ñane ñe’ẽme Ñandejára rembiapokue hechapyrãva.
12 Opavave oñemondýi ha opyrũ ojupe ha oporandu ojupe: “Mba'e piko he'ise kóva?
13 Umi ótro oñembohory he’i: “Ko’ã kuimba’e henyhẽ víno pyahúgui”.
14 Pedro katu oñembo'y umi 11 ndive, ohupi ha he'i chupekuéra: —Peẽ kuimba'e Judeagua ha opavave peikóva Jerusalénpe, peikuaa ko mba'e ha pehendu che ñe'ẽ.
15 Ko’ãva ningo ndaha’éi oka’úva, peimo’ãháicha, pórke ha’e hína pe tercera óra pe díape.
16 Ha katu kóva ha’e pe proféta Joel he’iva’ekue;
17 Ha ojehúta ára pahápe, he’i Tupã, añohẽta che Espíritu opa yvypóra ári, ha pende ra’y ha pende rajykuéra oprofetisáta, ha pende mitãrusukuéra ohecháta visión, ha pende tujakuéra oisu’úta iképe : 1 .
18 Ha che rembiguái ha che rembiguáikuéra ári añohẽta che Espíritu ára; ha oprofetisáta hikuái:
19 Ha ahechaukáta hechapyrãva yvágape, ha techaukaha yvýpe iguype. tuguy, tata, ha tatatĩ rykue.
20 Kuarahy oñekonvertíta pytũmbýpe ha jasy tuguýgui, og̃uahẽ mboyve upe Ñandejára ára tuicha ha ojehecharamóva.
21 Ha ojehúta, oimeraẽ ohenóiva Ñandejára réra ojesalváta.
22 Peẽ kuimba’e Israelgua, pehendu ko’ã ñe’ẽ; Jesús Nazaretgua, peteĩ kuimba'e Tupã oguerohoryva'ekue pende

apytépe umi milagro, hechapyrã ha techaukaha rupive, Tupã ojapova'ekue pende apytépe, peẽ voi peikuaaháicha.

23 Tupã remimbo'e ha oikuaa ypy vaekue rupive, peẽ pejagarra, ha po aña rupive pemosaingo ha pejuka.

24 Tupã omoingove jey chupe, oipe'a rire umi mba'e hasýva omanóva, ndaikatúigui ojejoko hese.

25 David niko oñe'ẽ hese: “Che ahechava'ekue Ñandejárape akóinte che rova renondépe, ha'e oĩgui che akatúape, ani haguã chemokyre'ỹ.

26 Upévare che korasõ ovy’a, ha che ñe’ẽ ovy’a; ha avei che rete opytu'úta ñeha'arõ reheve.

27 Nderehejamo’ãigui che ánga infiérnope, ni nderehejamo’ãi ne Imarangatúva ohecha ñembyai.

28 Reikuaauka chéve umi tekove rape; che renyhẽta vy'águi nde rova reheve.

29 Che pehẽnguekuéra, pehejami tamombe’u peẽme pe patriarca David rehe, ha’e omano ha oñeñotỹmaha, ha isepultúra oĩha ñanendive ko’ag̃aite peve.

30 Upévare, ha’égui peteĩ profeta, ha oikuaágui Tupã ohura hague chupe peteĩ huraménto reheve, ha’e omopu’ãtaha Crístope oguapy hag̃ua itrónope.

31 Ha’e ohechávo upéva, oñe’ẽ Cristo jeikovejey rehe, hi’ánga ndopytái hague infiérnope, ni hete ndohechái ñembyai.

32 Tupã omoingove jey Jesúspe, opavave ñande testigo.

33 Upévare Tupã po akatúape oñembotuicháva, ha ohupyty rire Túvagui Espíritu Santo ñeme’ẽ, ha’e oñohẽ ko’ã mba’e, ko’ág̃a pehecháva ha pehendúva.

34 David ndojupíri yvágape, ha katu he'i ijupe: “Ñandejára he'i che Járape: Eguapy che akatúape.

35 Ajapo peve ne enemigokuérape nde py ryru.

36 Upévare, enterove Israel rogagua toikuaa porã, Tupã ojapo hague upe Jesúspe, peẽ pejuka va’ekue kurusúre, ha’e hag̃ua Ñandejára ha Cristo.

37 Ohendúvo ko mba'e, ipy'a rasy ha he'i Pedro ha ambue apóstolpe: —Che ermanokuéra, mba'épa jajapóta?

38 Upémarõ Pedro he’i chupekuéra: —Peñearrepentíke ha peñemongarai peteĩ teĩ Jesucristo rérape, peẽ pepeka hag̃ua peẽme, ha pehupytýta pe don del Espíritu Santo.

39 Pe ñe’ẽme’ẽ ningo peẽme g̃uarã, pene ra’ykuérape g̃uarã, ha opa oĩvape mombyry, Ñandejára ñande Jára ohenóitavape g̃uarã.

40 Ha heta ambue ñe’ẽ reheve ha’e otestifika ha oñemoñe’ẽ, he’ívo: Pejesalva ko ñemoñare ivaívagui.

41 Upémarõ umi vy’ápe oguerohorýva iñe’ẽ, ojevautisa, ha upe árape oñembohetave 3.000 tapicha rupi.

42 Ha'e kuéra osegi hikuái apóstol mbo'epy ha joaju, ha omboja'o mbujape ha ñembo'e.

43 Opavave okyhyje, ha umi apóstol ojapo heta mba'e hechapyrã ha techaukaha.

44 Ha opavave ogueroviáva oĩ oñondive, ha oguereko opa mba’e peteĩchagua;

45 Ha ovende imba'ekuéra ha imba'erepy, ha omboja'o opavave yvypórape, opavave oikotevẽháicha.

46 Ha ha’ekuéra osegi ára ha ára peteĩ ñe’ẽme pe témplope, ha omboja’o mbuja ogahárupi, ho’u ho’u vy’ápe ha ipy’aite guive.

47 Pemomba'e guasu Tupãme ha opa tetã oguerohory. Ha Ñandejára ombojoapy ára ha ára tupaópe umi ojesalvava’erã.

MOAKÃHA 3 rehegua

1 Pedro ha Juan oho oñondive témplope oñembo’e jave, 9ha óra.

2 Upéi ojegueraha peteĩ kuimba’e ikarẽva isy rye guive, onohẽva hikuái káda día pe témplo rokẽme hérava Iporãva, ojerure hag̃ua limosna umi oikévape témplope.

3 Ohechávo Pedro ha Juan oike potaitéva témplope, ojerure peteĩ limosna.

4 Upémarõ Pedro omaña hese Juan ndive, he'i: —Emañamína ore rehe.

5 Ha oñatende hesekuéra, oha’arõvo orresivi peteĩ mba’e chuguikuéra.

6 Upémarõ Pedro he’i: “Ndarekói ni peteĩ pláta ha óro. ha katu ame'ẽ ndéve umi che arekóva: Jesucristo Nazaretgua rérape epu'ã ha eguata.

7 Upéi ojagarra chupe ipo akatúagui ha ohupi chupe, ha pya’e voi imbarete ipy ha ipysã.

8 Upéi opu’ã oñembo’y ha oguata ha oike hendivekuéra témplope, oguata ha otyryry ha omomba’eguasu Ñandejárape.

9 Enterove umi hénte ohecha chupe oguata ha omomba’eguasuha Ñandejárape.

10 Ha oikuaa hikuái ha’eha pe oguapýva limosnarã pe témplo rokẽ Iporãitévape, ha henyhẽ hikuái ñemondýi ha ñemondýigui pe ojehúvare hese.

11 Pe kuimba’e ikarẽva okuera va’ekue ojokórõ guare Pedro ha Juanpe, enterove umi hénte oñani hendápekuéra Salomón párte héravape Salomón.

12 Pedro ohechávo upéva, he'i pe tavayguakuérape: —Peẽ Israelgua, mba'ére piko peñesorprende ko mba'ére? térã mba’ére piko pema’ẽmbaite orerehe, ha’ete ku ore pu’aka térã imarangatu rupive rojapo va’ekue ko kuimba’épe oguata hag̃ua?

13 Abrahán, Isaac ha Jacob Tupã, ñande ru ypykue Jára, omomba’eguasu Ita’ýra Jesúspe. Peẽ peme'ẽ vaekue ha penega chupe Pilato renondépe, ha'e odesidírõ guare opoi haguã chupe.

14 Ha katu penega pe Imarangatúva ha Hekojojávape, ha peipota oñeme’ẽ peẽme peteĩ oporojukáva;

15 Ha ojuka pe Príncipe tekove rehegua, Tupã omoingove jey va’ekue omanóva apytégui; upévagui ore testigo.

16 Ha héra ojerovia rupi hérare omombarete ko kuimba’épe, pehecháva ha peikuaáva: heẽ, pe jerovia oĩva hese ome’ẽ chupe ko tesãi porãite opavave peẽ renondépe.

17 Ha ko’ág̃a, joyke’ykuéra, aikuaa peikuaa’ỹ rupi pejapo hague, ojapo haguéicha avei pene mburuvichakuéra.

18 Ha’e ningo okumpli umi mba’e Ñandejára he’iva’ekue yma, enterove iprofetakuéra juru rupive, Cristo ohasa asytaha.

19 Peñearrepentíke upévare, ha peñekonverti, oñembogue hag̃ua pene angaipakuéra, og̃uahẽ vove ára pytu’u hag̃ua Ñandejára renondépe;

20 Ha'e ombou va'erã Jesucristo, upe mboyve oñemombe'u vaekue peẽme.

21 Yvága orresivi va’erã chupe opa mba’e oñemyengovia hag̃ua ára peve, Ñandejára he’iva’ekue opa iprofeta marangatu juru rupive ko múndo oñepyrũ guive.

22 Moisés he’i añete umi túvape: “Ñandejára pende Jára omopu’ãta peẽme peteĩ proféta pende joyke’ykuéra apytégui, cheichagua. chupe pehendúta opa mba’e ha’e he’íva peẽme.

23 Ha ojehúta, opa ánga, nohendúiva upe proféta, oñehundíta tavayguakuéra apytégui.
24 Heẽ, ha opa profetakuéra Samuel guive ha umi oúva hapykuéri, heta oñe’ẽva’ekue, omombe’u avei ko’ã ára.
25 Peẽ ha’e profetakuéra ra’y, ha pe konvénio Tupã ojapova’ekue ñande rukuéra ypykuéndi, he’ívo Abrahánpe: “Ha ne ñemoñare rupi ojehovasáta opa ñemoñare ko yvy ape ári.”
26 Peẽme raẽ Tupã omopu'ã rire Ita'ýra Jesúspe, ombou chupe penderovasa haguã, peẽme omboyke haguã hembiapovaikuéragui.

MOAKÃHA 4 rehegua

1 Oñe'ẽ aja hikuái tavayguakuéra ndive, pa'i, tupao ruvicha ha saduseo kuéra ou hi'arikuéra.
2 Ombyasy hikuái ombo’e haguére umi héntepe, ha omombe’u Jesús rupive oikove jeytaha omanóva apytégui.
3 Ha'e kuéra omoĩ ipo hese kuéra ha ojoko chupekuéra ko'ẽmbotávo peve.
4 Ha katu heta umi ohendúva pe ñe'ẽ oguerovia; ha umi kuimba’e oĩ cinco mil rupi.
5 Ko’ẽmbotávo, mburuvichakuéra, ancianokuéra, ha mbo’ehára leipegua.
6 Upe rire oñembyaty Jerusalénpe saserdóte guasu Anas, Caifás, Juan, Alejandro, ha opa saserdóte guasu rogayguakuéra.
7 Omoĩ rire chupekuéra ijapytépe, oporandu hikuái: “Mba’e pu’aka térã mba’e rérape piko pejapo upéva?
8 Upémarõ Pedro henyhẽ Espíritu sántogui, he’i chupekuéra: “Peẽ mburuvichakuéra ha Israel ansiáno.
9 Ko’ág̃a ñahesa’ỹijóramo umi mba’e porã ojejapóva pe kuimba’e ipu’akapávare, ¿mba’éicha piko ha’e okuera;
10 Peikuaa peẽme ha opa Israelgua, Jesucristo Nazaretgua rérape, peẽ pemosaingo vaekue kurusúre, Tupã omoingove jey va’ekue omanóva apytégui, ha’e rupive ko kuimba’e oñembo’yha ko’ápe pene renondépe.
11 Kóva hína pe ita peẽ omopu’ãva mba’eve, ha oiko chugui pe eskína akã.
12 Ndaipóri avei pe salvasiõ ambuépe, ndaipórigui ambue téra yvága guýpe oñeme'ẽva yvypóra apytépe, upéva rupive jajesalva va'erã.
13 Ko’ág̃a ohechávo hikuái Pedro ha Juan py’aguasu, ha ohechakuaávo ha’ekuéra ha’eha kuimba’e iñarandu’ỹva ha ndoikuaáiva mba’eve, oñesorprende hikuái. ha oikuaa chupekuéra, oĩhague hikuái Jesús ndive.
14 Ha ohechávo pe kuimba’e okuera va’ekuépe oñembo’yha hendivekuéra, ndaikatúi he’i hikuái mba’eve hese.
15 Ha’ekuéra he’i rire chupekuéra osẽ hag̃ua pe konséhogui, oñe’ẽ ojuehe.
16 He'i: —Mba'e piko jajapóta ko'ã kuimba'e rehe? añetehápe peteĩ milagro hechapyrãva ojapohague hesekuéra ojekuaa opa Jerusalén-pe oikóvape; ha ndaikatúi ñanega.
17 Ha katu ani hag̃ua ojeipysove tavayguakuéra apytépe, ñaamenasa mbarete chupekuéra, ani hag̃ua oñe’ẽ ko’ág̃a guive avavépe ko rérape.
18 Ha ohenói chupekuéra ha he’i chupekuéra ani hag̃ua oñe’ẽ mba’eveichavérõ ni oporombo’e Jesús rérape.
19 Pedro ha Juan katu he'i chupe kuéra: —Iporãpa Tupã renondépe ohenduve peẽme Tupãme, peẽ pehusga.
20 Ndaikatúigui ñañe’ẽ umi mba’e jahecha ha ñahenduva’ekue.
21 Upémarõ oamenasavévo chupekuéra, oheja chupekuéra oho, ndojuhúi mba'eve mba'éichapa ikatu okastiga chupekuéra, pe puévlo káusare.
22 Pe kuimba’e ningo oreko kuri mas de cuarenta áño, ojejapo va’ekue hese ko milágro omongueráva.
23 Ha ojepoi rire chupekuéra, oho hikuái ijykére, ha omombe’u opa mba’e he’iva’ekue chupekuéra umi saserdóte ruvicha ha umi ansiáno.
24 Ha ohendúvo upéva, ohupi hikuái peteĩ ñe'ẽme Tupãme ha he'i: “Che Ruvicha, nde hína Tupã, rejapova'ekue yvága, yvy, yguasu ha opa mba'e oĩva ipype.
25 Nde rembiguái David juru rupive he'i: “Mba'ére piko umi tetã ambuegua ipochy ha umi tetã oimo'ã mba'e rei?
26 Umi rréi ko yvy arigua opu’ã, ha umi mburuvicha oñembyaty Ñandejára ha iCristo kóntrape.
27 Añetehápe, Herodes ha Poncio Pilato, umi tetã ambuegua ha Israel retãygua ndive, añetehápe ne ra'y marangatu Jesús rehe, reñohẽ vaekue.
28 Pejapo va’erã opa mba’e pende po ha pene konsého odesidi va’ekue yma.
29 Ha ko’ág̃a, che Ruvicha, ehecha umi mba’e oporoamenasa va’ekue hikuái, ha eme’ẽ ne rembiguáikuérape, py’aguasúpe he’i hag̃ua hikuái ne ñe’ẽ.
30 Eipysóvo nde po remonguera haguã; ha ikatu hag̃uáicha ojejapo techaukaha ha hechapyrãva ne memby marangatu Jesús rérape.
31 Ha oñembo’e rire hikuái, oryrýi pe lugár oñembyatyhápe hikuái; ha opavave henyhẽ Espíritu Santo-gui, ha oñe’ẽ hikuái Tupã ñe’ẽ py’aguasúpe.
32 Ha umi ojeroviáva hetaiterei oĩ peteĩ ikorasõ ha peteĩ ánga, ni peteĩva nde’íri mba’épa oreko umi mba’e ha’e oguerekóvagui ha’eha imba’e; ha katu oguereko hikuái opa mba’e peteĩchagua.
33 Apóstol kuéra omombe'u Tupã Jesús oikove jey hague.
34 Ni peteĩva umi ofaltáva apytégui, umi yvy térã óga jára ovendégui ha ogueru umi mba’e oñevende va’ekue repy.
35 Omoĩ chupe kuéra apóstol kuéra py gotyo, ha oñeme'ẽ opavavépe oikotevẽháicha.
36 Ha José, apóstol kuéra rupive oñembohérava Bernabé, (he'iséva: “Pe ra'y oporokonsola va'ekue), ha'e peteĩ levíta ha Chipre retãygua.
37 Oguerekógui yvy, ovende ha ogueru pe pláta ha omoĩ umi apóstol py gotyo.

MOAKÃHA 5 rehegua

1 Peteĩ kuimba'e hérava Ananías, hembireko Safira ndive, ovende ijyvy.
2 Ha hembireko katu oñongatu peteĩ pehẽngue hepykue, ha hembireko katu ogueru peteĩ pehẽngue ha omoĩ umi apóstol py gotyo.
3 Pedro katu he'i: —Ananías, mba'ére piko Satanás omyenyhẽ nde py'a japu haguã Espíritu Sántope ha reñongatu haguã peteĩ pehẽngue pe yvy repykue?
4 Opyta aja, ¿ndaha'éi piko nde mba'e? ha oñevende rire, ¿ndaha’éi piko nde pu’akape? mba'ére piko reguereko ko mba'e ne korasõme? nderejapúi yvypórape, Tupãme uvei.
5 Ananías ohendúvo ko'ã mba'e oñesũ ha oheja ijespíritu, ha okyhyjeterei opa umi ohendúva ko'ã mba'e.

6 Umi mitãrusu opu’ã, oñapytĩ ha ogueraha chupe okápe ha oñotỹ chupe.
7 Ha tres óra rupi, oike hembireko ndoikuaáigui mba’épa oiko.
8 Pedro he'i chupe: —Eremína chéve piko revendepa pe yvy peichaite peve? Ha he'i: “Heẽ, hetaiterei mba'ére”.
9 Upémarõ Pedro oporandu chupe: —Mba'éicha piko peñemoĩ peteĩ ñe'ẽme pembotavy haguã Ñandejára Espíritu? péina ápe, umi oñotỹva’ekue ne ménape py oĩ okẽme, ha negueraha okápe.
10 Upémarõ ho'a pya'e ipy gotyo ha oheja pe espíritu, ha umi mitãrusu oike ojuhu omanóma hague, ha ogueraha chupe oñotỹ iména ykére.
11 Ha tuicha kyhyje ou opa tupaogua, ha mayma ohendúva ko’ã mba’e.
12 Ha apóstol-kuéra pópe ojejapo heta techaukaha ha hechapyrãva tavayguakuéra apytépe; (ha opavave oĩ peteĩ ñe'ẽme Salomón korapýpe.
13 Umi ambuéva apytégui avave noñanimái oñemoirũ hendivekuéra, ha pe puévlo omomba’eguasu chupekuéra.
14 Ha umi ojeroviáva oñembohetave Ñandejárape, hetaiterei kuimba’e ha kuña.
15 Ha’ekuéra oguenohẽ umi hasývape umi kállere, ha omoĩ chupekuéra tupa ha sofápe, ikatu hag̃uáicha ojaho’i unos kuántope Pedro sombra ohasáva upérupi.
16 Umi táva Jerusalén jerére ou avei heta hénte, oguerúva umi hasýva ha umi espíritu ky’a reheve, ha káda uno okuera.
17 Upémarõ pe saserdóte guasu opu’ã ha entéro umi oĩva hendive, ha’e hína umi saduséo ñemoñare.
18 Ha omoĩ ipo umi apóstol ári ha omoinge chupekuéra kárselpe.
19 Pyhare Ñandejára remimbou oipe’a pe kársel rokẽ ha oguenohẽ chupekuéra ha he’i:
20 Tereho, eñembo’y ha ere tavayguakuérape opa ñe’ẽ ko tekovépe.
21 Ohendúvo upéva, pyhareve pyte oike hikuái tupaópe ha ombo’e. Pe saserdóte guasu ha umi oĩva hendive ou, ohenói aty guasu ha opa Israel ñemoñare kuérape, ha omondo kárselpe ojegueru haguã chupekuéra.
22 Oguahẽvo umi mburuvicha guasu ha ndojuhúi chupekuéra kárselpe, ojevy ha omombe'u.
23 He'i: “Añetehápe rojuhu pe kársel roñembotypaite, ha umi oñangarekóva oñembo'y okápe okẽ renondépe.
24 Upe saserdóte guasu, pe témplo ruvicha ha umi saserdóte prinsipál ohendúvo ko’ã mba’e, ha’ekuéra oduda mba’épepa okakuaáta upéva.
25 Upémarõ peteĩ ou he’i chupekuéra: “Peẽ pemoĩ va’ekue kárselpe oñembo’y hína pe témplope ha ombo’e hína umi héntepe”.
26 Upémarõ pe kapitán oho umi ofisiál ndive ha ogueru chupekuéra ipu’aka’ỹre.
27 Ogueru rire chupe kuéra, omoĩ hikuái aty guasu renondépe, ha saserdóte guasu oporandu chupekuéra:
28 He'i: —Ndaha'éi piko ro'e ra'e peẽme ani haguã pembo'e ko rérape? ha, péina ápe, pemyenyhẽ Jerusalén pende doctrina-gui, ha pegueruse ko kuimba’e ruguy ore ári.
29 Upémarõ Pedro ha umi ótro apóstol he'i: —Ñandejára ñaneñe’ẽrendu va’erã yvypórape rangue.
30 Ore ypykuéra Jára omoingove jey Jesúspe, peẽ pejuka ha peñapytĩ va’ekue peteĩ yvyramátare.
31 Tupã omopu’ã chupe ipo akatúape ha’e hag̃ua peteĩ Príncipe ha Salvador, ome’ẽ hag̃ua Israel-pe arrepentimiento, ha angaipakuéra ñeperdona.
32 Ha ore ha’e testigo ko’ã mba’ére; ha upéicha avei pe Espíritu Santo, Tupã ome’ẽva’ekue chupe iñe’ẽrendúvape.
33 Ohendúvo upéva, ipy’aite guive ojuka chupekuéra.
34 Upéi oñembo’y pe konséhope peteĩ fariséo hérava Gamaliel, ha’éva peteĩ doktór de ley, ojeguerohorýva enterove puévlo apytépe, ha omanda tomoĩ peteĩ lugár michĩmi umi apóstolpe.
35 Ha he'i chupekuéra: —Peẽ Israelgua, peñatende porãke mba'épa pejapose ko'ã kuimba'e rehe.
36 Ko'ã ára mboyve opu'ã Teudas ha oñemomba'eguasu ha'eha peteĩ tapicha. Ha'e kuéra oñomoirũ 400 kuimba'e rupi. ha opavave, heta iñe’ẽrendúva chupe, isarambi, ha ojegueru mba’eve.
37 Upe rire opu'ã Judas Galilea-ygua umi ára ojehepyme'ẽ jave, ha ogueraha heta hénte hapykuéri. ha opavave, jepe heta iñe’ẽrendúva chupe, oñemosarambi.
38 Ha ko’ág̃a ha’e peẽme: Pejejoko ko’ã kuimba’égui ha peheja chupekuéra.
39 Ha katu ha’éramo Tupãgui, ndaikatúi peity; ani haguã ojejuhu jepe peñorairõ haguã Tupã ndive.
40 Ha'e kuéra omoneĩ chupe, ha ohenói rire umi apóstolpe ha oinupã chupekuéra, he'i hikuái ani haguã oñe'ẽ Jesús rérape ha oheja chupekuéra oho.
41 Ha oho hikuái concilio renondégui, ovy’ávo ojeipapa haguére chupekuéra digno ohasa asy hag̃ua hérare.
42 Ha ára ha ára tupaópe ha opa ógape ndohejái ombo’e ha opredika Jesucristo-pe.

MOAKÃHA 6 rehegua

1 Upe tiémpope, hetavévo umi disípulo, umi griégo oñe’ẽmbegue umi evréo kóntrape, pórke umi viúda noñeme’ẽi chupekuéra káda día omba’apo jave.
2 Upémarõ umi 12 ohenói heta hemimbo'e kuérape ha he'i chupekuéra: —Ndaha'éi ningo jaheja Tupã ñe'ẽ ha jaservi mesápe.
3 Upévare, joyke’ykuéra, pemaña pende apytépe siete kuimba’e iñe’ẽporãva, henyhẽva Espíritu Santo ha iñarandúvagui, ikatúva romoĩ ko tembiapo ári.
4 Ñande katu ñañeme’ẽta tapiaite ñañembo’e ha ñamombe’u hag̃ua Ñandejára Ñe’ẽ.
5 Upe ñe'ẽ oguerohory opavavépe, ha oiporavo Esteban, kuimba'e henyhẽva jerovia ha Espíritu sántogui, Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas ha Nicolás, Antioquía pegua proselita.
6 Ha'e kuéra omoĩ apóstol kuéra renondépe, oñembo'e rire, omoĩ ipo hi'ári.
7 Ha Tupã ñe’ẽ oñembohetave; ha hemimbo’ekuéra heta oñembohetave Jerusalén-pe; ha peteĩ aty guasu sacerdote-kuéra iñe’ẽrendu pe jerovia rehe.
8 Ha Esteban, henyhẽva jerovia ha pu’akagui, ojapo tuicha hechapyrã ha milágro tavayguakuéra apytépe.
9 Upéi opu’ã umi sinagógape, oñehenóiva sinagóga de los libertinos, cirenio, alejandría, ha umi Cilicia ha Asiagua, ha ojodiskuti Esteban ndive.
10 Ha ndaikatúi oñemoĩ hikuái pe arandu ha espíritu ha’e oñe’ẽvare.
11 Upéi ha’ekuéra ojahéi umi kuimba’épe, ha he’i: “Rohendu ha’e oñe’ẽ vai Moisés ha Ñandejára kóntrape”.

12 Ha'e kuéra omongu'e umi tavayguakuérape, umi ansiáno
ha mbo'ehára leipegua kuérape, ha ojaho'i chupe ha
ogueraha chupe Aty Guasúpe.
13 Upéi omoĩ testigo japu, he'íva: "Ko kuimba'e ndohejái
oñe'ẽ vai ko tenda marangatu ha léi rehe.
14 Rohendu niko he'ívo ko Jesús Nazaretgua ohunditaha ko
tenda ha omoambuéta umi jepokuaa Moisés ome'ẽva'ekue
ñandéve.
15 Ha enterove oguapýva pe konséhope omaña porã hese,
ohecha hova peteĩ ánhel rovaicha.

MOAKÃHA 7 rehegua

1 Upémarõ pe saserdóte guasu he'i: —Péicha piko ko'ã
mba'e?
2 Ha'e he'i: —Kuimba'e, joyke'y ha túva, pehendu. Tupã
oporomomba'eguasúva ojehechauka ñande ru Abrahánpe,
oĩrõ guare Mesopotamiape, oiko mboyve Caránpe.
3 Ha he'i chupe: —Esẽ ne retãgui ha ne irũnguéragui ha
eike pe yvy ahechaukátavape ndéve.
4 Upéi osẽ umi caldeo retãgui ha oiko Caránpe, ha upégui
itúva omanómarõ ogueraha chupe ko yvy peikoháp ko'ágã.
5 Ha'e nome'ẽi chupe mba'eve erénsia ipype, ni omoĩ haguã
ipy, upéicharõ jepe opromete ome'ẽtaha chupe ipropiedad
ramo, ha iñemoñarekuérape ha'e rire, imemby'ỹ gueteri .
6 Ha Tupã he'i péicha: "Iñemoñare opytataha tetã
ambueguápe. ha togueraha chupekuéra tembiguáiramo, ha
ojerure asy chupekuéra cuatrocientos áño.
7 Ha che ahusgáta pe tetã ha'ekuéra oĩtava tembiguáiramo,
he'i Ñandejára, ha upe rire osẽta hikuái ha cheservíta ko
lugárpe.
8 Ome'ẽ chupe pe kompromíso oñesirkunsida haguã, ha
upéicha Abrahán omoheñói Isaac ha osirkunsida chupe ára
ochoháp. ha Isaac omoheñói Jacob-pe; ha Jacob omoheñói
umi doce patriarca.
9 Umi túva ypykue oenvidia ha ovende Josépe Egíptope,
Tupã katu oĩ hendive.
10 Oipe'a chupe opa jehasa asy ha ome'ẽ chupe mborayhu
ha arandu Faraón Egipto ruvicha guasu renondépe. ha omoĩ
chupe sãmbyhyhára ramo Egipto ha opa hógape.
11 Opa Egipto ha Canaán yvy ári, ha heta jehasa asy, ha
ore ru ypykue ndojuhúi hi'upyrã.
12 Jacob ohendúvo oĩha trígo Egíptope, omondo raẽ ore
tuakuéra ypykuépe.
13 Ha mokõiha jey ojekuaauka Josépe ijoyke'ykuérape; ha
Faraónpe ojekuaauka José ñemoñarekuérape.
14 Upéi omondo Josépe ha ohenói itúva Jacóbpe, ha
enterove ipehẽnguekuérape, 75 álma.
15 Upémarõ Jacob oho Egíptope ha omano, ha'e ha ore
tuakuéra ypykue.
16 Upe rire ojegueraha Siquempe ha oñeñotỹ pe sepultúra
Abrahán ojogua va'ekue Emor ra'ykuéragui, Siquem
túvagui.
17 Hi'aguívo pe tiémpo Ñandejára ohura va'ekue
Abrahánpe, + Egíptope umi hénte okakuaa ha
oñembohetave ohóvo.
18 Opu'ã peve ambue rréi ndoikuaáiva Josépe.
19 Ha'ekuéra otrata va'ekue ñande rapichakuérape, ha
ojerure asy ñande rukuérape, ikatu haguáicha omosẽ hikuái
ita'yrakuérape, ani hagua oikove.
20 Upe tiémpope Moisés onase, iporãiterei ha okaru 3
mése itúva rógape.
21 Oñemosẽ rire chupe, Faraón rajy ogueraha chupe ha
omongaru chupe ita'ýra tee rehehápe.
22 Ha Moisés oaprende opa mba'e Egiptogua arandu, ha
ipu'aka iñe'ẽ ha hembiapokuépe.
23 Oguerekómarõ cuarenta áño, oñatende ipy'apýpe ovisita
ijoyke'ykuéra Israel ñemoñarekuérape.
24 Ha ohechávo peteĩva ohasa asy, odefende chupe ha
ovenga pe ojejopy vaívape, ha oinupã pe egipciope.
25 Ha'e oimo'ã ijoyke'y kuéra oikuaataha mba'éichapa
Tupã ipo rupive osalvataha chupekuéra.
26 Ko'ẽmbotávo, Jesús ojehechauka chupekuéra oñorairõ
aja, ha oñorãirõse jey chupekuéra, ha he'i: "Che karaikuéra,
peẽ niko joyke'y. mba'ére piko pejapo vai ojuehe?
27 Pe ojapóva ivaíva hapicháp katu omosẽ chupe ha he'i:
"¿Máva piko nemoĩ ore ruvicha ha huésramo?".
28 ¿Chejukáta piko kuehe rejuka haguéicha pe egipciope?
29 Upémarõ Moisés odipara upéva he'ívo, ha opyta
extranhéro Madián retãme, ha upépe imemby mokõi ita'ýra.
30 Ohasávo cuarenta áño, ojechauka chupe yvyty Sina
desiértope peteĩ Ñandejára ánhel tatatĩme peteĩ ka'aguýpe.
31 Moisés ohechávo upéva, oñemondýi pe mba'e
ohechávare, ha oñemoaguĩvo ohecha haguã, Ñandejára ñe'ẽ
ou hendápe.
32 He'i: "Che hína nde ru ypykue Jára, Abrahán, Isaac Jára
ha Jacob Jára". Upéi Moisés oryrýi, ha noñanimái omaña.
33 Upémarõ Ñandejára he'i chupe: "Eipe'a nde pygui nde
sapatu, pórke pe lugár reñembo'yháp ningo peteĩ yvy
sagrádo".
34 Ahecha, ahecha che retãyguakuéra jehasa asy oĩva
Egipto-pe, ha ahendu ipy'ahatãha hikuái, ha aguejy
amosãso hagua chupekuéra. Ha ko'ágã eju, che romondóta
Egipto-pe.
35 Ko Moisésp ombotove hikuái, he'ívo: "¿Máva piko
nemoĩ mburuvicha ha hués ramo?". upéicha avei Tupã
ombou ha'e hagua mburuvicha ha omosãsóva pe ángel
ojehechaukava'ekue chupe ka'aguýpe.
36 Oguenohẽ chupekuéra, ojapo rire umi mba'e
hechapyrãva ha milágro Egíptope, mar Rojo ha desiértope
cuarenta áño.
37 Kóva ha'e pe Moisés, he'iva'ekue Israel ra'ykuérape:
"Ñandejára pende Jára omopu'ãta peẽme peteĩ proféta
pende joyke'ykuéra apytégui, cheichagua. chupe pehendúta.
38 Kóva hína pe oĩ va'ekue tupaópe pe desiértope pe ánhel
oñe'ẽva'ekue chupe pe sérro Sinápe ha ñande ru ypykue
ndive.
39 Ñande ru ypykue noñe'ẽrendúi chupe, omosẽ chupe
kuéra ha ikorasõme ojere jey Egíptope.
40 He'i Aarónpe: "Ejapo oréve tupãnguéra oho haguã ore
renonderã, ko Moisés oreguenohẽva'ekue Egipto retãgui,
ndoroikuaái mba'épa oiko chugui".
41 Upe árape ojapo hikuái peteĩ vakara'y, ha oikuave'ẽ
sakrifísio ta'angakuérape ha ovy'a umi mba'e ojapóvare.
42 Upéi Ñandejára ojere ha ome'ẽ chupekuéra
omomba'eguasu hagua pe ehérsito yvágapeguápe.
Ojehaiháicha umi maranduhára kuatiañe'ẽme: "Peẽ Israel
róga, peikuave'ẽ piko chéve mymba ojejukáva ha
mymbajuka cuarenta áño aja tave'ỹme?
43 Peẽ pejagarra Moloc tavernáculo ha pende tupã Remfan
mbyja, ta'anga pejapova'ekue pemomba'eguasu haguã
chupekuéra, ha che pogueraha Babilonia mboypýri.

44 Ore ru ypykue oguereko pe tavernáculo de testigo desierto-pe, ha'e he'i haguéicha, oñe'ẽvo Moiséspe, ojapo haguã ha'e ohecha haguéicha.
45 Ñande ru ypykue ou vaekue avei ogueru Jesús ndive umi tetã ambuegua poguýpe, Tupã omosẽ vaekue ñande ru ypykue renondépe, David ára peve.
46 Ha'ekuéra oguerohory Ñandejára renondépe ha ohekase peteĩ tavernákulo Jacob Járape g̃uarã.
47 Salomón katu omopu'ã chupe peteĩ óga.
48 Péro pe Yvatetegua ndoikói umi tupao ojejapóvape ipo rupive; Pe maranduhára he'iháicha.
49 Yvága ha'e che tróno, ha yvy ha'e che py renda, ¿mba'e óga piko pemopu'ãta chéve? he'i Ñandejára: térã mba'e piko che pytu'uha?
50 Ndaha'éi piko che po ojapopaite ko'ã mba'e?
51 Peẽ pene akã ha pende apysápe napeñesirkunsidáiva, akóinte peñemoĩ pe Espíritu Sánto rehe.
52 ¿Mávapa umi proféta apytégui nde ypykue ndopersegíri va'ekue? ha ojuka hikuái umi ohechaukava'ekue upe mboyve pe Hekojojáva jeju; Ha'e kuéra ko'ágã peẽ ha'e vaekue oporotraisiona ha oporojukáva.
53 Ha'ekuéra orresivi va'ekue pe léi ánhel rupive, ha nokumplíri.
54 Ohendúvo ko'ã mba'e, ipy'aite guive ha oñakãity chupe.
55 Ha'e katu henyhẽ Espíritu Sántogui, omaña yvágape ha ohecha Ñandejára rekomimbipa, ha Jesús oñembo'yha Ñandejára akatúape.
56 Ha he'i: —Ahecha yvága ojepe'a ha Yvypóra Ra'y oñembo'y Tupã akatúape.
57 Upéi osapukái hikuái hatã, ojoko ijapysa ha oñani hese peteĩ py'aite guive.
58 Omosẽ chupe pe siudágui ha ojapi chupe itápe, ha umi testígo omoĩ ijao peteĩ mitãrusu hérava Saúl py gotyo.
59 Ha'e kuéra ojapi hikuái itápe Esteban-pe, ohenóivo Tupãme ha he'i: "Ñandejára Jesús, erresivi che espíritu".
60 Upéi oñesũ ha osapukái hatã: "Che Ruvicha, ani remboja hesekuéra ko angaipa". Ha he'i rire péicha, oke.

MOAKÃHA 8 rehegua

1 Saúl katu oasepta omano haguã. Ha upe jave tuicha ojepersegi tupao oĩva Jerusalén-pe; ha opavave isarambipa hikuái Judea ha Samaria retãme, ndaha'éiramo umi apóstol.
2 Umi kuimba'e ojeroviaitereíva Ñandejárape ogueraha Estébanpe oñeñotỹ hag̃ua, ha ojahe'oiterei hese.
3 Saúl katu ombyai pe iglésia, oike káda ógape ha ojagarra kuimba'e ha kuñáme omoinge chupekuéra kárselpe.
4 Upévare umi isarambipáva oho oparupiete omombe'u hag̃ua pe ñe'ẽ.
5 Upémarõ Felipe oho pe siuda de Samáriape ha omombe'u chupekuéra Cristo.
6 Ha tavayguakuéra peteĩ py'aite guive oñatende umi mba'e Felipe he'ívare, ohendúvo ha ohechávo umi milágro ha'e ojapova'ekue.
7 Heta oĩ va'ekuégui umi espíritu ky'a osapukái hatã, ha heta ojejopy vaíva ha ikargáva okuera.
8 Ha tuicha vy'a upe tavaguasúpe.
9 Oĩ va'ekue peteĩ kuimba'e hérava Simón, upe siudápe voi oipuru va'ekue paje ha ombotavy va'ekue umi hénte Samáriape, ha omombe'u ha'eha peteĩ kuimba'e tuicha mba'éva.
10 Opavave oñatende hese, michĩvéva guive tuichavéva peve, ha he'i: "Kóva ha'e Tupã pu'aka tuichavéva".
11 Ha ha'ekuéra omomba'eterei chupe, pórke are guivéma ha'e ohembisa chupekuéra paje rupi.
12 Ha oguerovia hikuái Felipe omombe'u jave umi mba'e oñe'ẽva Ñandejára Rréinore ha Jesucristo rérare, ha'ekuéra ojevautisa, kuimba'e ha kuña.
13 Upémarõ Simón ojerovia avei, ha ojevautisa rire, oho Felipe ndive ha oñesorprende, ohechávo umi milágro ha milágro ojejapo va'ekue.
14 Umi apóstol oĩva Jerusalénpe oikuaávo Samaria orresivi hague Ñandejára ñe'ẽ, omondo chupekuéra Pedro ha Juanpe.
15 Oguejy rire hikuái oñembo'e hese kuéra, ohupyty haguã Espíritu Santo.
16 (Ndaha'éi gueteri ho'a ni peteĩva ári, ha'ekuérante ojevautisa Ñandejára Jesús rérape).
17 Upéi omoĩ hikuái ipo hi'arikuéra, ha orresivi hikuái Espíritu Santo.
18 Simón ohechávo omoĩha umi apóstol po ome'ẽha espíritu sánto, ha oikuave'ẽ chupekuéra pláta.
19 He'i: "Eme'ẽ chéve avei ko poder, oimeraẽva amoĩva ipo hi'ári, torrecibi Espíritu Santo".
20 Pedro katu he'i chupe: —Ne pláta omano nendive, reimo'ãgui pe rregálo Tupãme ojejoguataha viru rupive.
21 Nde ningo ndereguerekói mba'evéicharõ ko mba'épe, nde py'a naiporãigui Tupã renondépe.
22 Upévare eñearrepentíke ko ne rembiapo vaikuégui, ha eñembo'e Tupãme, ikatu ramo oñeperdona ndéve ne korasõ remiandu.
23 Che ahechakuaágui reimeha mba'e pohýi rykuépe ha tembiapovai ñeñapytĩmbýpe.
24 Upémarõ Simón he'i: "Peñembo'e Ñandejárape cherehehápe, ani hag̃ua ou che ári ni peteĩva ko'ã mba'e ere va'ekue".
25 Ha ha'ekuéra, otestifika ha omombe'u rire Ñandejára ñe'ẽ, ohojey Jerusalénpe ha omombe'u pe marandu porã heta samaritano tava'ípe.
26 Ñandejára ánhel he'i Felipepe: "Epu'ã ha tereho sur gotyo pe tape oguejyhápe Jerusalén guive Gaza peve, ha'éva desiérto".
27 Upéi opu'ã ha oho, ha ohecha peteĩ kuimba'e Etiopíagua, ha'éva peteĩ kuimba'e Etiopía pegua rréina Candace poguýpe, ha oñangarekóva opa mba'erepy rehe, ha ou Jerusalénpe omomba'eguasúvo.
28 Ou jeývo ha oguapy kárrope olee proféta Isaías.
29 Upéi pe espíritu he'i Felipepe: "Eñemboja ha ejoaju ko kárrope".
30 Upémarõ Felipe odipara oho hendápe ha ohendu chupe omoñe'ẽha proféta Isaías ha he'i: "¿Rentende piko pe releéva?".
31 Ha'e he'i: —Mba'éicha piko che, ndaiporimo'ãi che guia? Ha ojerure Felípepe tojupi oguapy haguã hendive.
32 Pe Escritura oleéva he'i: "Ojegueraha chupe ovechaicha ojejukahápe. ha peteĩ ovecha ra'y iñe'ẽngúvaicha, oikytĩva renondépe, upéicha ndoipe'ái ijuru.
33 Iñemomirĩ rupi ojepe'a chugui pe huísio, ha máva piko omombe'úta iñemoñare? ojepe'águi hekove ko yvy ape árigui.
34 Pe eunuco ombohovái Felipe ha he'i: —Máva rehe piko he'i proféta ko'ã mba'e? ijehegui, térã ambue kuimba'égui?

35 Upémarõ Felipe oipe'a ijuru ha oñepyrũ upe Escritura-
pe ha opredika Jesús rehe.
36 Oho aja hikuái, og̃uahẽ peteĩ y rendápe, ha pe eunuco
he’i: “Péina, ko’ápe oĩ y. mba'épa chejoko añemongarai
haguã?
37 Felipe he'i: —Rejerovia ramo nde py'aite guive, ikatu
rejerovia. Ha'e katu he'i: —Che arovia Jesucristo ha'eha
Tupã Ra'y.
38 Upéi he’i pe kárrope oñembo’y hag̃ua, ha oguejy hikuái
pe ýpe, Felipe ha pe eunuco. ha ha’e omongarai chupe.
39 Osẽvo hikuái pe ýgui, Ñandejára Espíritu ogueraha
Felípepe, ha pe eunuco ndohechavéi chupe.
40 Felipe katu ojejuhu Azótope, ha ohasávo opredika opa
távape, og̃uahẽ meve Cesaréape.

MOAKÃHA 9 rehegua

1 Saúl katu oamenasa ha oporojuka Ñandejára remimbo'e
kuérape, oho pa'i guasu rendápe.
2 Ha ojerure chupe kuatiañe’ẽ Damascope oho hag̃ua
sinagógape, ojuhúramo peteĩva ko’ãichagua tapére, taha’e
kuimba’e térã kuña, ogueru hag̃ua Jerusalénpe ojejokua
hag̃ua.
3 Oho aja, og̃uahẽ Damasco ypýpe, ha sapy'aitépe omimbi
ijerére peteĩ tesape yvágagui.
4 Upéi ho'a yvýpe ha ohendu peteĩ ñe'ẽ he'íva chupe: Saúl,
Saúl, mba'ére piko chepersegi?
5 Ha'e he'i: —Máva piko nde, Jára? Ñandejára he'i: “ Che
hína Jesús nde repersegíva.
6 Ha ha'e oryrýi ha oñemondýi he'i: —Che Jára, mba'épa
reipotáta ajapo? Ñandejára he'i chupe: Epu'ã ha eike pe
távape, ha oje'éta ndéve mba'épa rejapova'erã.
7 Umi kuimba’e ohóva hendive oñembo’y iñe’ẽ’ỹre,
ohendu peteĩ ñe’ẽ, péro ndohechái avavépe.
8 Saúl opu'ã yvýgui. hesa ojepe'a rire ndohechái avavépe,
ha'e kuéra katu ojagarra chupe ipópe ha ogueraha chupe
Damasco-pe.
9 Mbohapy ára ndohechái, ha ndokarúi ni ndoy’úi.
10 Damáscope oĩ peteĩ disípulo hérava Ananías. ha he'i
chupe andejra pete visiónpe: Ananías. Ha ha'e he'i: —Péina,
che aime ko'ápe, che Jára.
11 Ñandejára he'i chupe: “ Epu'ã ha eike tape héravape
Recto ha eporandu Judas rógape peteĩ hérava Saúl, Tarso-
ygua.
12 Ha ohecha peteĩ visiónpe peteĩ kuimba’e hérava
Ananías oikeha ha omoĩ ipo hi’ári, ohecha hag̃ua.
13 Upémarõ Ananías he’i: “Che Ruvicha, ahendu heta
mba’e vai ko kuimba’épe Jerusalénpe.
14 Ha ko’ápe ha’e oreko autorida umi saserdóte
ruvichakuéragui ojokua hag̃ua opa ohenóivape nde réra.
15 Ñandejára he'i chupe: “ Tereho, ha'e peteĩ mba'yru
ojeporavóva chéve guarã, agueraha haguã che réra umi tetã
ambuegua, mburuvicha guasu ha Israel ñemoñare
renondépe.
16 Ahechaukáta chupe mba’eichaitépa ohasa asy va’erã
che réra káusare.
17 Ananías oho ha oike hógape. ha omoĩ ipo hi’ári he’i:
“Che ryvy Saúl, Ñandejára, Jesús ojehechaukava’ekue
ndéve tapére reju jave, chembou, rehecha haguã ha
remyenyhẽ Espíritu Santo-gui.
18 Upepete ho'a heságui escamaicha, ha upepete ohecha,
opu'ã ha ojevautisa.
19 Ome'ẽ rire tembi'u, imbarete. Upérõ Saúl opyta ára
hemimbo'e kuéra ndive oĩva Damáscope.
20 Upepete omombe’u Cristo sinagógape ha’eha Ñandejára
Ra’y.
21 Ha katu opavave ohendúva chupe oñemondýi ha he'i;
¿Ndaha'éi piko kóva pe ohundíva umi ohenóivape ko téra
Jerusalénpe, ha ou ko'ápe upe hembipotápe, ogueraha
haguã chupekuéra ñeñapytĩmbýpe pa'i ruvicha kuéra
rendápe?
22 Saúl katu imbareteve̱ntema ha ombotavy umi judío
oikóva Damáscope, ha ohechauka upéva ha’eha Cristo voi.
23 Heta ára ohasa rire, umi judío oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme
ojuka haguã chupe.
24 Péro Saúl oikuaa mba’éichapa oha’arõ chupekuéra. Ha
ára ha pyhare omaña hikuái umi okẽre ojuka haguã chupe.
25 Upéi umi disípulo ogueraha chupe pyharekue ha
omboguejy chupe pe murálla ykére peteĩ kanástope.
26 Saúl og̃uahẽvo Jerusalénpe, oñeha’ã oñemoirũ umi
disípulo ndive, péro enterovéva okyhyje chugui ha
ndoguerovia'i ha’eha peteĩ disípulo.
27 Bernabé katu ogueraha chupe ha ogueraha apóstol
rendápe ha omombe'u chupekuéra mba'éichapa ohecha
Ñandejárape tapére, ha oñe'ẽ hague chupe, ha mba'éichapa
ha'e opredika py'aguasúpe Damascope Jesús rérape.
28 Ha’e ningo oĩ hendivekuéra oike ha osẽvo Jerusalénpe.
29 Upéi oñe'ẽ py'aguasúpe Ñandejára Jesús rérape ha
oñorairõ umi griego ndive.
30 Umi ermáno oikuaávo upéva, ogueraha chupe
Cesaréape ha omondo chupe Társope.
31 Upéi umi iglésia opytu’u Judea, Galilea ha Samaria
tuichakue javeve, ha oñemombarete. ha oguata Ñandejára
kyhyjépe, ha Espíritu Santo consuelo-pe, oñembohetave.
32 Pedro ohasávo oparupiete, oguejy avei umi
imarangatúva rendápe oikóva Lidape.
33 Upépe ojuhu peteĩ kuimba’e hérava Eneas, oñatende
va’ekue hupápe ocho áñore, ha hasy chupe parálisis.
34 Pedro he'i chupe: Eneas, Jesucristo nemonguera. Ha
upepete opu'ã.
35 Ha opavave oikóva Lida ha Sarónpe ohecha chupe ha
ojere Ñandejára rendápe.
36 Jopepe oĩ peteĩ disípulo hérava Tabita, he’iháicha héra
Dorcas.
37 Upe árape hasy ha omano.
38 Lida oĩma guive Jope ypýpe, ha hemimbo'e kuéra
ohendu Pedro oĩha upépe, omondo chupe mokõi kuimba'e,
ojerure haguã chupe ani haguã otarde ou hendápekuéra.
39 Upéi Pedro opu’ã ha oho hendivekuéra. Oguahẽvo,
ogueraha chupe hikuái koty yvateguápe, ha umi viúda
oñembo'y ijykére hasẽ ha ohechaukávo umi ao ha ao
ojapova'ekue Dorcas oĩ aja hendivekuéra.
40 Pedro katu oguenohẽ opavave, oñesũ ha oñembo’e. ha
ombojere hete gotyo he'i: Tabita, epu'ã. Ha oipe'a hesa, ha
ohechávo Pédrope oguapy.
41 Upéi ome’ẽ chupe ipo ha ohupi chupe, ha ohenói rire
umi imarangatúvape ha umi viúdape, opresenta chupe
oikovéva.
42 Opa Jope rupi ojekuaa. ha heta ojerovia Ñandejárare.
43 Upéi opyta heta ára Jope-pe peteĩ Simón ndive, ha’éva
peteĩ kuérra omba’apóva.

MOAKÃHA 10 rehegua

1 Cesaréape oĩ va’ekue peteĩ kuimba’e hérava Cornelio, ha’e hína peteĩ mburuvicha guasu pe grúpo italiano.
2 Peteĩ kuimba’e ojeroviaitéva Ñandejárare, ha okyhyjéva Ñandejáragui opa hóga ndive, ome’ẽva heta limosna umi héntepe ha oñembo’e meme Ñandejárape.
3 Ha'e ohecha peteĩ visiónpe, 9 aravo rupi, peteĩ Tupã remimbou oike hendápe ha he'i chupe: Cornelio.
4 Ha omañávo hese, okyhyje ha he'i: —Mba'e piko, Ñandejára? Ha he'i chupe: —Ne ñembo'e ha ne limosna oúma mandu'arã Tupã renondépe.
5 Ko'ágã emondo kuimba'ekuérape Jope-pe ha ehenói peteĩ Simónpe, hérava Pedro.
6 Ha'e opyta peteĩ Simón ndive, kurũ apoha, hóga yguasu rembe'ýpe, ha'e omombe'úta ndéve mba'épa rejapova'erã.
7 Pe ángel oñe’ẽva’ekue Corneliope oho rire, ohenói mokõi hembiguái hógape ha peteĩ soldádo ijeroviapáva umi oha’arõva chupe tapiaite.
8 Omombe'u rire chupekuéra opa ko'ã mba'e, omondo chupekuéra Jope-pe.
9 Ko'ẽmbotávo, ohokuévo hikuái ha hi'aguĩvo pe távape, Pedro ojupi óga ru'ãme oñembo'e haguã seis aravo rupi.
10 Iñembyahýi eterei ha okaruse, ha oñembosako'i aja hikuái, ha'e ho'a py'a.
11 Ha ohecha yvága ojepe'a ha peteĩ mba'yru oguejýva hendápe, peteĩ sábana tuichaháicha, oñembojegua irundy ijykére ha oguejy yvýpe.
12 Upépe oĩ va’ekue opaichagua mymba irundy ipy yvýpe, mymba ka’aguy, mymba otyryrýva, ha guyrakuéra yvatére.
13 Upéi oñehendu peteĩ ñe'ẽ: “Pepu'ã, Pedro! ojuka, ha okaru.
14 Pedro katu he'i: —Ndaha'éi upéicha, che Ruvicha. araka'eve nda'úivagui mba'eve iky'áva térã iky'áva.
15 Pe ñe'ẽ he'i jey chupe mokõiha jey: “Pe Tupã omopotĩva'ekue, ani ere iky'a”.
16 Mbohapy vése ojejapo upéva, ha pe mba’yru ojegueraha jey yvágape.
17 Pedro oduda aja mba'épa he'ise ko visión ohechava'ekue, péina ápe, umi kuimba'e oñemondova'ekue Cornelio-gui oporandu Simón rógare ha oñembo'y pe okẽ renondépe.
18 Ohenói ha oporandu opytápa upépe Simón, hérava Pedro.
19 Pedro opensa aja pe visión rehe, pe Espíritu he'i chupe: —Péina, mbohapy kuimba'e nde rekávo.
20 Epu'ã ha eguejy ha tereho hendivekuéra, ani reduda mba'eve, che ambou haguére chupekuéra.
21 Upémarõ Pedro oho umi kuimba’e Cornelio omondova’ekue chupe rendápe. ha he'i: Péina ápe, che ha'e pe pehekáva.
22 Ha'e kuéra he'i: —Cornelio pe senturión, peteĩ kuimba'e hekojojáva ha okyhyjéva Tupãgui ha oporomondýiva opa hudío retã apytépe, Tupã oavisa chupe peteĩ ánhel marangatu rupive nerenói haguã hógape ha ohendu haguã ñe’ẽ nde rehegua.
23 Upéi ohenói chupekuéra ha opytu’u chupekuéra. Ko'ẽmbotávo Pedro oho hendive kuéra, ha omoirũ chupe kuéra joyke'y Jopegua.
24 Ko'ẽmbotávo oike hikuái Cesaréape. Cornelio oha'arõ chupe kuéra, ha ombyaty ipehẽnguekuéra ha iñamigokuéra hi'aguĩvape.
25 Pedro oike jave, Cornelio ojotopa chupe ha oñesũ ipy gotyo ha oadora chupe.
26 Pedro katu ohupi chupe ha he'i: —Epu'ã. Che voi ha'e avei kuimba'e.
27 Oñe'ẽ aja hendive, oike ha ojuhu heta oñembyatyhápe.
28 Upéi he'i chupekuéra: —Peẽ peikuaa mba'éichapa ndaija'éi peteĩ kuimba'e judío ojoehegui térã ou ambue tetã ndive. ha katu Tupã ohechauka chéve ani haguã ahenói avavépe iky'áva térã iky'áva.
29 Upévare aju pene rendápe ha’e’ỹre, che renói riremínte.
30 Cornelio he'i: —Ojapóma cuatro día aajuna hague ko'ágã peve. ha noveno aravo jave añembo’e che rógape, ha, péina ápe, peteĩ kuimba’e oñembo’y che renondépe ijao omimbipáva.
31 Ha he'i: “Cornelio, oñehendu ne ñembo'e ha ne limosna ojegueromandu'a haguã Tupã renondépe.”
32 Upévare emondo Jopepe ha ehenói Simónpe, hérava Pedro. ha'e opyta peteĩ Simón rógape, ha'éva peteĩ kurohare, yguasu rembe'ýpe, ha'e ou vove oñe'ẽta ndéve.
33 Upepete amondo ne rendápe; ha rejapo porã reju hague. Ko'ágã, opavave roime Tupã renondépe, rohendu haguã opa mba'e Tupã he'íva ndéve.
34 Upémarõ Pedro oipe'a ijuru ha he'i: —Añeteháperahechakuaa Ñandejára nomomba'eiha tapicháperahe.
35 Opa tetãme katu okyhyjéva chugui ha ojapóva tekojoja, oguerohory chupe.
36 Tupã Ñandejára ombou vaekue Israel ra'ykuérape, omombe'u haguã py'aguapy Jesucristo rupive.
37 Upe ñe'ẽ, ha'e, peẽ peikuaa, oñemoherakuãva'ekue opa Judea tuichakue javeve, ha oñepyrũva'ekue Galilea guive, pe ñemongarai Juan omombe'u rire.
38 Tupã Ñandejára oiporavo Jesús Nazaretguápe Espíritu sánto ha pu'aka reheve, ha'e oho ojapo iporãva ha omonguera opa umi aña ombohasa asývape. Tupã oĩgui hendive.
39 Ha ore ha’e testigo opa mba’e ha’e ojapova’ekuégui judio-kuéra retãme, ha Jerusalén-pe; Ha'e kuéra ojuka ha omosaingo yvyramátare.
40 Ñandejára omoingove jey chupe mbohapyha árape, ha ohechauka chupe abiertamente.
41 Ndaha’éi opa tavayguakuérape, síno umi testígo Ñandejára oiporavo va’ekue yma, ñandéve g̃uarã, ha’e omanóva apytégui okaru ha hoy’u va’ekue hendive.
42 Ha he’i oréve romombe’u hag̃ua tavayguakuérape, ha rotestifika hag̃ua ha’eha pe Tupã oordena va’ekue oikove ha omanóva hués.
43 Opavave proféta ome'ẽ chupe testimonio, ha'e héra rupive ojeroviáva hese, ojeperdonataha ipekádogui.
44 Pedro he'i aja gueteri ko'ã ñe'ẽ, Espíritu Santo ho'a opavave ohendúva ko ñe'ẽ ári.
45 Ha umi ojeroviáva oñemondýi, opavave oúva Pedro ndive, oñeñohẽgui Espíritu Santo jopói gentil-kuéra ári avei.
46 Ohendu hikuái oñe'ẽvo ambue ñe'ẽme ha omomba'eguasu Ñandejárape. Upémarõ Pedro ombohovái:
47 ¿Ikatu piko avave ombotove y, ko’ãva noñemongarai hag̃ua, orresivi va’ekue Espíritu Santo ñandeichaite avei?
48 Ha omanda chupekuéra toñemongarai Ñandejára rérape. Upéi oñembo'e hikuái chupe opyta haguã algún día.

MOAKÃHA 11 rehegua

1 Umi apóstol ha joyke'ykuéra oĩva Judéape ohendu umi tetã ambuegua orresivi hague avei Ñandejára ñe'ẽ.
2 Pedro og̃uahẽvo Jerusalénpe, umi oñesirkunsidáva oñorairõ hendive.
3 He'i: "Reike kuimba'e noñesirkunsidáiva rendápe ha rekaru hendivekuéra".
4 Pedro katu iñepyrũmby guive omombe'u pe mba'e ha omyesakã chupekuéra he'iháicha.
5 Aime kuri táva Jope-pe añembo'évo, ha ahecha peteĩ visión: Peteĩ mba'yru oguejy peteĩ sábana tuichaháicha, oguejy yvágagui irundy esquina rupi. ha ou chéve jepe:
6 Upe ári añapytĩ rire che resa, ahecha ha ahecha mymbakuéra irundy ipy rehegua, mymba ka'aguy, mymba otyryrýva, ha guyrakuéra yvatére.
7 Ahendu peteĩ ñe'ẽ he'íva chéve: "Pepu'ã, Pedro! ojuka ha okaru.
8 Che katu ha'e: "Ndaha'éi upéicha, che Ruvicha, mba'eve iky'áva térã mba'e ky'a ndoikéigui araka'eve che jurúpe".
9 Pe ñe'ẽ katu he'i jey chéve yvágagui: "Pe Tupã omopotĩva'ekue, ani pehenói iky'áva".
10 Mbohapy vése ojejapo upéva, ha enterove ojegueraha jey yvágape.
11 Ha, péina ápe, pya'e voi oúma mbohapy kuimba'e pe óga che aime haguépe, oñemondova'ekue Cesaréagui che rendápe.
12 Ha pe Espíritu che he'i aha hag̃ua hendivekuéra, mba'evete ndodudái. Ko'ã 6 joyke'y avei chemoirũ, ha roike pe kuimba'e rógape.
13 Omombe'u oréve mba'éichapa ohecha peteĩ ánhel hógape, oñembo'ýva ha he'i chupe: —Emondo kuimba'ekuérape Jopepe ha ehenói Simónpe, hérava Pedro.
14 Mávapa he'íta ndéve umi ñe'ẽ, mba'éichapa nde ha opa ne róga rejesalváta.
15 Ha añepyrũvo añe'ẽ, pe Espíritu Santo ho'a hi'arikuéra, iñepyrũmeguáicha ñande ári.
16 Upérõ chemandu'a Ñandejára ñe'ẽre, ha'e he'i hague: " Juan añeteháp e omongarai ýpe!" ha katu peñemongaraíta Espíritu Santo reheve.
17 Upéicharõ, Tupã ome'ẽ chupe kuéra jopói ha'e ome'ẽ haguéicha ñandéve, jaroviáva Ñandejára Jesucristo rehe. mba'e piko che, ikatu haguã agueropu'aka Ñandejárape?
18 Ohendúvo ko'ã mba'e, okirirĩ ha omomba'e guasu Tupãme, he'ívo: "Upéicharõ Tupã ome'ẽ avei umi tetã ambueguápe oñearrepenti haguã oikove haguã".
19 Umi ojepersegi va'ekue opárupi Esteban rehe, oho Fenicia, Chipre ha Antioquía peve, ha nomombe'úi pe ñe'ẽ avavépe, síno umi hudíopente.
20 Umíva apytépe oĩ umi kuimba'e Chipre ha Cirenegua, og̃uahẽvo Antioquíape oñe'ẽva umi griégope ha opredika Ñandejára Jesúsre.
21 Ñandejára po oĩ hendive kuéra, ha hetaiterei hénte ojerovia ha ojere Ñandejára rendápe.
22 Upéi ohendu ko'ã mba'e pe iglésia oĩva Jerusalénpe, ha omondo Bernabépe oho hag̃ua Antioquía peve.
23 Ha'e oúvo ha ohechávo Tupã mborayhu, ovy'a ha oñemokyre'ỹ opavavépe, ikorasõ py'aite guive ojejagarra hag̃ua Ñandejárare.
24 Ha'e niko peteĩ kuimba'e porã, henyhẽva Espíritu Santo ha jeroviagui.
25 Upéi Bernabé oho Társope oheka Saúlpe.
26 Ojuhúvo chupe, ogueraha chupe Antioquíape. Ha ojehu, peteĩ áño pukukue oñembyaty hikuái tupaópe ha ombo'e heta tapichápe. Ha umi disípulope oñehenói raẽ kristiáno Antioquíape.
27 Ha ko'ã árape ou profetakuéra Jerusaléngui Antioquíape.
28 Upéi opu'ã peteĩva hérava Agabo, ha he'i Espíritu rupive, heta mba'e ojeheja reitaha opa ko yvy ape ári.
29 Upémarõ umi disípulo, káda uno ikatuháicha, odesidi omondotaha pytyvõ umi ermáno oikóvape Judéape.
30 Ha'e kuéra ojapo avei ha omondo umi anciano kuérape Bernabé ha Saúl pópe.

MOAKÃHA 12 rehegua

1 Upe tiémpope, rréi Herodes oipyso ipo omoñeñandu vai hag̃ua algúno iglésiape.
2 Ha ojuka kyse pukúpe Juan ryvy Santiagope.
3 Ha ohechágui ovy'aha umi hudíope, ojagarrave Pédrope. (Upérõ oiko mbuja levadura'ỹva ára).
4 Ha ojagarrapa rire chupe, omoinge chupe ka'irãime, ha ome'ẽ chupe cuatro cuatro soldádope oñangareko hag̃ua hese; oguerekóva intención Semana Santa rire ogueru haguã chupe tavayguakuérape.
5 Upémarõ Pedro opyta ka'irãime, Tupã Ñandejárape katu oñembo'e hese.
6 Herodes oguenohẽse rire chupe, upe pyharépe Pedro oke mokõi soldádo apytépe, ojejokua mokõi kadénape, ha umi oñangarekóva okẽ renondépe oñangareko pe kársel.
7 Upéi, Ñandejára remimbou ou hi'ári, ha omimbi peteĩ tesape pe ka'irãime, ha oinupã Pédrope ijykére ha omopu'ã chupe ha he'i: —Pya'e epu'ã. Ha ho'a ikadena ipógui.
8 Upérõ pe ánhel he'i chupe: "Eñapytĩ ha eñapytĩ nde sandalia". Ha upéicha ojapo. Ha he'i chupe: Emombo nde ao ha chemoirũ.
9 Ha osẽ oho hapykuéri; ha ndoikuaái añeteha pe ángel ojapova'ekue; ha katu oimo'ã ohechaha peteĩ visión.
10 Ohasávo hikuái peteĩha ha mokõiha guárdia, og̃uahẽ hikuái pe okẽ de iérrope ohóva pe siudápe; ha'e voi oipe'a chupe kuéra, ha osẽ ha ohasa peteĩ tape rupi. ha upepete pe ángel oho chugui.
11 Upémarõ Pedro oñemboja ha he'i: —Ko'ágã aikuaa porã Ñandejára ombou hague hi'ánhelpe ha chepe'a Herodes pógui ha opa mba'e oha'arõvagui umi judío.
12 Ha ohesa'ỹijo rire upe mba'e, og̃uahẽ María rógape, Juan sy, hérava Marcos. heta oñembyatyhápe oñembo'évo.
13 Pedro ombota aja pe okẽ rokẽ, peteĩ kuñataĩ hérava Rodá ohendu.
14 Oikuaávo Pedro ñe'ẽ, ndoipe'ái pe okẽ vy'águi, odipara oike ha omombe'u mba'éichapa Pedro oñembo'y pe okẽ renondépe.
15 Ha'e kuéra he'i chupe: —Nde ningo nde tavy. Péro ha'e omoañete meme upéichaha jepe. Upémarõ he'i hikuái: —Ha'e hi'ánhel.
16 Pedro katu osegi ombota, ha oipe'a rire pe okẽ ha ohechávo chupe, oñemondýi hikuái.
17 Ha katu ha'e, ojapo seña chupekuéra ipo reheve okirirĩ hag̃ua, omombe'u chupekuéra mba'éichapa Ñandejára oguenohẽ chupe ka'irãigui. —Tereho ehechauka ko'ã mba'e Santiago ha joyke'y kuérape. Ha oho ha oho ambue hendápe.
18 Ko'ẽmbotávo, umi soldádo apytépe ndaija'éi mba'épa oiko Pédrore.

19 Herodes oheka rire chupe, ha ndojuhúi chupe, ohesa'ỹijo umi oñangarekóvape ha he'i ojejuka hag̃ua chupekuéra. Oguejy Judéagui Cesaréape ha opyta upépe.
20 Herodes ndoguerohorýi umi Tiro ha Sidóngua ndive, ha ha'ekuéra ou peteĩ ñe'ẽme hendápe, ha omoĩ Blástope rréi kotýpe iñamígo ramo, oipota py'aguapy. hetã omongaru haguére mburuvicha guasu retã.
21 Upe árape Herodes oñemonde ao rréipe, oguapy itrónope ha oñe'ẽ chupekuéra.
22 Umi hénte osapukái ha he'i: "Peteĩ dios ñe'ẽ, ndaha'éi peteĩ kuimba'e ñe'ẽ".
23 Upepete Ñandejára remimbou oinupã chupe, nomomba'eguasúigui Tupãme.
24 Ha katu Tupã ñe'ẽ okakuaa ha oñembohetave.
25 Bernabé ha Saúl ou jey Jerusaléngui, ojapopa rire hembiapo, ha ogueraha hendivekuéra Juan, hérava Marcos.

MOAKÃHA 13 rehegua

1 Ko'ág̃a pe iglésia oĩvape Antioquíape oĩ proféta ha mbo'ehára. Bernabé, Simeón hérava Níger, Lucio Cirene, Manaén, oñemongakuaava'ekue Herodes mburuvicha guasu ha Saúl ndive.
2 Ha'ekuéra oservi aja Ñandejárape ha oajuna aja, Espíritu Santo he'i: "Pemboja'o chéve Bernabé ha Saúlpe, pe tembiapo ahenói haguépe chupekuéra".
3 Oajuna ha oñembo'e rire hikuái, ha omoĩ ipo hi'arikuéra, omondo chupekuéra.
4 Upémarõ ha'ekuéra, Espíritu Santo rupive, oho Seleuciape. ha upégui oho hikuái várkope Chipre gotyo.
5 Og̃uahẽvo Salamispe, ha'ekuéra omombe'u Ñandejára Ñe'ẽ umi hudío sinagógape.
6 Ohasávo hikuái pe ísla rupi Pafos peve, ojuhu hikuái peteĩ paje apoha, peteĩ proféta japu ha judío, hérava Barjesús.
7 Upéi oĩ va'ekue pe tetã ruvicha, Sergio Pablo, peteĩ kuimba'e iñarandúva. Ha'e ohenói Bernabé ha Saúlpe ha ohenduse Tupã ñe'ẽ.
8 Pe paje apoha Elimas katu (ha'égui héra he'iháicha) oñemoĩ hesekuéra, omboyke haguã pe deputado jerovia.
9 Upémarõ Saúl, henyhẽva Espíritu Sántogui, omaña hese.
10 Ha he'i: "O henyhẽva opa mba'e apo ha opa mba'e vai apohágui, nde aña ra'y, nde enemígo opa tekojojápe, ¿nderepytái piko rembojere Ñandejára rape porã?
11 Ha ko'ág̃a, péina ápe, Ñandejára po oĩ nde ári, ha nde resa'óta, nderehecháiramo kuarahy peteĩ tiémpore. Ha upepete ho'a hi'ári peteĩ niebla ha peteĩ pytũmby; ha oho ohekávo peteĩ oguerahává chupe ipógui.
12 Upémarõ pe mburuvicha ohecházo mba'épa la oikóva, ojerovia ha oñemondýi Ñandejára mbo'epyre.
13 Pablo ha iñirũnguéra osẽvo Pafosgui, og̃uahẽ Pérgape, Panfiliape, ha Juan oho jey Jerusalénpe.
14 Osẽvo Pérgagui, og̃uahẽ Antioquíape, Pisidiape, ha pytu'uha árape oike sinagógape ha oguapy.
15 Omoñe'ẽ rire pe Léi ha maranduhára kuéra, umi mburuvichakuéra sinagógapegua omondo hendápe kuéra: "Peẽ ermanokuéra, peguerekóramo peteĩ ñe'ẽ peñemokyre'ỹva tavayguakuérape, peñe'ẽmína".
16 Upémarõ Pablo opu'ã ha ojapo seña ha he'i: "Kuimba'ekuéra Israelgua ha peẽ pekyhyjéva Ñandejárape, pehendu".
17 Ko puévlo Israel Jára oiporavo ñande rukuéra ypykuépe, ha omomba'e guasu tavayguakuérape oikórõ guare extranhéroramo Egipto retãme, ha ipo yvate reheve oguenohẽ chupekuéra upégui.
18 Ha cuarenta áño rupi ha'e oheja hekokuéra tave'ỹme.
19 Ha ohundipa rire siete tetã Canaán retãme, omboja'o chupekuéra ijyvy sorteo rupive.
20 Upe rire ome'ẽ chupekuéra huekuéra cuatrocientos cincuenta áño rupi, proféta Samuel peve.
21 Upe rire ojerure hikuái mburuvicha guasu, ha Tupã ome'ẽ chupekuéra Saúl, Cis ra'y, Benjamín ñemoñare, cuarenta áño pukukue.
22 Oipe'a rire chupe, omopu'ã chupe kuéra Davídpe rréi ramo. Ha'e ome'ẽ avei chupe testimonio ha he'i: "Ajuhu David Jesé ra'ýpe, peteĩ kuimba'e che py'aite guive, omoañetétava opa che rembipota."
23 Ko kuimba'e ñemoñare apytégui Ñandejára omopu'ã Israel-pe peteĩ Salvador, Jesús opromete haguéicha.
24 Juan opredika ypy ramo guare ou mboyve pe vautísmo oñearrepenti hag̃ua enterove Israelguápe.
25 Ha Juan okumpli aja hembiapokue, he'i: —Máva piko peimo'ã che ha'eha? Che ndaha'éi ha'e. Ha katu, péina ápe, oúta peteĩ che rapykuéri, namereséi aipe'a chugui isapatukuéra.
26 Kuimba'e ha joyke'y, Abrahán ñemoñare, ha oimeraẽva pende apytépe okyhyjéva Tupãgui, oñemondo peẽme ko salvación ñe'ẽ.
27 Umi oikóva Jerusalénpe ha mburuvichakuéra ndoikuaáigui chupe, ha umi proféta ñe'ẽ ojelee va'ekue káda sábado, okumpli chupekuéra okondena haguére chupe.
28 Ha ndojuhúiramo jepe hikuái mba'érepa omano, ojerure hikuái Pilato-pe ojejuka hag̃ua chupe.
29 Ojapopa rire opa mba'e ojehaíva hese, oguenohẽ chupe pe yvyramátagui ha oñotỹ chupe peteĩ sepultúrape.
30 Ñandejára omoingove jey chupe omanóva apytégui.
31 Ha heta ára ojehecha Jesúspe umi ohóva hendive Galilea guive Jerusalén peve, ha'éva testígo tavayguakuérape.
32 Ha romombe'u peẽme marandu porã, mba'éichapa pe ñe'ẽme'ẽ oñeme'ẽva'ekue umi túvape.
33 Tupã omoañete avei ñandéve ita'yrakuérape, omoingove jey haguére Jesúspe; He'iháicha avei Salmo mokõihape: "Nde hína che Ra'y, ko árape che rome'ẽ".
34 Ha'e omoingove jey hague chupe omanóva apytégui, ha ko'ág̃a ndoikovéima oñembyaívape, ha'e he'i: "Ame'ẽta ndéve David poriahuvereko porã".
35 Upévare he'i avei ambue Salmo-pe: "Ndereheja mo'ãi ne marangatu ohecha oñembyai".
36 David oservi rire iñemoñarekuérape Tupã rembipota rupive, oke ha oñeno itúva ypykuépe ha ohecha oñembyaiha.
37 Péro pe Ñandejára omoingove jey va'ekue, ndohechái mba'eve oñembyaíva.
38 Peikuaa peẽme, che pehẽnguekuéra, ko kuimba'e rupive oñemombe'uha peẽme pe angaipa ñeperdona.
39 Ha ha'e rupive opavave ojeroviáva ojehustifika opa mba'égui, ndaikatúivagui pejehustifika Moisés léi rupive.
40 Upévare, peñangarekóke ani hag̃ua ou penderehe pe oñeñe'ẽva'ekue umi profétape.
41 Péina ápe, peẽ pemboykéva, ha peñesorprende, ha peñehundi: che ajapógui peteĩ tembiapo pende árape, peteĩ

tembiapo mba’eveichavérõ ndapegueroviáiva, jepe peteĩ kuimba’e omombe’u peẽme.
42 Umi hudío osẽvo pe sinagógagui, umi tetã ambuegua ojerure toñemombe’u chupekuéra ko’ã mba’e pe sábado oúvape.
43 Pe kongregasión oñembyaipa rire, heta judío ha umi proselita rrelihióso oho Pablo ha Bernabé rapykuéri, ha’ekuéra oñe’ẽvo chupekuéra okonvense chupekuéra osegi hag̃ua Ñandejára imba’eporã.
44 Ko'ẽmbotávo pytu'uha árape, haimete opa pe siuda oñembyaty ohendu haguã Ñandejára ñe'ẽ.
45 Umi judío katu ohechávo umi héntepe, henyhẽ envidia ha oñe’ẽ umi mba’e Pablo he’iva’ekuére.
46 Upémarõ Pablo ha Bernabé ipy’aguasu ha he’i: “Tekotevẽ kuri oñeñe’ẽ raẽ peẽme Ñandejára ñe’ẽ, péro peẽ peipe’a pendehegui ha pejehusga napemereséiha pe jeikove opave’ỹva, rojevy umi tetã ambueguápe”. .
47 Péicha Ñandejára he’i oréve, he’ívo: Che romoĩ ha’e hag̃ua peteĩ tesape gentil-kuérape g̃uarã, reiko hag̃ua salvasiónpe g̃uarã ko yvy paha peve.
48 Umi gentil ohendúvo upéva, ovy'a ha omomba'eguasu Ñandejára ñe'ẽ.
49 Ñandejára ñe’ẽ oñemombe’u opa tetãme.
50 Péro umi hudío omomýi umi kuña jeroviaha ha oñemomba’eguasúvape, ha umi kuimba’e omoakãvape upe siudápe, ha oporopersegi Pablo ha Bernabé kóntrape, ha omosẽ chupekuéra ijyvykuéragui.
51 Ha’ekuéra katu ombotyryry ipy yvytimbo hesekuéra ha og̃uahẽ Iconiope.
52 Ha hemimbo'ekuéra henyhẽ vy'águi ha Espíritu Santo-gui.

MOAKÃHA 14 rehegua

1 Ha ojehu Iconio-pe, mokõivéva oho oñondive judío-kuéra sinagógape, ha upéicha oñe’ẽ, hetaiterei judío ha avei griego-kuéra ojerovia.
2 Ha katu umi judío ndogueroviáiva omomýi umi gentil-pe, ha omoakã vai umi ermáno kóntrape.
3 Are guivéma opyta hikuái oñe’ẽvo py’aguasúpe Ñandejárape, ome’ẽva testimonio imborayhu ñe’ẽre, ha ome’ẽ techaukaha ha hechapyrãva ojejapo hag̃ua ipo rupive.
4 Umi hénte oĩva pe siudápe oñemboja’o, ha peteĩ pehẽngue oĩ umi hudíope ha ambue apóstol kuéra ndive.
5 Ha oiko jave peteĩ ñorairõ mokõive gentil-kuéra, ha avei judío-kuéra imburuvichakuéra ndive, oipuru vai haguã chupekuéra, ha ojapi haguã itápe.
6 Ha'e kuéra oikuaa porã ha odipara Listra ha Derbe táva Licaonia pegua ha ijerére.
7 Ha upépe omombe’u hikuái pe marandu porã.
8 Lístrape oguapy peteĩ kuimba'e ipy'a'ỹva, isy rye guive, ha araka'eve ndoguataiva'ekue.
9 Ha'e ohendu Pablo oñe'ẽvo, ha'e oma'ẽ mbarete ha ohechakuaa ojeroviaha chupe okuera haguã.
10 Hatã he'i: “Eñembo'y nde py rehe”. Ha otyryry ha oguata.
11 Umi hénte ohechávo Pablo ojapo va’ekue, ha’ekuéra hatã ha he’i Licaonia ñe’ẽme: “Umi tupãnguéra oguejy ñande rendápe yvypóraicha”.
12 Ha'e kuéra ombohéra hikuái Bernabépe: Júpiter. ha Pablo, Mercurio, ha'égui pe oñe'ẽva principal.
13 Upéi pe saserdóte Júpitergua, oĩva itáva renondépe, ogueru vaka ha guirnalda umi okẽme, ha ojapose sacrificio tavayguakuéra ndive.
14 Umi apóstol, Bernabé ha Pablo, ohendúvo upéva, omondoro ijao ha odipara hikuái umi hénte apytépe ha osapukái.
15 Ha he'i: —Karaikuéra, mba'ére piko pejapo ko'ã mba'e? Ore avei, ore ningo rohayhu peẽme, ha romombe'u peẽme pejevy haguã ko'ã mba'e reigui Tupã oikovévape, ojapova'ekue yvága, yvy, yguasu ha opa mba'e oĩva ipype.
16 Yma ha’ekuéra oheja va’ekue entéro tetãnguéra oguata hapekuérape.
17 Upevére ndohejái ijehe testimonio’ỹre, ojapo rupi iporãva, ha ome’ẽ ñandéve ama yvágagui, ha hi’aporã ára, omyenyhẽvo ñane korasõ tembi’u ha vy’águi.
18 Ha ko’ã ñe’ẽ reheve sa’i ojoko hikuái tavayguakuérape, ndojapoihague chupekuéra sacrificio.
19 Upépe og̃uahẽ upépe peteĩ hudío Antioquía ha Iconiogui, ha okonvense umi héntepe, ha ojapipa rire itápe Páblope, oimo’ãgui omanóma hague.
20 Upevére, hemimbo'ekuéra oñembo'y aja ijerére, opu'ã ha oike pe távape.
21 Omombe’u rire hikuái marandu porã upe távape, ha hetápe ombo’e rire hikuái, ohojey hikuái Listra, Iconio ha Antioquíape.
22 Ñamoañete umi disípulo ánga ha ñamokyre’ỹ chupekuéra osegi hag̃ua pe jerovia, ha heta jehasa asy rupi jaike va’erãha Ñandejára Rréinope.
23 Ha o’ordena rire chupekuéra anciano ramo opa tupaópe, ha oñembo’e rire ayuno reheve, oentrega chupekuéra Ñandejárape, ha’ekuéra oguerovia va’ekue.
24 Ohasa rire hikuái Pisidia tuichakue javeve, og̃uahẽ hikuái Panfiliape.
25 Omombe'u rire hikuái pe ñe'ẽ Pérgape, oguejy hikuái Atáliape.
26 Ha upégui oho várkope Antioquíape, upégui oñerrekomenda chupekuéra Tupã gracia-pe upe tembiapo ojapova’ekuére hikuái.
27 Ha oguahẽvo hikuái, ha ombyatývo tupaópe, omombe’u hikuái opa mba’e Tupã ojapova’ekue hendivekuéra, ha mba’éichapa oipe’a pe jerovia rokẽ gentil-kuérape g̃uarã.
28 Upépe opyta are umi disípulo ndive.

MOAKÃHA 15 rehegua

1 Oĩ kuimba'e oguejyva'ekue Judéagui ombo'e umi ermánope ha he'i: —Peẽ napeñesirkunsidáiramo Moisés ojapo haguéicha, ndaikatumo'ãi pejesalva.
2 Upémarõ Pablo ha Bernabé ojoavy ha ojodiskuti michĩmi hendivekuéra, odesidi Pablo ha Bernabé ha ambue ijapytepekuéra oho Jerusalénpe apóstol ha ansiáno rendápe ko mba’ére.
3 Pe iglésia oguerúvo hikuái hape, ohasa Fenicia ha Samária rupi, omombe’úvo umi gentil okonvertiha.
4 Ha og̃uahẽvo Jerusalénpe, oguerohory chupekuéra tupao, ha apóstol ha anciano-kuéra, ha omombe’u hikuái opa mba’e Ñandejára ojapova’ekue hendivekuéra.
5 Umi fariséo jeroviaha opu'ã ha he'i: “Tekotevẽha oñesirkunsida chupekuéra ha omanda chupekuéra okumpli haguã Moisés Léi”.
6 Ha umi apóstol ha ansiáno oñembyaty ohesa’ỹijo hag̃ua ko mba’e.

7 Oiko rire heta ñorairõ, Pedro opu’ã ha he’i chupekuéra: “Che ermanokuéra, peikuaa mba’éichapa ojapo sapy’ami Ñandejára oiporavo hague ñande apytégui, umi gentil che jurúpe ohendu hag̃ua pe marandu porã ñe’ẽ. ha oguerovia.
8 Ha Tupã, oikuaáva umi korasõ, ome’ẽ testimonio chupekuéra, ome’ẽvo chupekuéra Espíritu Santo, ojapo haguéicha ñandéve;
9 Ha ani pemoĩ diferénsia ñande ha ha’ekuéra apytépe, pemopotĩvo ikorasõkuéra jerovia rupive.
10 Ko’ág̃a, mba’ére piko peñeha’ã Ñandejárape pemoĩ hag̃ua peteĩ júgo umi disípulo ajúrare, ndaikatúiva rogueropu’aka ñande rukuéra ypykue ni ore?
11 Ha katu roguerovia Ñandejára Jesucristo imba’eporã rupive jajesalvataha, ha’ekuéraicha avei.
12 Upéi enterove umi hénte okirirĩ ha ohendu Bernabé ha Páblope, ha omombe’u mba’e milágro ha milágropa Ñandejára ojapo umi tetã ambueguápe ha’ekuéra rupive.
13 Ha'e kuéra okirirĩ rire, Santiago he'i: “Che ermanokuéra, cherendu.
14 Simeón omombe’u mba’éichapa Ñandejára ovisita ypy umi gentil-pe, oguenohẽ hag̃ua chuguikuéra peteĩ tavaygua hérape g̃uarã.
15 Ha upévape oñemoĩ peteĩ ñe’ẽme umi proféta ñe’ẽ; Ojehaiháicha,
16 Upe rire ajevýta ha amopu’ã jeýta David tavernákulo ho’a va’ekue. ha amopu'ã jeýta umi mba'e oñembyaíva ha amopu'ãta.
17 Umi yvypóra rembyre oheka hag̃ua Ñandejárape, ha opa gentil-kuéra, che réra oñembohérava, he’i Ñandejára, ojapóva opa ko’ã mba’e.
18 Tupã oikuaa opa hembiapokue yvóra ypy guive.
19 Upévare che ñe'ẽjoaju ha'e ani haguã ñamoñeñandu vai umi tetã ambuegua apytégui ojeréva Tupã rendápe.
20 Ha katu rohai chupe kuéra, ani haguã oñemongy'a ta'ãnga, tekovai, ha umi mba'e ojeestrangulisa ha tuguy.
21 Yma Moisés oguerekóma káda siudápe umi opredikáva chupe, ha ojelee chupekuéra sinagógape káda sábado.
22 Upémarõ umi apóstol ha ansiáno, enterove iglésia oipota omondo Antioquíape Pablo ha Bernabé ndive umi kuimba’e ojeporavóva ha’ekuéra voi. ha'e hína Judas hérava Barsabas ha Silas, kuimba'e ruvicha kuéra apytépe.
23 Ha ohai hikuái kuatiañe’ẽ ha’ekuéra rupive péicha; Apóstol, ansiáno ha joyke'y kuéra omomaitei umi joyke'y gentil Antioquía, Siria ha Cilicia-pe.
24 Rohendúma hague, umi osẽ va’ekue ore apytégui, penemoapañuãi hague, ha he’i: “Peñesirkunsida va’erã ha pekumpli pe léi.
25 Ore roñembyatýgui peteĩ ñe'ẽme, romondo peẽme kuimba'e ojeporavóva ore rohayhuetéva Bernabé ha Pablo ndive.
26 Umi kuimba’e oapeligra va’ekue hekove ñande Ruvicha Jesucristo rérare.
27 Upévare romondo Judas ha Silaspe, ha’ekuéra omombe’u avei peẽme umi mba’e jurúpe.
28 Ha’etégui iporãva Espíritu Santo-pe, ha oréve, romoĩvo pende ári mba’e pohýi tuichavéva ko’ã mba’e tekotevẽvagui;
29 Pejehekýi vaerã umi tembi'u oñekuave'ẽva ta'ãngamýipe, tuguy, umi mba'e ojejukáva ha pe tekovai, ha peñangarekóramo pendejehegui, pesẽ porãta. Peẽ peho porã.
30 Upémarõ oñemosêvo hikuái, og̃uahẽ Antioquíape, ha ombyaty rire umi héntepe, ome'ẽ hikuái pe kuatiañe'ẽ.
31 Omoñe'ẽ rire hikuái, ovy'a hikuái pe consuelo rehe.
32 Judas ha Silas, ha'égui avei maranduhára, oñemokyre'ỹ umi ermánope heta ñe'ẽme ha omoañete chupekuéra.
33 Ha opyta rire hikuái upépe sapy’ami, ojepoi chupekuéra py’aguapýpe joyke’ykuéragui apóstol-kuéra rendápe.
34 Upéicharõ jepe, Silas oipota opyta upépe.
35 Pablo ha Bernabé osegi Antioquíape oporombo’e ha opredika Ñandejára Ñe’ẽ, ha heta ótro ndive avei.
36 Unos kuánto ára rire Pablo he’i Bernabépe: “Jaha jey javisita ñane ermanokuérape opa távape ñamombe’u haguépe Ñandejára Ñe’ẽ, ha jahecha mba’éichapa oiko hikuái”.
37 Bernabé odesidi ogueraha hendivekuéra Juan, hérava Marcos.
38 Pablo katu naiporãi ogueraha hendive kuéra, ha'e oho Pamfiliagui ha ndohói hendivekuéra omba'apo haguã.
39 Pe ñorairõ hatãiterei ijapytepekuéra ha ojei ojuehegui.
40 Upe rire Pablo oiporavo Sílaspe ha oho, ha'e ermanokuéra orrekomíva Tupã Ñandejára mborayhúpe.
41 Upe rire ohasa Siria ha Cilicia rupi, omoañete umi iglésia.

MOAKÃHA 16 rehegua

1 Upéi og̃uahẽ Derbe ha Listrape, ha upépe oĩ peteĩ disípulo hérava Timoteo, peteĩ kuña judía ra’y. itúva katu griégo.
2 Pe ermáno oĩva Listra ha Iconiope omombe’u porã upéva.
3 Ha’e ningo Pablo osẽ va’erã hendive; Ha ojagarra ha osirkunsida chupe umi judío oĩva upe tendáre, oikuaágui hikuái itúva griégoha.
4 Ohasávo hikuái umi táva rupi, ome'ẽ chupekuéra umi tembiapoukapy ojapo haguã, umi apóstol ha anciano oĩva Jerusalénpe.
5 Ha upéicha umi tupaokuéra oñemopyenda pe jerovia-pe, ha oñembohetave ára ha ára.
6 Ohasávo Frigia ha Galacia retã tuichakue javeve, ha Espíritu sánto ombotove chupekuéra omombe'u haguã pe ñe'ẽ Asia gotyo.
7 Oguahẽ rire hikuái Misiape, oñeha'ã oho Bitinia-pe, ha pe Espíritu ndohejái chupekuéra.
8 Ohasávo hikuái Misia rupi oguejy Tróaspe.
9 Pyhare ohecha Páblope peteĩ visión. Upépe oñembo'y peteĩ kuimba'e Macedoniagua ha oñembo'e chupe: Eju Macedóniape ha orepytyvõ.
10 Ha ohecha rire pe visión, pya’e roñeha’ã roho Macedonia-pe, katuete rombyaty Ñandejára orerenói hague romombe’u hag̃ua chupekuéra pe evangelio.
11 Upémarõ rosẽvo Tróasgui, roguahẽ Samotraciape ha ambue árape Neápolispe.
12 Upégui roho Filipospe, ha'éva táva guasu Macedonia retãme, ha peteĩ kolónia.
13 Pytu'uha árape rosẽ pe távagui peteĩ ysyry rembe'ýpe, ojepokuaahápe oñembo'e. ha roguapy, ha roñe’ẽ umi kuña ojere va’ekuépe upépe.
14 Peteĩ kuñakarai hérava Lidia, ovendéva ao púrpura, táva Tiatira pegua, omomba'eguasúva Tupãme, orerendu.
15 Ha'e ha hogagua oemongarai rire, ha'e ojerure asy oréve, ha he'i oréve: Peẽ pehusgáramo che ajeroviaha

Ñandejárape, peike che rógape ha pepyta upépe. Ha ha'e orejopy.
16 Roñembo'e jave, peteĩ kuñataĩ oguerekóva espíritu adivinación, ohupity orendive ijára kuérape heta ganancia.
17 Umíva ou Pablo ha ore rapykuéri ha osapukái ha he'i: —Ko'ã kuimba'e niko Tupã Ijyvatevéva rembiguái, ohechaukáva ñandéve mba'éichapa ikatu jajesalva.
18 Ha péicha ojapo heta ára. Pablo katu ombyasy, ojere ha he'i pe espíritupe: --Amanda ndéve Jesucristo rérape resẽ haguã chugui. Ha osẽ upe aravópe voi.
19 Ijára kuéra ohechávo opamaha umi mba'e ogana va'ekue chupekuéra, ojagarra Pablo ha Sílaspe ha ogueraha chupekuéra merkádope umi mburuvichakuéra rendápe.
20 Ha ogueraha chupekuéra umi magistrado rendápe ha he'i: "Ko'ã kuimba'e ningo hudío, ombohasa asyeterei ñane siudápe.
21 Ha pembo'e umi kostúmbre ndohejáiva ñandéve jarresivi ha ñakumpli, ha'égui rrománo.
22 Umi hénte opu'ã oñondivepa hesekuéra, ha umi magistrado omondoro ijao ha he'i oinupã hag̃ua chupekuéra.
23 Ha oinupã rire hikuái heta mba'e, omoinge chupekuéra ka'irãime, omanda pe cárcel guárdiape oñangareko haguã hese kuéra.
24 Ha'e ojagarrávo ko'ã mba'e, omoinge chupekuéra ka'irãime hyepypeguápe, ha oñapytĩ ipy jyva ári.
25 Pyharepyte jave Pablo ha Silas oñembo'e ha opurahéi Tupã Ñandejárape.
26 Sapy'aitépe oiko peteĩ yvyryrýi tuicháva ha oryrýi pe kársel pyendakuéra, ha upepete ojepe'apaite umi okẽ ha opavave ojepe'a.
27 Ha pe kársel ruvicha opu'ãvo okehágui, ha ohechávo ojepe'a pe kársel rokẽ, oguenohẽ ikyse puku ha ojejukase, oimo'ãgui okañy hague umi préso.
28 Pablo katu osapukái hatã ha he'i: —Ani rejapo mba'eve ivaíva, opavave ñaime ko'ápe.
29 Upémarõ Jesús ohenói peteĩ tesape, ha oike oryrýi ha oñesũ Pablo ha Silas renondépe.
30 Oguenohẽ chupe kuéra ha he'i chupe kuéra: —Karaikuéra, mba'épa ajapova'erã ajesalva haguã?
31 Ha'e kuéra he'i: —Ejerovia Ñandejára Jesucristo rehe, ha nde ha ne róga rejesalváta.
32 Ha'e kuéra he'i chupe Ñandejára ñe'ẽ, ha opavave oĩvape hógape.
33 Ha ha'e ojagarra chupekuéra upe pyhare, ha ojohéi umi ipukúva; ha oñemongaraíkuri, ha'e ha opavave imba'éva, upepete.
34 Ogueru rire chupekuéra hógape, omoĩ henondépe tembi'u, ha ovy'a, ojerovia rupi Ñandejárare opa hóga ndive.
35 Ko'ẽmbotávo, umi magistrado omondo umi sargento-pe ha he'i: —Epoi umi kuimba'épe.
36 Pe kársel ruvicha he'i Páblope: "Umi magistrado ningo penepoi hag̃ua.
37 Pablo katu he'i chupe kuéra: —Ha'e kuéra ore romano, ore ro'y ha oremoinge ka'irãime. ha ko'ág̃a, ¿ñanemosẽ piko hikuái ñemiháme? nahániri añetehápe; ha katu tou ha'ekuéra voi ha oreguenohẽ.
38 Umi sargento omombe'u ko'ã mba'e umi magistrado-pe, ha okyhyje hikuái ohendúvo ha'eha rrománo.
39 Ha ou hikuái ojerure asy chupekuéra, ha oguenohẽ chupekuéra, ha ojerure chupekuéra osẽ hag̃ua pe távagui.
40 Osẽ hikuái kárselgui ha oike Lidia rógape, ha ohechávo umi ermánope, okonsola chupekuéra ha oho.

MOAKÃHA 17 rehegua

1 Ohasa rire hikuái Anfípolis ha Apolonia rupi, og̃uahẽ Tesalónicape, oĩháme peteĩ judío sinagóga.
2 Pablo, he'iháicha, oike hendápe kuéra, ha mbohapy ára pytu'urã oñomongeta hendive kuéra Ñandejára Ñe'ẽme.
3 Oipe'a ha he'ívo, Cristo oikotevẽha ohasa asy, ha opu'ã jey omanóva apytégui; ha ko Jesús, che amombe'úva peẽme, ha'eha Cristo.
4 Oĩ ijapytepekuéra ojeroviáva ha oñemoirũva Pablo ha Silas ndive. ha umi griego jeroviaha apytégui hetaiterei aty, ha umi kuña ruvicha apytégui ndaha'éi mbovy.
5 Ha umi judío ndoguerovJiáiva, oenvidia, ogueraha hendape kuéra unos kuánto kuimba'e hekovaíva, ha ombyaty peteĩ grúpo, ha omoĩ sarambi pe siudápe, ha oity Jasón rógape ha oheka chupekuéra oguenohẽ hag̃ua chupekuéra tavayguakuérape.
6 Ndojuhúiramo chupekuéra, ogueraha Jasón ha peteĩ ermánope umi mburuvichakuéra rendápe pe siuda pegua rendápe, ha osapukái: —Ko'ã mba'e ombojere va'ekue ko múndo, ou avei ko'ápe.
7 Jasón orresivi chupe, ha opavave ko'ãva ojapo César rembiapoukapyre, he'ívo oĩha ambue mburuvicha guasu, peteĩva Jesús.
8 Ohendúvo ko'ã mba'e ombopy'arory hikuái tavayguakuérape ha mburuvichakuérape.
9 Ojagarráma rire hikuái Jasón ha ambuépe, oheja chupekuéra oho.
10 Upepete umi ermáno omondo Páblo ha Sílaspe pyharekue Beréape.
11 Ko'ãva imba'eporãve umi oĩvagui Tesalónicape, pórke ha'ekuéra orresivi Ñandejára Ñe'ẽ, ha káda día ohesa'ỹijo Ñandejára Ñe'ẽme oĩpa upéva.
12 Upévare heta ijapytepekuéra oguerovia; avei umi kuña oñemomba'eguasúvagui, ha'éva griego, ha kuimba'e, ndaha'éi mbovy.
13 Umi hudío Tesalónicapegua oikuaávo Pablo oñemombe'u hague Ñandejára Ñe'ẽ Beréape, og̃uahẽ avei upépe ha omomýi umi héntepe.
14 Upepete umi ermáno omondo Páblope oho hag̃ua yguasúpe, Silas ha Timoteo katu opyta upépe.
15 Umi omoirũva Pablo ogueraha chupe Atenas-pe, ha orrecibi Silas ha Timoteo-pe peteĩ mandamiénto ou hag̃ua pya'e porã hendápe.
16 Pablo oha'arõ aja chupekuéra Atenaspe, ohechávo pe siuda oñeme'ẽmbaiteha umi ta'anga adorasiónpe.
17 Upémarõ Jesús ojodiskuti sinagógape umi hudío ndive, umi oadoráva Ñandejárare, ha káda día merkádope umi oñembyaty va'ekuéndi hendive.
18 Upéi ojotopa hendive unos kuánto filósofo epicúreo ha estoico pegua. Oĩ he'íva: ¿Mba'e piko he'íta ko ñe'ẽmbegue? ambue katu he'i: Ha'ete ku omoñepyrũva tupã iñambue, omombe'úgui chupekuéra Jesús ha jeikove jey.
19 Ha'e kuéra ogueraha chupe Areópagogope ha he'i chupe: —Ikatu piko roikuaa mba'épa ko mbo'epy pyahu reñe'ẽva?
20 Nde regueru ore apysápe umi mba'e iñextraño, upévare roikuaase mba'épa he'ise ko'ã mba'e.

21 (Opa umi ateniense ha extranhéro oĩva upépe ndohasái itiémpo ambue mba’épe, síno omombe’u térã ohendu hag̃ua peteĩ mba’e ipyahúva).
22 Upémarõ Pablo oñembo’y pe sérro de Márte mbytépe ha he’i: “Peẽ kuimba’e Atenasgua, ahechakuaa opa mba’épe pejeroviaitereiha”.
23 Ahasávo upérupi ha ahechávo umi mba’e rembojeguarúva, ajuhu peteĩ altár he’íva: “Ñandejára Ndojekuaáivape”. Upévare peẽ pemomba'eguasúva, peẽ pemomba'eguasúva, ha'e peẽme.
24 Tupã ojapova’ekue ko yvy ha opa mba’e oĩva ipype, ha’eha yvága ha yvy Jára, ndoikói umi témplo ojejapo va’ekuépe po rupive.
25 Ni noñemomba'eguasúi yvypóra po rupive, ha'e oikotevẽramoguáicha mba'eve, ome'ẽgui opavavépe tekove, pytu ha opa mba'e;
26 Ha ojapo peteĩ tuguýgui opa yvypóra tetãnguéra oiko hag̃ua opa yvy ape ári, ha odesidi umi ára oñemboguapyva’ekue mboyve, ha umi rembe’y oiko hag̃ua;
27 Ha'e kuéra oheka haguã Ñandejárape, ikatu ramo oñatende hese ha ojuhu chupe, namombyrýiramo jepe opavave ñandehegui.
28 Ha'e rupi jaikove, ha ñañemongu'e ha jaguereko ñande reko; he'i haguéicha avei pende ñe'ẽpapára kuéra: “Ore ha'égui avei iñemoñare”.
29 Upéicharõ, ñande ha’égui Tupã ñemoñare, nañapensái va’erã pe Tupã Ñandejára ojoguaha óro térã pláta térã itápe, ojejapo va’ekue arte ha yvypóra rembiapópe.
30 Ha umi ára ko jeikuaa’ỹ rehegua Tupã oñakãity; ha katu ko'ágã omanda maymávape opa hendápe oñearrepenti haguã.
31 Ha’e omoĩgui peteĩ ára, ha’e ohusgataha yvóra tekojojápe upe kuimba’e ha’e omoĩva’ekue rupive; upévagui ha’e ome’ẽ py’aguasu opa yvypórape, omoingove jey haguére chupe omanóva apytégui.
32 Ohendúvo umi omanóva oikove jeytaha, oĩ oñembohorýva, ha ambue katu he'i: —Rohendu jeýta ndéve ko mba'e.
33 Upémarõ Pablo oho ijapyteguikuéra.
34 Upevére oĩ kuimba'e ojejokóva hese ha ojeroviáva, umíva apytépe oĩ Dionisio, Areópago, ha peteĩ kuña hérava Damaris, ha ambue hendivekuéra.

MOAKÃHA 18 rehegua

1 Upe rire Pablo osẽ Atenasgui ha og̃uahẽ Corintope.
2 Ojuhu peteĩ judío hérava Aquila, heñóiva Ponto-pe, nda’aréi oúva Italia-gui, hembireko Priscila ndive. (Claudio omanda haguére opavave judíope oho haguã Rómagui.) ha ou hendápe kuéra.
3 Ha’e ningo omba’apo va’ekue peteĩcha, opyta hendivekuéra ha omba’apo, ha’ekuéra omba’apo rupi karpa apoha.
4 Ha'e ojoaju sinagógape káda sábado, ha okonvense judío ha griego-kuérape.
5 Silas ha Timoteo og̃uahẽvo Macedóniagui, Pablo ipy’aite guive ha omombe’u umi hudíope Jesús ha’eha Cristo.
6 Ha'e kuéra oñorãirõvo ha ojahéi hese, omongu'e ijao ha he'i chupekuéra: “Pende ruguy toĩ pene akã ári. Che potĩ, ko'águi rire ahata umi tetã ambuegua rendápe.
7 Osẽ upégui ha oike peteĩ kuimba'e rógape, hérava Justo, omomba'eguasúva Tupãme, hóga ojoaju hatã pe sinagóga ndive.
8 Ha Crispo, pe sinagóga ruvicha guasu, ojerovia Ñandejárare opa hóga ndive. ha heta Corintogua ohendúva oguerovia, ha oñemongarai.
9 Upémarõ Ñandejára he'i Páblope pyhare peteĩ visión rupive: —Ani rekyhyje, eñe'ẽ uvei ha ani rekirirĩ.
10 Che aime nendive, ha avave noñemoĩmo'ãi nderehe ojapo vai haguã, aguerekógui heta hénte ko távape.
11 Ha osegi upépe un áño ha seis mése, ombo’évo Ñandejára ñe’ẽ ijapytepekuéra.
12 Galio oimévo Acaía ruvicha, umi judío opu’ã peteĩ ñe’ẽme Pablo kóntrape ha ogueraha chupe huísio rógape.
13 He'i: “Kóva okonvense yvypórape omomba'eguasu haguã Tupãme, he'iháicha pe Léi.
14 Pablo oipe'a potaitévo ijuru, Galión he'i umi judíope: —Peẽ judío, peẽ judío, oiméramo peteĩ mba'e ivaíva térã hekovai, aaguantase peẽme.
15 Ha katu ha’éramo peteĩ porandu ñe’ẽ ha téra rehegua, ha pene léi rehegua, pema’ẽ hese; ndaha’emo’ãigui hués ko’ãichagua mba’ére.
16 Ha omosẽ chupekuéra pe huísio apykagui.
17 Upéi entéro umi griégo ojagarra Sósteneśpe, pe mburuvicha guasu sinagógape, ha oinupã chupe pe huéspe renondépe. Ha Gallio nopenái mba'eve umi mba'ére.
18 Upe rire Pablo opyta heta tiémpo, ha upéi ojedespedi umi ermánogui ha oho Síriape várkope, ha hendive Priscila ha Aquila. Oikytĩ iñakã Cencrea-pe, ha'e oguerekógui peteĩ ñe'ẽme'ẽ.
19 Oguahẽvo Éfesope ha oheja chupekuéra upépe, ha'e voi oike sinagógape ha oñemongeta umi judío ndive.
20 Ha’ekuéra ojerurérõ guare chupe opytave hag̃ua hendivekuéra, ha’e nomoneĩri.
21 Ha ojedespedi chuguikuéra ha he'i: “Ajapova'erã ko arete oútava Jerusalénpe. Ha ha'e osẽ várko Éfeso guive.
22 Og̃uahẽ rire Cesaréape ha osaluda pe iglésiape, oho Antioquíape.
23 Ohasávo sapy'ami upépe, oho ha oho Galacia ha Frigia retã tuichakue javeve, omombarete opa hemimbo'ekuérape.
24 Oguahẽ Éfesope peteĩ hudío hérava Apolos, onase va’ekue Alejandríape, iñe’ẽkuaa ha ipu’akapáva Ñandejára Ñe’ẽme.
25 Ko kuimba’e oñembo’e Ñandejára rapére; ha ipy’aite guive espíritupe, oñe’ẽ ha ombo’e kyre’ỹ Ñandejára mba’ekuéra, oikuaágui Juan ñemongarai añoite.
26 Upéi oñepyrũ oñe’ẽ py’aguasúpe pe sinagógape, ohendu rire Aquila ha Priscila ogueraha chupe rendápe ha omyesakã porãve chupe Ñandejára rape.
27 Ohasávo Acayape, umi ermáno ohai peteĩ kuatiañe’ẽme, ha oguerohory hemimbo’ekuérape orresivi hag̃ua chupe.
28 Ha'e ogueroviauka umi judíope, ha upéva opavave renondépe, ohechaukávo Escritura rupive Jesús ha'eha Cristo.

MOAKÃHA 19 rehegua

1 Apolos oĩ aja Corintope, Pablo ohasávo yvýre oguahẽ Éfesope.
2 He'i chupe kuéra: —Peẽ piko pehupyty Espíritu Santo pejerovia guive? Ha'e kuéra he'i chupe: —Ndorohendúi gueteri oĩpa Espíritu Santo.

3 Ha he'i chupe kuéra: —Mba'épe piko peñemongarai? Ha'e kuéra he'i: --Juan ñemongarai peve.
4 Upémarõ Pablo he'i: —Juan añeteháре omongarai vautísmo oñembyasy haguã, he'ívo tetãyguakuérape ojerovia haguã pe oútavare hapykuéri, he'iséva Cristo Jesús rehe.
5 Ohendúvo upéva, ojevautisa Ñandejára Jesús rérape.
6 Pablo omoĩ rire ipo hi'arikuéra, Espíritu Santo ou hi'arikuéra. ha oñe'ẽ hikuái ambue ñe'ẽme, ha oprofetisa.
7 Ha opavave kuimba'e oguereko doce áño rupi.
8 Ha oike sinagógape ha oñe'ẽ py'aguasúpe tres mése aja, ojodiskuti ha okonvense umi mba'e Ñandejára Rréino rehegua.
9 Ha katu opaichaguáva oñemohatã, ha ndogueroviái, ha katu oñe'ẽ ivaíva upe tapére umi hénte renondépe, ha'e ojei chuguikuéra, ha omboja'o umi disípulope, ojodiskuti ára ha ára peteĩ Tirano mbo'ehaópe.
10 Ha péva osegi mokõi áño aja; Ha opavave oikóva Asia-pe ohendu Ñandejára Jesús ñe'ẽ, judío ha griego.
11 Ñandejára ojapo Pablo rupive umi milágro ijojaha'ỹva.
12 Upémarõ hetegui ojegueru umi pañuelo térã delantal hasývape, ha umi mba'asy osẽ chuguikuéra, ha osẽ chuguikuéra umi espíritu aña.
13 Upémarõ oĩ umi hudío vagavio, omosẽva umi exorcista, ohenói chupekuéra Ñandejára Jesús réra umi espíritu aña rekóvape, ha he'i: "Rohura peẽme Jesús rupive, Pablo opredika va'ekue".
14 Ha'e gui 7 peteĩ Esceva ra'y, judío ha saserdóte ruvicha.
15 Ha pe espíritu aña ombohovái: "Che aikuaa Jesúspe ha aikuaa Páblope. ha katu máva piko peẽ?
16 Ha pe kuimba'e pe espíritu aña oĩva ipype opoi hesekuéra, ipu'aka hesekuéra, ha ipu'aka hesekuéra, upéicha rupi okañy hikuái upe ógagui opívo ha ojekutu.
17 Ha upéva oikuaa opa umi judío ha griego oikóva Éfesope; ha ho'a kyhyje opavave hi'ári, ha Ñandejára Jesús réra oñembotuicha.
18 Ha heta ojeroviáva ou, omombe'u ha omombe'u hembiapokue.
19 Heta ijapytepekuéra oipurúva umi mba'e oporomondýiva ombyaty ikuatiahaipyre ha ohapy opavave renondépe.
20 Upéicha rupi Tupã ñe'ẽ okakuaa ha ipu'aka.
21 Opa rire ko'ã mba'e, Pablo ohasávo Macedónia ha Acaya rupi odesidi oho Jerusalénpe ha he'i: "Aha rire upépe, ahecha va'erã avei Rómape".
22 Upémarõ omondo Macedóniape mokõi oservíva chupe, Timoteo ha Erasto. ha katu ha'e voi opyta Asia-pe peteĩ ára pukukue.
23 Ha upe jave avei opu'ã ñemongu'e michĩmi upe tapére.
24 Peteĩ kuimba'e hérava Demetrio, pláta apoha, ojapo va'ekue Santuario de pláta Diana-pe g̃uarã, ndohupytýi mba'eve michĩmi umi artesánope.
25 Ha'e ombyaty umi omba'apóva ndive, ha he'i: "Karaikuéra, peikuaa ko tembiapo rupive roguerekoha ore mba'erepy".
26 Pehecha ha pehendu, ndaha'éi ha'eño Éfesope, haimete Asia tuichakue javeve, ko Pablo okonvense ha omboyke hague heta tapicháре, ha he'i ndaha'eiha tupã, ojejapóva po rupive.
27 Upéicharõ ndaha'éi ko ñane artesanía añónte oĩva peligro-pe oñehundi hag̃ua; ha katu avei oñemboyke haguã tupãsy guasu Diana tupao, ha oñehundi haguã imba'eporã, opa Asia ha yvóra omomba'eguasúva.
28 Ohendúvo ko'ã mba'e oje'éva, ipochy ha osapukái ha he'i: "Tuicha mba'e Diana Efesogua pegua".
29 Pe siuda tuichakue henyhẽ sarambigui, ha ojagarrávo Gayo ha Aristarco, kuimba'e Macedoniagua, Pablo irũnguéra oviahávape, ha oho hikuái peteĩ py'aite guive ñoha'ãnga rógape.
30 Pablo oikese rire umi hénte apytépe, umi disípulo ndohejái chupe.
31 Ha oĩ umi mburuvicha Asia-gua, iñamigokuéra, omondo hendápe, ojerure haguã chupe ani haguã oike teatro-pe.
32 Upémarõ oĩ osapukáiva peteĩ mba'e, ha oĩ avei ótro. ha hetave ndoikuaái mba'érepa oñembyaty hikuái.
33 Ha'e kuéra oguenohẽ Alejandro-pe umi aty apytégui, ha umi judío omotenonde chupe. Alejandro ojapo seña ipo reheve, ha odefendese tavayguakuérape.
34 Ha oikuaávo ha'eha peteĩ hudío, enterovéva osapukái peteĩ ñe'ẽme dos órarupi: "Tuichaiterei ningo Diana Éfesiogua".
35 Pe tavaygua ombopy'aguapypa rire pe tavayguakuérape, he'i: "Peẽ Éfesogua, máva piko ndoikuaáiva mba'éichapa pe táva Éfesogua omomba'eguasúva tupãsy guasu Diana ha pe ta'ãnga ho'ava'ekue Júpiter-gui". ?
36 Upéicharõ, ndaikatumo'ãiha oñeñe'ẽ ko'ã mba'ére, pekirirĩ va'erã ha ani pejapo pya'e mba'eve.
37 Pegueru ko'ápe ko'ã kuimba'e, ndaha'éiva mondaha tupaogua, ni otakýva gueteri pende tupãsy rehe.
38 Upévare, Demetrio ha umi artesano oĩva hendive, oguerekóramo peteĩ mba'e vai oimeraẽva ndive, pe léi ojepe'a ha oĩ umi deputado.
39 Ha katu peporandúramo oimeraẽ mba'e ambue mba'ére, ojedesidíta peteĩ aty he'ívape.
40 Ñande ningo ñaime pelígrope ñañeporandu hag̃ua ko'ag̃a pe sarambikuére, ndaipóri mba'érepa ikatu ñamombe'u ko'ã mba'e jajapo va'ekue.
41 Ha oñe'ẽ rire péicha, omosẽ pe aty guasúpe.

MOAKÃHA 20 rehegua

1 Opa rire pe sarambi, Pablo ohenói hemimbo'e kuérape ha oñañuã chupekuéra ha oho oho Macedóniape.
2 Ohasávo umi tendáre, ha heta oñemoñe'ẽ chupe kuéra, oguahẽ Gréciape.
3 Upépe opyta mbohapy jasy. Umi judío oha'arõvo chupe, oho potaitévo Siria gotyo, ha'e oipota oho jey Macedonia rupi.
4 Upépe oho Jesúspe Asia gotyo Sopater Bereagua. ha umi Tesalonicaygua apytégui, Aristarco ha Segundo; ha Gayo Derbegua ha Timoteo; ha Asia pegua, Típuico ha Trófimo.
5 Ko'ãva ohótava mboyve, opyta oréve Tróaspe.
6 Upémarõ roho Filiposgui pe mbuja levadura'ỹva ára rire, ha 5 díape roĝuahẽ hendápe kuéra Tróaspe. roikoháре siete ára.
7 Pe primer día pe semánape, idisipulokuéra oñembyaty jave omboja'o hag̃ua mbujape, Pablo opredika chupekuéra, oho hag̃ua ko'ẽrõ. ha osegi iñe'ẽ pyharepyte peve.
8 Ha oĩ heta tesape pe koty yvateguápe, oñembyatyhápe hikuái.

9 Peteĩ ventánape oguapy peteĩ mitãkaria'y hérava Eutico, oke pypukúva, ha Pablo opredika aja, oke oke ha ho'a pe tercer órdengui ha ojegueraha chupe omanóva.
10 Upémarõ Pablo oguejy ha oñesũ hi'ári ha oñañuã chupe he'i: —Ani pejepy'apy. hekove oĩgui ipype.
11 Upémarõ Jesús ou jeývo, omboja'o mbuja, okaru ha oñe'ẽ are, ko'ẽmbotávo peve, ha oho.
12 Ha ogueru hikuái pe mitãrusúpe oikovéva, ha noñekonsolavéi michĩmi.
13 Upe rire roho pe várkope ha roho Asóspe, upépe roguerahase Páblope.
14 Ha'e ojotopa rire orendive Asóspe, rogueraha chupe ha roju Mitilenepe.
15 Upégui roho várkope, ha ambue árape roju Quios rovái. ha ambue árape roguahẽ Samos-pe, ha ropyta Trogilio-pe; ha ambue árape roguahẽ Mileto-pe.
16 Pablo odesidi kuri ohóta Éfeso rupi, ndohasamo'ãigui ára Asia-pe, ikatúramo, pya'e oĝuahẽ Jerusalénpe Pentecostés árape.
17 Ha Mileto guive omondo Éfesope ha ohenói umi anciano tupaópe.
18 Oĝuahẽvo hikuái hendápe, he'i chupekuéra: —Peẽ peikuaa, pe ára aju ypy guive Asia-pe, mba'éichapa aime penendive opa ára.
19 Aservi Ñandejárape opa mba'e ñemomirĩ reheve, ha heta tesay ha heta jepy'ara'ã, ojehu cherehe umi judío kuéra ñembotavy rupi.
20 Ha mba'eichaguápa ndajokói mba'eve ideprovéchova peẽme, ahechauka peẽme ha pombo'e opavave renondépe ha óga ha ógape.
21 Amombe'u umi hudíope ha avei umi griégope, peñearrepenti haĝua Ñandejára renondépe ha pejeroviaha ñande Ruvicha Jesucristo rehe.
22 Ha ko'áĝa, péina ápe, aha jejopy espíritupe Jerusalénpe, ndaikuaáigui umi mba'e ojehútava cherehe upépe.
23 Ndaha'éiramo pe Espíritu Santo testigo opa tavaguasúpe, he'ívo umi ñeñapytĩ ha jehasa'asy opytaha chéve.
24 Ha katu ni peteĩva ko'ã mba'e nachemomýi, ni ndahechái che rekove ahayhuetéva chejehe, ikatu haĝuáicha amohu'ã che rape vy'ápe, ha pe ministerio, ahupytyva'ekue Ñandejára Jesús-gui, atestifika haĝua Ñandejára grásia evanhélio .
25 Ha ko'áĝa, péina ápe, aikuaa opavave peẽ, che apytépe ahava'ekue amombe'u Tupã rréino, ndapehechamo'ãvéima che rova.
26 Upévare che poguenohẽ ko árape, che potĩha opa yvypóra ruguygui.
27 Che ndajehekýigui amombe'u haĝua peẽme opa Ñandejára konsého.
28 Peñangarekóke pendejehe ha opa ovecha atýre, Espíritu Santo penemoĩva ñangarekohára ramo, pemongaru haguã Tupã tupao, ha'e ojoguava'ekue huguy tee rupive.
29 Che aikuaágui upéva, che aha rire oiketaha pende apytépe umi lobo iñañáva, ndoiporiahuverekóiva ovecha atýpe.
30 Pendejehegui avei opu'ãta kuimba'e oñe'ẽ vaíva, omomombyrývo hemimbo'ekuérape hapykuéri.
31 Upévare pemaña ha penemandu'áke, mbohapy áño aja ndahejavéima hague amomarandu peteĩ pyhare ha ára tesay reheve.
32 Ha ko'áĝa, joyke'ykuéra, pome'ẽ Tupãme, ha imba'eporã ñe'ẽme, ikatúva penemopu'ã, ha ome'ẽ peẽme peteĩ erénsia opa umi oñemboykéva apytépe.
33 Che ningo ndaipotaiete avave pláta, ni óro, ni ao.
34 Heẽ, peẽ voi peikuaa, ko'ã po ominístra hague che remikotevẽme, ha umi oĩvape chendive.
35 Che ahechauka peẽme opa mba'e, pemba'apóvo peipytyvõva'erã umi ikangyvévape ha penemandu'a haguã Ñandejára Jesús ñe'ẽre, ha'e he'iva'ekue: " Iporãve ñame'ẽ jahupyty rangue".
36 Ha oñe'ẽ rire péicha, oñesũ ha oñembo'e opavave hendivekuéra.
37 Enterove hasẽ ha oñakãity Pablo ajúrare ha ohetũ chupe.
38 Ombyasyvéva opa mba'e ha'e he'iva'ekuére, ndohechavéima haguã hova. Ha omoirũ chupe hikuái pe várko peve.

MOAKÃHA 21 rehegua

1 Ha rosẽ rire chuguikuéra ha roguata rire, roguahẽ tape porãme Coos peve, ha ambue árape Rodas peve, ha upégui Patara peve.
2 Ha rojuhu peteĩ várko ohóva Fenicia gotyo, rojupi ha roho.
3 Rotopa rire Chipre, roheja izquierda gotyo, ha roho Siria gotyo ha roguejy Tirope, pórke upépe pe várko oguenohẽta imba'e pohýi.
4 Rojuhúvo hemimbo'e kuérape, ropyta upépe 7 ára pukukue, ha'ekuéra he'i Páblope Espíritu rupive ani haguã oho Jerusalénpe.
5 Ha rojapopa rire umi ára, roho ha roho ore rape; ha opavave oregueraha ore rape, hembireko ha imembykuéra ndive, rosẽ meve távagui, ha roñesũ y rembe'ýpe ha roñembo'e.
6 Ha rojedespedi rire ojuehe, rojupi várkope; ha ohojey hikuái hógape.
7 Roguatapa rire Tiro guive, roĝuahẽ Tolomeope ha romomaitei umi ermánope ha ropyta hendivekuéra peteĩ ára.
8 Ko'ẽ rire ore Pablo ndive roho ha roguahẽ Cesaréape. ha opyta hendive.
9 Ha upe kuimba'e voi oguereko irundy tajýra, vírgen, oprofetisa va'ekue.
10 Heta ára ropytávo upépe, ou Judéagui peteĩ proféta hérava Agabo.
11 Oguahẽvo ore rendápe, ojagarra Pablo cinturón, oñapytĩ ipo ha ipy, ha he'i: "Péicha he'i Espíritu Santo: Upeichaite umi judío Jerusalénpe oñapytĩta pe kuimba'e ko cinturón járape ha ome'ẽta chupe ipype". gentil-kuéra po.
12 Rohendúvo ko'ã mba'e, ore ha umi upe tendápegua rojerure chupe ani haguã ojupi Jerusalénpe.
13 Upémarõ Pablo he'i: —Mba'e piko peẽ pejahe'o ha pemopu'ã che korasõ? che aimemagui preparado ndaha'éi añeñapytĩ haĝuánte, ha katu avei amano Jerusalén-pe Ñandejára Jesús rérare.
14 Ha noñekonvenseséirõ guare, ropytu'u ro'e: "Tojejapo Ñandejára rembipota".
15 Upe ára rire rohupi ore karréta ha rojupi Jerusalénpe.
16 Oho avei orendive Cesarea disípulo, ha ogueru hendivekuéra peteĩ Mnasón Chipregua, idisipulo tuja ha ropytu'u haĝua hendive.

17 Roguahẽvo Jerusalénpe, umi joyke'y oremoguahẽ vy'ápe.
18 Upe árape Pablo oike orendive Santiago rendápe. ha opa umi anciano oĩ upépe.
19 Osaluda rire chupekuéra, omombe'u ko'ýte umi mba'e Ñandejára ojapo va'ekue umi gentil apytépe iministerio rupive.
20 Ohendúvo upéva, ombotuicha Ñandejárape ha he'i chupe: "Che ermáno, rehecháma mboy mil hudío oĩ umi ojeroviáva. ha opavave ikyre'ỹ pe léi rehe.
21 Ha oñemombe'u ndéve, rembo'eha opa judío oĩva gentil-kuéra apytépe oheja hag̃ua Moiséspe, ha he'ívo ndoikói va'erãha osirkunsida ita'yrakuérape, ni ndoguata hag̃ua umi jepokuaaháicha.
22 ¿Mba'épa upéicharõ? heta oikotevẽva oñembyaty, ohendútagui reju hague.
23 Upévare ejapo ko mba'e ro'éva ndéve: Ore roguereko irundy kuimba'e oguerekóva peteĩ ñe'ẽme'ẽ hesekuéra;
24 Ha'e kuéra ejagarra ha eñemopotĩ hendive kuéra ha eñembotavy hendive kuéra, oñakã'o haguã, ha opavave oikuaa umi mba'e oñemombe'u vaekue nderehe, ndaha'eiha mba'eve. ha katu nde voi reguata hendaitépe ha rekumpli pe tembiapoukapy.
25 Umi gentil ojeroviáva rehe, rohai ha romohu'ã ha'ekuéra ndojapoiha mba'eveichagua mba'e, ndaha'éiramo jepe oñekuave'ẽvagui umi mba'e oñekuave'ẽvagui ta'angakuérape, ha tuguy, ha ojeestrangulisa ha hekovaígui.
26 Upémarõ Pablo ogueraha umi kuimba'épe ha ambue árape oñemopotĩvo hendivekuéra oike témplope, ohechauka hag̃ua mba'éichapa oñekumplipaite umi ára oñemopotĩ hag̃ua, oñekuave'ẽ meve peteĩ ofrénda káda uno rehehápe.
27 Opa potaitéma umi 7 ára, umi judío Asiagua ohechávo chupe témplope, omomýi enterove tavayguakuérape ha omoĩ ipo hese.
28 Osapukái: "Kuimba'e Israelgua, peipytyvõ: Kóva hína pe kuimba'e ombo'éva opa tendáre opa tetãme, pe léi ha ko tendáre.
29 (Ha'ekuéra ohechava'ekue Jesús ndive upe távape Trófimo peteĩ Éfesogua, ha'ekuéra oimo'ã Pablo ogueru hague témplope).
30 Opa pe siuda oñemomýi, ha umi hénte odipara, ojagarra Páblope ha oguenohẽ chupe témplogui, ha upepete oñemboty umi okẽ.
31 Ha'ekuéra ojuka potaitévo chupe, oñemombe'u pe grúpo ruvicha guasúpe, Jerusalén tuichakue javeve oĩha sarambi.
32 Upepete ojagarra umi soldádo ha senturiónpe ha odipara oho hendápekuéra, ha ohechávo pe kapitán ha umi soldádope, oheja hikuái oinupã Páblope.
33 Upéi oñemboja pe kapitán ruvicha, ojagarra chupe ha he'i ojejokua hag̃ua chupe mokõi kadénape. ha ojerure mávapa ha'e, ha mba'épa ojapo.
34 Oĩ osapukáiva peteĩ mba'e, oĩ ambue, umi hénte apytépe, ha ndaikatúi rire oikuaa mba'épa oikóta pe sarambi, omanda ojegueraha hag̃ua chupe pe kastíllope.
35 Ha oguahẽvo pe eskaléra ári, upéicha ojegueraha chupe umi soldádo ipu'aka haguére tavayguakuéra.
36 Hetaiterei hénte oho hapykuéri ha osapukái: "Emomombyry chupe".
37 Páblope ojegueraha va'ekue pe kastíllope, he'i pe mburuvicha guasúpe: "Ikatu piko añe'ẽ ndéve?". Máva piko he'i: "Ikatu piko reñe'ẽ griégope?"
38 ¿Ndaha'éi piko nde upe egipcio, ko'ã ára mboyve omosarambi ha ogueraha 4.000 kuimba'e oporojukávape desiértope?
39 Pablo katu he'i: —Che niko peteĩ kuimba'e judío Tarso pegua, peteĩ táva Cilicia-pegua, ha ndaha'éi peteĩ táva ivaívape.
40 Ome'ẽ rire chupe permiso, Pablo oñembo'y escalera-pe ha ojapo seña ipo rupive umi héntepe. Okirirĩ eterei ha oñe'ẽ chupe kuéra ñe'ẽ hebréope.

MOAKÃHA 22 rehegua

1 Kuimba'ekuéra, joyke'y ha túva, pehendu che defensa ko'ág̃a ajapóva peẽme.
2 (Ohendúvo Jesús oñe'ẽha chupekuéra hebreo ñe'ẽme, okirirĩve hikuái.
3 Añetehápe che ha'e peteĩ kuimba'e ha'éva peteĩ hudío, heñóiva Tarso-pe, peteĩ táva Cilicia-pe, ha katu añemongakuaa ko távape Gamaliel py gotyo, ha ambo'e pe manera perfecta umi túvakuéra léi he'iháicha, ha ikyre'ỹ va'ekue Tupã, opavave peẽ peikoháicha ko árape.
4 Ha che apersegi péicha amano meve, ajopy ha ame'ẽ ka'irãime kuimba'e ha kuñáme.
5 Pe saserdóte guasu omombe'uháicha avei che testígo, ha enterove umi ansiáno rendápe, + umívagui arresivi kuatiañe'ẽ umi ermánope ha aha Damáscope agueru hag̃ua Jerusalénpe umi oĩvape upépe ojekastiga hag̃ua.
6 Ha ojehu, ajapo aja che rape ha aguahẽvo Damasco-pe asaje rupi, sapy'aitépe omimbi yvágagui peteĩ tesape tuicháva che jerére.
7 Añesũ yvýpe ha ahendu peteĩ ñe'ẽ he'íva chéve: Saúl, Saulo, mba'ére piko chepersegi?
8 Che ambohovái: "Máva piko nde, Ñandejára? Ha he'i chéve: Che hína Jesús Nazaretgua, nde repersegíva.
9 Ha umi oĩva chendive ohecha añete pe tesape, ha okyhyje; ha katu nohendúi hikuái pe oñe'ẽva chéve ñe'ẽ.
10 Ha ha'e chupe: "Mba'épa ajapóta, Ñandejára? Ñandejára he'i chéve: Epu'ã ha tereho Damasco-pe. ha upépe oñemombe'úta ndéve opa mba'e oñemboguapyva'ekue ndéve rejapo hag̃ua.
11 Ndaikatúirõ ahecha upe tesape mimbipa, che sãmbyhy umi chendive po rupive, aguahẽ Damasco-pe.
12 Peteĩ Ananías, peteĩ kuimba'e oservíva Ñandejárape pe léi he'iháicha, ha omombe'u porã umi hudío oikóva upépe.
13 Ou che rendápe ha oñembo'y ha he'i chéve: Che ermáno Saúl, ehechami. Ha upe aravópe voi amaña hese.
14 Ha ha'e he'i: —Ore ru ypykue Jára nde poravo reikuaa haguã hembipota ha rehecha haguã upe Hekojojávape, ha rehendu haguã ijuru ñe'ẽ.
15 Nde ha'éta testimonio opavave yvypórape umi mba'e rehecha ha rehenduva'ekuére.
16 Ha ko'ág̃a mba'ére piko repyta? epu'ã ha eñemongarai ha ejohéi nde angaipa, ehenóivo Ñandejára réra.
17 Ha ojehu, aguahẽ jeývo Jerusalénpe, añembo'e aja Tupaópe, aime py'aguapýpe.
18 Ha ohecha chupe he'iha chéve: " Pya'e ha pya'e esẽ Jerusaléngui.

19 Che ha'e: "Che Ruvicha, oikuaa hikuái che amoinge hague kárselpe ha ainupã hague káda sinagógape umi nderehe ojeroviávape.
20 Ha oñeñohẽvo nde mártir Esteban ruguy, che avei añembo'y, ha amoneĩ omano hag̃ua, ha añongatu umi ojukava'ekue chupe ao.
21 Ha'e he'i chéve: " Eho, che romondóta mombyry ko'águi umi tetã ambueguápe."
22 Ha'e kuéra ohendu chupe ko'ã ñe'ẽ, ha upéi ohupi hikuái ha he'i: "Pemombo peichagua tapicha ko yvy ape árigui, naiporãigui oikove".
23 Ha'e kuéra osapukái, omombo ijao ha omombo yvytimbo yvate gotyo.
24 Pe capitán ruvicha omanda ojegueru hag̃ua chupe pe kastíllope, ha he'i tojeporeka chupe oinupãvo; oikuaa haguã mba'érepa osapukái hikuái péicha hese.
25 Ha'e kuéra oñapytĩ aja chupe tálape, Pablo he'i pe senturión oĩvape upépe: —Ikatu piko peẽ peinupã peteĩ kuimba'e rrománope ha noñekondenáivape?
26 Pe senturión ohendúvo upéva, oho he'i pe kapitánpe: "Eñatendékena pe rejapóvare, pórke ko kuimba'e rrománo".
27 Upéi ou pe kapitán ruvicha ha he'i chupe: "Eremína chéve, ¿nde piko rrománo?". Ha'e he'i: Heẽ.
28 Pe kapitán he'i: "Hetaiterei pláta ahupyty ko liverta". Pablo he'i: —Che katu che reñói sãsõme.
29 Upepete oho hikuái pe ohesa'ỹijova'erãvagui, ha pe mburuvicha guasu okyhyje avei, oikuaa rire ha'eha peteĩ rrománo ha oñapytĩ haguére chupe.
30 Ko'ẽmbotávo, ha'e oikuaaségui mba'épa oje'e hese umi hudío, ha'e oipe'a chupe ijatykuéragui, ha omanda umi saserdóte ruvichakuérape ha opa ikonsiéntope toñepresenta hag̃ua, ha omboguejy Páblope ha omoĩ chupe henondépe.

MOAKÃHA 23 rehegua

1 Upémarõ Pablo omaña porã pe konséhope, he'i: "Che ermanokuéra, ko'ag̃aite peve aiko che konsiénsia porã Ñandejára renondépe".
2 Saserdóte guasu Ananías he'i umi oĩvape ijykére oinupã hag̃ua chupe ijuru.
3 Upémarõ Pablo he'i chupe: "Ñandejára neinupãta, nde muro morotĩva.
4 Umi oñembo'ýva he'i: "¿Rejahéi piko Tupã pa'i guasu?
5 Upémarõ Pablo he'i: —Che ermanokuéra, ndaikuaái ha'e hague saserdóte guasu.
6 Pablo ohechakuaávo peteĩ párte ha'eha saduséo ha ambue fariséo, osapukái pe aty guasúpe: "Che ermanokuéra: Che ningo fariséo, fariséo ra'y en cuestión.
7 Jesús he'i rire upéicha, oñepyrũ ojoavy umi fariséo ha saduseo apytépe.
8 Saduseokuéra he'i ndaiporiha rresurreksión, ni ánhel ni espíritu, péro umi fariséo omombe'u mokõivéva.
9 Upéi osapukái tuicha ha umi mbo'ehára leipegua fariséo kuéra opu'ã ha oñorairõ ha he'i: "Ndajajuhúi mba'eve ivaíva ko kuimba'épe, péro peteĩ espíritu térã peteĩ ánhel oñe'ẽramo hendive, ani ñañorairõ hendive". Ñandejára.
10 Oñepyrũvo peteĩ joavy tuicháva, pe mburuvicha guasu okyhyjégui ani hag̃ua ojejapi Pablo-pe, he'i umi soldádope oguejy hag̃ua ha ojagarra hag̃ua chupe mbaretépe ijapyteguikuéra ha ogueru hag̃ua chupe pe kastíllope.
11 Upe pyharépe Ñandejára oñembo'y ijykére ha he'i: —Evy'a porã Pablo, remombe'u haguéicha cherehe Jerusalénpe, upéicha avei remombe'u va'erã Rómape.
12 Ko'ẽmbotávo, unos kuánto judío oñembyaty ha oñeñapytĩ ha he'i ndokarumo'ãiha ha ndoy'umo'ãiha ojuka peve Páblope.
13 Ha hetave hikuái cuarenta-gui umi ojapova'ekue ko konspirasión.
14 Upémarõ ha'ekuéra ou umi saserdóte ruvicha ha umi ansiáno rendápe ha he'i: "Ore roñeñandúma peteĩ maldisiónpe, ha ndoro'umo'ãi mba'eve rojuka peve Páblope".
15 Ko'ág̃a peẽ pe konséhope pemombe'u pe kapitán ruvichape ko'ẽrõ omboguejytaha chupe pene rendápe, ha'ete ku peporandu porãvéva hese.
16 Pablo ermána ra'y ohendúvo oñenoha hikuái, ha oike pe kastíllope ha omombe'u Páblope.
17 Upémarõ Pablo ohenói peteĩva umi senturiónpe ha he'i: "Egueru ko mitãrusúpe pe kapitán ruvicha rendápe.
18 Upémarõ ha'e ogueraha chupe pe kapitán ruvicha rendápe ha he'i: "Páblo pe prisionéro cherenói hendápe ha ojerure chéve agueru hag̃ua ne rendápe ko mitãkaria'y, he'íva ndéve".
19 Upémarõ pe mburuvicha guasu ojagarra chupe ipópe ha oho hendive ha'eño ha oporandu chupe: "¿Mba'épa ere chéve?".
20 Upéi he'i: —Umi judío oipota ndéve regueru haguã Páblope ko'ẽrõ Amandaje Guasúpe.
21 Aníke reñeme'ẽ chupe kuéra, ha'e kuéragui hetave cuarenta kuimba'e oñangarekóva hese, ohura va'ekue, ndokarumo'ãiha ni ndoy'umo'ãiha ojuka peve chupe. ohekávo peteĩ ñe'ẽme'ẽ ndehegui.
22 Upémarõ pe mburuvicha guasu oheja pe mitãrusúpe oho ha he'i chupe: "Ani ere avavépe remombe'u hague chéve ko'ã mba'e".
23 Upémarõ Jesús ohenói mokõi senturiónpe ha he'i chupe: "Embosako'i 200 soldádo oho hag̃ua Cesaréape, ha 80 kavaju arigua ha 2000 lánsa, pyharekue tercera órape.
24 Peme'ẽ chupe kuéra mymba, ikatu haguã omonde Páblope ha ogueraha porã chupe mburuvicha Félix rendápe.
25 Ha ohai peteĩ kuatiañe'ẽ péicha.
26 Claudio Lisias omomaitei Félix mburuvicha ikatupyryvévape.
27 Ko kuimba'épe ojejagarra umi hudíogui, ha ojuka va'erãmo'ã chupekuéra, upérõ aju peteĩ ehérsito reheve ha asalva chupe, aikuaágui ha'eha peteĩ rrománo.
28 Ha aikuaase rire mba'érepa oakusa hikuái chupe, agueru chupe ikonsiéntope.
29 Che ahechakuaa ojeakusaha hesekuéra mba'e vaiha he'íva léipe, ha katu ndaiporiha mba'eve oporojukáva térã oñeñapytĩ haguã.
30 Ha oñemombe'úvo chéve mba'éichapa umi hudío oha'arõ pe kuimba'épe, amondo pya'e ndéve, ha ame'ẽ avei umi oakusávape chupe he'i hag̃ua ne renondépe mba'épa oreko hikuái hese. Maitei paha.
31 Upéi umi soldádo, he'i haguéicha chupekuéra, ojagarra Páblope ha pyharekue ogueraha chupe Antipatrispe.
32 Ko'ẽ rire oheja hikuái umi kavaju arigua oho hag̃ua hendive, ha oho jey pe kastíllope.
33 Ha'e kuéra oguahẽvo Cesaréape ha ome'ẽ pe kuatiañe'ẽ mburuvicha guasúpe, opresenta avei Pablo henondépe.

34 Pe governadór omoñe'ẽ rire pe kuatiañe'ẽ, oporandu mba'e provínsiapepa ha'e. Ha oikuaávo ha'eha Ciliciagua;
35 Che rohendúta, he'i ha'e, ou vove umi nde acusáva. Ha he'i chupe oñeñongatu haguã Herodes juicio rógape.

MOAKÃHA 24 rehegua

1 Upéi cinco día rire, saserdóte guasu Ananías oguejy umi ansiáno ndive, ha peteĩ orador hérava Tertulo ndive, ha ha'e omombe'u pe governadórpe Pablo kóntrape.
2 Oñehenóivo chupe, Tértulo oñepyrũ oakusa chupe, ha he'i: "Nde rupive rovy'aitereiha kirirĩháme, ha ne remiandu rupive ojejapoha ko tetãre umi tembiapo ijojaha'ỹva.
3 Roacepta tapiaite, ha opa hendápe, pe noblevéva Félix, opa aguyje reheve.
4 Jepémo upéicha, ani hag̃ua chembopy'aroryve ndéve, ajerure ndéve rehendu hag̃ua oréve ne poriahuverekogui mbovymi ñe'ẽ.
5 Jajuhu ko kuimba'e ha'eha peteĩ mba'asy vai, omomýiva opu'ãha opa judío ko yvy ape ári, ha omoakãva nazareno ñemoñare.
6 Ha'e ohóma avei omongy'a Tupao.
7 Pe mburuvicha guasu Lisias katu ou ore ári ha oipe'a chupe ore pógui.
8 Emanda umi ojahéiva chupe ou haguã ne rendápe, ha ehesa'ỹijo mávapa ikatu reikuaa opa ko'ã mba'e ore romboja va'ekue chupe.
9 Ha umi hudío avei omoneĩ, he'ívo ko'ã mba'e oikoha.
10 Upémarõ Pablo, pe governadór he'i rire chupe seña oñe'ẽ hag̃ua, he'i: "Aikuaágui heta áñorema reiko hague huésramo ko tetãme, che vy'aventema ambohovái chejehegui.
11 Reikuaa porã haguã, 12 ára gueteri ajupi hague Jerusalénpe amomba'eguasu haguã.
12 Ha'e kuéra ndachejuhúi témplope añorairõha avavéndi, ni amopu'ãha tavayguakuérape, ni sinagógape ni távape.
13 Ndaikatúi avei ohechauka hikuái umi mba'e ko'ãg̃a chembojava'ekue.
14 Che katu amombe'u ndéve, pe tape ha'ekuéra ohenóiva herejía, upéicha amomba'eguasuha che ru ypykue Járape, arovia opa mba'e ojehaíva pe Léi ha profetakuérape.
15 Ha peguereko esperanza Tupã gotyo, ha'ekuéra voi ohejáva avei, oikove jeytaha umi omanóva apytégui, umi hekojojáva ha hekojojávagui.
16 Ha ko'ápe añeha'ã, areko tapiaite peteĩ konsiénsia ndojokóiva Tupãme, ha yvypórape.
17 Ko'ãg̃a heta áño rire aju agueru hag̃ua limosna che retãme, ha umi ofrénda.
18 Upémarõ unos kuánto hudío Asiagua chejuhúva añemopotĩha témplope, ndaha'éi heta hénte ni tyapu.
19 Ha'ekuéra oĩ va'erãmo'ã ko'ápe ne renonderã, ha ojoko va'erãmo'ã cherehe.
20 Térã ta'e ko'ãva ko'ápe: "Otopa ra'e mba'e ivaíva cherehe, añembo'y aja pe konsého renondépe.
21 Ndaha'éiramo peteĩ ñe'ẽnte, che asapukái añembo'y aja ijapytepekuéra: "Apoko umi omanóva rresurreksiónre, peẽ peñeporandu ko árape".
22 Félix ohendúvo ko'ã mba'e, oikuaa porãvévo upe tape, omboyke ha he'i: "Oguejy vove Lisias, kapitán ruvicha, che aikuaáta opa mba'e rejapova'ekue".
23 Ha'e he'i peteĩ senturiónpe oñangareko hag̃ua Páblope ha oheja hag̃ua chupe isãso, ha ani hag̃ua ojoko ni peteĩ oikuaávape oservi térã ou hendápe.
24 Upe ára rire, Félix oguahẽvo hembireko Drusila ndive, ha'éva peteĩ judío, omondo Páblope ha ohendu chupe ojeroviaha Cristo rehe.
25 Ha oimo'ã aja tekojoja, jejopy ha huísio oútavare, Félix oryrýi ha ombohovái: —Tereho ko'ãga peve. aguerekóramo peteĩ época conveniente, rohenóita.
26 Ha'e oha'arõ avei Pablo ome'ẽ chupe viru, ha'e opoi haguã chupe.
27 Dos áño rire Pórcio Festo oike Félix kotýpe, ha Félix oguerohoryse umi hudíope, oheja Páblope ojejokua.

MOAKÃHA 25 rehegua

1 Festo og̃uahẽvo pe provínsiape, tres día rire ojupi Cesaréagui Jerusalénpe.
2 Upémarõ pe saserdóte guasu ha umi judío ruvicha omombe'u chupe Páblo kóntrape ha ojerure asy chupe.
3 Ha ojerure chupe mba'eporã, omondo haguã chupe Jerusalénpe, oha'arõvo tapére ojuka haguã chupe.
4 Festo katu he'i: Páblope oñeñongatutaha Cesaréape, ha ha'e voi ohotaha upépe.
5 Upvare, he'i ha'e, pende apytpe ikatuva, toguejy chendive ha tomboja ko kuimba'e, oimramo ipype mba'e vai.
6 Opyta rire mas de diez día ijapytepekuéra, oguejy Cesaréape. ha ambue árape oguapývo huísio apyka ári omanda ojegueru haguã Páblope.
7 Oguahẽvo Jesús, umi judío oguejyva'ekue Jerusaléngui oñembo'y ijerére ha he'i heta mba'e vai Páblo kóntrape, ha ndaikatúi ohechauka hikuái.
8 Upe aja ha'e he'i ijehe: "Ndaipóri mba'eveichavérõ umi hudío léi, ni pe témplo ha César kóntrape".
9 Festo katu ombovy'ase umi hudíope, ombohovái Páblope: —Rejupítapa Jerusalénpe ha upépe ojehusga ko'ã mba'e che renondépe?
10 Upémarõ Pablo he'i: —Che añembo'y César juicio rógape, che juzga va'erãhápe.
11 Che ningo chembojeguarúva térã ajapóramo mba'e oporojukáva, namanomo'ãi. Che ajerure Césarpe.
12 Upémarõ Festo oñomongeta rire pe aty guasúpe, he'i: —¿Rejerure piko Césarpe? César rendápe rehóta.
13 Upe ára rire, rréi Agripa ha Bernice ou Cesaréape osaluda hag̃ua Festope.
14 Upéi heta ára oĩ rire hikuái upépe, Festo omombe'u mburuvicha guasúpe Pablo ñe'ẽ ha he'i: —Oĩ peteĩ kuimba'e ohejáva Félix ka'irãime.
15 Aime jave Jerusalénpe, umi saserdóte ruvicha ha umi hudío ansiáno omombe'u chéve, ha oipota ojehusga chupe.
16 Che ha'e chupe: "Umi rrománo ningo ndaha'éi ningo ome'ẽ va'erã peteĩ persónape omano hag̃ua, pe oñeakusáva ojogueraha mboyve umi oakusávape hovake, ha oreko persóna okontesta hag̃ua ijehegui pe mba'e vai ojejapóvare hese".
17 Upévare, og̃uahẽvo hikuái ko'ápe, mba'eveichagua tarde'ỹre ko'ẽrõ aguapy pe huísio apyka ári, ha amanda ojegueru hag̃ua pe kuimba'épe.
18 Umi oakusáva opu'ãrõ guare hese, ha'ekuéra noñe'ẽi mba'eve che aimo'ãvare.

19 Ha'ekuéra oporandu va'ekue hese, ha'ekuéra ojeroviaha hesekuéra, ha peteĩ Jesús omanóvare, ha Pablo he'i oikoveha.
20 Ha adudágui ko'ãichagua porandu, aporandu chupe ohótapa Jerusalén-pe, ha upépe ojehusga ko'ã mba'ére.
21 Pablo ojerure rire Augusto ohendu haguáicha, ha'e chupe oñeñongatu hagua chupe amondo peve chupe César rendápe.
22 Upémarõ Agripa he'i Festope: "Che voi ahenduse pe kuimba'épe". Ko'ẽrõ, he'i, rehenduta chupe.
23 Ko'ẽmbotávo, oguahẽvo Agripa ha Bernice, tuicha mba'e porã reheve, ha oike pe tenda oñehenduhápe, umi mburuvicha guasu ha kuimba'e ruvichakuéra upe távapegua ndive, Festo omanda rupi ojegueru Pablo-pe.
24 Festo he'i: "Mburuvicha guasu Agripa ha opavave oĩva ko'ápe orendive, pehecha ko kuimba'e, Jerusalénpe ha avei ko'ápe osapukáivo hese oikove areve.
25 Ha ahechakuaávo ha'e ndojapói hague mba'eve omereséva omano hagua, ha ha'e voi ojerure hague Augustope, adesidi amondotaha chupe.
26 Ha'e gui ndarekói mba'eve ahai haguã che ruvicha-pe. Upévare agueru chupe ne renondépe, ha ko'ýte ne renondépe, mburuvicha guasu Agripa, ikatu haguã, ahecha rire, areko haguã mba'e ahai haguã.
27 Ha'etégui chéve naiporãiha amondo peteĩ prisionéro, ha ndaha'éi ahechauka hagua umi delito oñemoĩva hese.

MOAKÃHA 26 rehegua

1 Upéi Agripa he'i Páblope: —Nde reñe'ẽ ndejehegui. Upérõ Pablo oipyso ipo ha ombohovái ijupe voi.
2 Mburuvicha guasu Agripa, aimo'ã avy'aha, ko árape añe'ẽta chejehegui ne renondépe opa mba'e judío kuéra he'ívare cherehe.
3 Ko'ýte aikuaágui ndéve reikuaa porãha opa mba'e oikóva umi hudío apytépe.
4 Che imitã guive che rekove, aimeva'ekue ñepyrũrã che retã apytépe Jerusalén-pe, oikuaapaite umi hudío;
5 Ha'ekuéra chekuaa iñepyrũmby guive, omombe'úramo hikuái, che aikoha fariséoramo pe secta ipohýivéva ñande rrelihiónpe.
6 Ha ko'ága añembo'y ha ajehusga pe promesa Ñandejára ome'ẽva'ekue ñande rukuérape guarã esperanza rehe.
7 Upe promésape ñande doce tribu, pya'e voi oservíva Ñandejárape ára ha pyhare, oha'arõ ou. Upéva rehe, mburuvicha guasu Agripa, judío kuéra chemboja cherehe.
8 ¿Mba'ére piko peimo'ã peẽme ndaikatumo'ãiha peguerovia Ñandejára omoingove jeytaha umi omanóvape?
9 Añetehápe apensa che jupe, ajapo va'erãha heta mba'e ojoavyva Jesús Nazaret rérare.
10 Upe mba'e ajapo avei Jerusalénpe, ha heta umi imarangatúvape amboty ka'irãime, ahupyty rire autorida umi pa'i ruvicha kuéragui. ha ojejuka rire chupekuéra, ame'ẽ che ñe'ẽ hesekuéra.
11 Ha py'ỹi akastiga chupekuéra opa sinagógape, ha ajopy chupekuéra oñe'ẽ vai hagua; ha chepochy eterei hese kuéra, apersegi chupekuéra tavaguasu mombyry peve.
12 Upémarõ aha jave Damáscope, umi saserdóte ruvichakuéra omanda ha che rembiapoukapy.
13 Asajepyte jave, o rréi, ahecha tapére peteĩ tesape yvágagui, kuarahy omimbipáva ári, omimbi che jerére ha umi ohóva chendive.
14 Opavave ro'a rire yvýpe, ahendu peteĩ ñe'ẽ oñe'ẽva chéve ha he'íva evréo ñe'ẽme: Saúl, Saúl, mba'ére piko chepersegi? hasy ndéve repopo haguã umi pinchazo rehe.
15 Ha che ha'e: "Máva piko nde, Ñandejára? Ha ha'e he'i: Che hína Jesús nde repersegíva.
16 Ha katu epu'ã ha eñembo'y nde py rehe, ajechauka haguére ndéve upevarã, ajapo haguã ndehegui peteĩ ministro ha testigo mokõive ko'ã mba'e rehechava'ekuégui, ha umi mba'e ahechaukátava ndéve;
17 Roipe'a umi tetã ha tetã ambueguágui, ko'ágã romondóvape.
18 Oipe'a hagua hesa, ha ombojere hagua chupekuéra pytũmbýgui tesape gotyo, ha Satanás pu'akágui Tupãme, ohupyty hagua chupekuéra angaipa ñeperdona, ha erénsia umi oñemomarangatuva'ekue apytépe jerovia oĩva cherehe.
19 Upémarõ, mburuvicha guasu Agripa, naiñe'ẽrendúi pe visión yvágapeguápe.
20 Ha katu ohechauka raẽ chupekuéra Damasco-gua, ha Jerusalén-pe, ha opa Judea rembe'ýpe, ha upéi gentil-kuérape, oñearrepenti ha ojere haguã Tupãme, ha ojapo tembiapo okonveniva oñearrepenti hagua.
21 Ko'ã mba'ére umi hudío chejagarra pe témplope ha chejukase.
22 Upévare, ahupyty rire Tupã chepytyvõ, ko'ága peve aime testimonio michĩ ha tuichávape, ha nda'éi ambue mba'e, ndaha'éiramo umi proféta ha Moisés he'i va'ekue outaha.
23 Cristo ohasa asy, ha ha'e ha'e hagua pe primero opu'ãtava omanóva apytégui, ha tohechauka tesape tavayguakuérape, ha gentil-kuérape.
24 Ha oñe'ẽ aja péicha, Festo he'i iñe'ẽ hatãme: "Páblo, nde ningo ndepy'aju. heta aprendizaje ndembotavy.
25 Ha'e katu he'i: —Che ndaha'éi che tavy, Festo imba'eguasuvéva. ha katu eñe'ẽ umi ñe'ẽ añetegua ha iñakãguapýva.
26 Mburuvicha guasu oikuaa ko'ã mba'e, ha che añe'ẽ avei henondépe sãsõme. ko mba'e ndojejapóigui peteĩ eskínape.
27 Mburuvicha guasu Agripa, reguerovia piko umi maranduhára? Che aikuaa nde rejeroviaha.
28 Upémarõ Agripa he'i Páblope: "Haimete ningo chekonvense aiko hagua kristiáno".
29 Upérõ Pablo he'i: —Aipota Ñandejárape, ndaha'éi nde añónte, ha opavave cherendúva ko árape, haimete ha'e cheichagua, ndaha'éiramo ko'ã ñeñapytĩmbýpe.
30 He'i rire péicha, opu'ã rréi, gobernador, Bernice ha umi oguapýva hendivekuéra.
31 Oho rire hikuái, oñe'ẽ ojupe ha he'i: "Ko kuimba'e ndojapói mba'eve omanóva térã oñeñapytĩ haguã".
32 Upémarõ Agripa he'i Festo-pe: —Ko kuimba'e ikatu kuri ojepoi chugui, ndojapóirire apelación Césarpe.

MOAKÃHA 27 rehegua

1 Ha ojedesidívo rohotaha várkope Itáliape, ha'ekuéra ome'ẽ Pablo ha unos kuánto prisionérope, peteĩ centurión héravape Julio, ha'éva Augusto ñorairõhára.
2 Ha roike peteĩ várko Adramitíope, rojupi, he'iséva rohotaha Asia rembe'ýre. peteĩ Aristarco, macedonio Tesalónica pegua, oĩ orendive.
3 Ha ambue árape roguahẽ Sidónpe. Julio ojerure Páblope ha ome'ẽ chupe sãso oho haguã iñangirũnguéra rendápe opytu'u haguã.

4 Rosẽ rire upégui, roguata Chipre guýpe, yvytu ojoykére.
5 Roguata rire mar Cilicia ha Panfilia ári, rog̃uahẽ Mírape, peteĩ siuda oĩva Liciape.
6 Upépe pe senturión ojuhu peteĩ várko Alejandría pegua ohóva Itáliape. ha ha’e oremoĩ ipype.
7 Ha roguata mbeguekatu rire heta ára, ha sa'i roju Cnido rovái, yvytu ndohejái ore, roguata Creta guýpe, Salmone rovái;
8 Ha, hasy ohasávo, oguahẽ peteĩ tenda héravape Umi refugio iporãva; hi'aguĩ upégui oĩ tavaguasu Lasea.
9 Ohasáma heta tiémpo ha ipeligrosovéma pe várkope, pórke ko’ág̃a ohasáma pe ayuno, Pablo oñemoñe’ẽ chupekuéra.
10 Ha he'i chupekuéra: —Karaikuéra, ahechakuaa ko jeguata oikótaha mba'e vai ha heta mba'e vai, ndaha'éi pe karga ha várko añónte, ha katu avei ñande rekove.
11 Upevére pe senturión ogueroviave pe várko jára ha pe várko járape, umi mba’e Pablo he’iva’ekuégui.
12 Ha pe refugio ndaha’éigui iporãva opytu’u hag̃ua ro’y, hetave okonseja oho hag̃ua upégui avei, oiméramo mba’eichavérõ og̃uahẽ hikuái Fenice-pe, ha upépe ohasa hag̃ua ro’y; ha'éva Creta retãygua, ha opyta sur kuarahyreike ha nórte kuarahyreike gotyo.
13 Ha pe yvytu sur oipejúvo mbeguekatu, oimo’ãgui ohupytymaha hikuái hembipotápe, ojepe’ávo upégui, oho hikuái Creta ypýpe.
14 Upe riremínte opu’ã peteĩ yvytu atã, hérava Euroclidón.
15 Ha pe várko ojagarrávo, ha ndaikatúi oaguanta pe yvytu, roheja chupe omaneha.
16 Roguata peteĩ ísla hérava Clauda guýpe, heta mba’e rojapo va’erã pe kanóape.
17 Ha’ekuéra ohupi rire, oipuru hikuái umi pytyvõrã, oñapytĩ pe várko guýpe. ha, okyhyjégui ani hag̃ua ho’a hikuái umi yvyku’i oikovévape, oity vela, ha upéicha oñemomýi.
18 Ha orembotyryryitereígui peteĩ tormenta, ambue árape ombovevýi hikuái pe várko;
19 Ha pe tercer díape romosẽ ore pópe umi mba’e ojejapóva pe várkope.
20 Ha ni kuarahy ni mbyjakuéra heta ára ndojehecháirõ guare, ha ni peteĩ tormenta michĩva oity ore ári, opa esperanza jajesalvataha ojepe’a upérõ.
21 Upe rire, heta tiémpo ojejoko rire, Pablo oñembo’y ijapytepekuéra ha he’i: “Karaikuéra, cherendu va’erãmo’ã, ha ndapeperdéi va’erãmo’ã Crétagui, ha pehupyty va’erãmo’ã ko mba’e vai ha perdida”.
22 Ha ko’ág̃a pomokyre’ỹ peñemokyre’ỹ hag̃ua, ndaiporimo’ãigui avave rekove okañy pende apytépe, pe várko añónte.
23 Ko pyharépe oĩ che ykére Ñandejára ánhel, che ha’éva ha aservíva chupe.
24 He'i: —Ani rekyhyje, Pablo. rejegueraha vaerã César renondépe, ha péina ápe, Tupã ome'ẽ ndéve opa umi ne ndive ohóvape.
25 Upévare che karaikuéra, pevy'a, che arovia Tupãme oikotaha oje'e haguéicha chéve.
26 Upéicharõ jepe, jajepoi va’erã peteĩ íslape.
27 Péro og̃uahẽvo pe 14ha pyhare, roguata ha roguejy aja Adríape, pyharepyte rupi umi várkope omba’apóva oimo’ã oñemoag̃uiha peteĩ tetãme.
28 Ombopu ha ojuhu 20 métro, ha oho rire mombyrymi, ombopu jey hikuái ha ojuhu 15 métro.
29 Upéi okyhyjégui ani hag̃ua ro’a ita ári, omombo hikuái cuatro ánkla pe várko popagui ha oipotaiterei pe ára.
30 Umi várko omba’apóva okañy potaitéma hína pe várkogui, omboguejy rire pe várko yguasúpe, ha’ete ku omomboséva ancla pe várkogui.
31 Pablo he’i pe senturión ha umi soldádope: —Ko’ãva ndopytáiramo pe várkope, ndaikatumo’ãi pejesalva.
32 Upéi umi soldádo oikytĩ umi soga oĩva pe kanóape ha oheja ho’a.
33 Oguahẽvo ára, Pablo ojerure opavavépe ho'u haguã tembi'u, ha he'i: “Ko árape ha'e 14 ára pepyta ha peajuna ha ndape'úi mba'eve”.
34 Upévare ajerure peẽme pe'u haguã so'o, péva niko peneresãi haguã, ni peteĩ akãrague ho'a mo'ãi ni peteĩ pene akãgui.
35 He'i rire péicha, ogueraha mbuja ha ome'ẽ aguyje Tupãme opavave renondépe.
36 Upéi enterove ovy’a hikuái, ha ho’u avei hikuái so’o.
37 Ha opavave roime pe várkope doscientos sesenta ánga.
38 Okarupa rire hikuái, ombovevýi pe várko ha omombo pe trígo yguasúpe.
39 Ko'ẽmbotávo ndoikuaái hikuái pe yvy, ha katu ojuhu hikuái peteĩ ysyry y rembe'y, ikatúramo omoinge hikuái pe várko.
40 Ohupi rire hikuái umi ancla, oñeñapytĩ hikuái pe mar gotyo, ha oipe’a umi timón ryru, ha ohupi pe vela prinsipál yvytu gotyo, ha oho orílla gotyo.
41 Ha ho’ávo peteĩ lugár ojotopahápe mokõi mar, oity hikuái pe várko yvýpe. ha pe tenondegua ojejoko hatã, ha opyta oñemomýi’ỹre, ha katu pe tapykuegua oñembyai umi ola mbarete reheve.
42 Ha umi soldádo okonseja va’ekue ojuka hag̃ua umi prisionérope, ani hag̃ua avave osẽ onata ha okañy.
43 Pe senturión katu osalvase Páblope, ojoko chupekuéra ani hag̃ua oipota hikuái. ha omanda umi ikatúva otyryry toñemombo raẽ yguasúpe, ha toguahẽ yvýpe.
44 Umi hembýva katu oĩ umi távla ári ha oĩ pe várko oñembyaívare. Ha upéicha ojehu, opavave okañy hikuái yvýpe.

MOAKÃHA 28 rehegua

1 Ha okañývo hikuái, upérõ oikuaa hikuái upe ísla héraha Melita.
2 Ha umi tetã mba'e pohýi ndohechaukái oréve mba'eporã, ha'ekuéra omyendy tata ha ore rresivi peteĩ teĩme, oky ha ro'y rupi.
3 Pablo ombyaty rire peteĩ yvyra ryru ha omoĩ tata ári, haku apytégui osẽ peteĩ mbói ha ojejoko ipópe.
4 Umi bárbaro ohechávo pe mymba oporojukáva ojekoloka ipópe, he’i ojupe: “Katuete ningo ko kuimba’e ningo peteĩ oporojukáva, okañýramo jepe pe márgui, ndohejái oikove.
5 Upéi ombotyryry pe mymba tatápe, ha noñandúi mba'eve ivaíva.
6 Ha'e ramo jepe omaña hikuái ha'e oñembohye, térã ho'a sapy'a omanóva, ha omaña rire hikuái heta mba'e vai, ha ndohechái mba'eve ivaíva, okambia hikuái ha he'i ha'eha peteĩ tupã.
7 Upe lugárpe voi oĩ pe kuimba’e ruvicha upe íslapegua mba’e, hérava Publio. ha'e ore rresivi ha ore ropyta tres días cortéspe.
8 Publio túva oñeno hasykatu ha huguy rapykuégui.

9 Upémarõ ojejapóvo upéva, ou avei umi ótro hasy va'ekue
upe íslape ha okuera.
10 Ha'e avei oremomba'eguasu heta ñemomba'eguasúpe;
ha rohóvo, orekarga hikuái umi mba'e oñeikotevẽva reheve.
11 Ha tres mése rire roho peteĩ várko Alejandríagui, opyrũ
va'ekue ro'y pe íslape, ha'éva Castor ha Pólux.
12 Rog̃uahẽvo Siracusape, 3 día ropyta upépe.
13 Upégui rogueru peteĩ brújula ha roĝuahẽ Regiope, ha
peteĩ ára rire oipeju yvytu sur gotyo, ha ambue árape
roĝuahẽ Puteólípe.
14 Upépe rojuhu joyke'y kuérape, ha ojerure ropyta
hendive kuéra 7 ára pukukue, ha upéicha roho Roma gotyo.
15 Upégui umi ermáno ohendúvo ore mba'e, ou ore rovasa
Apio ha umi mbohapy taverna peve.
16 Rog̃uahẽvo Rómape, pe senturión ombohasa umi
prisionérope pe guárdia ruvicha poguýpe, péro Pablo oheja
oiko ha'eño peteĩ soldádo oñangarekóva hese.
17 Mbohapy ára rire Pablo ohenói umi judío ruvicha
kuérape, ha oñembyaty rire hikuái, he'i chupekuéra: Che
pehẽngue kuéra, ndajapóiramo jepe mba'eve tavayguakuéra
rehe térã ore ru ypykue jepokuaa rehe , upéicharõ jepe
añeme'ẽ prisionéroramo Jerusaléngui umi rrománo pópe.
18 Ha'ekuéra cheporandúrõ guare, cherejase va'ekue,
ndaipórigui mba'eveichagua mba'e ikatúva omano.
19 Ha katu umi judío oñe'ẽrõ guare hese, ajejopy ajerure
hag̃ua Césarpe; ndaha'éi aakusava'erãha che retãme.
20 Upévare che pohenói pohecha ha añe'ẽ haguã penendive.
21 Ha'e kuéra he'i chupe: —Ndoroguerohorýi kuatiañe'ẽ
Judéagui nderehe, ni peteĩva umi ermáno oúva omombe'u
térã he'íva mba'eve ivaíva nderehe.
22 Ore rohenduse ndehegui mba'épa repensa, roikuaa ko
secta rehe oñeñe'ẽha hese.
23 Ha omoĩ rire chupe hikuái peteĩ ára, heta ou hendápe
opytahápe; Ha'e omyesakã ha omombe'u Tupã Rréino,
ogueroviauka chupekuéra Jesús rehe, Moisés
rembiapoukapy ha maranduhára kuéra rupive, pyhareve
guive ka'aru peve.
24 Ha oĩ ogueroviáva umi mba'e oje'eva'ekue, ha oĩ
ndogueroviáiva.
25 Ha'e kuéra noñemoĩri peteĩ ñe'ẽme, Pablo he'i rire peteĩ
ñe'ẽ: "Espíritu sánto he'i porã ñande ru kuéra ypykuépe
proféta Isaías rupive.
26 He'i: "Tereho ko tavayguakuéra rendápe ha ere:
Pehendúvo pehendúta ha napentendemo'ãi. ha pehechávo
pehecháta, ha ndapehechakuaái.
27 Ko tavayguakuéra korasõ ikyrỹigui, ha ijapysa ikyrỹi
ohendúvo, ha hesakuéra omboty; ani haguã ohecha hikuái
hesa rupive, ha ohendu ijapysápe, ha ontende ikorasõme,
ha oñekonverti, ha che amonguera chupekuéra.
28 Peikuaa peẽme, Tupã salvasiõ oñemondoha gentil-
kuérape ha ha'ekuéra ohendutaha.
29 Ha he'i rire ko'ã ñe'ẽ, umi judío oho, ha ojodiskuti
tuicha ojuehe.
30 Pablo opyta dos áño pukukue hógape, ha orresivi opa
oikévape hendápe.
31 Opredika Ñandejára Rréino ha oporombo'e Ñandejára
Jesucristo rehe, jeroviaite reheve, avave ndojokói chupe.